

Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: ‘Mizan’ul Hikmet (hikmetin ölçüsü) benim, Ali de onun dilidir’ (İhkak’ul-Hak, 6/46)

Mizan’ul Hikmet

1. Cilt

Muhammed Muhammedi REYŞEHİRİ

Çeviri
Kadri ÇELİK

Tatbik
Nuri DÖNMEZ

E-Kitap: <http://gadir.free.fr>

İçindekiler

Çeviren'in Notu.....	180. Bölüm.....
Bir Hatırlatma.....	Ali, Peygamber'in İlminin Kapısıdır
Yazarın Önsözü	181. Bölüm.....
1. Bölüm.....	Ali Benden Sonra İnsanların En Bilginidir.
Fedakarlığın Fazileti.....	182. Bölüm.....
2. Bölüm.....	Ben ve Ali Bir Ağaçtanız
Fedakarlığın Ahlaki Yüceliklerdeki Rolü.....	183. Bölüm.....
3. Bölüm.....	Sen Kardeşimsin.....
Fedakaların Fazileti.....	184. Bölüm.....
4. Bölüm.....	Ali Bendendir ve Ben de Ali'denim
Fedakarlık Makamı.....	185. Bölüm.....
5. Bölüm.....	Benim Adıma Sadece Kendim ve Ali Tebliğ
Islah Edicilerin Sevabı	Edebilir.
6. Bölüm.....	186. Bölüm.....
Ahret Sevabı	Sen Bana Oranla Harun Gibisin
7. Bölüm.....	187. Bölüm.....
Azim Sevap	Ali'nin Velayeti
8. Bölüm.....	188. Bölüm.....
Büyük Sevab	Peygamber'in (s.a.a) Diliyle Ali (2)
9. Bölüm.....	189. Bölüm.....
Yüce Sevab.....	Ali'nin Diliyle Ali (3).....
10. Bölüm.....	190. Bölüm.....
Tükenmeyen Sevab.....	Ben
11. Bölüm.....	191. Bölüm.....
İki Kat Sevab	İmam Ali'nin (a.s) Müslüman Oluşu
12. Bölüm.....	192. Bölüm.....
Kiralamak.....	İmam Ali'nin (a.s) İlmi
13. Bölüm.....	193. Bölüm.....
Kendini Kiraya Vermenin Çirkinliği.....	İmam Ali'nin (a.s) Mazlumiyeti
14. Bölüm.....	194. Bölüm.....
Kıralamada Komisyonculuk	(4) Ali'nin Diliyle Ali.....
15. Bölüm.....	195. Bölüm.....
İşçiye Zulüm Etmek	Fatıma Peygamberin Bir Parçasıdır.....
16. Bölüm.....	196. Bölüm.....
Ücreti Bildirmek.....	Fatıma Alemlerin Kadınlarının Efendisidir
17. Bölüm.....	197. Bölüm.....
Ücret Vermenin Adabı.....	Fatıma Gazablanınca Allah da Gazablanır.....
18. Bölüm.....	198. Bölüm.....
İmam Ümmetin İşçisidir.....	İsimlerinin Seçiliş Niteliği.....
19. Bölüm.....	199. Bölüm.....
Ecel	Cennet Ehli Gençlerinin Efendisi.....
20. Bölüm.....	200. Konu.....
Ecel Sağlam Bir Kaledir	Hasan ve Hüseyin'i (a.s) Sevmek.....
21. Bölüm.....	201. Bölüm.....
Her Şeyin Bir Eceli Vardır	Peygamber'in Hasan ve Hüseyin'e Hediyesi.....
22. Bölüm.....	202. Bölüm.....

Her Ümmetin Bir Eceli Vardır.....	Hasan ve Hüseyin'in İmameti
23. Bölüm.....	203. Bölüm.....
Belirli ve Belirsiz Ecel.....	İmametinin Delili
24. Bölüm.....	204. Bölüm.....
Belirsiz Eceli Uzaklaştıran Şey	Hasan Bendendir ve Ben de Ondan
25. Bölüm.....	205. Bölüm.....
Ahiret.....	İmam Hasan'ın (a.s) Sevgisi
26. Bölüm.....	206. Bölüm.....
Ahiret İşlerinin Büyüklüğü.....	İmam Hasan'ın (a.s) İbadeti.....
27. Bölüm.....	207. Bölüm.....
Ahiret Kalıcı Yurttur	İmam Hüseyin'in (a.s) İmamet Delili
28. Bölüm.....	208. Bölüm.....
Ahiret Hayat Yurdudur.	Hüseyin Benden ve Ben Ondanım
29. Bölüm.....	209. Bölüm.....
Ahiretin Üstünlüğü	İmam Ali b. Hüseyin'in İmamet Delili
30. Bölüm.....	210. Bölüm.....
Ahireti Hatırlama	İmam Zeyn'ul Abidin'in Makamı.....
31. Bölüm.....	211. Bölüm.....
Ahiret İçin Çalışmak.....	İmam Muhammed b. Ali Bakır'ın (a.s)
32. Bölüm.....	İmamet Delili.....
Ahirete Önem Vermek.....	212. Bölüm.....
33. Bölüm.....	İlmi Yaran Kimse
Ahiret Ehlinin Sıfatı.....	213. Bölüm.....
34. Bölüm.....	Cafer b. Muhammed Sadık'ın (a.s) İmamet
Mümin Müminin Kardeşidir.	Delili.....
35. Bölüm.....	214. Bölüm.....
Gerçek Kardeşler	İmam Sadık'ın (a.s) Sireti ve Yüce Ahlakı
36. Bölüm.....	215. Bölüm.....
Kardeş Sevgisi	İmam Kazım'ın (a.s) İmamet Delili
37. Bölüm.....	216. Bölüm.....
Sevgiyi Kalıcı Kılan Şeyler	İmam Zindanda
38. Bölüm.....	217. Bölüm.....
Allah İçin Kardeşlik.....	İmam Rıza'nın (a.s) İmamet Delili
39. Bölüm.....	218. Bölüm.....
Dünya İçin Kardeşlik.....	İmam Rıza'nın (a.s)Veliahtlığı Kabule
40. Bölüm.....	Zorlanması
Dini Kardeşlik ve Dostluk.....	219. Bölüm.....
41. Bölüm.....	İmam Rıza'nın (a.s) Serahs Zindanındaki
Kardeşliği Yok Eden Şeyler	Hali.....
42. Bölüm.....	220. Bölüm.....
Kardeşine Sevgisini İlan Etmek	İmam Rıza'nın (a.s) Çeşitli Dilleri Bilmesi
43. Bölüm.....	221. Bölüm.....
(Din) Kardeşini Sevmek Onun da Seni	İmam Rıza'nın (a.s) Kalp Güveni
Sevdiğinin.....	222. Bölüm.....
Bir Göstergesidir.....	İmam Muhammed b. Ali Cevad'ın (a.s)
44. Bölüm.....	İmamet Delili.....
Kardeşlerle İlişisini Koparmak.....	223. Bölüm.....
45. Bölüm.....	İmam Hadi'nin (a.s) İmamet Delili
Kardeşlerle İlişki Kurmak.....	224. Bölüm.....

46. Bölüm.....	İmam Hadi'nin (a.s) Zindandaki Hali.....
Kardeş Çeşitleri.....	225. Bölüm.....
47. Bölüm.....	İmam Hasan b. Ali Askeri'nin (a.s) İmamet Delili.....
Güvenilir Kardeş.....	226. Bölüm.....
48. Bölüm.....	İmam Askeri'nin (a.s) Zindandaki Hali.....
Bazı Kardeşliklerin Yasaklanması.....	227. Bölüm.....
49. Bölüm.....	Hz. Mehdi'nin (a.s) İsimleri.....
Eski Kardeşlikleri Sürdürmeye Çalışmak.....	228. Bölüm.....
50. Bölüm.....	Hz. Mehdi'nin (a.s) İmamet Delili.....
Gerçek Kardeşlik.....	229. Bölüm.....
51. Bölüm.....	Mehdi'nin (a.s) Müjdesi.....
Kardeş Seçimi.....	230. Bölüm.....
52. Bölüm.....	Mehdi (a.s), Allah'ın Yeryüzündeki Bakiyye'sidir.....
Kardeşin Sürçmelerine Tahammül Etmek.....	231. Bölüm.....
53. Bölüm.....	Kıyamet Mehdi (a.s) Zuhur Edinceye Kadar Kopmaz.....
Kardeşlerin En Hayırlısı.....	232. Bölüm.....
54. Bölüm.....	Peygamber'in Ehl-i Beyt'inden Biri Yeryüzünü Adeletle Dolduracaktır.
Kamil Kardeş.....	233. Bölüm.....
55. Bölüm.....	Mehdi'nin (a.s) Adının Resulullah'ın (s.a.a) Adıyla Aynı Oluşu.....
Kardeşlerin En Kötüsü.....	234. Bölüm.....
56. Bölüm.....	İmam-ı Kaim'in (Hz. Mehdi'nin) İki Gaybeti.....
Kardeşleri Denemek.....	235. Bölüm.....
57. Bölüm.....	İmam'ın Gaybetinde Dine Sarılmanın Zorluğu.....
Kardeşlere Yol Göstermek.....	236. Bölüm.....
58. Bölüm.....	Kaim'in (a.s) Gaybetinde Dua.....
Kardeşlere İkram ve Saygı.....	237. Bölüm.....
59. Bölüm.....	Kaim'in Kıyamından Önce Kıyam Etmenin Hükmü (1).....
Kardeşlerin İhtiyacını Gidermek.....	238. Bölüm.....
60. Bölüm.....	Kaim'in Kıyamından Önce Kıyam Etmenin Hükmü (2).....
Kardeşlik Adabı.....	239. Bölüm.....
61. Bölüm.....	Kurtuluşu Beklemek.....
Edeb.....	240. Bölüm.....
62. Bölüm.....	Kurtuluş Beklentisi İçinde Olmak En Üstün İbadettir.....
Edep Soy Şerafetidir.....	241. Bölüm.....
63. Bölüm.....	Mehdi'nin (a.s) Zuhurunu Bekleyenin Makamı.....
Edeb Elbisesi.....	242. Bölüm.....
64. Bölüm.....	İnsanların Umutlarını Kaybettikleri bir Dönemde Kaim'in (a.s) Zuhuru.....
Kötü Edep.....	
65. Bölüm.....	
Edep ve Akıl.....	
66. Bölüm.....	
Nefsi Terbiye Etmek.....	
67. Bölüm.....	
Edebin Getirdikleri.....	
68. Bölüm.....	
Edebin Tefsiri.....	
69. Bölüm.....	
En Üstün Edep.....	
70. Bölüm.....	

Çocuğu Terbiye Etmeye Teşvik.....	243. Bölüm.....
71. Bölüm.....	(Hz. Mehdi'nin Zuhuru İçin).....
Nasıl Terbiye Edileceği Hususunda.....	Vakit Tayin Edenler Yalancıdır.....
72. Bölüm.....	244. Bölüm.....
Terbiyede Riayet Edilmesi Gereken	Gaybetin Sebebi.....
Hususlar.....	245. Bölüm.....
73. Bölüm.....	İnsanların Gaybet Döneminde.....
Peygamber'in Allah Vesilesiyle Terbiye	İmam'dan Faydalanması.....
Oluşu.....	246. Bölüm.....
74. Bölüm.....	Zuhur'un Alametleri.....
Allah'ın Edebi İle Edeplenmek.....	247. Bölüm.....
75. Bölüm.....	Zuhur Zamanı (1).....
Allah'ın Terbiyesi.....	248. Bölüm.....
76. Bölüm.....	Zuhur Zamanı (2).....
Ezan.....	249. Bölüm.....
77. Bölüm.....	Hz. Mehdi ile Birlikte Kıyam Edenler.....
Müezzin.....	250. Bölüm.....
78. Bölüm.....	Hz. Mehdi'nin (a.s) Kıyam Ettikten Sonra
Ezanın Tefsiri.....	Zalimlere Yapacakları.....
79. Bölüm.....	251. Bölüm.....
Bebeginin Kulağına Ezan Okumaya Teşvik.....	Kaim'in (a.s) Yeni Getirdikleri.....
80. Bölüm.....	252. Bölüm.....
Eziyet Etmek.....	Mehdi'nin (a.s) Kıyamından Sonraki Dünya.....
81. Bölüm.....	253. Bölüm.....
Mümine Eziyet Etmek.....	Kaim'den (a.s) Sonrası.....
82. Bölüm.....	254. Bölüm.....
Eziyetten Çekinmek.....	İman.....
83. Bölüm.....	255. Bölüm.....
Allah Yolunda Eziyetlere Sabretmek.....	İman ve İslam.....
84. Bölüm.....	256. Bölüm.....
Hicri Takvimin Başlangıcı.....	İmanın Kökü.....
85. Bölüm.....	257. Bölüm.....
Yeryüzünün Hükümleri.....	İmanın Hakikati (1).....
86. Bölüm.....	258. Bölüm.....
Her Kim Bir Toprağı İhya Ederse Onundur.....	İmanın Hakikati (2).....
87. Bölüm.....	259. Bölüm.....
Dirileri Öldürmek.....	İmanın Hakikati (3).....
88. Bölümü.....	260. Bölüm.....
Esarete Teslim Olmak Caiz Değildir.....	İmanın Hakikati (4).....
89. Bölüm.....	261. Bölüm.....
Esire İhsanda Bulunmak.....	İmanın Hakikati (5).....
90. Bölüm.....	262. Bölüm.....
Örnek.....	İman ve Amel.....
91. Bölüm.....	263. Bölüm.....
Her Şey Mutlaktır.....	Mürcie Fırkası.....
92. Bölüm.....	264. Bölüm.....
Her Şey Temizdir.....	İman ve Günahlar (1).....
93. Bölüm.....	265. Bölüm.....
Yakin, Şek İle Bozulmaz.....	İman ve Günahlar (2).....

94. Bölüm.....	266. Bölüm.....
Allah'ın Galabe Çaldığı Hususlar.....	İman ve Günahlar (3)
95. Bölüm.....	267. Bölüm.....
Allah'ın Gizlediği Şey	İmanın Kemali.....
96. Bölüm.....	268. Bölüm.....
Farklı Temel Hükümler.....	İmanı Kemane Erdiren Şeyler (1)
97. Bölüm.....	269. Bölüm.....
Afetler.....	İmanı Kemale Erdiren Şeyler (2)
98. Bölüm.....	270. Bölüm.....
Az Yemek.....	İmanı Kemale Erdiren Şeyler (3)
99. Bölüm.....	271. Bölüm.....
Çok Yemek	İman ve Huzur
100: Bölüm.....	272. Bölüm.....
Ölçülü Yemek ve Ölçülü Yemenin	İmanın Artışı.....
Sıhhatteki Rolü	273. Bölüm.....
101. Bölüm.....	İmanın Dereceleri.....
Çok Yemenin Zararları.....	274. Bölüm.....
102. Bölüm.....	En Üstün İman.....
Aşırı Yemek Takvayı Yok Eder	275. Bölüm.....
103. Bölüm.....	İmanın Dalları.....
Açlık.....	276. Bölüm.....
104. Bölüm.....	İmanın Erkanı.....
Açlığın Etkileri.....	277. Bölüm.....
105. Bölüm.....	İmanın En Sağlam Halkası.....
Yemekte Ölçü.....	278. Bölüm.....
106. Bölüm.....	Kalıcı ve Geçici İman
Sofra Adabı	279. Bölüm.....
107. Bölüm.....	İmanı Sabit Kılan Şey
Ülfet.....	280. Bölüm.....
108. Bölüm.....	İmanın Tadına Varmak.....
Başkalarıyla Ünsiyet ve Ülfet Edinmeyen	281. Bölüm.....
Kimsede	İmanın Tadını Almamak
Hayır Yoktur.....	282. Bölüm.....
109. Bölüm.....	İmanın Tatlılığını Tatmamak
Allah.....	283. Bölüm.....
110. Bölüm.....	İmanın En Düşük Mertebesi
Yöneticiliğin Gereği.....	284. Bölüm.....
111. Bölüm.....	İmandan Çıkaran Şey
Kötülerin Hakimiyeti (Yöneticiliği)	285. Bölüm.....
112. Bölüm.....	İnsanı İmandan Çıkaran En Küçük Şey
Hükümetin Değeri.....	286. Bölüm.....
113. Bölüm.....	İman ile Uyuşmayan Şey
Emel Rahmettir	287. Bölüm.....
114. Bölüm.....	İmanın Getirdikleri
Arzular Bitmez	288. Bölüm.....
115. Bölüm.....	Müminin Bu İsimle Adlandırılma Sebebi.....
Boş Arzulardan Sakındırmak.....	289. Bölüm.....
116. Bölüm.....	Müminin Azameti
Arzu ve Ecel	290. Bölüm.....

117. Bölüm.....	Müminler Bir Tek Beden Gibidirler
Uzun Emellerin Neticeleri	291. Bölüm
118. Bölüm.....	Mümin Kimdir? (1)
Kısa Arzular	292. Bölüm
119. Bölüm.....	Mümin Kimdir? (2)
Allah'tan Gayrisine Ümit Bağlamaktan	293. Bölüm
Sakındırmak	Müminin Sertliği
120. Bölüm.....	294. Bölüm
İslam Ümmetinin Konumu	Her Şey Mümine Boyun Eğer
121. Bölüm.....	295. Bölüm
Ümmetin İyileri	Müminler Azdır
122. Bölüm.....	296. Bölüm
Orta Ümmet	Müminin Alametleri
123. Bölüm.....	297. Bölüm
Ümmeti En Hayırlı Kılan Şeyler	Müminlerin Sıfatları
124. Bölüm.....	298. Bölüm
Ahirette İslam Ümmetinin Makamı	Müminlerin En Üstünü
125. Bölüm.....	299. Bölüm
İslam Ümmetinin Kıyam Edenleri	Resulullah'ı Görmediği Halde
126. Bölüm.....	İman Eden Kimsenin Üstünlüğü
Milletlerin İslam Aleyhine Saldırıya Geçışı	300. Bölüm
127. Bölüm.....	Emanet
Peygamberin Ümmeti Hakkındaki Endişesi	301. Bölüm
(1)	Her Durumda Emanete Riayet Etmek
128. Bölüm.....	Farzdır
Peygamberin Ümmeti Hakkındaki Endişesi	302. Bölüm
(2)	Emanete Riayet Etmeyenin İmanı Yoktur
129. Bölüm.....	303. Bölüm
Peygamberin Ümmeti Hakkındaki Endişesi	Emanete Riayet Etkileri
(3)	304. Bölüm
130. Bölüm.....	İtimad Edilmemesi Gereken Kimseler
İmamet	305. Bölüm
131. Bölüm.....	İlahi Emanet
İmamet Dinin Tamamlayıcısıdır	306. Bölüm
132. Bölüm.....	Eman Dilemek-Sığınmak
İmamet İslam'ın Esasıdır	307. Bölüm
133. Bölüm.....	Ahde Vefa Göstermek
İmamet Tüm Hayırların Temelidir	308. Bölüm
134. Bölüm.....	Sözleşmelere Saygı
İmamet Ümmetin Düzenidir	309. Bölüm
135. Bölüm.....	Ünsiyet
İmamet Rabbin Yoludur	310. Bölüm
136. Bölüm.....	Allah ile Ünsiyet Etmek
İmamet'in "Nur" olarak Tefsir Edilmesi	311. Bölüm
137. Bölüm.....	İnsanoğlunun Büyüklüğü
İmamet Nübüvvetten Öndedir	312. Bölüm
138. Bölüm.....	Müminin Şerafeti
Hüccetin (İlahi Önderin) Gereği	313. Bölüm
139. Bölüm.....	İnsanı Meleklerden Üstün Kılan Şey

Hüccet, Tanınmış İmamdır	314. Bölüm
140. Bölüm	İnsanın Yaratılış Nedeni
Bazen Hüccet Korku ve Gaybet Durumda Yaşar	315. Bölüm
141. Bölüm	İnsanın Yaratılış Niteliği
İmam Olmazsa Yeryüzü Dibe Geçer	316. Bölüm
142. Bölüm	İnsanın Zayıflığı
Her Ümmet İmamı İle Çağrılır	317. Bölüm
143. Bölüm	İnsanın Ölçüsü (1)
İmam'ı Tanımak	318. Bölüm
144. Bölüm	İnsanın Ölçüsü (2)
İmamı Tanımanın veya Tanımamanın Etkileri	319. Bölüm
145. Bölüm	Kamil İnsanın Sıfatı
Zamanının İmamını Tanımadan Ölen Kimse	320. Bölüm
146. Bölüm	Altın ve Gümüş Tabaklar
İmamı Tanımayan ve Onu İnkâr Etmeyen Kimse	321. Bölüm
147. Bölüm	Cimrilik
İmametın Şartları ve İmam'ın Özellikleri	322. Bölüm
148. Bölüm	Cimri
İmametın Engelleri	323. Bölüm
149. Bölüm	Cimrinin Özellikleri
Adalet İmamlarına Farz Olan Şeyler	324. Bölüm
150. Bölüm	Cimri Kimsenin Huzuru Az Olur
İmam ve Ümmetin Karşılıklı Hakları	325. Bölüm
151. Bölüm	İnsanların En Cimrisi
İmamlarınız Temsilcilerinizdir	326. Bölüm
152. Bölüm	Cimrilığın Nişanesi
Hak Olmayan İmama Uyan Kimse	327. Bölüm
153. Bölüm	Bid'at
Cehennem İmamları	328. Bölüm
154. Bölüm	Bid'at Ehli
İmamet İddiasında Bulunan Kimse	329. Bölüm
155. Bölüm	Bid'atın Anlamı
Zalim İmamların İmametini Meşru Göstermek için Uydurulan Hadisler	330. Bölüm
156. Bölüm	Bidat Ehlinin Yüz Çevirmek
Münezzeh Olan Allah'a İtaat Etmeyen Kimseye İtaat Edilmez	231. Bölüm
157. Bölüm	Bidatçı Kimse ve İbadet
Zalim İmamlara Kıyam Etmenin Farz Oluşu	322. Bölüm
158. Bölüm	Bid'at Ehlinin Amellerinin Batıl Oluşu
Kıyam Etmemenin Caiz Olduğu Hususlar	333. Bölüm
159. Bölüm	Bidat Ehlinin Tövbesi
Mutezile'ye Göre Zalim İmamlara	334. Bölüm
Kıyam Etmenin Hükümü	Bidatler Çıkınca Alimlere Farz Olan Şeyler
	335. Bölüm
	Beda
	336. Bölüm
	"Beda"nın Anlamı
	337. Bölüm
	İmkansız Olan Beda
	338. Bölüm

160. Bölüm.....	Abdal (Gezgin Derviş).....
İmam Seçimi.....	339. Bölüm.....
161. Bölüm.....	Savurganlık.....
Sekaleyn Hadisi.....	340. Bölüm.....
162. Bölüm.....	Savurganlığın Anlamı.....
Ehl-i Beyt'ten Ayrılmamanın Gereği.....	341. Bölüm.....
163. Bölüm.....	İyilik.....
Ehl-i Beyt'in (a.s) Bazı Özellikleri.....	342. Bölüm.....
164. Bölüm.....	İyiliğin Kapıları ve Hazinelele.....
Ehl-i Beyt'e (a.s) Yapılan Baskıların Sebebi.....	343. Bölüm.....
165. Bölüm.....	İyi İnsanın Nişanesi.....
Ehl-i Beyt'e (a.s) Göre Hükümet Felsefesi.....	344. Bölüm.....
166. Bölüm.....	İyiliğin Mertebeleri.....
Tefrika ve Ayrılıktan Korkmak.....	345. Bölüm.....
167. Bölüm.....	Birbirine İyilik Etmek Hususunda Emir.....
12 İmam.....	346. Bölüm.....
168. Bölüm.....	Kamil İyilik.....
İmam'ın İlmi.....	347. Bölüm.....
(1) Peygamber'in (s.a.a) Diliyle Ali (a.s).....	Berzah.....
169. Bölüm.....	348. Bölüm.....
Hz. Ali'yi (a.s) Sevmek.....	"Müminlerin Ruhu Yeşil Kuşların
170. Bölüm.....	Kursağıdır" Rivayetin Reddi.....
Hz. Ali'ye (a.s) Buğzetmek.....	349. Bölüm.....
171. Bölüm.....	Berzaha Müminlerin Ruhları.....
Ali İyilerin İmamıdır.....	350. Bölüm.....
172. Bölüm.....	Kafirlerin Berzah Aleminde Ruhu.....
Ali Sizin İmamınızdır.....	351. Bölüm.....
173. Bölüm.....	Bereketli.....
Ali Benim Halifemdir.....	352. Bölüm.....
174. Bölüm.....	Bereket Sebepleri.....
Ali Benim Vasimdir.....	353. Bölüm.....
175. Bölüm.....	Bereketi Yok Eden Şeyler.....
Ben Kimin Mevlası İsem Ali de Onun	354. Bölüm.....
Mevlasıdır.....	Allah'ın Burhanı.....
176. Bölüm.....	355. Bölüm.....
Ali Her Müminin Velisidir.....	Delil İstemek.....
177. Bölüm.....	356. Bölüm.....
Ali Hak İledir.....	Güler Yüzlülük.....
178. Bölüm.....	357. Bölüm.....
Ali Kur'an İledir.....	Uyarı ve Müjde Eşitliği.....
179. Bölüm.....	İçindekiler.....
Ali (a.s) Allah'ın Hücetidir.....	

Çeviren'in Notu

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla

Tüm ümmet, Resulullah'tan sonra Hz. Ali (a.s.) ve diğer Ehl-i Beyt İmamları'na (a.s) tabi olmakla yükümlüdür. Nitekim Resulullah (s.a.a) de *"Ali'nin taraftarları kurtuluşa erenlerin ta kendileridir."* diye buyurmuştur. Ayrıca Allah-u Teala da Şura suresinin 23. ayetinde Resulullah'ın adına; **"(De ki) sizden tebliğime karşılık bir ücret istemiyorum, istediğim ancak yakınlarla sevgidir."** diye buyurmuştur. Yani Resulullah 23 yıl boyunca çektiği zahmet ve çabalara karşılık sadece Ehl-i Beyt'ini sevmeyi istemektedir. Dolayısıyla Ehl-i Beyt'i sevmek bir meslek değil, dini bir görevdir.

Resulullah (s.a.a) Gadir-i Hum'da ise şöyle buyurmuştur: *"Ey insanlar! Sizin aranızda iki paha biçilmez şey bırakıyorum. Bu iki paha biçilmez şey Allah'ın kitabı ve Ehl-i Beyt'imdir."*

Bütün bu bilgiler ışığında anlıyoruz ki Resulullah'tan (s.a.a) sonra Ehl-i Beyt'i sevmek ve Kur'an'ın gerçek müfessirleri olan bu nurlu insanlara tabi olmak dini bir yükümlülüktür.

Dolayısıyla bazılarının, *"Ehl-i Beyt'i sevmek bir meslektir. Herkes bir mesleği seçebilir. Bazıları Ehl-i Beyt'i sevmeyi meslek edinmiştir. Ehl-i Sünnet ise ayrı bir mesleği seçmiştir."* demesi doğru bir düşünce tarzı değildir. Her Müslüman Resulullah'ı ve Ehl-i Beyt'ini sevmek zorundadır. Resulullah risaleti karşılığında bizlerden sadece bunu istemiştir. Hz. Ali'yi sevmeyen bir insana Muaviye ve Yezid'i sevmek kalır. Zira her ikisini sevdiğini iddia etmek, nur ile zulmeti sevmek gibi saçma bir iddiadır. Bu hem şer'i, hem de akli açıdan doğru bir inanç değildir.

Bilindiği gibi Kur'an-ı Kerim'de Ehl-i Beyt kelimesi üç yerde kullanılmıştır.

1-Hz. Musa'nın (a.s) kıssasında...

Hz. Musa (a.s) bebek iken Allah'ın emri üzere annesi tarafından bir sandık içerisine bırakılıp Nil nehrine atılmış ve Firavun ailesi tarafından Kur'an'ın ifadesiyle kendilerine bir düşman ve üzüntü kaynağı olsun diye sudan alınmıştı. Bu küçük çocuk hiç bir kadının sütünü emmeyince Firavun ailesi şaşırıp kalmışlardı. O sırada Hz. Musa'nın (a.s) kız kardeşi gelerek onlara: **"...Ben sizin adınıza onun bakımını üstlenecek ve onun hayrını isteyecek bir Ehl-i Beyt'i (ev halkını) size tanıtayım mı?"** demişti."

Bunun üzerine çocuk annesine iade edilmişti. Bunu Kur'an-ı Kerim şöyle açıklıyor:

"Böylece onu, annesinin gözü aydın olsun, üzülmesin, Allah'ın verdiği sözün gerçek olduğunu bilsin diye, ona geri çevirdik. Fakat çoğu bilmezler."¹ Bu ayet-i kerimede, Hz. Musa'nın (a.s) kız kardeşinin, Ehl-i Beyt tabirinden neyi kastettiğine açıklık getirecek herhangi bir açıklama yoktur. Acaba söz konusu beyt (ev) ile bir yakınlığı olan bütün şahısları mı, yoksa bazılarını mı veya yalnızca soy yakınlığı olanları mı, yoksa hem soy yakınlığını hem de evlenme yoluyla meydana gelen yakınlığı içeren bir anlamı mı veya bunlar ile birlikte "vela"(kölelik) ve terbiye yönünden bu evle ilgisi olan şahısları mı veya bütün bunlardan daha geniş bir anlamı mı kastetmiştir, bu belli değildir.

Ayrıca burada görüldüğü gibi zaten "Ehl-i Beyt" kelimesi Arapça metinde, harf-i tarif olan "elif-lam" takısı olmaksızın, nekire (belirsiz) olarak zikr olunmuştur.

2-Hz. İbrahim'in (a.s) kıssasında...

Melekler Hz. İbrahim'in hanımına Hz. İshak ve ondan sonra da Hz. Yakub'un müjdesini verince şaşırmıştı. Melekler de ona şöyle demişlerdi: **"Allah'ın rahmeti ve bereketleri siz Ehl-i Beyt'in (ev**

¹ Kasas suresi, 13. ayet

halkının) üzerine olmuşken, nasıl Allah'ın işine şaşarsın? O, övülmeye layıktır, yücelerin yücesidir”¹

Bu ayet Hz. İbrahim'in zevcesinin de onun Ehl-i Beyt'inden olduğunu bildirmektedir. Çünkü ayette bizzat ona hitap edilmiştir. Elbette bu, “Ehl-i Beyt” kelimesinin her yerde, hatta maksadı belirtecek herhangi bir alametin bulunmadığı, yani mutlak olarak kullanıldığı yerlerde de zevce kelimesini kapsadığına delil teşkil edemez.

3-Tathir ayetinde...

“Ey Ehl-i Beyt! Allah ancak sizden her türlü pisliği gidermek ve sizi tertemiz kılmak ister.”²

Şüphe yok ki Peygamber (s.a.a) Kur'an-ı Kerim'in anlamını, işaret ve maksadını herkesten daha iyi bilmektedir. Açıklama ve beyana ihtiyaç duyulan bu tür ayetler karşısında da Peygamber (s.a.a) yegane merci ve sığınak konumundadır.

Peygamber (s.a.a) aylarca ve özellikle de vefatı yaklaştığı sıralarda tathir ayetinde geçen Ehl-i Beyt'ten maksadın, Ashab-ı Kisa (Yani Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin) olduğunu ve bu ayet gereğince onların günahlardan uzak olduklarını önemle vurgulamıştır. Gerçekten mezkur ayette geçen Ehl-i Beyt'ten³ maksadın Ashab-ı Kisa olduğuna dair bir çok hadis vardır. Bu hadisler Ehl-i Sünnet kitaplarında da mütevatirdir. Allame Tabatabai'nin de dediği gibi bu hususta yetmişten fazla hadis nakledilmiştir. Hatta bu konuda Ehl-i Sünnet kaynaklarından nakledilen hadisler Şia yoluyla nakledilen hadislerden çok daha fazladır.

¹ Hud suresi, 73. ayet

² Ahzab suresi, 33. ayet

³ Gerçi Ehl-i Beyt, kelime olarak “*ev halkı*” anlamındadır. Ama İslami metinlerde ıstılah olarak İslam Peygamberinin hanedanı için kullanılmaktadır ve bu kelimenin belirgin ve açık bir anlamı vardır. Ehl-i Beyt'in kimler olduğu İslam Peygamberinden nakledilen onlarca rivayette açıkça belirtilmiştir. Aşağıda örnek olarak zikrettiğimiz şu bir kaç rivayette de Ehl-i Beyt'ten maksadın, her ne kadar bazıları Peygamber'in vefatından sonra doğmuş olsalar da Ali (a.s), Fatıma (a.s), Hasan (a.s) ve Hüseyin'in (a.s) soyundan gelen imamlar olduğu açıkça belirtilmiştir:

1-Safıyye binti Şeybe Ayşe'den şöyle dediğini nakletmektedir: Bir gün Peygamber, üzerinde bir rida (cübbe) olduğu halde evden çıktı. Bu esnada Hasan b. Ali geldi, Peygamber onu ridasının altına çağırды. Sonra Hüseyin b. Ali geldi, Peygamber onu da ridasının altına çağırды. Daha sonra Fatıma (a.s) geldi, Peygamber (s.a.a) onu da ridanın altına çağırды. Sonra Ali (a.s) geldi, Peygamber (s.a.a) onu da ridasının altına çağırды ve ardından da şu ayeti kıraat buyurdu: **“Ey Ehl-i Beyt! Allah ancak sizden her türlü pisliği gidermek ve sizi tertemiz kılmak ister.”** (*Abzâp/33*)

Sahih-i Müslim, 4/1884/2424

el-Mustedrek a'le's-Sahihayn, 3/159/4707

Tefsir-i Taberi, 12/22. Cüz/6

es-Sünen'ul Kübra, 2/212/2858

2-Amir b. Saad b. Ebi Vakkas, babasından şöyle dediğini nakletmektedir: “Peygambere vahiy nazil olunca Ali, Fatıma ve iki çocuğunu (Hz. Hasan ve Hüseyin'i) ridasının altına alarak şöyle buyurdu: **“Allah'ım! Bunlar benim Ehl-i Beyt'imdir.”**

Sahih-i Müslim, 4/1871/32

Sünen-i Tirmizi, 5/ 225/2999

Müsned-i İbn-i Hanbel, 1/391/1608

el-Mustedrek ale's-Sahihayn, 3/163/4719

Sünen'ul Kübra, 7/101/12392

3-İsa b. Abdullah b. Malik, Ömer b. Hattab'dan şöyle dediğini nakletmektedir: “Peygamber'den şöyle buyurduğunu duydum: **“Ey İnsanlar! Ben çok geçmeden aramızdan ayrılacağım. Daba sonra siz kıyamette yanıma geleceksiniz...”** (Burada Peygamber Kur'an ve Ehl-i Beytinin hakkına riayet edilmesini tavsiye etmektedir.” Ömer b. Hattab daha sonra şöyle diyor: “Peygamber'e, “Ey Resulullah İtretin/Ehl-i Beyt'in kimlerdir?” diye sordum, şöyle buyurdu: **“Ehl-i Beyt'im Ali, Fatıma, çocukları ve Hüseyin'in soyundan dokuz iyi imam benim itretimdir, onlar benim kanımdan ve etimdendir.”**

Kifayet'ul Eser, s. 91

Tefsir'ul Burhan, 1/9

4-İbn-i Abbas, **“Burçlara sahip gökyüzüne...”** (*Büruc/1*) ayeti hakkında Peygamberin şöyle buyurduğunu nakletmektedir: **“Ben göğüm, burçlar da Ehl-i Beyt'imden ve itretimden olan imamlardır. Bu imamların ilki Ali, sonuncusu ise Mehdi'dir ve onlar (toplama) 12 kişidir.”** (*Yenabi'ul Mevedde 3/ 254/ 59*)

Bu hadisleri Ehl-i Sünnet alimleri; Ümmü Seleme, Ayşe, Ebu Said-i Hudri, Sa'd b. Vakkas, Vaile b. Eska, Ebu'l Hemra, İbn-i Abbas, Peygamber'in kölesi Sevban, Abdullah b. Cafer, Hz. Ali ve Hz. İmam Hasan'dan kırka yakın yolla nakletmişlerdir.

Peygamber'in (s.a.a) mübarek ömrünün son aylarında namaza gittiği her vakit Hz. Fatıma'nın (a.s) kapısına gelerek, *"Ey Ehl-i Beyt, namaza!"* diye seslenmesi ve ardından tathir ayetini okuması da konuya açık bir örnek teşkil etmektedir.

Elbette Ehl-i Beyt'i sevmek hususunda kusur etmememiz gerektiği gibi, aşırı da gitmemeliyiz. Nitekim Peygamber (s.a.a) Ehl-i Beyt'ine aşırı sevgi gösterilmesini de yasaklamış ve Hz. Ali'ye hitaben şöyle buyurmuştur: *"Senin hususunda iki grup helak olacaktır: Seni sevmekte aşırı gidenler ve sana buğz edip düşmanlık besleyenler."*

Hakeza şöyle buyurmuştur: *"Ey Ali seninle İsa arasında bir benzerlik vardır, Yahudiler ona düşman kesildiler, batta annesine bile iftirada bulundular. Hristiyanlar ise onu hakkı olmayan makama ulaştıracak kadar aşırı sevdiler."*¹

Dolayısıyla Kur'an ve sünnet esasınca Ehl-i Beyt'i sevmeli ve bu hususta ne ifrata, ne de tefrite düşmeliyiz.

Peygamber (s.a.a), Ehl-i Beyt'in ilk imamı olan Hz. Ali (a.s) hakkında şu veciz ve ebedi ifadeyi kullanmıştır: *"Ey Ali! Sen hem dünyada efendi ve büyüksün hem de ahirette... Seni seven beni sevmiştir, sana buğz eden de bana buğzetmiştir. Senin dostun Allah'ın dostudur. Allah senin gazabınla gazab eder. Sana buğz edene eyvahlar olsun!"*

Hakeza şöyle buyurmuştur: *"Ali'nin muhabbeti iman, buğzu ise nifaktır."*

Hakeza şöyle buyurmuştur: *"Biliniz ki her kim Ehl-i Beyt'in sevgisi ile ölürse şehit olarak ölmüştür. Biliniz ki her kim Ehl-i Beyt'in muhabbeti ile ölürse bağışlanmış olarak ölmüştür. Biliniz ki her kim Ehl-i Beyt'in sevgisi ile ölürse, tövbe etmiş olarak ölmüştür. Biliniz ki her kim Ehl-i Beyt'in muhabbeti ile ölürse imanı kamil bir mümin olarak ölmüştür. Biliniz ki her kim Ali-i Muhammed'in muhabbeti ile ölürse, ölüm meleği onu cennet ile müjdeler."*²

Şafii de Ehl-i Beyt sevgisi ile şu ebedi şiiri söylemiştir:

*"Ey Resulullah'ın Ehl-i Beyt'i, sizi sevmek
Allah tarafından Kur'an'da farz kılınmıştır
Siz bu kadar büyüklük ve fazilet yeter ki
Siz salavat göndermeyen namazı batıldır."*

Ferazdak adlı meşhur şair de "Mimiyye" kasidesinde şöyle diyor:

*"Öyle bir topluluk ki onları sevmek iman,
Onlara düşmanlık ise küfürdür.
Onlara yaklaşmak da kurtuluş vesilesidir
Eğer takva ehlini sayarlarsa onlardır önderleri
Eğer "Yeryüzünün en hayırlıları kimdir?" denirse
Onlardır (Ehl-i Beyt'tir) diye cevap verilir."*

Bütün bunlardan da anlaşıldığı üzere Ehl-i Beyt'i sevmek, hakikatte Peygamberi sevmektir ve Peygamberi sevmek de hakikatte Allah'ı sevmektir.

Bütün bu bilgilerden sonra elinizdeki nefis kitaba gelince...Değerli alim Muhammed Muhammedi Reyşehri tarafından telif edilen ve toplam 23030 hadisten oluşan bu büyük ve nefis eser, 15 cilt olarak basılacak, son cildi ise Fihrist olarak hazırlanacaktır. Şii ve Sünni hadis kaynaklarına dayanılarak Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'inden (a.s) derlenen eşsiz güzel hadisleriyle bu hadis külliyyatı, gerçekten de bir şaheser konumundadır. Ehl-i Beyt'in hadis gülistanından toplanan bu burcu burcu kokan risalet ve velayet gülleri, 21. asrın insanını, gırtlığına dek sıkışıp kaldığı maddi ortamdan uzak, manevi ve ruhi bir iklime götürmekte, tüm güzelliği ile yeniden yaşama dönme ümidini aşılacaktır.

Son olarak bu şaheser kitabın dizgi, mizanpaj ve benzeri teknik konularında her türlü yardımını esirgemeyen değerli eşime, oğlum Mücteba'ya, çeviriyi Arapça orijinal metni ile titiz bir şekilde karşılaştıran Nuri Dönmez kardeşime ve çalışmada edebi katkıları bulunan eşime de naçizane teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Kadri ÇELİK

¹ Tarih'ul Hulefa, s. 173/Siyuti, Zehair'ul Ukba, s. 92 ve Sevaik'ul Muhrika, s. 74

² Salebi, el-Kebir tefsiri, ilgili ayetin tefsirinde...Zemahşeri'nin el-Keşşaf tefsiri, Fahr'ur Razi'nin el-Kebir tefsiri, c. 7, s. 405 ve İhkak'ul Hak, c. 9, s. 486

Bir Hatırlatma

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla

Hadisler hiç şüphesiz dini öğretilerin ve hükümlerin şekillenmesinde ve İslami ilimlerin oluşumunda Kur'an'dan sonra ikinci planda çok önemli ve hayati bir role sahiptir. Hadisler Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'in (a.s) kalıcı mirası olup Kur'an'ı tefsir etmeye ve dini açıklamaya çalışmaktadır. Hadis de Kur'an-ı Kerim'in yanı sıra insanın kurtuluş ve saadetini garantilemektedir. Dini önderler Müslümanları hadis ezberlemeye, müzakere etmeye, anlamaya çalışmaya ve yaymaya teşvik etmişler ve bu da bu ilmin yaygınlaşmasına sebep olmuştur.

Alimlerin, muhaddislerin ve hadis hafızlarının tarih boyunca göstermiş olduğu çabalar takdire şayandır. Bu büyük insanlar hadislerin kaydı, hıfz edilmesi, düzenlenmesi ve bölümlendirilmesi hususunda bir çok zahmetlere katlanmışlar; nübüvvet ve imamet in bu değerli mirasını korumak için büyük bir gayret göstermişlerdir. Dağınık hadis ve rivayetlerin yaygın oluşu, ama buna rağmen araştırmacıların ve hadis muhataplarının ihtiyaçlarına yeterli cevap veremeyişi muhaddisleri büyük hadis külliyatları hazırlamanın yanı sıra, yeni şekillerde ve kalıplarda hadis toplamaya yönlendirmiştir. Hisal, Tuhef'ul-Ukul, Mekarim'ul-Ahlak ve Mişkat'ul-Envar kitapları bu yönelişin bir ürünüdür. Bu büyük insanlar sonsuzluk denizinin değerli cevherlerini çıkarmak için bir gemi ve kaptan temin etmeye çalışmıştır. Sefinet'ul-Bihar ve son zamanlarda yayınlanan mu'cem kitapları da bu çabaların bir ürünüdür.

Mizan'ul-Hikmet, adı geçen araştırmalar neticesinde ayet ve rivayetleri yeni ve özel bir şekilde düzenlenmiş yepyeni bir Mecme'ul-Behreyn'i andırmaktadır. Bir taraftan ayet ve rivayetleri çeşitli bölümlere ayırmakta, ilgililere takdim etmekte; bir taraftan da Kur'an ve hadis deryasında gezinmek için bir gemi konumunda bulunmaktadır. Hüccet'ul-İslam ve'l-Müslimin Muhammed Reyşehri'nin eşsiz ve yüce himmetleri ile vücuda gelen bu değerli şaheser, Arapça alfabetik sıralama esasınca düzenlenmiş olup araştırmacıları, Kur'an ayetleri ve Şii/Sünni kaynaklardaki hadislere yönlendirmektedir.

Başarı Allah'tandır.
İslami Araştırmalar Kurumu
Ali Ekber İlahi Horasani
21 Ramazan, 1418
20 Ocak, 1997

Yazarın Önsözü

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla

Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun. Muhammed'e (s.a.a) ve temiz hanedanına selam olsun. Allah'ın laneti kıyamet gününe kadar düşmanlarının üzerinde olsun.

Hadis-i Şerifler; Kur'an'ı anlama, manalarını derk etme ve Peygamberin (s.a.a) ve Ehl-i Beyti'nin (a.s) değerli mirası sayılan ve Kur'an'ın yanı başında yer alan büyük İslam önderlerinin sîretini tanıma hususunda anahtar konumundadır. Şüphesiz Müslümanlar Kur'an ve hadis mirasından istifade etmedikçe İslami ilimlerin tatlı kaynağına asla ulaşamazlar.

İslam tarihinde meydana gelen bir çok tatsız olaylara rağmen muhaddisler asla gevşekliğe düşmemiş ve bizler için bu büyük emaneti korumaya çalışmışlar, kendinden sonraki nesillere emanet bırakmışlardır. Böylece sahip oldukları çok az imkanlara rağmen İslam'a büyük hizmetler yapmışlardır. Şimdiki nesil ise sahip oldukları bütün imkanlara rağmen böyle bir çalışma ortaya koyabilmiş değildir.

Dini ilimleri öğrenmeye çalıştığım ilmi hayatımın ilk yıllarında kendimde inanç ve ahlak ile ilgili konuları inceleme hususunda çok büyük bir aşk ve ilgi hissettim. Derdimi derman etmek ve susuzluğumu gidermek için yüce Allah'ın sözlerinden daha yüce bir söz, Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'inin (a.s) sözlerinden daha güzel bir söz bulamıyordum. Bu yüzden ilmi havzadaki araştırmalarımın yanı sıra vaktimin büyük bir bölümünü Kur'an ve hadis kitaplarını incelemeye ayırdım.

Bu araştırmalarım boyunca çok önemli iki noktada yoğunlaştım ve bu iki noktayı araştırmalarımın, ilmi incelemelerimin ve yazılarımın temeli kıldım. Bu iki nokta şuydu:

1-İslami metinlerde yaptığım bu araştırmalar esnasında bende yaratılış, ve kıyamet ile ilgili fıkri, siyasi, iktisadi ve toplumsal boyutlarda en güçlü, derin, güzel ve sade olan ilmi ve felsefi burhanların bu İslami metinlerde gizli olduğu inancı yer etti. Bu yüzden üzülmüyor ve kendi kendime, "Sahi neden Müslüman bilginler, yazarlar ve düşünürler şimdiye kadar bu gerçeğe gerekli önemi göstermemişler?" diye soruyordum. Bu yüzden naçiz ilmimle Kur'an'dan ve İslami rivayetler ve metinlerden alınmış delillere dayalı itikadi konular üzerinde derinleşmeye, daha çok düşünmeye koyuldum. Zira hem kendimin, hem de toplumun buna büyük ihtiyacı olduğunu hissettim.

Bu inceleme ve araştırmalarım neticesinde İslami düşüncenin temelleri hususunda bazı öğrencilere ders vermeye başladım. H. 1394 yılından 1410 yılına kadar süren bu derslerde söz konu ettiğim konuların bazıısı yayınlanmış oldu.

Elbette kendimi övmek istemiyorum ve hedefime ulaştığımı, yani Kur'an ve sünnetten alınmış deliller esasınca İslami düşüncenin temellerini hakkıyla kaleme aldığımı iddia etmiyorum. Ama bu yolda yürümek isteyen araştırmacılara bir kapı araladığımı söyleyebilirim. Müslüman bilginler ve alimlerin bu çabalarını devam ettirmelerini ümit ediyorum.

2-Araştırmalarım esnasında dikkatimi çeken ikinci nokta ise Kur'an ayetlerin bazısının diğer bazısını tefsir ettiği gerçeği idi. Bu yüzden Kur'an ayetleri hususunda yeterli kapsayıcılığa sahip olan kimseler Kur'an ayetlerini birbiri vesilesiyle kolayca tefsir edebilir. Hadislerin tefsir ve anlayışı hususunda da bu nokta geçerlidir.

Fıkhi konulardaki hadis ve rivayetlerin bütünüyle bir araya getirildiğini ve güzel bir şekilde sınıflandırıldığını gördüm. Ama fıkri, ahlaki ve içtimai hususlarda böyle bir çalışmanın olmadığını müşahade ettim. Eğer bir takım çalışmalar yapılmışsa da yeterli değildi. Bu yüzden araştırmacılar bu konularda görüş belirtmek istedikleri takdirde bir çok kitaplara müracaat etmek zorundaydı. Bu ise uzun bir zamanı gerektiriyordu. Bazen araştırmaların tamamlanmasına yardımcı olan ve doğru dürüst bir görüş belirtilmesini temin eden rivayetleri elde etmek çok zordur.

Dolayısıyla Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'in (a.s) rivayetlerini kapsayan ve özel bir düzenlemeyle okuyuculara sunulan bir kitaba ihtiyaç olduğunu hissettim. Böylece araştırmacılar istedikleri hadise

kolayca ulaşabilsin istedim. Ayrıca İslam toplumunun hadis araştırma hususunda günümüz insanının isteklerine cevap verecek bir kitaba ihtiyacı olduğunu gördüm.

Gerçi bu alana girmek hiç de öyle kolay değildi. Araştırmacılar bunun ne kadar zor olduğunu kabul ederler. Ama Hz. Muhammed'in (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'inin hadislerine olan aşkı beni bu yolu katetmeye teşvik etti ve bu hedefi gerçekleştirmek için daha fazla çalışmam gerektiğini gösterdi.

Bu kitabı telif etmeye H. 1388 yılında Meşhed zindanlarında başladım. Ders, araştırma ve incelemelerimin yanı sıra fırsat buldukça bu kitabı telif etmeye çalıştım. Yaklaşık olarak bütün yaz tatilini bu işi yapmaya harcadım.

İlk önce Bihar'ul-Envar kitabındaki tüm rivayetlere müracaat ederek göz önünde bulundurduğum nükteleri not aldım. Bu iş yaklaşık iki üç yıl sürdü. Daha sonra not aldığım bu nükteleri alfabetik sıralamaya göre düzenledim. Ardından İslami kaynak ve metinlere müracaat ederek konulu bir şekilde hadisleri tasnif ettim. Bu işimin ne kadar sürdüğünü bilmiyorum. Ama bu işin başarılı olması için çektiğim sıkıntıları unutamıyorum.

Bu kitap işi ile uğraştığım süre boyunca şu birkaç önemli nokteye rastladım.

1-Bihar'ul-Envar'da tekrar edilmiş hadislerin çokluğu

O zamanlar Bihar'ul-Envar kitabındaki tekrar edilmiş rivayetler çıkarıldığı takdirde 110 ciltlik bu kitaptan en az 20 cildinin eksileceğini gördüm. Zira tekrar olan hadislerin yanı sıra metin ve senetleri de tekrarlanan bir çok husus tespit ettim.

2-Bihar kitabındaki bölümlerde gözle görülen eksiklikler

Bihar kitabının müellifinin (Allah ondan razı olsun) asıl hedefi sahih ve zayıf tüm hadisleri bir araya toplamaktı. Dolayısıyla da bir çok hadisi defalarca tekrar etmiştir. Ayrıca hadislerin sınıflandırılması hususunda bir bölüm ile ilgili hadislerin, diğer bölümlerde de yer aldığını gördüm. Örneğin edep bölümünde yer alan hadisler 8 tanedir. Oysa bu kitapta da gördüğünüz gibi edep hakkında yaklaşık 125 hadis mevcuttur.

Bu kitabı yeniden ve son kez gözden geçirince, bende Bihar kitabının yazarının güvendiği ve ulaşabildiğimiz kaynaklara müracaat etme fikri oluştu. Bu kaynakları incelediğim zaman bu kitabın çeşitli bölümleriyle uyum arz eden ve toplumsal konuları inceleyen hadislere dokunmadığını gördüm. Bu yüzden gücüm oranında mevcut kaynaklara müracaat ederek bu açığı da kapatmaya çalıştım.

3-Ehl-i Sünnetin hadis kitaplarından yararlanma

Mevcut kitabı bitirmek için çalışırken Ehl-i Sünnet kaynaklarına müracaat etmeyi ve konularla ilişkisi bulunan hadisleri eklemeyi faydalı buldum. Böylece bu kitabın ilgili insanlar için çeşitli açılardan daha faydalı olacağını düşündüm. Bu çalışmalarım esnasında Ehl-i Sünnet kitaplarından Hisamuddin Hindi'nin (Ö. H. 975) Kenz'ul-Ummal kitabını okudum. Bu kitap da içerik açısından Bihar'ul-Envar kitabına benzemektedir ve 16 cilt, 12215 sayfadır. Bu 16 ciltlik eserde 46624 hadis yer almıştır. Bu kitapta nakledilen rivayetlerin bazıları hadis özellikleri taşımadığı için yaklaşık 4000 hadis olduğu söylenebilir. Bu kitabın çeşitli bölümlerini inceleyince artık diğer Ehl-i Sünnet kitaplarına da başvurmanın zaruri olmadığını hissettim. Dolayısıyla Mizan'ul-Hikmet kitabında yer alan konu ile ilgili hadisleri sadece bu kitaptan naklettim.

Kenz'ul-Ummal kitabını incelerken bizim kitaplardaki bir çok senetsiz hadislerin de Ehl-i Sünnet kitaplarından nakledildiğini gördüm.

Hakeza adları sonradan zikr edilecek olan Şii ve Sünni birçok kitaplara müracaat ettim ve her bölüm ile ilgili Kur'an ayetlerini eklemeyi de ihmal etmedim.

Mizan'ul-Hikmet kitabı gerçekte yeni teknikleri kullanarak büyük bir hadis külliyyatı hazırlama noktasında bir başlangıçtır. Günümüz insanın ihtiyaçlarına ve gereklerine cevap olmayı amaçlamıştır. Bu çabaların çok yakında ürün vermesini ümit ediyorum. Elbette benim gibi zayıf ve imkanlardan mahrum biri tarafından hazırlanan bu kitap bir çok eksiklikleri barındırmaktadır. Zaten bu çok doğaldır. Ama buna rağmen İslam dünyasının bir çok yerinden teşvik edici övgüler aldım ve Peygamber (s.a.a) hadisleri ile Ehl-i Beyt'in (a.s) ilmini kapsayan bu kitabı İslam dünyasının en ücra köşesine kadar ulaştırmaya çalıştım.

Yapılan büyük istekler üzerine bu kitabın 8. baskısı yapılmıştır. Yapılan öneriler doğrultusunda bu yeni baskıda bazı eksiklikler de giderilmiştir.

Bu kitabı hazırlamada çektiğim bütün sıkıntılara rağmen henüz yolun yarısındayım ve hedefime ulaşmış değilim. Ama içinde yaşadığım şartlar, genel hava ve üstlendiğim önemli görevler bu kitabı

istediğim haliyle basılmasını daha fazla ertelememe izin vermedi. Elbette hayatta olursam Allah'ın izniyle ileride başladığım bu işi kemale erdirmem için bütün gayretimi göstereceğim.

Üstad Şehid Murtaza Mütahhari İle İlgili Bir Hatıram

Hiç unutamıyorum, H. 1398 yaz günlerinin birinde (İslam devriminden önce) Şehid Mutahhari Kum'da öğlen vakti bize misafirim olmuştu. Üstad o günlerde bazı öğrencilere, "Kur'an mantığında Epistemoloji" hususunda dersler veriyordu. Bu dersleri ile kendi kitabımdaki "Epistemoloji" bölümü arasındaki yakın ilgi sebebiyle, bu bölümün fihrist ve başlıklarını kendisine gösterdim. Bana, "Bu artık baskıya hazırdır" dedi ve kendisine sunduğum şekliyle bastırılmasını istedi. Ardından bana şöyle dedi: "Batılı yazarlar bir yere kadar faydalı olan kitapları önce basıyorlar, sonraki baskılarda gerekli gördükleri konuları ekliyorlar." Üstad Şehid Mutahhari (r.a) de bu metodu övüyordu. Ama ben yine de bu kitabı bastırmayı, tümüyle bitirdiğim zamana erteledim ve şu anda içinde bulunduğum şartların kitabı bir an önce bastırmamı gerektirdiğini gördüm. Zira bu kitabın istediğim şekilde bölümlendirilmesi ve hazırlanması hususunda bizzat çalışmam gerektiğini anladım. Sonunda bir çok zorluklara rağmen bu kitabın işini bitirmek için tatil günlerinde gece gündüz çalışmaya koyuldum. Allah'a hamd olsun 14 yıl süren bu çabalarım sonunda bu kitap layık olduğu şekliyle sona ermiş oldu. Allah'ın izniyle bulduğum ilk fırsatta da bu kitabın eksikliklerini gidermeye çalışacağım.

Son olarak bana evde fikri çalışmalarım için gerekli ortamı sağlayan eşime teşekkür etmeyi de bir borç biliyorum. Eşim, araştırmalarım ve yazılarım için gerekli ortamı temin etme hususunda bir çok zahmetlere katlanmış ve hayatın ağır yüklerini severek üstlenmiştir.

İşte başı fedakarlık, sonu ise yakın olan Mizan'ul-Hikmet kitabının hikayesi budur.

Muhammed Reyşehri
Receb, 1403-21 Mayıs 1983

Elif Harfi

Konu Başlıkları

- ✓ el-İsar (Fedakarlık)
- ✓ el-Ecr (Sevab-Ecir)
- ✓ el-İcare (Kiralamak)
- ✓ el-Ecel (Ecel)
- ✓ el-Ahiret (Ahiret)
- ✓ el-Eh (Kardeşlik)
- ✓ el-Edeb (Edeb)
- ✓ el-Ezan (Ezan)
- ✓ el-İza (Eziyet)
- ✓ et-Tarih (Tarih)
- ✓ el-Arz (Yeryüzü)
- ✓ el-Esir (Esir)
- ✓ el-Usve (Örnek)
- ✓ el-Usul (Usul-Temeller)
- ✓ el-Afat (Afetler)
- ✓ el-Ekl (Yemek)
- ✓ el-Ulfet (Ülfet-Kaynaşmak)
- ✓ Allah (Allah)
- ✓ el-İmaret (Emirlik-Yöneticilik)
- ✓ el-Emel (Emel-Arzu)
- ✓ el-Ummet (Ümmet)
- ✓ el-İmamet (İmamet)
- ✓ el-İman (İman)
- ✓ el-Emanet (Emanet)
- ✓ el-Eman (Eman)
- ✓ el-Uns (Ünsiyet-Alışmak)
- ✓ el-İnsan (İnsan)
- ✓ el-Ena (Kap)

1. Konu

el-İsar

Fedakarlık

- *el-Bihar c. 74, s. 390, 28. Bölüm, et-Terahum...ve's-Sıla ve'l-İsar ve'l-Muvasat ve ihya'ul Müimin*
- *Vesail'uş Şia c. 6, s. 299, 28. Bölüm, İstihbab'ul İsar ale'n-Nefs*
- *Vesail'uş Şia c. 11, s. 220, 32. Bölüm, Vücub-u İsar-i rızallah ala Heve'n-Nefs*
- *el-Bihar c. 70, s. 106, 48. Bölüm, İsar'ul Hak ale'l-Batıl*



bak.

- *et-Ticaret: 445. Bölüm*
- *ed-Dünya: 1236 ve 1238. Bölümler*
- *el-Heva: 4052. Bölüm*

1. Bölüm

Fedakarlığın Fazileti

1. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık yüceliklerin en üstünüdür.”¹

2. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık iyilerin huyudur.”²

3. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık en üstün ihsandır.”³

4. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık en güzel ihsan ve imanın en üstün mertebesidir.”⁴

5. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık ihsanın doruğudur.”⁵

6. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık en şerefli ihsandır.”⁶

7. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık en şerefli bağıştır.”⁷

8. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık bağışın en üstün mertebesi ve en faziletli huydur.”⁸

9. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık, iyilerin

karakteri ve hayırlıların huyudur.”⁹

10. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık en faziletli ibadet ve en yüce efendiliktir.”¹⁰

11. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık zühdün süsüdür.”¹¹

12. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık fazilet, stokçuluk ise rezilliktir.”¹²

13. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık en güzel ihsandan birisi sayılır.”¹³

14. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En üstün cömertlik, fedakarlıktır.”¹⁴

15. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yücelik için fedakarlık yeterlidir.”¹⁵

16. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Diğer insanlara insafla, müminlere ise fedakarlıkla davran.”¹⁶

17. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En üstün seçim/tercih fedakarlıkla süslenmektir.”¹⁷

¹ Gurer’ul Hikem, 986

² a. g. e. 606

³ a. g. e. 951

⁴ a. g. e. 1705

⁵ a. g. e. 861

⁶ a. g. e. 399

⁷ a. g. e. 916

⁸ a. g. e. 1419

⁹ a. g. e. 2208

¹⁰ a. g. e. 1148

¹¹ Kenz’ul Fevaid, Li’l Keracekiy, 1/299

¹² Gurer’ul Hikem, 112

¹³ a. g. e. 9386

¹⁴ a. g. e. 2888

¹⁵ a. g. e. 7047

¹⁶ a. g. e. 6342

¹⁷ a. g. e. 9436

18. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nefisleri fedakarlığa zorlamak iyilerin huyundandır.”¹

19. *Hı. Musa (a.s) şöyle buyurdu:* “Ya Rabbi! Bana Muhammed ve ümmetinin derecelerini göster.” O ise, “Ey Musa! Şüphesiz sen buna dayanamazsın. Ama sana kendisiyle sana ve tüm yaratıklarına üstün kıldığım büyük ve yüce menzillerinden birini göstereceğim.” dedi. Ona göklerin melekutu (hakikati) zahir oldu. Musa o makama baktı, nurundan ve aziz ve celil olan Allah’a yakınlığından neredeyse ruhu bedeninden ayrılacaktı. Musa, “Yarabbi onu ne ile bu yüce mertebeye ulaştırdın?” dedi. O şöyle dedi: “Kullar arasından kendisine özgü kıldığım huy/ahlak sebebiyle. Bu huy ise fedakarlıktır. Ey Musa! Onlardan birisi bana gelir de ömrünün bir döneminde fedakarlık etmiş olursa, ben de onu hesaba çekmekten haya ederim ve onu cennetimde istediği yere yerleştiririm.”²

bak. el-İnfak, 3946. Bölüm

2. Bölüm

Fedakarlığın Ahlaki Yüceliklerdeki Rolü

¹ a. g. e. 9350

² Tenbih’ul Havatir, 1/173

20. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yücelikler sadece iffet ve fedakarlıkla kemale erer.”³

21. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yüceliklerin doruğu fedakarlıktır.”⁴

22. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlık esnasında yüce insanların cevheri (değeri) belli olur.”⁵

23. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlıkla, kerem sahibi adını almaya hak kazanılır.”⁶

24. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakarlıkla hürler köle edilir.”⁷

25. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nefsine tercih etmekle (fedakarlıkla), başkalarını kendine köle edebilirsin.”⁸

bak. el-Hulk, 1110, 1111 ve 1119. Bölümler

3. Bölüm

Fedakarların Fazileti

Kur’an:

“Daha önceden Medine’yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan kimseler, kendilerine hicret edip gelenleri severler; onlara

³ Gurer’ul Hikem, 10745

⁴ a. g. e. 6361

⁵ a. g. e. 6226

⁶ a. g. e. 4253

⁷ a. g. e. 4187

⁸ a. g. e. 4293

verilenler karşısında içlerinde bir çekemezlik hissetmezler; kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerinden önde tutarlar. Nefsinin tamahkarlığından korunabilmiş kimseler, işte onlar saadete erenlerdir.”¹

26. İmam Sadık (a.s) kamil müminlerin nitelikleri hakkında şöyle buyurmuştur: “Onlar kolaylıkta ve zorlukta kardeşlere iyilik eden, zorluklarda başkalarını kendilerine tercih eden kimselerdir. Allah da onlar hakkında şöyle buyurmuştur: **“Kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerinden önde tutarlar.”**²

27. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah az gelirli kimseleri (az gelirlerine rağmen) övmüş ve şöyle demiştir: **“Kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerinden önde tutarlar”**³

28. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “İyilik çoklukla değildir. Şüphesiz bu yüzden Aziz ve celil olan Allah kitabında şöyle buyurmuştur: **“Kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerinden önde tutarlar.”**Allah böylesine

tanıttığı kimseleri şüphesiz sever.”⁴

29. Ebu Basir şöyle diyor: “İmam Bakır veya İmam Sadık’tan birine, hangi sadaka daha üstündür?” dedim, şöyle buyurdular: “Az gelirlilerin verdiği...Aziz ve celil olan Allah’ın sözünü duymadın mı: **“Kendilerine tercih ederler.”**Burada bir fazilet görmüyor musun?”⁵

30. Ebu Hureyre şöyle diyor: “Resulullah’a (s.a.a) birisi geldi ve aklıktan şikayette bulundu. Resulullah (s.a.a) birini eşlerinin evlerine gönderdi. Onlar, “Sadece suyumuz var.” dediler. Resulullah (s.a.a), “Bu adamı kim bu gece ağırlar!” diye buyurdu. Ali b. Ebi Talib (a.s) “Ben onu ağırlarım ya Resulellah!” dedi. Fatıma’nın (a.s) yanına gidip ona şöyle dedi: “Ey Resulullah’ın kızı! Yiyecek olarak ne var?” Fatıma, “Sadece (bize yetecek) akşam yemeği var. Ama misafirimizi tercih ederiz.” dedi. Hz. Ali “Ey Muhammed’in kızı! Çocukları yatır, ışıkları söndür.” Sabah olunca Ali (a.s) Resulullah’ın (s.a.a) yanına vardı ve olayı kendisine bildirdi. Çok geçmeden **“Kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih ederler.”** ayeti nazil oldu.”⁶

¹ Haşr suresi, 9. ayet

² el-Bihar, 67/351/54

³ el-Hisal, 97/42

⁴ el-Kafi, 2/206/6

⁵ Nur’us Sakaleyn, 5/287/60

⁶ a. g. e. s. 285/53

31. Ömer şöyle diyor: “Resulullah’ın (s.a.a) ashabından birisine bir koyun hediye edildi. O, “Falan kardeşim ve ailesi buna benden daha muhtaçtır.”dedi. O koyunu kendilerine gönderdi. O da o koyunu (aynı düşünceyle) bir başkasına gönderdi. Böylece (o koyun) yedi ev gezdi. Bilahare de aynı eve geri döndü. Bunun üzerine, **“Kendilerine tercih ederler.”** ayeti nazil oldu.”¹

32. İmam Ali (a.s) Ömer b. Hattab öldükten sonra başka şöyle buyurmuştur: “Yemin ederek söyleyin, içinizde hakkında **“Kendilerine tercih ederler.”** ayetinin nazil olduğu benden başka biri var mıdır?” Hepsisi, “Hayır!” dediler.”²

33. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Fatıma’nın (a.s) bir miktar arpası vardı. Arpadan helva yaptı. Hazırlanınca ve (yemek için) önüne koyunca o anda bir fakir çıka-geldi. Fakir, “Allah size merhamet etsin”dedi. Ali (a.s) kalktı ve yemeğin üçte birisini ona verdi. Çok geçmeden bir yetim geldi ve “Allah size merhamet etsin.”dedi. Ali (a.s) kalkıp diğer üçte birini de ona verdi. Sonra da bir esir geldi. Esir de, “Allah sizlere merhamet etsin.”dedi. Ali (a.s) kalan üçte birini de ona verdi. Böylece o yemekten hiç tatmadılar. Münezzeh olan

Allah onlar hakkında ayetler indirdi. Bu ayetler aziz ve celil olan Allah için fedakarlık eden herkes için geçerlidir.”³

34. Aişe şöyle diyor: “Resulullah (s.a.a) dünyadan göçünceye kadar üç gün üst üste doymadı. İsteseydi doyasıya yerd. Ama o (başkalarını) kendine tercih ederdi.”⁴

35. İmam Ali (a.s) Resulullah’ın yatağına yatınca Allah Cebrail ve Mikail’e şöyle vahyetti: “Ben aranızda kardeşlik bağını kurdum. (Sizleri kardeş kıldım.) Birinizin hayatını diğerinden uzun kıldım. Hayat hususunda hanginiz arkadaşını kendine tercih eder?” Her ikisi de hayatı (kendisi için) seçti. Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurdu: “İkiniz de neden Ali b. Ebi Talib gibi olmadınız? Onunla Muhammed arasında da kardeşlik bağını kurdum. Ama Ali Muhammed’in yatağına yattı ve nefisini ona feda etti. Hayatı ona seçti.” Ardından Allah-u Teala şu ayeti⁵ indirdi: **“İnsanlar arasında, Allah’ın rızasını kazanmak için canını verenler vardır. Allah kullarına karşı şefkatlidir.”**⁶ bak. es-Sadaka, 2229-2231. Bölümler ile el-İnfak, 3946. Bölüm

¹ Durr’ul Mensur, 8/107

² el-İhticac, 1/333/55

³ Nur’us Sakaleyn, 5/470/20; s. 469/18, 19 ve s. 471/21

⁴ Tenbih’ul Havatir, 1/172 ve 173

⁵ Bakara suresi, 207. ayet

⁶ Nur’us Sakaleyn, 5/285/52

4. Bölüm

Fedakarlık Makamı

36. *Ebu Tufeyl şöyle diyor:* Ali (a.s) bir elbise satın aldı. Ondan hoşlanınca tasaddukta bulundu ve şöyle buyurdu: “Resulullah’ın şöyle buyurduğunu işittim: “Her kim (başkalarını) nefesine tercih ederse, Allah da kıyamet günü ona cenneti tercih eder.”¹

37. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah’ın bir cenneti vardır. O cennete sadece üç kişiyi sokar: ...Aziz ve celil olan Allah için mümin kardeşini kendine tercih eden kimseyi.”

38. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim başkasını nefesine tercih ederse “fazilet” adına layık olur. (gerçek fazilet sahibidir.)”²

39. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kim başkalarını kendine tercih ederse mürüvvete/mertliğe ulaşmış olur.”³

40. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fedakar insanlar “A’raf” efradındandır.”⁴

bak. el-Cennet, 566. Bölüm ve el-İnfak, 3944. Bölüm

¹ el-Hisal, 131/136

² Gurer’ul Hikem, 8845

³ a. g. e. 8225

⁴ a. g. e. 1975

2. Konu

el-Ecr Sevab-Ecir

☞ *Şerb-u Nebc'il Belağâ-i İbn-i Ebi'l Hadid, c. 9, s. 79; es-Sevab ve'l İkab
ind'el Müslimin*



bak.

☞ *es-Sevab: 58. Konu*

☞ *el-Ceza: 66. Konu*

5. Bölüm

İslah Edicilerin Sevabı

Kur'an:

“Kitaba sımsıkı sarılanlar ve namaz kılanlar için ecir vardır. Şüphesiz biz, iyiliğe çalışanların ecrini zayi etmeyiz.”¹

“Doğrusu Allah iyilik yapanların ecrini zayi etmez.”²

“Doğrusu, iman edip salih amel yapanlara, işte onlara, içlerinden ırmaklar akan Adn cennetleri vardır.”³

41. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah bizim, şeriatının koruyucusu ve hürmetinin gözetleyicisi olmamızı istedi. Bizlere inanan bununla sevap diliyor, bizleri inkar edenler ise soyunu/aslını destekliyordu.”⁴

42. *İmam Ali (a.s), Hasan ve Hüseyin’e (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hakkı söyleyin ve (ahiretteki) sevap için amel edin.”⁵

43. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah yolunda şehid olan mücahidin sevabı, (günah işlemeye) gücü olduğu halde iffetli kalan kimseden fazla değildir. İffetli insan

neredeysse meleklerden bir melek olacaktı.”⁶

6. Bölüm

Ahiret Sevabı

Kur'an:

“Ama ahiret eciri, İman edenler ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için daha hayırlıdır.”⁷

“Haksızlığa uğratıldıktan sonra, Allah yolunda hicret eden kimseleri, andolsun ki, dünyada güzel bir yerde yerleştiririz. Ahiret eciri ise daha büyüktür, keşke bilseler!”⁸

44. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şu iki amel arasında ne büyük fark vardır: Bir amelin lezzeti gider, etkisi (azabı) kalır. Bir amelin ise çilesi biter, sevabı kalır.”⁹

bak. el-ahiret, 26. ve 29. Bölümler

7. Bölüm

Azim Sevap

Kur'an:

“Kendileri savaşta yara aldıktan sonra Allah ve peygamberin çağrısına koşanlara, hele de onlardan

¹ A'raf suresi, 170. ayet

² Tevbe suresi, 120. ayet

³ Kehf suresi, 30 ve 31. ayet

⁴ Nehc'ul Belağa, 9. mektup

⁵ a. g. e. 47. mektup

⁶ a. g. e. 474. hikmet

⁷ Yusuf suresi, 57. ayet

⁸ Nahl suresi, 41. ayet

⁹ Nehc'ul Belağa, 121. hikmet

ihsan ve takva sahibi olanlara büyük ecir vardır.”¹

“İnanır ve takvalı olursanız size çok büyük bir ecir vardır.”²

8. Bölüm Büyük Sevak

Kur'an:

“(Ey insanlar!) Allah'a ve Resulü'ne iman edin; sizi varis kıldığı şeylerden infak edin; aranızdan, iman edip da infak eden kimselere büyük ecir vardır.”³

“Doğrusu, görünmediği halde Rablerinden korkanlara, onlara, bağışlanma ve büyük ecir vardır.”⁴

“İnkâr edenler için çetin azâb vardır. İman edip iyi işler yapanlara da mağfiret ve büyük bir mükafat vardır.”⁵

9. Bölüm Yüce Sevak

Kur'an:

“Doğrusu, sadaka veren erkek ve kadınlara, Allah'a güzel bir borç verenlere kat kat karşılık verilir; onlara

cömertçe verilecek bir ecir vardır.”⁶

“O'na kavuştukları gün müminlere yapılacak temennileri “selam” demek olacaktır. Onlara cömertçe verilecek ecir hazırlamıştır.”⁷

45. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Gözlerinizi geceleri uyanık tutun, karınlarınızı gizleyin (zayıf tutun) adımlarınızı kullanın, mallarınızı infak edin, bedenlerinizden alıp ruhlarınıza feda edin, bu konuda cimri olmayın. Şüphesiz münezzeh olan Allah şöyle buyurmuştur: “Ey iman edenler! Siz Allah'ın dinine yardım ederseniz, O da size yardım eder, ayaklarınızı savaşta sabit kılar.”⁸

Hakeza⁹: “Allah'a kim güzel bir borç takdiminde bulunursa, Allah karşılığını kat kat verir, ona cömertçe verilecek bir ecir de vardır.”¹⁰

Allah sizden zilletten dolayı yardım ve azlıktan dolayı borç istememiştir.

10. Bölüm Tükenmeyen Sevak

Kur'an:

¹ Al-i İmran, 172. ayet

² Al-i İmran, 179. ayet

³ Hadid suresi, 7. ayet

⁴ Mülk suresi, 12. ayet

⁵ Fatır suresi, 7. ayet

⁶ Hadid suresi, 18. ayet

⁷ Ahzap suresi, 44. ayet

⁸ Muhammed suresi, 7. ayet

⁹ Hadid suresi, 11. ayet

¹⁰ Nehc'ul Belağa, 183. hutbe

“Doğrusu iman edip salih amel işleyenlere, onlara kesintisiz bir ecir vardır.”¹

“Yalnız, iman edip yararlı işler işleyenlere, onlara, kesintisiz ecir vardır.”²

“Doğrusu sana kesintisiz bir ecir vardır.”³

11. Bölüm İki Kat Sevak

Kur'an:

“İşte onlara, sabırlarından dolayı, ecirleri iki defa verilir; onlar kötülüğü iyilikle savarlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan da infak ederler.”⁴

“Sizlerden Allah'a ve peygamberine boyun eğip salih amelde bulunanlara ecrini iki kat veririz; ona cömertçe rızık hazırlamışsızdır.”⁵

46. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer sabredersen kader cari olur ve sen sevabına ermiş olursun. Sabırsızlık edersen (yine) kader cari olur ve sen günahkar sayılırsın.”⁶
bak. es-Sabr, 286. Konu

¹ Fussilet suresi, 8. ayet

² İnşıkak suresi, 25. ve Tîn suresi, 6. ayet

³ Kalem suresi, 3. ayet

⁴ Kasas suresi, 54. ayet

⁵ Ahzap suresi, 31. ayet

⁶ Nehc'ul Belağa, 291. hikmet

3. Konu

el-İcare Kiralamak

- *el-Bihar c. 103, s. 166, 10. Bölüm, el, icare ve'l kabale*
- *Vesail'uş Şia c. 13, s. 241, Kitab'ul İcare*
- *Kenẓ'ul Ummal, c. 3, s. 906-908 ve 922-924, el-İcare*



12. Bölüm Kiralamak

Kur'an:

“Rabbinin rahmetini onlar mı taksim edip paylaşıyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında biz taksim ettik; birbirlerine iş gördürmeleri için kimini kimine derecelerle üstün kıldık; Rabbinin rahmeti, onların biriktirdikleri şeylerden daha iyidir.”¹

“İki kadından biri: “Babacığım! Onu ücretli olarak tut; ücretle tuttuklarının en iyisi bu güçlü ve güvenilir adamdır” dedi.”²

47. İmam Ali (a.s) “onların geçimliklerini aralarında biz taksim ettik” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala bu ayetle bizlere insanların geçim kaynaklarından birinin de kiralama (ücretle çalıştırma) olduğunu bildirmiştir. Zira Allah-u Teala hikmeti esasınca insanların himmetlerini, isteklerini ve diğer durumlarını farklı karar kılmış, bunu

insanların geçimi için bir dayanak yapmıştır. Böylece birisi başka birini ücretle çalıştırmaktadır...Bizden birisi ustalık, marangozluk veya diğer sanatlardan birini kullanmak zorunda kalınca...dünya işleri düzene girmez, onların da fırsatı olmaz ve şüphesiz bunu yapmaktan aciz kalırlar. Ama Allah-u Teala bu şekilde çok ince tedbirler aldı, insanların isteklerini çeşitli kıldı. Böylece herkesin isteği bir şeyde karar kıldı. Herkes bir diğeriyle işini gördü. Herkes maslahatı gerektirdiği şekilde başkasına yardım ederek bu gün geçimini sağlamaktadır.”³

13. Bölüm Kendini Kiraya Vermenin Çirkinliği

48. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim başkasına ücretle çalışırsa (kendisini kiraya verirse) şüphesiz rızkını engellemiş olur.” Başka bir rivayette ise şöyle yer almıştır: “Nasıl engel olmasın ki? Bu işte kazandığı şey kendisini kiralayan kimseye ait olmaktadır.”^{4,5}

³ Vesail'uş-Şia, 13/244/3

⁴ Eğer işini kiraya verirse mekruh olmaz. Örneğin terzi ise dikeceği her gömlek karşılığında ücret alırsa mekruh olmaz.

⁵ el-Kafi, 5/90/1

¹ Zuhurf suresi, 32. ayet

² Kasas suresi, 26. ayet

49. İmam Bakır (a.s) memurlarına şöyle yazıyordu: “Müslümanların kendilerini kiralamayın. Bu onları hor ve hakir düşürür. Sizden belirlenmiş ücret dışında bir şey isteyen tecavüze yeltenmiştir.” İmam Bakır (a.s) çiftçiler hakkında da onlara güzel davranılmasını tavsiye ediyordu.”¹

50. Ammar Sabati şöyle diyor: “Ebu Abdullah’a (İmam Sadık’a -a.s-) şöyle arzettim: “İnsan (kendi adına) ticaret edebilir, buna rağmen başkasına ücretli çalışırsa ticaret ettiği oranda kendisine (pay-prim) verilmektedir.” (İmam Sadık -a.s-) şöyle buyurdu: “Ücretle çalışmamalı; belki aziz ve celil olan Allah’tan rızık talep etmeli ve (kendisi adına) ticarete bulunmalıdır. Zira başkasına ücretle çalışacak olursa rızıkını engellemiş olur.”²

51. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Resulullah (s.a.a) Hz. Ali’ye (a.s) ölüm döşeginde şöyle vasiyet etmiştir: “Ey Ali! Sen olduğun müddetçe çiftçilere zulüm edilmesin. Bir toprak için tayin ettiğin vergiden başka bir şey alınmasın. Hiç bir Müslüman angarya çalıştırılmasın.”³

bak. vesail’uş Şia, 12/175, 66. Bölüm; 13/215, 20. Bölüm

14. Bölüm Kiralamada Komisyonculuk

52. Muhammed b. Müslim şöyle diyor: “İmam Bakır veya İmam Sadık’a (a.s), “Birisi bir işi üstleniyor, ama bizzat yapmıyor, birisine havale ediyor ve bu arada da kar ediyor.” diye sorulunca şöyle buyurdu: “Hayır, kendisi de bir miktar çalışmadıkça olmaz.”⁴

53. İmam Sadık’a (a.s), “Birisi bir ev kir alıyor, sonra başka bir şahıs o evi kendisinden daha yüksek bir fiyatla kir alıyor.” diye sorulunca şöyle buyurdu: “O evde hiç bir değişiklik yapmamışsa bu doğru değildir.”⁵

bak. Mustedrek’ul Vesail, 14/35, 12. ve 13. Bölümler; Vesail’uş Şia, 13/265, 23. Bölüm

15. Bölüm İşçiye Zulüm Etmek

54. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim işçinin ücreti hakkında haksızlık ederse Allah amelini iptal eder ve 500 yıllık mesafeden kokusu duyulan cennetin kokusunu kendisine haram eder.”⁶

¹ Mustedrek’ul Vesail, 13/472/15929

² el-Kafi, 5/90/3

³ a.g.e. 5/284/2

⁴ a.g.e. 273/1

⁵ Mustedrek’ul Vesail, 14/34/16031

⁶ el-Emali-i Seduk, 347/1

55. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah yeni bir din çıkaran, bir işçinin ücretini ödemeyen veya özgür bir insanı satan kimse dışında tüm günahları af eder.”¹

56. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah bir işçinin ücretini veya kadının mehrini ödemeyen kimse dışında tüm günahları af eder.”²

57. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İşçinin ücreti hakkında haksızlık etmek de büyük günahlardandır.”³

58. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Üç kişinin kıyamet günü düşmanı benim: Benimle anlaşma imzalayıp vefasızlık gösteren, hür bir kimseyi satıp parasını yiyen ve bir işçi kiralayıp onu tümüyle çalıştırdığı halde ücretini vermeyen kimse.”⁴

59. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bir işçinin ücreti hakkında haksızlık eden kimseye Allah lanet etsin.”⁵

60. *Esbeğ b. Nubate şöyle diyor:* : “Kufe Mescidi’nde Müminlerin Emiri Ali b. Ebi Talib’in (a.s)

huzurunda oturmuştum. Künyesi Ebu Hatice olan Buceyle kabilesinden bir kimse yanımıza gelerek şöyle dedi: “Ey Müminlerin Emiri! Bize söyleyeceğin Peygamber’in (s.a.a) sırlarından bir sır var mıdır? Hz. Ali (a.s) şöyle buyurdu: “Evet! Ey Kamber! O yazıyı getir...”Onda şöyle yazılıydı: “Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla. Allah’ın, meleklerin ve tüm insanların laneti kendisini efendisinden başkasına isnad eden kimsenin üzerine olsun. Hakeza Allah’ın, meleklerin ve tüm insanların laneti İslam’da bid’at çıkaran ve bidat çıkaran kimseyi barındıran kimsenin üzerine olsun. Hakeza Allah’ın, meleklerin ve tüm insanların laneti bir işçinin ücreti hususunda haksızlık eden kimsenin üzerine olsun.”⁶
bak. vesail’uş Şia, 13/247, 5. Bölüm

16. Bölüm Ücreti Bildirmek

61. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizden birisi bir işçi tuttuğunda ona ücretini bildirsin.”⁷

62. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a ve ahiret gününe iman eden herkes,

¹ Uyun-u Ahbar’ir-Rıza, 2/32/60

² Mustedrek’ul Vesail, 14/31/16024

³ el-Bihar, 103/170/27

⁴ Kenz’ul Ummal, 43826

⁵ Mustedrek’ul Vesail, 14/30/16021

⁶ a. g. e. 16022. hadis

⁷ Kenz’ul Ummal, 9124

ücretini belli etmedikçe bir işçi tutmasın.”¹

63. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Resulullah (s.a.a) ücretini belli etmedikçe işçi tutmayı nehyetmiştir.”²

64. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bil ki birisi ücreti belirlenmeksizin senin için çalışırsa artık sen üç kat fazlasını da ödeysen yine de ücretini az ödediğini sanır. Ama onunla ücretini kesinleştirir de öyle ücretini verirken, ücretini tam verdiğin için sana teşekkür eder. Eğer az bir fazla verecek olursan, o zaman da fazla verdiğini anlar.”³

17. Bölüm Ücret Vermenin Adabı

65. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İşçiye alınının teri kurumadan ücretini veriniz. Henüz çalışırken (iş bitmeden) ücretini belirleyin.”⁴

66. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İşçinin teri kurumadan ücretini veriniz.”⁵

67. *Şuayb şöyle diyor:* “Bir grubu ikinci vaktine kadar Ebu Abdullah’ın (İmam Sadık) bağında çalışması için kiraladım. İşler bitince İmam (a.s), Muattab’a şöyle

buyurdu: “Terleri kurumadan ücretlerini öde.”⁶

18. Bölüm İmam Ümmetin İşçisidir

68. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki ben sizin babanızım. Bilin ki ben sizin mevlanızım. Bilin ki ben sizin işçinizim”⁷

Şu ayetlere de bakınız:

“De ki: “Ben sizden buna karşı yakınlarla sevgiden başka bir ücret istemem.”⁸

“De ki: “Ben sizden bir ücret istemişsem, o sizin içindir. (sizin faydanızadır.)”⁹

“De ki: “Ben buna karşı sizden bir ücret değil, ancak, Rabbine doğru bir yol tutmak dileyen kimseler olmanızı istiyorum.”¹⁰

¹ el-Kafi, 5/289/4

² el-Fakih, 4/10/4968

³ el-Kafi, 5/288/1

⁴ Kenz’ul Ummal, 9126

⁵ Kenz’ul Ummal, 9131

⁶ el-Kafi, 5/289/3

⁷ Emali-il Mufid, 3/353

⁸ Şura suresi, 23. ayet

⁹ Sebe suresi, 47. ayet

¹⁰ Furkan suresi, 57. ayet

4. Konu

el-Ecel Ecel-Vakit

• *el-Bihar 5/136, 4. Bölüm, el-Acal*



bak.

• *el-Hırs, 102. Konu; el-Emel, 20. Konu ve el-Umr, 368. Konu; el-Kader, 431. Konu, el-Kazı, 443. Konu ve el-Mevt, 499. Konu*

19. Bölüm Ecel

69. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ecelleri (ömür müddetini) belirlemiş, bazısını kısa ve bazısını da uzun kılmıştır. Bazılarını öne almış, bazısını da ertelemiştir. Nedenlerini ölüme ilişik kılmıştır. (ecelin gelip çatmasını sağlar.)”¹

70. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ecel canların sürüklendiği yerdir. Ölümden kaçış ise ölüme erişmek demektir.”²

71. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En doğru şey eceldir.”³

72. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ecelden daha doğru bir şey yoktur.”⁴

73. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En yakın şey eceldir.”⁵

74. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ne güzel ilaçtır ecel!”⁶

75. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın nefesi

eceline doğru attığı bir adımdır.”⁷

76. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim ecelini gözetirse fırsatlarını ganimet bilir.”⁸

20. Bölüm Ecel Sağlam Bir Kaledir

Kur'an:

“Hiç bir kimse Allah'ın izni olmadan ölmez; o, belli bir vakte bağlanmıştır.”⁹

“Bu işte bir şeyimiz (karar ve görüşümüz) olsaydı, burada öldürülmezdik” diyorlar. De ki: “Evlerinizde olsaydınız, haklarında ölüm yazılı olan kimseler, yine de devrilecekleri yere varırlardı.”¹⁰

“Allah sizi topraktan, sonra nutfeden yaratmış, sonra da sizi çiftler halinde var etmiştir. Dışının gebe kalması ve doğurması, ancak O'nun bilgisiyledir. Ömrü uzun olanın çok yaşaması ve ömürlerin azalması şüphesiz Kitaptadır. Doğrusu bu Allah'a kolaydır.”¹¹

¹ Şerh-u Nehc'il Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 7/21

² a. g. e. 9/116

³ Gurer'ul Hikem, 2845

⁴ a. g. e. 10648

⁵ a. g. e. 2920

⁶ a. g. e. 9905

⁷ Şerh-u Nehc'il Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 18/221

⁸ Gurer'ul Hikem, 8443

⁹ Al-i İmran suresi, 145. ayet

¹⁰ Al-i İmran suresi, 154. ayet

¹¹ Fatır suresi, 11. ayet

77. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın kendini koruyan iki meleği vardır. Taktir (ecel) gelince melekler onunla ecel arasından çekilir. Şüphesiz ecel sağlam bir kaledir.”¹

78. *İmam Ali (a.s) (aniden korkutulmak istenince) şöyle buyurmuştur:* “Allah bana sağlam bir kalkan karar kılmıştır. (Ölüm) Günüm gelip çatınca o kalkan benden ayrılır ve beni ölümün eline teslim eder. O zaman artık ne ok şaşırır ve ne de yara iyileşir.”²

79. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Koruyucu olarak ecel yeter. Herkesin Allah tarafından koruyucuları vardır. Onu kuyuya düşmekten, başına bir duvar çökmekten, yırtıcı bir hayvana av olmaktan korurlar. Eceli gelince kendisiyle eceli arasını boşaltırlar.”³

80. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Koruyucu olarak ecel yeter.”⁴

81. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ecel sağlam bir kaledir.”⁵

82. *Said b. Vehab şöyle diyor:* “Bir gece Said b. Kays ile Sıffin’de idik. İki ordu birbirini gözetiyordu. O arada Hz. Ali (a.s) geldi. Biz de hemen

huzuruna vardık. Said b. Kays kendisine, “Ey Müminlerin Emiri! Bu saatte gelinir mi? Bir şeyden korkmadın mı?” diye sorunca Hz. Ali şöyle buyurdu: “Şüphesiz herkes için iki melek tayin edilmiştir. Bu melekler onu kuyuya düşmesinden, bir hayvanın kendisine zarar vermesinden veya bir dağın tepesinden düşmesinden korurlar. Ta ki taktiri gelir çatar. Taktiri (eceli) gelince de onu eceliyle baş başa bırakırlar.”⁶

21. Bölüm Her Şeyin Bir Eceli Vardır

83. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz her şeyin bir müddeti ve eceli vardır.”⁷

84. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her şeyin kendisinden ileri geçemeyeceği bir eceli vardır.”⁸

85. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah her şeye bir miktar tayin etmiştir ve her miktarın bir eceli/sonu vardır.”⁹

22. Bölüm Her Ümmetin Bir Eceli Vardır

Kur’an:

¹ el-Bihar, 5/140/8, Kenz’ul Ummal, 1562

² Nehc’ul Belağa, 62. hutbe

³ el-Bihar, 78/64/158

⁴ a. g. e. 5/142/14

⁵ Gurer’ul Hikem, 494

⁶ et-Tevhid, 379/26

⁷ Nehc’ul Belağa, 190. hutbe

⁸ el-Kafi, 2/230/1

⁹ Gurer’ul Hikem, 4778

“Her ümmet için belirli bir süre vardır; vakitleri dolunca ne bir an gecikebilir, ne de bir an öne geçebilirler.”¹

“Yok ettiğimiz her bir memleketin elbette belli bir yazısı vardır. Hiç bir ümmet kendi süresini öne de alamaz, geciktiremez de.”²

bak. Nahl suresi 61. ayet; Taha suresi 129. ayet; Ankebut suresi, 5. ayet; Şura suresi, 14. ayet; Müminun suresi, 43. ayet

23. Bölüm

Belirli ve Belirsiz Ecel

“O, sizi çamurdan yarattı, sonra size bir ecel tayin etti. Belirli bir ecel O’nun katındadır; sonra bir de şüphe edersiniz.”³

86. İmam Sadık (a.s) (yukarıdaki ayetin tefsirinde) şöyle buyurmuştur: “Belirsiz ecel askıya alınmış, durdurulmuş eceldir. Allah dilediği kadar öne alır ve dilediği kadar da erteler. Ama belirlenmiş ecel, bir Kadir gecesinden diğer Kadir gecesine kadar takdir edilen eceldir. Allah’ın şu sözü de bu anlamdadır: **“Süreleri sona erince bir an bile geciktirilmezler ve öne de alınmazlar.”⁴** Başka bir

rivayette bu anlamdadır. Ama birinci ecelin belirli/kesin, ikinci ecelin ise belirsiz ve askıya alınmış ecel olduğunu bildiren İbn-i Müskan’ın rivayet nassı (Bihar, c. 5, s. 139), bu rivayet ile çelişmektedir. Allame Meclisi bu iki grup rivayeti çelişmeyecek bir şekilde bir araya toplamış (bak. el-Bihar, c. 5, s. 140), Allame Tabatabai ise İbn-i Müskan’ın rivayetini reddetmiştir. Ayeti de metinde naklettiğimiz şekilde tefsir etmiştir.”⁵ *bak. el-Mizân tefsiri, c. 7, s. 15*

24. Bölüm

Belirsiz Eceli Uzaklaştıran Şey

87. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanlar ömrüyle yaşamaktan çok, iyilikleriyle yaşarlar, ecelleriyle ölmekten çok, günahlarıyla ölürler.”⁶

88. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sadaka ile eceller uzar.”⁷

bak. el-Umr, 2932. Bölüm

¹ A’raf suresi, 34. ayet

² Hicr suresi, 4-5. ayet

³ En’am suresi, 2. ayet

⁴ Yunus suresi, 49. ayet

⁵ el-Bihar, 5/139/3

⁶ a.g.e. 5/140/7

⁷ Gurur’ul Hikem, 4239

5. Konu

el-Ahiret Ahiret



bak.

• *el-Cennet, 77. Konu; el-Mead, 374. Konu; et-Ticaret, 444. ve 445. Bölümler; ed-Dünya, 1236, 1238, 1249 ve 1252. Bölümler; es-Sefer, 1831. Bölüm*

25. Bölüm Ahiret

Kur'an:

“Onlar, sana indirilene de, senden önce indirilenlere de iman ederler; ahirete de yalnız onlar yakın ederler.”¹

“Yeryüzünde ağır basıncaya (küfrün belini kırıncaya) kadar esir almak hiç bir peygambere yaraşmaz. Geçici dünya malını istiyorsunuz, oysa Allah ahireti kazanmanızı ister. Allah güçlüdür, hikmet sahibidir.”²

“Sizden kimi dünyayı, kimi ahireti istiyordu.”³

“Ahiret kazancını isteyen kazancını artırırız; dünya kazancını isteyene de ondan verimiz; ama ahirette bir payı bulunmaz.”⁴

89. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey insanlar! Bilin ki hiç şüphesiz dünya hazır bir metadır; iyi ve kötü herkes ondan yer ve şüphesiz ahiret ise doğru bir vaattir. O gün kadir olan melik (Allah hakkınızda) hükmedecektir.”⁵

90. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyanın durumu rastlantılara bağlıdır. Ahiretin durumu ise liyakat ve istihkaka bağlıdır.”⁶

91. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dünya sırt çevirmiş, veda edeceğini ilan etmiştir. Şüphesiz ahiret ise yönelmiş ve aşıkarmıştır. Bugün hazırlanma, yarın ise yarışma günüdür.”⁷

92. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim ahireti şiddetle arzularsa/yönelirse ona sahip olur. Her kim de dünyayı şiddetle arzularsa helak olur.”⁸

93. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya mutsuzların arzusu, ahiret ise mutluların zaferidir.”⁹

94. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahiretin için kendine dünyadan nasib edin.”¹⁰

95. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kendinizi kaçınılması mümkün olmayan ahiret işiyle meşgul edin.”¹¹

96. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahirete sarıl, dünya hor bir halde sana gelir.”¹²

97. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bugün amel

⁶ Gurer’ul Hikem, 2036

⁷ Kenz’ul Ummal, 44225

⁸ Gurer’ul Hikem, 8441-8442

⁹ a. g. e. 694-695

¹⁰ a. g. e. 2429

¹¹ a. g. e. 2558

¹² a. g. e. 6080

¹ Bakara suresi, 4. ayet

² Enfal suresi, 67. ayet

³ Al-i İmran suresi, 152. ayet

⁴ Şura suresi, 20. ayet

⁵ Kenz’ul Ummal, 44225

vardır, hesap değil. Yarın ise hesap vardır, amel değil.”¹

98. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Gözlerin şaşkın şaşkın baka kaldığı, dehşetinden akılların durduğu ve basiretlerin köreldiği güne hazırlanın.”²

99. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz dünya senden ayrılmakta ve ahiret sana doğru yaklaşmaktadır.”³

100. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Siz ahirete doğru gitmektesiniz ve Allah’ın huzurunda hazır bulunacaksınız.”⁴

26. Bölüm Ahiret İşlerinin Büyüklüğü

Kur’an:

“Onları birbirlerinden nasıl üstün kıldığımıza bir bak! Doğrusu ahirette daha büyük dereceler ve daha büyük üstünlükler vardır.”⁵

“Yaptıklarına karşılık onlar için saklanan müjdeyi kimse bilmez.”⁶

101. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyanın her şeyinin duyulması görülmesinden daha büyüktür. Ahiretin ise her şeyinin

görülmesi duyulmasından daha büyüktür. O halde size görmek değil de işitmek, gaybı görmek değil de haberdar olmak yetsin.”⁷

102. İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim ahiret sevabını ümid ederek dünya karşısında sabrederse; hiç şüphesiz önemli bir şeye erişmek için küçük bir şey karşısında sabretmiştir. Bundan da büyüğü ise dünyada kaybettiklerini, ulaştığı bir selamet ve elde ettiği bir ganimet bilen kimsedir.”⁸

103. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bu dünyada en büyük maksadına erişen kimse, ahirette en küçük nasibine ulaşan kimse gibi bile (üstün) değildir.”⁹

bak. el-Cennet, 546. Bölüm

27. Bölüm Ahiret Kalıcı Yurttur

Kur’an

“Ey kavmim! Şüphesiz bu dünya hayatı geçici bir eğlencedir. Ama ahiret, gerçekten kalınacak yurttur.”¹⁰

104. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kalacağı yurdunu bayındır kılan kimse akıllıdır.”¹¹

¹ a. g. e. 11000

² a. g. e. 2573

³ Nehc’ul Belağa, 32. mektup

⁴ Gurer’ul Hikem, 3821

⁵ İsra suresi, 21. ayet

⁶ Secde suresi, 17. ayet

⁷ Nehc’ul Belağa, 114. hutbe

⁸ Mustedrek’ul Vesail, 2/480/2513

⁹ Nehc’ul Belağa, 370. hikmet

¹⁰ Gafir suresi, 39. ayet

¹¹ Gurer’ul Hikem, 8298

105. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya geçicidir. Ahiret ise ebedidir.”¹

106. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahiret, karar kılacağınız yurdunuzdur. Sizler için baki kalacak şeyleri ahiretiniz için hazırlayın.”²

107. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kısa bir gün olan dünyadan, uzun bir gün olan ahiret yurdu için azık almaya çalışın. Zira dünya iş ve amel; ahiret ise kalma ve karşılık görme yurdudur.”³

108. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dünya geçiş, ahiret ise kalış yurdudur. Geçiş yurdunuzdan kalış yurdunuz için azık edinin.”⁴

109. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sakın karar kılacağınız diyardan (gaflet edip) aldanmayın.”⁵

110. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahiretin sonu bekadır.”⁶

111. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahiretin her şeyi ebedi ve bakidir.”⁷

112. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Karar kılacağı yer

için çalışan kimsenin ameli halis olur.”⁸

28. Bölüm Ahiret Hayat Yurdudur.

Kur'an

“Bu dünya hayatı sadece bir eğlence ve oyundan ibarettir. Asıl hayat ahiret yurdundaki hayattır. Keşke bilseler!”⁹

113. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ne kadar ilginç! Hayat yurdunu (ahireti) kabul ettiği halde, aldanma yurdu (dünya) için çalışan kimseye hayret doğrusu!”¹⁰

114. *İmam Zeyn'ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya bir uyuklama, ahiret ise uyanıklıktır. Bizler ise bu ikisi arasında karışık rüyalarız.”¹¹

bak. el-Hayat, 979. Bölüm

29. Bölüm Ahiretin Üstünlüğü

Kur'an

“De ki: “Dünya geçimliği azdır, ahiret, Allah'a karşı gelmekten sakınan için daha hayırlıdır.”¹²

¹ a. g. e. 4

² a. g. e. 2050

³ Nehc'us Saadet, 3/150

⁴ Nehc'ul Belağa, 203. hutbe

⁵ Gurer'ul Hikem, 2734

⁶ a. g. e. 2353

⁷ a. g. e. 7298

⁸ a. g. e. 8599

⁹ Ankebut suresi, 64. ayet

¹⁰ Durr'ul Mensur, 6/476

¹¹ Tenbih'ul Havatir, 2/24

¹² Nisa suresi, 77. ayet

“Ama sizler dünya hayatını tercih ediyorsunuz. Oysa ahiret daha iyi ve daha bakidir.”¹

115. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahiretini dünyası ile satın alan kimse her ikisini de kazanmış olur. Her kim de ahiretini dünyasına satarsa her ikisi için de hüsrana uğramış olur.”²

116. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah-u Teala dünyayı ahiret niyeti sebebiyle verir. Ama ahireti dünya niyeti sebebiyle vermez.”³

117. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Tüm gayretin ahiretin için olsun ki kalıcı yerin düzelsin. Ahiretini sakın dünyana satma.”⁴

118. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hiç bir şey ahiretin bedeli olamaz. Dünya insanın canı pahasına değmez.”⁵

119. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyasını bayındır kılan kimse, arzularını mahvetmiştir. Ahiretini bayındır kılan kimse ise arzularına ulaşmış demektir.”⁶

bak. el-Ecr, 6. Bölüm

30. Bölüm Ahireti Hatırlama

120. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahireti hatırlama ilaç ve şifadır. Dünyayı hatırlamak ise dertlerin en kötüsüdür.”⁷

121. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim ahireti çok anarsa günahları azalır.”⁸

122. İmam Ali (a.s) (Amr b. As hakkında) şöyle buyurmuştur: “Allah’a andolsun ölümü hatırlama beni oyundan alıkoymuştur. Ahireti unutmak ise onu (Amr’ı) doğru konuşmaktan alı koymuştur.”⁹

123. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala dünyayı tanıyıp ahireti bilmeyen kimseden nefret eder.”¹⁰

31. Bölüm Ahiret İçin Çalışmak

124. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Nefsinle cihad et ve çaban ahiret için olsun.”¹¹

125. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Yüzünü ahirete çevir. Ahiret için çabala.”¹²

¹ A’la suresi, 16-17. ayetler

² Gurer’ul Hikem, 8236-8237

³ el-Cami’us Sağır, 1917

⁴ Gurer’ul Hikem, 2411

⁵ a.g.e. 7502

⁶ a. g. e. 8347-4348

⁷ a. g. e. 5175-5176

⁸ a. g. e. 8769

⁹ Nehc’ul Belağa, 84. hutbe

¹⁰ Kenz’ul Ummal, 28982

¹¹ Gurer’ul Hikem, 2406

¹² a. g. e, 2407

126. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz sen ahiret için yaratıldın. O halde onun için çalış. Şüphesiz sen dünya için yaratılmadın; o halde ondan yüz çevir.”¹

127. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizler, dünyada sizinle olan şeylerden çok, ahirette sizinle olacak şeylere muhtaçsınız.”²

128. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Öncü³ kimseler ehline (kendi fertlerine) doğruyu söylemeli, aklını çalıştırmalı, ahiret çocuklarından olmalıdır. Zira oradan gelmiş ve oraya dönecektir.”⁴

129. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünya için ebedi yaşayacakmışsın gibi davran. (Yani dünya için henüz çok vaktin var, şimdilik sadece ahiretine önem ver) Ahiretin içinse yarın ölecekmişsin gibi davran.”⁵

130. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bedeninle dünyada; kalbin ve amelinle ahirette ol.”⁶

131. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyayla meşgul

olan kimse ahireti için nasıl amel etsin.”⁷

132. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyaya rağbet oldukça ahiret için amel etmenin bir faydası yoktur.”⁸

133. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahiret için çabalarsan ıslah olursun.”⁹

134. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ahiret için çabala ki, kalıcı yerin düzelsin.”¹⁰

32. Bölüm Ahirete Önem Vermek

135. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kimin sürekli en büyük himmeti ahiret olursa, Allah kalbine zenginlik verir, işlerini toparlar ve böylece rızkı kemale ermedikçe dünyadan çıkmaz. Her kimin de sürekli en büyük gayreti dünya olursa, Allah fakirliği iki gözü arasında karar kılar, işlerini bozar ve dünya hususunda kismetinden başkasına nail olamaz.”¹¹

136. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ahiret için çabalayan kimsenin işlerini Allah düzene sokar, zenginliği gözleri arasında karar kılar ve dünya istemediği halde yanına gelir. Her kim de dünya için çabalarsa Allah işlerini bozar,

¹ a. g. e. 3810-3811

² a. g. e. 3830

³ Arapça metinde geçen “raid” kelimesi göçebe toplulukların göçerken sulak ve otlak bir yer bulsun diye gönderdikleri kimse anlamındadır.

⁴ a. g. e. 6558

⁵ Tenbih’ul Havatir, 2/234

⁶ Gurer’ul Hikem, 7164

⁷ a. g. e. 6976

⁸ a. g. e. 10829

⁹ a. g. e. 2308

¹⁰ a. g. e. 2411

¹¹ el-Bihar, 77/151/104

fakirliği gözleri arasında karar kılar ve dünyadan sadece kendisine yazılana erişir.”¹

137. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim tüm gayretini ahireti için sarf ederse bu arzusuna (ahirete) erişir.”²

33. Bölüm Ahiret Ehlinin Sıfatı

Kur'an

“İşte ahiret yurdu! Biz onu yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu istemeyen kimselere veririz. (En güzel) akıbet, takva sahiplerininindir.”³

138. *Hafs b. Gıyas şöyle diyor:* “Ebu Abdillah (İmam Sadık) şöyle buyurdu: “Ey Hafs! Bana göre dünya sadece mecbur kaldığımda yediğim bir leş gibidir. Sonra **“İşte ahiret yurdu...”** ayetini okudu ve ağlamaya başladı. Ardından da şöyle buyurdu: “Allah’a andolsun ki bu ayet sayesinde tüm arzular yok oldu gitti.”⁴

139. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hilafeti ele geçirince bir grup verdiği sözden caydı, bir grup dinden çıktı ve başka bir grup da zulme saplandı. Adeta Allah’ın, **“İşte ahiret yurdu! Biz onu yeryüzünde böbürlenmeyi ve**

bozgunculuğu istemeyen kimselere veririz. (En güzel) akıbet, takva sahiplerininindir.” ayetini hiç duymamışlardı. Evet, Allah’a andolsun ki duydular ve anladılar. Ama dünya gözlerine güzel geldi, süs ve ziynetleri hoşlarına gitti.”⁵

140. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizlere Allah’tan sakınmayı tavsiye ediyorum ve Allah’a da sizleri tavsiye ediyorum. Şüphesiz ben sizlere apaçık bir uyarıcıyım. Sakın kulları arasında ve beldelerinde Allah’a üstünlük taslamayın. Zira Allah bana ve sizlere şöyle buyurmuştur: **“İşte ahiret yurdu!”**⁶

141. *İmam Ali (a.s),* **“İşte ahiret yurdu! Biz onu yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu istemeyen kimselere veririz. (En güzel) akıbet, takva sahiplerininindir.”** ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Bu ayet adil ve alçak gönüllü yöneticiler ile insanlardan güç sahibi kimseler hakkında nazil olmuştur.”⁷

142. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsan ayakkabı bağı ile de olsa kendini beğenirse bu ayetin kapsamına girer.”⁸

¹ Kenz’ul Ummal, 44160

² Gurer’ul Hikem, 8512

³ Kasas suresi, 83. ayet

⁴ Tefsir-i Ali b. İbrahim, 2/146

⁵ Nehc’ul Belağa, 3. hutbe

⁶ el-Emali-i Tusi, 207/354

⁷ Nur’us Sakaleyn, 4/144/122

⁸ Mecme’ul Beyan, 7/420

143. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer insan sırf kendi ayakkabı bağı arkadaşının ayakkabı bağından daha güzel olduğu için bile olsa kendini beğenirse, bu ayetin kapsamına girer.”¹

144. İmam Sadık (a.s), “İşte ahiret yurdu! Biz onu yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu istemeyen kimselere veririz. (En güzel) akıbet, takva sahiplerininindir.” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: (Arapça metinde geçen) “Uluvv” kelimesi “şeref”; “fesad” kelimesi ise “kadınlar” anlamındadır.”²

¹ Sa’d’us Suud, 88

² Tefsir-u Ali b. İbrahim, 2/147

6. Konu

el-Eh Kardeş

• *el-Bihar c. 74, s. 221, Ebyab-u Hukuk'il Mu'minin, Ba'zıhum ala Ba'zin.*



bak.

• *el-Aşre, 354. Konu; es-Sadık, 291. Konu; el-hukuk, 907 ve 909. Bölümler; ed-Dua 1210. Bölüm; el-Mudabene, 1276. Bölüm, ez-Ziyaret, 1669. Bölüm ve ez-Zan, 2473. Bölüm*

34. Bölüm Mümin Müminin Kardeşidir.

Kur'an

“Ancak ve ancak müminler kardeşler; öyle ise dargın olan kardeşlerinizin arasını düzeltin; Allah'tan sakının ki size acısın.”¹

145. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nice kardeşler vardır ki annen doğurmamıştır.”²

146. *İmam Askeri (a.s) Kum ve Abeh halkına yazdığı mektupta şöyle buyurmuştur:* “Mümin, müminin anne ve babadan olma (öz) kardeşidir.”³

147. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz müminler kardeşler. Bir anne ve babanın evlatlarıdır. Eğer birinin bir damarı oynarsa (ve rahatsız olursa) diğerleri onun için gece uyumaz, sabahlarlar.”⁴

148. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümin müminin kardeşi, gözü, kılavuzudur. Ona hıyanet etmez, zulmetmez,

dolandırmaz, söz verip de sözünden caymaz.”⁵

149. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümin, müminin kardeşidir. Bir tek beden gibidirler. Bir organı acırsa diğer organları da bundan acı duyar. Ruhları da bir tek ruhtandır.”⁶

150. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her şey bir şeyle huzur bulur. Mümin de mümin kardeşiyle huzura kavuşur. Kuş türdeşiyle huzura eriştiği gibi, mümin de mümin kardeşiyle huzura erişir.”⁷

151. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz susuz kimsenin kalbinin soğuk suyla rahata ermesi gibi, mümin de mümin ile rahata erer.”⁸

152. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey Kumeyl! Müminler kardeşler. Kardeşe kardeşten daha üstün bir şey yoktur.”⁹

153. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümin müminin anne ve babadan olma (öz) kardeşidir.”¹⁰

154. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Müminler kardeşler. Kanları aynıdır. Başkaları karşısında tek yumrukturlar. En küçükleri bile

¹ Hucurat suresi, 10. ayet

² Gurer'ul Hikem, 5351

³ el-Menakıb-i İbn-i Şehraşub, 4/425

⁴ el-Kafî, 2/165/1

⁵ a. g. e. 3/166

⁶ a. g. e. 2/166/4

⁷ el-Bihar, 74/234/30

⁸ en-Nevadiru li'r-Ravendi, 8

⁹ el-Bihar, 77/269/1

¹⁰ el-Kafî, 2/166/2 ve 7

birilerine eman verebilme hakkına sahiptir.”¹

bak. el-İslam, 1869. Bölüm;
el-İman, 290. Bölüm

35. Bölüm Gerçek Kardeşler

155. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Gerçek kardeşlere dikkatli davran, sayılarını çoğalt. Zira onlar rahatlık zamanında azık, bela zamanında ise birer kalkandır.”²

156. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim kardeşlerini (dostlarını) çoğaltmak istemezse hüsrana uğrar.”³

157. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsan kardeşiyle (dostlarıyla) çoktur.”⁴

158. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim yeni bir Müslüman kardeş edinirse Allah da ona cennette bir köşk bina eder.”⁵

159. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en acizi kardeş kazanmaktan aciz olandır. Bundan da acizi, kazandığı kardeşlerini (dostlarını) kaybedendir.”⁶

160. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Faydalanacağın

kardeşin, şikayet edeceğin kardeşinden daha hayırlıdır.”⁷

161. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinizi çoğaltın. Zira kıyamette her müminin şefaati hakkı vardır.”⁸

bak. es-Sadık; 2203 ve 2204. Bölümler

36. Bölüm Kardeş Sevgisi

162. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşin (birbirinize) sevgi hususunda senden daha üstün olmasın. (Sen onu daha çok sevmelisin)”⁹

163. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey Kumeyle! Eğer kardeşini sevmezsen kardeşi olamazsın.”¹⁰

164. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın din sevgisinin alametlerinden biri de kardeşini sevmesidir.”¹¹

165. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki mümini sevmek iman bağlarının en büyüğüdür.”¹²

166. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki hiç şüphesiz müminler birbirilerini aziz ve celil olan Allah için sever ve Allah için gerçek bir dostluk

¹ Emali el-Mufid, 187/13

² Emali es-Seduk, 250/8

³ Tuheful Ukul, 319

⁴ a.g.e. 368

⁵ el-İhtisas, 228

⁶ Nehc’ul Belağa, 12. hikmet

⁷ Gurur’ul Hikem, 1362

⁸ Kenz’ul Ummal, 24642

⁹ el-Bihar, 74/165/29

¹⁰ Tuheful Ukul, 173

¹¹ el-İhtisas, 31

¹² el-Bihar, 74/280/7

kurarlarsa bir tek beden gibi olurlar; birisinin bir yeri acırsa, diğeri de aynı yerden acı duyar.”¹

167. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İyilerin iyileri sevmesi, iyiler için bir sevaptır. Kötülerin iyileri sevmesi, iyiler için bir fazilettir. Kötülerin iyilere buğz etmesi iyiler için bir süstür. İyilerin kötülere buğz etmesi ise kötüler için rüsvalık ve horluktur.”²

168. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşleri takvaları ölçüsünde sev.”³

37. Bölüm Sevgiyi Kalıcı Kılan Şeyler

169. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşinle arandaki hürmet ve saygınlığı yok etme, korumaya çalış. Zira saygınlık yok olursa şüphesiz haya ve utanma duygusu da yok olur. Saygınlık kaldıkça da sevgi kalıcı ve baki olur.”⁴

170. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey İbn-i Nu'man! Eğer kardeşinin sana olan sevgisinin halis olmasını istiyorsan (yersiz) şaka yapma, onunla tartışma, ona karşı

böbürlenme ve onunla çatışma.”⁵

171. *İmam Zeyn'ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dilini koru ki kardeşlerine sahip olasın.”⁶

172. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşler kendi aralarında üç şeye muhtaçtırlar; eğer buna uygun davranırlarsa dost kalırlar, aksi takdirde birbirinden ayrılır, düşman kesilirler. Bu üç şey şunlardır: Birbirlerine insafı davranmak, merhamet etmek ve haset etmemek.”⁷

173. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşinin hakkını aranızdaki dostluğa dayanarak çiğneme. Zira hakkını zayı ettiğin kimse artık kardeşin değildir.”⁸

174. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kınama, sevginin hayatıdır.”⁹

175. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Haris'ul A'ver, Müminlerin Emirine (a.s) şöyle dedi: “Ey Emir'el-Müminin! Vallahi ben seni seviyorum.”Hz. Ali ona şöyle buyurdu: “Ey Haris! Eğer beni seviyorsan bana düşmanlık etme, benimle oynama, gösteriş için benimle tartışma, beni alaya alma, beni (makamımdan) aşağı indirme ve

⁵ Bihar, 78/291/2

⁶ el-Bihar, 74/156/1

⁷ Tuhef'ul Ukul, 322

⁸ Şerh-u Nehe'ıl Belağa-i İbn-i Ebî'l Hadid, 16/105

⁹ Gurer'ul Hikem, 315

¹ a. g. e. 281/7

² el-İhtisas, 239

³ a. g. e. 226

⁴ Tuhef'ul Ukul, 370

beni (haddimden fazla) büyütme¹ (hakkımda ifrat ve tefrite saplanma)²

bak. 38. Konu, el-Bişr; es-Sadık, 2211, 2212. Bölümler ile el-Mehabbet (1) 650. Bölüm

38. Bölüm Allah İçin Kardeşlik

176. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşine bakmak ve aziz ve celil olan Allah için sevmek ibadettir.”³

177. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim aziz ve celil olan Allah için bir kardeş edinirse, cennette bir ev edinmiştir.”⁴

178. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’a iman ve kardeşliğe vefa esasınca Allah için, Allah’ın rızasını elde etme, amacıyla kardeş edinirse, şüphesiz Allah’ın nurundan bir ışık edinmiştir.”⁵

179. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Müslüman bir insan İslam faydasından sonra,

¹ Mücarat, gösteriş ve meşhur olma amacıyla tartışma anlamındadır. Nüshalardan birinde “vela tuharibni”(benimle savaşma). Bir diğerinde “vela tücazini”(bana karşılık verme) bir diğer nüshada ise “vela tecaribni”(beni denemeye kalkışma) diye yer almıştır. Bu farklı kayıtlar Hisal kitabının haşiyesinde de yer almıştır.

² el-Hisal, 334/35

³ el-Bihar, 74/279/1

⁴ Sevab’ul A’mal, 1/182

⁵ Tuhef’ul Ukul, 295

Allah için edindiği kardeş gibi bir fayda edinmemiştir.”⁶

180. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah için edindiği kardeşini yitiren insan şüphesiz en değerli organını kaybetmiş gibidir.”⁷

181. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlik Allah yolunda yapılırsa ürün verir.”⁸

bak. 91. Konu, el-Mehabbet (3)

39. Bölüm Dünya İçin Kardeşlik

182. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah için sevmeyenden sakın. Zira böyle birisiyle dostluk aşağılıktır ve onunla arkadaşlık uğursuzluktur.”⁹

183. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah için olmayan tüm sevgiler sapıklıktır. Bu sevgiye güvenmek imkansızdır.”¹⁰

184. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah için kardeşlik eden faydalanır. Her kim de dünya için kardeşlik ederse mahrum kalır.”¹¹

185. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan Allah rızası dışında bir şey için kardeşlik edenler, münezzeh

⁶ Tenbih’ul Havatir, 2/179

⁷ Gurer’ul Hikem, 9227

⁸ a. g. e. 4225

⁹ a. g. e. 8978

¹⁰ a. g. e. 6915

¹¹ a. g. e. 7776-7777

olan Allah'ın huzurunda hazır olunca bu kardeşlikleri kendileri için bir eksiklik ve ziyan olacaktır.”¹

186. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanlar kardeşlerdir. Allah rızası dışında kardeşlik etmek düşmanlıktır. Aziz ve celil olan Allah'ın şu sözü de buna işaretir: **“O gün Allah'a karşı gelmekten sakınanlar dışında, dost olanlar birbirine düşman olurlar. (Zuhruf/67)”**²

40. Bölüm Dini Kardeşlik ve Dostluk

187. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah için kardeşlik, muhabbeti halis kılar.”³

188. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Din kardeşlerinin dostluğu daha kalıcıdır ve sadakatle kardeşlik etmek fayda yönünden daha faziletlidir.”⁴

189. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala için kardeşlik edenlerin dostluğu devam eder. Zira bu dostluğun sebebi de kalıcıdır.”⁵

190. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah için edinilen kardeş en yakın akrabalarından

daha yakın bir akrabadır. İnsana anne ve babadan daha yakındır.”⁶

191. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahiret ehlinin dostluğu kalıcıdır. Zira sebebi devamlıdır.”⁷

192. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Tamah esaslı üzere olmayan kardeşlik hariç, her kardeşlik geçicidir. (Sadece menfaate dayalı olmayan kardeşlikler kalıcıdır.)”⁸

193. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Tamah üzere kurulan dostluğu, ümitsizlik bitirir.”⁹

194. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya ehlinin dostluğu, en küçük bir hadiseyle yok olur.”¹⁰

195. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Seni bir şey için seven kimse, o şey sona erince senden yüz çevirir.”¹¹

196. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “En hızlı biten dostluk, kötülerin kurduğu dostluktur.”¹²

bak. 91. Konu, el-Mehabbet (3)

¹ a. g. e. 9672

² el-Bihar, 74/165/29

³ Gurer'ul Hikem, 6191

⁴ a. g. e. 1360-1361

⁵ a. g. e. 1795

⁶ a. g. e. 1845

⁷ a. g. e. 10118

⁸ Kenz'ul Ummal, 44219

⁹ Tenbih'ul Havatir, 1/72

¹⁰ Gurer'ul Hikem, 9828

¹¹ a. g. e. 8552

¹² a. g. e. 3124

41. Bölüm

Kardeşliği Yok Eden Şeyler

197. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cefa¹, kardeşliği yok eder.”²

198. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cefakarlık etmekten sakın. Zira cefakarlık kardeşliği bozar; Allah ve insanların gazabına sebep olur.”³

199. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşliği cefakarlar nezdinde arama. Kardeşliği gayretli ve vefalı insanlar nezdinde ara.”⁴

200. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cefa bir utanç, günah ise meşakkat ve yokluktur.”⁵

bak. es-Sadık, 221. Bölüm

42. Bölüm

Kardeşine Sevgisini İlan Etmek

201. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizden biri arkadaşını veya kardeşini

¹ Cefa “ilişki ve ihsanı kesme, şiddet, kabalık, insanlara sert davranma, usanma ve dostluktan bezme” anlamındadır.

² a. g. e. 562

³ a. g. e. 2662

⁴ Gurer’ul Hikem, 10421

⁵ a. g. e. 99

seviyorsa bunu kendisine bildirsin.”⁶

202. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Birini seversen kendisine bildir.”⁷

203. Ebu Cafer (İmam Bakır) ve Ebu Abdillah (İmam Sadık) mescitte otururlarken adamın biri oradan geçti. Ebu Cafer’in (a.s) yanında oturanlardan biri şöyle dedi: “Allah’a andolsun ki ben bu adamı seviyorum.” Ebu Cafer (a.s) şöyle buyurdu: “O halde bunu kendisine bildir. Zira bu sevgi ilanı dostluğu kalıcı kılar ve aranızdaki ülfeti çoğaltır.”⁸

bak. Kenz’ul Ummal, 9/25

43. Bölüm

(Din) Kardeşini Sevmek Onun da Seni Sevdığının Bir Göstergesidir.

204. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dostluk ve sevgiyi kalplere sorun. Zira kalpler öyle şahitlerdir ki rüşvet kabul etmezler.”⁹

205. *Salih b. Hikem şöyle diyor:* “Adamın birinin Eba Abdillah’a (a.s) şöyle sorduğunu işittim: “Seni seviyorum.” diyen birisinin gerçekten sevdiğini nereden bileyim?” Eba Abdillah (a.s)

⁶ el-Mehasin, 1/415/953

⁷ el-Bihar, 74/181/2

⁸ a.g.e. 74/181/1

⁹ Gurer’ul Hikem, 564/1

şöyle buyurdu: “Kalbini dene, sen de onu seviyorsan o halde o da seni seviyor demektir.”¹

206. Ubeydullah b. İshak-ı Medaini şöyle diyor: “Ebi’l-Hasan Musa b. Cafer’e (a.s) şöyle dedim: “Halktan biri beni görünce “Seni seviyorum” diye Allah’a yemin ediyor. Onun doğru dediğine dair ben de yemin edebilir miyim?” İmam (a.s) şöyle buyurdu: “Kalbini dene, onu seviyorsan yemin edebilirsin, aksi takdirde edemezsin.”²

207. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kalbine bir bak, arkadaşından hoşlanmıyorsa bil ki ikinizden biri bir şey yapmıştır.”³

208. İmam Hadi (a.s) şöyle buyurmuştur: “İncittiğin kimseden sefa bekleme, hakkında kötü duygular beslediğin kimseden hayır bekleme. Hiç şüphesiz başkalarının sana oranla kalbi, senin kalbinin onlara oranı gibidir.”⁴

209. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kardeşinin kalbinde sana duyduğu sevgiyi bilmek istiyorsan, kalbinde ona olan sevgine bak.”⁵

bak. el-Muhabbet (2); 668. Bölüm

44. Bölüm Kardeşlerle İlişkisini Koparmak

210. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kardeşinle ilişkini kesmek istersen içinde ona bir yer bırak ki bir gün dönebilesin.”⁶

211. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şek ve şüphe üzere kardeşinle ilişkilerini kesme. Hoşnutluğunu dilemeden kesip atma. Sana kaba davranan kimseye sen yumuşak davran. Böylece onun da sana yumuşak davranması umulur.”⁷

212. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Birliktelikten sonra ayrılık, kardeşlikten sonra cefakarlık ve dostluktan sonra düşmanlık ne de çirkindir!”⁸

213. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kardeşi kendisiyle barışmak istediği halde barışmayan kimse melundur, melundur.”⁹

214. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kardeşinden ayrıldıktan sonra onun hakkında ileri geri konuşma. Zira bu takdirde sana dönüş kapısı kapanmış olur. Zira tecrübeler onu sana döndürebilir.”¹⁰

¹ el-Kafi, 2/652/2

² el-Bihar, 74/182/5

³ a. g. e. h. 6

⁴ a. g. e. s. 181

⁵ Keşful Gumme, 2/331

⁶ Nehc’ul Belağa, 31. mektup

⁷ el-Bihar, 77/209/1

⁸ a. g. e. s. 210/1

⁹ a. g. e. c. 74/236/35

¹⁰ a. g. e. s. 166/31

215. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim sevgisini uygun olmayan bir yere koyarsa ilişkilerini kesme noktasına koymuştur.”¹

bak. el-İşra, 2734. Bölüm; 531. Konu, el-Hicran

45. Bölüm Kardeşlerle İlişki Kurmak

216. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşin seninle ilişkisini koparınca sen kendini onunla ilişkisini sürdürmeye zorla. O sana cimri davranırsa sen bağışlamaya bak. Sakın yeri olmayan yerde ve ehli olmayan kimseye iyilik etme.”²

217. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların ilişki kurmada en güçlü olanı kendisiyle ilişkisini koparan kimseyle ilişki kurmaktır.”³

218. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşin seninle ilişkilerini kesmede senin kendisiyle ilişkisini sürdürmeyi istemenden daha güçlü olmasın. Sana kötülük etmede, senin kendisine ihsanda bulunmandan daha üstün olmasın.”⁴

219. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşin sana

isyan etse de sen itaat et. Sana cefa etse de sen bağlı kal.”⁵

bak. el-Hayr, 1170. Bölüm

46. Bölüm Kardeş Çeşitleri

220. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşler üç kısımdır: Birincisi tıpkı yemek gibi sürekli kendisine ihtiyaç duyduğundur ki bu akıllı olandır. İkincisi bir hastalık gibidir ki bu da ahmak olandır. Üçüncüsü ise ilaç gibidir ki bu da gönül ehli olandır.”⁶

221. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşler üç kısımdır: Birincisi canıyla arkadaş olur, ikincisi malıyla yardım eder. Bunlar kardeşlikte doğru olanlardır. Üçüncüsü ise geçimini senden ister, seni bazı lezzetleri (menfaatleri) için ister. Bu kimseyi güvenilir sayma.”⁷

222. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşler iki gruptur. Birincisi güvenilir olanlar, ikincisi şaka ve mizah ehli olanlardır. Kardeşine güvenecek olursan mal ve bedenini (canını) ona bağışla. Dostlarıyla dost, düşmanlarıyla düşman ol. Sır ve ayıplarını gizle. Güzelliklerini açığa vur. Ey soru soran kimse! Bil ki bu (güvendiğin iyi) kardeşlerin

¹ el-Mehasin, 1/415/950

² Nehc’ul Belağa, 31. mektup

³ el-Bihar, 78/121/4

⁴ Nehc’ul Belağa, 31. mektup

⁵ el-Bihar, 77/213/1

⁶ Tuhef’ul Ukul, 323

⁷ a. g. e. 324

simyadan daha az bulunur konumdadır.”¹

223. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşler dört kısımdır. Birinci hem senin hem de kendisinin lehine olandır. İkincisi senin lehine olandır. Üçüncüsü senin aleyhine olandır. Dördüncüsü ise ne senin ne de kendisinin lehine olandır.”²

Bak, el-Bihar, 167/189, 11. Bölüm; es-Sadık, 2218. Bölüm; en-Nas, 3967. Bölüm

47. Bölüm Güvenilir Kardeş

224. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ahir zamanda en az bulunan şey güvenilir bir kardeş veya helal bir dirhemdir.”³

225. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki ünsiyet edilen bir kardeşten ve helal bir dirhemden daha zor bulunur bir şey olmayacak.”⁴

226. *İmam Hadi (a.s)* “Bizlere babalarınızdan, “İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki ünsiyet edilen bir kardeşten ve helal bir dirhemden daha zor bulunur bir şey olmayacak.” diye rivayet edilmiştir.” diyen birine şöyle buyurmuştur: “Az bulunur şey

de (neticede) bulunur, ama sen öyle bir zamandasın ki helal bir dirhemden ve aziz ve celil olan Allah için edindiğin kardeşten daha zor bulunur bir şey yoktur.”⁵

48. Bölüm Bazı Kardeşliklerin Yasaklanması

227. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Senden yüz çeviren kimseye rağbet etme. Sana rağbet eden kimseden ise yüz çevirme.”⁶

228. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kendisi için istediğini senin için istemeyen kimsenin dostluğunda hayır yoktur.”⁷

229. *İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nereye girip çıktığını bilmeden hiç kimseyi kardeş edinme. Durumunu iyice bildikten ve muâşeretinden razı olduktan sonra, sürçmelerini görmezlikten gelmek ve zorluklarda yardımcı olmak üzere onu kardeş edin.”⁸

230. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Seni bir tamah, korku, meyil, yiyecek ve içecek için isteyen kimseyi kardeş edinmekten sakın. Yerin karanlıklarında da olsa ve

¹ el-Bihar, 74/281/2

² Tuheful Ukul, 247

³ a. g. e. 54

⁴ a. g. e. 368

⁵ el-Bihar, 103/10/43

⁶ a.g.e. 74/166/29

⁷ Tuheful Ukul, 368

⁸ a. g. e. 233

ömrün onu bulmak için de geçse sadece takva sahibi kimseleri kardeş edin.”¹

231. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kendisini idare etmek zorunda kaldığın kimse senin kardeşin değildir.”²

232. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En kötü kardeş zengin olduğunda seni düşünen, fakir olduğunda ise seninle ilişkisini kesen kimsedir.”³

233. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şu dört kişiyi arkadaş ve kardeş edinme: Ahmak, cimri, korkak ve yalancı.”⁴

234. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müslüman’a şu üç kimseyle kardeş olmaktan kaçınması yakışır: Arsız soytarı, ahmak ve yalancı.”⁵

235. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Senin üstünlüklerini gizleyen ve eksikliklerini yayan kimseyi kardeş edinme.”⁶

bak. es-Sadık; 2206 ve 2207. Bölümler

el-Mehabbet (1), 651. Bölüm

49. Bölüm

Eski Kardeşlikleri Sürdürmeye Çalışmak

¹ el-Bihar, 74/282/3

² Gurer’ul Hikem, 7503

³ el-İrşad, 2/166

⁴ el-Hisal, 244/100

⁵ el-Kafî, 2/639/1

⁶ Gurer’ul Hikem, 10420

236. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her şeyin yenisini, kardeşlerin eskisini seç.”⁷

237. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın kaybettiği zamana ağlaması, vatanına iştihak duyması ve eski kardeşlerini korumaya çalışması onun yüceliğindendir.”⁸

238. *Hz. Davut (a.s), oğlu Süleyman’a (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her ne kadar istediğin gibi biri olsa da yeni edindiğin kardeşini, eski kardeşinin yerine koyma.”⁹

239. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah-u Teala eski kardeşliği sürdürmeyi sever. O halde eski kardeşliği sürdürün.”¹⁰

240. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah-u Teala eski dostlukları korumayı (sürdürmeyi) sever.”¹¹

50. Bölüm

Gerçek Kardeşlik

241. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz gerçek kardeşin; sürçmelerini bağışlayan, açıklarını kapatan, (ihtiyacını gideren) özrünü kabul eden, ayıplarını örten, korkunu gideren ve arzularını gerçekleştiren kimsedir.”¹²

⁷ a. g. e. 2461

⁸ el-Bihar, 74/264/3

⁹ a. g. e.

¹⁰ Kenz’ul Ummal, 24759

¹¹ a. g. e. 24760

¹² Gurer’ul Hikem, 3645

242. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zorluklarda seni yardımsız bırakmayan, günah esnasında senden gaflet etmeyen ve kendisine bir şey sorduğunda seni aldatmayan kimse senin kardeşindir.”¹

243. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Tabaklar dizilince (sofra kurulunca) kardeşler ne de çoktur. Zamanın zor olaylarında ise ne de az!”²

bak. es-Sadık, 2215. Bölüm

51. Bölüm Kardeş Seçimi

244. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her günahından dolayı kardeşinden ayrılanın arkadaşı az olur.”³

245. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sadece hiç bir ayıbı olmayan kimseleri kardeş edinenin arkadaşı az olur.”⁴

246. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların dinini sorma, aksi takdirde arkadaşsız kalırsın.”⁵

247. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki birinin adını duymak onu görmekten; onu görmek denemekten daha hayırlı olacaktır. Onu deneyecek

olursan sana çok değişik durumları belli olur.”⁶

bak. es-Sadık, 2211. Bölüm

52. Bölüm Kardeşin Sürçmelerine Tahammül Etmek

248. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Düşmanın saldırı zamanı için dostunun sürçmelerine tahammül et.”⁷

249. *Resulullah (s.a.a) Müminin niteliği hakkında şöyle buyurmuştur:* “Sürçmelerine rağmen kardeşine yumuşak davranır ve onun eski dostluğunu gözetir.”⁸

250. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşine bulunduğu haliyle tahammül et ve fazla kınama. Zira fazla kınamak kin doğurur. Hoşnutluğundan ümitli olduğun kimseden hoşnutluk dile.”⁹

251. *Bir şabıs İmam Rıza'ya (a.s) kardeşini şikayet edince kendisine şu beyitleri okudu:*

“Kardeşini günahlarından dolayı mazur gör

Ayıplarını gizle ve ört

Beyinsizlerin iftiralарına

Ve zamanın zorluklarına sabret

Büyükölük göstererek cevap vermekten sakın.

¹ el-Bihar, 77/269/1

² Gurer'ul Hikem, 9657

³ a. g. e. 8166

⁴ A'lam'ud Din, 304

⁵ Tuhef'ul Ukul, 369

⁶ el-Bihar, 74/166/31

⁷ a.g.e. 74/166/29

⁸ et-Temhis, 75/171

⁹ el-Bihar, 77/212/1

Zalimi hesap soranına bırak.”¹

252. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sürçmelere tahammül etmek arkadaşların süsüdür.”²

253. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sürçmelere tahammül etmek insanın değerini yükseltir.”³

254. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hilim sahibi kimse, kardeşlerine tahammül eden kimsedir.”⁴

255. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Başına gelen acı olaylara tahammül et. Zira tahammül bir çok ayıpları örter. Şüphesiz akıllı insanın yarısı tahammül, (diğer) yarısı da görmezlikten gelmektir.”⁵

256. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en hayırlısı, başkalarının zahmetine katlanan kimsedir.”⁶

257. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arkadaşının sürçmelerine tahammül edemeyen kimse yalnız ölür.”⁷

258. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerine tahammül edemeyen efendiliğe erişemez.”⁸

¹ Uyun-u Ahbar’ir-Rıza, 2/176/4

² Gurer’ul Hikem, 752

³ a. g. e. 833

⁴ a. g. e. 1111

⁵ a. g. e. 2378

⁶ a. g. e. 5002

⁷ a. g. e. 9079

⁸ a. g. e. 10754

bak. 251. Konu, es-Siyaset, el-Mükafat, 3503. Bölüm

53. Bölüm Kardeşlerin En Hayırlısı

259. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı nasihat etmede çekinendir.”⁹

260. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinin en hayırlısı münezzeh olan Allah’a itaat hususunda sana sert davranandır.”¹⁰

261. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı, en içten hayır dileyeni; en kötüsü ise en ikiyüzlü olanıdır.”¹¹

262. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinin en hayırlısı sana yardım edenidir. Ondan da hayırlısı sana yetenidir ve eğer kendisi sana muhtaç olursa sana zahmet vermez.”¹²

263. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinin hayırlısı, hayıryla (malıyla) sana yardım edendir. Ondan da hayırlısı (ihtiyaç hususunda) sana yetendir.”¹³

264. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en

⁹ a. g. e. 4978

¹⁰ a. g. e. 4986

¹¹ a. g. e. 5014

¹² a. g. e. 4988

¹³ a. g. e. 5013

hayırlısı sevgisi Allah için olandır.”¹

265. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı kardeşliği dünya için olmayandır.”²

266. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı, kendisini kaybedince ondan sonra (hayatta) kalmak istemediğin kimsedir.”³

267. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinin en hayırlısı hayır işlemeye koşan ve seni de hayra çekmeye çalışan, sana iyiliği emreden ve iyilik işleme hususunda sana yardımcı olandır.”⁴

268. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı doğru sözlülüğü ile seni doğru sözlülüğe davet eden, amellerinin güzelliği ile seni amellerin en üstününe çağırandır.”⁵

269. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı Allah’a itaat hususunda sana yardımcı olan, Allah’a isyandan koruyan ve sana Allah’ın rızayetine emredendir.”⁶

270. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı sana hidayeti gösteren,

takvayı kazandıran ve isteklerine uymaktan alıkoyandır.”⁷

271. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı ahiret amelleri hususunda sana yardım edendir.”⁸

272. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı hayır hususunda en çok yardım eden, iyilik hususunda en çok amel eden ve arkadaşına en uyumlu davranandır.”⁹

273. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı kardeşleri hususunda araştırma yapmayandır.”¹⁰

274. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinin en hayırlısı hak üzere sana en çok gazablanandır.”¹¹

275. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en hayırlısı, kardeşlerini başkalarına muhtaç etmeyendir.”¹²

276. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinizin en hayırlısı, sizlere ayıplarınızı gösterendir.”¹³

277. *İmam Askeri (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinin en hayırlısı, senin günahlarını kendine isnat edendir.”¹⁴

¹ a. g. e. 5017

² a. g. e. 4978

³ a. g. e. 5018

⁴ a. g. e. 5021

⁵ a. g. e. 5022

⁶ Tenbih’ul Havatir, 2/123

⁷ Gurer’ul Hikem, 5029

⁸ Tenbih’ul Havatir, 2/123

⁹ Gurer’ul Hikem, 5095

¹⁰ a. g. e. 4997

¹¹ a. g. e. 5009

¹² a. g. e. 4985

¹³ Tenbih’ul Havatir, 2/123

¹⁴ el-Bihar, 74/188/15

278. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bana en sevgili kardeşim, bana ayıplarımı gösterendir.”¹

bak. es-Sadık, 2216. Bölüm

54. Bölüm Kamil Kardeş

279. *İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey insanlar! Size bir kardeşimi haber vereyim: O benim gözümde insanların en büyüğü idi. Onu benim gözümde büyüten en önemli şey, gözünde dünyanın küçük olmasıydı. O karnının egemenliğinden kurtulmuştu. Bulmadığı şeye heveslenmez, bulduğu şeyde aşırı gitmezdi. O tenasül organının (şehvetinin) egemenliğinden de çıkmış biriydi. Dolayısıyla hafif akıl ve zayıf görüş sahibi değildi. O bilgisizliğin egemenliğinden de kurtulmuştu. Bir faydası olduğuna güvenmeden hiç bir şeye el uzatmazdı. Ne bir arzusu vardı, ne kızardı, ne de incinirdi. Ömrünün çoğunda sessiz idi. Ama konuşunca, konuşmacılara üstün gelirdi. Hiç bir çekişmeye müdahale etmez, hiç bir kavgaya karışmazdı. Hakimin huzurunda olmadıkça delil getirmezdi. Kardeşlerinden asla gaflet etmezdi. Hiç bir şeyi salt kendisine özgü kılmazdı. Zayıftı, başkaları da onu zayıf

buluyordu. Ama sıra işe geldi mi koşan bir aslan kesilirdi. Özü görmek için, özür dilenilebilecek hiç bir işte kimseyi kınamazdı. Dedikini ve demediğini yapardı.² Hangisinin daha üstün olduğunu bilmediği iki işi çıktığında hangisinin heva ve hevesine daha yakın olduğuna bakar ve ona muhalefet ederdi. İyileştireceğini ümid ettiği kimse dışında hiç kimsenin yanında bir acısını şikayette bulunmazdı. Hayrını ümit ettiği kimse dışında hiç kimse ile istişare etmezdi. İçi daralmaz, gazap etmez, şikayette bulunmaz, heveslenmez, intikam almaz ve düşmandan gafil kalmazdı. Eğer gücünüz varsa bu yüce ahlak ile ahlaklanmaya çalışınız. Eğer gücünüz yetmezse, o halde azını bile almanız, çoğunu terk etmekten daha hayırlıdır.”³

280. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eskiden Allah için edindiğim bir kardeşim vardı; onu gözümde büyüten şey, gözünde dünyanın küçük oluşuydu. O karnının (midesinin) egemenliğinden kurtulmuş biriydi.”⁴

bak. Tebyin-i İbn-i Ebi'l Hadid, fi Şerh-u Nehc'ül Belağa, 19/184;

² Nehc'ül Belağa-i Feyz'de 281. Hikmet'te şöyle yer almıştır: “dedikini yapar ve yapmadığını söylemezdi.”

³ el-Kafi, 2/237/26

⁴ Nehc'ül Belağa, 289. hikmet

¹ a. g. e. s. 282/4

el-İnsan, 319. Bölüm; 467. Konu, el-Kemal

55. Bölüm Kardeşlerin En Kötüsü

281. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en kötüsü kendisi için zahmete düştüğün kimsedir.”¹

282. *Hz. Ali (a.s) kendisine “En kötü arkadaş kimdir?” diye sorulunca şöyle buyurdu:* “Allah’a karşı günah işlemeyi sana güzel gösteren kimsedir.”²

56. Bölüm Kardeşleri Denemek

283. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeş seçiminde önce deneyin. Şüphesiz denemek iyiler ve kötülerini ayıran bir ölçüdür.”³

284. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Önce deneyiniz. Kardeş seçiminde ihtiyatlı (çekingen) davran. Aksi takdirde zorunluluk seni kötülerle arkadaşlığa zorlar.”⁴

285. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzelce bir denedikten sonra kendine bir kardeş seçenin arkadaşlığı kalıcı, dostluğu güçlü olur. Her kim de denemeksizin kardeş edinirse,

zorunluluk kendisini kötülerle arkadaşlığa sürükler.”⁵

286. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinizi iki haslet ile imtihan ediniz; bu iki haslet onda bulunursa (kardeş edinin). Aksi takdirde ondan uzak durun, uzak durun, uzak durun. (Bu iki haslet şunlardır:) Namazları vaktinde kılmaya büyük özen göstermek ve kolaylık ve zorluklarda kardeşlerine iyilik etmek.”⁶

287. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşinde şu üç hasleti görünce kendisinden ümitli ol: Haya, emanete riayet ve doğruluk. Kardeşinde bu üç sıfatı göremezsen sakın ondan ümitli olma.”⁷

*bak. 50, Bölüm, 483. Konu, el-İmtihan
es-Sadık, 2214 ve 2215. Bölümler*

57. Bölüm Kardeşlere Yol Göstermek

288. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşine verdiğin güzel veya çirkin nasihatın, mutlaka ihlas üzere olsun.”⁸

289. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizlerden birini kardeşinin hoş görmediği

¹ a. g. e. 479. hikmet

² Mean’ül Ahbar, 198/4

³ Gurer’ül Hikem, 6810

⁴ a. g. e. 6811

⁵ Gurer’ül Hikem, 8921, 8923

⁶ el-Kafi, 2/672/7

⁷ Kenz’ül Ummal, 24755

⁸ Nehc’ül Belağa, 31. mektup

ayıplarını yüzüne söylemekten alıkoyan şey, onun da sizlere aynı şeyi yapmasından korkmanızdır. Zira ahireti bırakıp dünyayı sevmeye hususunda dost olmuşsunuz.”¹

290. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim kardeşine gizlice öğüt verirse onu süslemiş ve her kim de açıkça öğüt verirse onu ayıplamış olur.”²

291. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim kardeşini hoş olmayan bir durumda görür de ondan bu durumu def etmeye gücü yettiği halde bunu yapmazsa, ona hıyanet etmiştir.”³

292. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin, mümin kardeşinin aynasıdır. Gıyabında hayrını diler, huzurunda ise ondan hoşlanmadığı şeyleri gidermeye çalışır.”⁴

bak. 532. Konu, el-Hidayet ve 512. Konu, en-Nush

58. Bölüm

Kardeşlere İkram ve Saygı

293. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim kardeşine merhamet dolu bir söz söylese ve meclisin saygın bir yerine oturtursa, kardeşi orada kaldığı

müddetçe aziz ve celil olan Allah’ın rahmeti onun üzerinde olur.”⁵

294. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim kendisine gelen Müslüman’a ikramda bulunursa şüphesiz ki aziz ve celil olan Allah’a ikramda bulunmuştur.”⁶

295. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim mümin kardeşine “Merhaba” derse Allah kıyamete kadar kendisine “merhaba” diye yazar.”⁷

296. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz her kim dinini ulularsa, kardeşlerini de ulular. Her kim de dinini küçümserse, kardeşlerini de küçümser.”⁸

297. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ümmetimden her kim dini kardeşine herhangi bir lütufta bulunursa, Allah da kendisine cennette hizmetçiler taktir eder.”⁹

298. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müslümanların hürmetini, sadece Allah’ın Müslümanlara hürmetini ululattığı kimse ulular. Allah’a ve Peygamberine daha çok saygın davranan, Müslümanlara saygın davranır.”¹⁰

bak. 359. Konu, et-Ta’zim

¹ Gurur’ul Hikem, 9675

² el-Bihar, 74/166/29

³ a. g. e. 75/65/2

⁴ a. g. e. 74/233/29

⁵ el-Bihar, 74/316/73

⁶ a. g. e. s. 298/32

⁷ el-Kafi, 2/206/2

⁸ el-Bihar, 74/202/41

⁹ el-Kafi, 2/206/4

¹⁰ el-Bihar, 74/227/21

59. Bölüm

Kardeşlerin İhtiyacını Gidermek

299. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizden her kim darlığa düşerse kardeşine haber versin ve kendisine (daha çok) eziyet etmesin.”¹

300. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizden her kim kardeşinin muhtaç olduğunu bilirse, ondan isteme zahmetini kaldırsın. (Kendisi istemeden ihtiyacını gidersin.)”²

301. *Said bin Hasan şöyle diyor:* “İmam Ebu Cafer (İmam Bakır -a.s-) şöyle buyurmuştur: “Sizden birinin kardeşinin yanına gelerek elini cebine koyup ihtiyacı kadar aldığı ve aldığını da geriye vermediği vaki midir?” Ben, “Kendi aramızda böyle bir şeyden haberdar değilim.” deyince, Ebu Cafer (a.s) şöyle buyurdu: “O halde faydası yoktur.” Bunun üzerine, “O halde helak olduk! “deyince de şöyle buyurdu: “İnsanlar henüz akli kemallerine ermemişlerdir.”³

302. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin hakklarını eda etmek takva

sahiplerinin en şerefli amelidir.”⁴

303. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümin, kardeşinin yardımcısı olduğu müddetçe Allah da müminin yardımcısıdır.”⁵

304. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim mümin bir kardeşinin ihtiyacının giderirse, aziz ve celil olan Allah kıyamet günü onun yüz bin ihtiyacını giderir.”⁶

305. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ki Allah’ın şu üç kimse için sakladığı hasenatı (güzellikleri) vardır: Adil imam, kardeşini kendi malında (tasarrufta bulunması için) serbest bırakan ve mümin kardeşinin ihtiyacını gidermek için çalışan kimse.”⁷

306. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bazı durumları için kendisine sığınan kardeşlerinden birine gücü yettiği halde sığınak vermezse hiç şüphesiz Allah Tebarek ve Teala’nın velayetinden kopmuştur.”⁸

307. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümin kardeşine bir hayır ulaştıran mümin bir kimse, gerçekte Allah’ın

¹ a. g. e. s. 287/13

² a. g. e. s. 166/29

³ el-Kafi, 2/173/13

⁴ Cami’ul Ahbar, 252/650

⁵ el-Bihar, 74/322/89

⁶ a.g.e. 74/322/90

⁷ a. g. e. s. 314/70

⁸ el-Kafi, 2/368/4

Peygamberine (s.a.a) hayır ulaştırmıştır.”¹

308. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanın kardeşine güvenmesi için ihtiyacını ona söyleyebilmesi yeterlidir.”²

bak. el-Hacet, 964 ve 967. Bölümler

213. Konu, es-Sual (2)

229. Konu, es-Surur

kimse dışında hiç kimse kardeşlerini kötülemez.”⁶

313. Resulullah (s.a.a) üç gün kardeşlerinden birini görmeseydi kendisini sorardı. Eğer orada (şehirde) değilse, kendisine dua ederdi. Oradaysa onu görmeye giderdi. Eğer hasta ise ziyarette bulunurdu.⁷ bak. es-Sadık, 2217. Bölüm

60. Bölüm Kardeşlik Adabı

309. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Sizden her kim birini kardeş edinmek isterse ondan ismini, babasının adını, kabilesini ve oturduğu yeri sorsun. Zira bu gerekli haklarından biri olup kardeşliğin sefa ve temizlik sebebidir. Aksi taktirde bu ahmakların dostluğu olur.”³

310. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şu üç şey cefadan (sevgisizlikten) sayılır. (Bunlardan birisi) Biriyle arkadaş olduğu halde ismini ve künyesini sormamaktır.”⁴

311. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kardeşini güler yüzle karşıla.”⁵

312. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Haramzade olan

¹ el-Bihar, 74/399/38

² el-Kafi, 2/198/8

³ el-Bihar, 74/166/30

⁴ Kurb’ul İsnad, 160/583

⁵ el-Bihar, 74/171/38

⁶ a. g. e. 72/198/25

⁷ a. g. e. 16/233/35

7. Konu

el-Edeb Edeb

- *el-Bihar*, 75/66, *el-Edeb*, 44. Bölüm
- *el-Bihar*, 76/67-376, *el-Adab ve's-Sünen*
- *el-Bihar*, 76/66, *Cevami'-u Adab'in Nebiyy (s.a.a)*
- *Sünen-i Ebi Davud*, 4/246, *Kitab'ul Edeb*
- *Kenz'ul Ummal*, 16/377, *Terbiyet-u Ehl'il Beyt*
- *Şerb-u Nebc'il Belağ-i İbn-i Ebi'l Hadid*, 18/187, 188



bak.

- *eş-Şerr*, 1976. Bölüm; *el-Akul*, 2798. Bölüm

61. Bölüm Edeb

314. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edep insanın kemalidir.”¹

315. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın aklı, dirlik ve düzen sebebidir; edebi, kıvam ve dayanağıdır; doğruluğu, önderidir; şükrü ise kemale erginliğidir.”²

316. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey mümin! Şüphesiz ki bu ilim ve edep nefsinin değeridir; o halde bunları öğrenmeye çalış. İlim ve edebin arttıkça şüphesiz değerini ve makamın da artar.”³

317. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ki sen edebini değer biçilir ve hilminle süslenirsin.”⁴

318. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En iyi hasleti edep olmayanın en düşük durumu belaya düşmesidir.”⁵

319. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edep en güzel huydur.”⁶

320. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En üstün şeref edeptir.”⁷

¹ Gurer’ul Hikem, 998

² a. g. e. 6335

³ Mişkat’ul Envar, 135

⁴ Gurer’ul Hikem, 3813

⁵ a. g. e. 8980

⁶ a. g. e. 967

321. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Babaların çocuklarına bıraktığı en hayırlı miras edeptir.”⁸

322. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel edep en hayırlı destek ve en üstün arkadaşdır.”⁹

323. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edebi talep eden kimse altın talep eden kimseden daha ileri görüşlüdür.”¹⁰

324. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz insanlar altın ve gümüşten daha çok güzel bir edebe muhtaçtır.”¹¹

325. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şu üç şeyin üstünde bir şey yoktur: Güzel edep, şüpheden uzak durmak ve haramlardan kaçınmak.”¹²

326. *Resulullah (s.a.a) Muaz bin Cebel’i Yemen’e gönderince şöyle buyurmuştur:* “Ey Muaz! Onlara Allah’ın kitabını öğret ve edeplerini salih ahlak üzere güzelleştir.”¹³

62. Bölüm Edep Soy Şerafetidir

⁷ a. g. e. 2903

⁸ a. g. e. 5036

⁹ a. g. e. 4815

¹⁰ a. g. e. 6006

¹¹ a. g. e. 3590

¹² a. g. e. 4659

¹³ Tuhef’ul Ukul, 25

327. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edep, iki soy şerafetinden biridir.”¹

328. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En üstün soy şerafeti, güzel edeptir.”²

329. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En değerli soy şerafeti, güzel edeptir.”³

330. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel edep, en üstün soy şerafeti ve en üstün akrabalıktır.”⁴

331. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edep öğrenmek, soy şerafetindendir.”⁵

332. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edep öğrenmeye çalış, zira edep soy şerafetinin süsüdür.”⁶

333. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Az edep bile çok soydan daha hayırlıdır.”⁷

334. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel edep, soy şerafetinin yerini tutar.”⁸

335. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edepten daha faydalı bir soy şerafeti yoktur.”⁹

336. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edepten daha kamil bir soy şerafeti yoktur.”¹⁰

337. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akıl ve edep dışında tüm soyluluklar sona erer.”¹¹

338. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel edeb, soy çirkinliğini örter.”¹²

339. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edebi olmayanın soyluluğu gider.”¹³

63. Bölüm Edeb Elbisesi

340. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edeb, yeni elbiselerdir.”¹⁴

341. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İlim yüce bir mirastır; edep ise yeni bir elbise.”¹⁵

342. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizin süsünüz edeptir.”¹⁶

343. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim edebe tutkun olursa şüphesiz kendini süslemiştir.”¹⁷

344. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “(Ayıpları örtme hususunda) Edep gibi bir elbise yoktur.”¹⁸

¹ Gurer’ul Hikem, 1621

² a. g. e. 2949

³ a. g. e. 3319

⁴ a. g. e. 4853

⁵ a. g. e. 6007

⁶ a. g. e. 6096

⁷ a. g. e. 6734

⁸ el-Bihar, 74/68/8

⁹ a. g. e. 71/428/78

¹⁰ a. g. e. 75/67/3

¹¹ Gurer’ul Hikem, 6912

¹² a. g. e. 4813

¹³ Tuhef’ul Ukul, 96

¹⁴ el-Bihar, 78/39/13

¹⁵ a. g. e. 69/409/120

¹⁶ Nehc’us Saadet, 2/50

¹⁷ Gurer’ul Hikem, 8278

¹⁸ a. g. e. 10491

345. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edep gibi bir süs yoktur.”¹

64. Bölüm Kötü Edep

346. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kötü ahlak ile birlikte şeref yoktur.”²

347. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edebi az olanın kötülükleri çok olur.”³

348. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kötü edebi sebebiyle alçalan kimseyi, soyluluk şerefi yüceltmez.”⁴

349. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kötü edeb, ne kötü soydur!”⁵

350. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kötü konuşan kimsenin edebi yoktur.”⁶

351. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın nefsi kötü edep üzere yaratılmıştır. Kul güzel edep edinmekle görevlidir. Nefis muhalefet meydanında koşturur. Kul nefsinin kötü isteklerinden çevirmeye çalışır. Her kim nefsinin dizginlerini salıverirse onun yok oluşuna ortaklık etmiş olur ve her kim de nefsine isteklerinde yardımcı

olursa, kendini öldürmede nefsine ortaklık etmiş olur.”⁷
bak. eş-Şer, 1976. Bölüm

65. Bölüm Edep ve Akıl

352. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edeb akla ne güzel arkadaştır.”⁸

353. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ekinin yağmura susaması gibi, akıl da edebe ihtiyaç duyar.”⁹

354. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aklın ıslahı edep ileldir.”¹⁰

355. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her şey akla ihtiyaç duyar. Akıl ise edebe muhtaçtır.”¹¹

356. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edep akılla arkadaş olmadıkça fayda vermez.”¹²

357. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edepler anlayışların geliştiricisi ve zihinlerin sonucudur.”¹³

358. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edep aklın portresidir.”¹⁴

¹ a. g. e. 10466

² a. g. e. 10530

³ a. g. e. 8089

⁴ a. g. e. 8142

⁵ a. g. e. 4411

⁶ a. g. e. 10596

⁷ Mişkat’ul Envar, 247

⁸ Gurer’ul Hikem, 9894

⁹ a. g. e. 3475

¹⁰ a. g. e. 5799

¹¹ a. g. e. 6911

¹² Gurer’ul Hikem, 7412

¹³ el-Bihar, 75/68/8

¹⁴ Gurer’ul Hikem, 996

359. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanda edep, kökü akıl olan bir ağaç gibidir.”¹

360. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Güzel edep aklın süsüdür.”²

361. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Alimlerin edepleri akılları çoğaltır.”³

362. *İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akıllı olmayanın edebi de olmaz.”⁴

363. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Din ve edep aklın neticesidir.”⁵

364. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En üstün akıl edeptir.”⁶

365. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edebi aklından çok olan kimse bir çok koyunlar arasında olan çoban gibidir.”⁷

66. Bölüm

Nefsi Terbiye Etmek

366. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nefislerinizi terbiye etmek görevini bizzat üstlenin ve onları alışkanlıkların tutkusundan kurtarmaya çalışın.”⁸

¹ a. g. e. 2004

² el-Bihar, 77/131/41

³ a. g. e. 78/141/35

⁴ a. g. e. s. 111/6

⁵ Gurer’ul Hikem, 1693

⁶ a. g. e. 2947

⁷ a. g. e. 8886

⁸ a. g. e. 4522

367. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ateşin odunu yaktığı gibi sen de kalbini edeple yak. Gece oduncusu⁹ veya selin sürükleyip getirdiği çer çöp gibi olma.”¹⁰

368. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kendini eğitip terbiye eden kimse insanları eğitip terbiye eden kimseden daha çok ululanmaya layıktır.”¹¹

369. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En üstün edep kendinden başlamandır.”¹²

67. Bölüm

Edebin Getirdikleri

370. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahlakı tezkiye etmek, güzel edebin sebebidir.”¹³

371. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akıl Allah’tan bir hediyedir. Edep ise bir külfettir (zorla elde edilir) O halde her kim edep elde etmek için zahmete katlanırsa onu elde eder. Her kim de akıl elde etme zahmetine düşerse, bu sadece bilgisizliğini artırır.”¹⁴

⁹ Hadisin metninde geçen “hatib’ul ley!”(gece oduncusu) tabiri, yaş kuru her türlü şeyi toplayan, iyi ve kötüyü ayırt etmeyen ve diline geleni söyleyen kimseler hakkında kullanılmaktadır.

¹⁰ Tuheful Ukul, 80

¹¹ el-Bihar, 2/56/33

¹² Gurer’ul Hikem, 3115

¹³ a. g. e. 5520

¹⁴ el-Bihar, 78/342/43

372. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim edebe gönül verirse kötülükleri azalır.”¹

373. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edebi kaybedince sessizliği tercih et.”²

374. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kimde kınanmış bir huy görürsen, benzerini kendinden uzaklaştırmaya çalış.”³

375. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Övülmüş bir akıbete ulaşma, tatlı bir sona erme, edepsizliği insandan giderme ve insanın hedefe ulaşmasına yardımcı olma hususunda sabır gibi bir şey yoktur.”⁴

376. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zamanın zorlukları karşısında sadece akıldan; edep elde etmek için ise araştırma ve incelemeden yardım görülür.”⁵

377. *İsa bin Meryem’e (a.s), “Seni kim terbiye etti?” diye sorulunca şöyle buyurdu:* “Beni hiç kimse terbiye etmedi. Ben sadece bilgisizliğin çirkinliğini gördüm de ondan sakındım.”⁶

378. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! Bizleri, ilim kulpuna sarılan ve

nefsini anlayışla terbiye eden kimselerden eyle.”⁷

379. *Lokman (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim edeb isterse ona önem verir ve edebe önem veren de onu tanımak için her türlü zahmete katlanır. Her kim onu tanımak için zahmete katlanırsa büyük bir iştiyakla aramaya koyulur. Her kim büyük bir iştiyakla aramaya koyulursa faydasını görür. O halde edebi adet edin. Şüphesiz ki sen (bu güzel adetlere sahip olma açısından) senden önce bu edepler ile süslenen kimselerin halefisin ve faydasını yerine geçeceklerle ulaştırırsın.”⁸

380. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Alimlere otur ki ilmin artsın, edebin güzelleşsin ve nefsin tezkiye olsun.”⁹

381. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Edep akıl ve zekayı geliştirir.”¹⁰

382. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın ilmi arttıkça edebi de artar ve Allah korkusu ve haşyeti katmerleşir.”¹¹

383. *Allah-u Teala Hz. İsa’ya (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kalbini haşyet ve korku ile terbiye et.”¹² bak. et-Tecrübe, 490. Bölüm

¹ Gurer’ul Hikem, 8271

² el-Bihar, 71/293/63

³ Gurer’ul Hikem, 4098

⁴ a.g.e. 7508

⁵ el-Bihar, 78/7/59

⁶ Tenbih’ul Havatir, 1/96

⁷ el-Bihar, 94/127/19

⁸ a. g. e. 13/411/2

⁹ Gurer’ul Hikem, 4786

¹⁰ a. g. e. 4333

¹¹ a. g. e. 4174

¹² Tuhef’ul Ukul, 500

68. Bölüm Edebin Tefsiri

384. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Başkalarında sevmediğin şeylerden sakınmak sana edep olarak yeter.”¹

385. *Amir eş-Şa’bi şöyle diyor:* Emir’el Müminin (a.s) önceden hazırlanmaksızın belagatin gözünü kör eden, hikmetin cevherlerini yetim bırakan ve insanların sadece bir tekine dahi ulaşması hususunda elini kesen (her şeyi aciz bırakan) dokuz cümle buyurdu. O dokuz cümleden üçü Allah ile münacat etmek hususundadır. Diğer üçü hikmet ve diğer üçü ise edep hususundadır.

Münacat hususunda olanlara gelince şöyle buyurdu: “Allah’ım! Sana kul olmam bana izzet olarak yeter. Bana Rab oluşun bana iftihar olarak yeter. Sen benim sevdiğim gibisin, o halde beni de sevdiğin gibi kıl.”

Hikmet hakkında olanlara gelince şöyle buyurdu: “Her insanın değeri yaptığı iyi iş ölçüsünceidir. Her kim değerini anlarsa helak olmaz. İnsan kendi dilinin altında gizlidir.”

Edep hakkında olanlara gelince şöyle buyurdu: Kime emir olmak istersen onu memnun et, kime esir olmak istersen ona muhtaç ol ve kime

de benzemek istersen ondan müstağni ol.”²

386. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın yapması gerekeni terk etmemesi onun edebindendir.”³

387. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Babam (a.s) beni üç şeyle terbiye etti...Bana şöyle buyurdu: “Ey oğulcağızım! Her kim kötü arkadaşlarla oturursa salim kalmaz. Her kim sözüne dikkat etmezse pişman olur ve her kim de kötü yerlere giderse ithama maruz kalır.”⁴

388. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsana nimet ve ihtiyaçlarında Rabbinden başkasını ortak koşmaması edep olarak yeter.”⁵

389. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Babaların evlatlarında miras olarak bıraktığı en hayırlı şey şüphesiz mal değil, edeptir. Zira şüphesiz mal gıdici, edep ise kalıcıdır. (Mes’ade şöyle diyor: “Edepten maksat ilimdir.”)⁶

69. Bölüm En Üstün Edep

390. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En üstün edep

¹ el-Bihar, 70/73/27

² a. g. e. 77/400/23

³ a. g. e. 78/80/66

⁴ Tuhef’ul Ukul, 376

⁵ el-Bihar, 94/94/12

⁶ el-Kafi, 8/150/132

insanın haddini bilmesi ve ölçüsünü aşmamasıdır.”¹

391. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En güzel edep seni haramlardan koruyandır.”²

392. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Doğruluğu seçmek ve yalandan sakınmak; en güzel huy ve en üstün edeptir.”³

393. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İstek ve korku anında insanın nefsinin kontrol altına alması en üstün edeptir.”⁴

70. Bölüm Çocuğu Terbiye Etmeye Teşvik

394. *İmam Ali (a.s) İmam Hasan’a (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ki gencin kalbi boş bir tarla gibidir; içine ne serpersen kabul eder. Bu yüzden henüz kalbin katılaşmadan ve zihnin meşgul olmadan seni terbiye etmeye koyuldum.”⁵

395. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Evlatlarınıza değer verin, edeplerini güzelleştirin (ki bu vesile ile) bağışlanasınız.”⁶

396. *Lokman (a.s) oğluna şöyle buyurmuştur:* “Ey oğulcağızım! Eğer henüz küçükken edep elde

edersen, büyüyünce bundan istifade edersin”⁷

397. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kimin bir kız çocuğu olur da onu güzel terbiye eder, güzel eğitir ve Allah’ın kendisine verdiği nimetlerden bolca nasiplendirirse o kız çocuğu onu ateşten koruyan bir engel ve kalkan olur.”⁸

398. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mü’min ailesi için o kadar ilim ve salih edep miras bırakır ki hepsini cennete sokar. Öyle ki küçük, büyük hizmetçi ve komşusunu bile cennette bulur. Günahkar kul ise ailesine kötü edep miras bırakır ki hepsini ateşe sokar. Öyle ki küçük, büyük, hizmetçi ve komşusunu bile orada görür.”⁹

399. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “**Ey iman edenler! Kendinizi ve ehlinizi ateşten koruyun.**” ayeti nazil olunca insanlar “Ya Resulullah! Nefsimizi ve ehlimizi nasıl koruyalım?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Hayır işler yapın ve bunu ailenize de hatırlatın. Onları Allah’a itaat üzere terbiye edin.”¹⁰

400. *İmam Ali (a.s) da “Ey iman edenler! Kendinizi ve ehlinizi ateşten*

¹ Gurer’ul Hikem, 3241

² a. g. e. 3298

³ a. g. e. 4488

⁴ a. g. e. 5932

⁵ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 16/66

⁶ el-Bihar, 104/95/44

⁷ a. g. e. 13/411/2

⁸ Kenz’ul Ummal, 45391

⁹ Mustedrek’ul Vesail, 12/201/13881

¹⁰ a. g. e. 12/201/13882

koruyun.” *ayetin tefsiri*
hususunda şöyle buyurmuştur:
“Kendinize ve ehlinize hayır işleri öğretin ve onları terbiye edin.”¹

401. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Çocuğa bir parça ekmek veya herhangi bir şeyden bir avuç bile olsa kendi eliyle sadaka vermesini emredin. Zira her ne kadar az da olsa temiz bir niyetle Allah yolunda verilen her şey çoktur.”²

bak. el-Valid ve'l-Veled; 4211 ve 4212. Bölümler

294. Konu, es-Sığar

71. Bölüm

Nasıl Terbiye Edileceği Hususunda

402. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Çocuklarınız yedi yaşına gelince onlara namazı öğretin. On yaşına gelince namaz hususunda (terk ettikleri takdirde) onları dövün ve yataklarını bir birinden ayırın.”³

403. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ailenizin küçüklerini dilinle, namaz ve temizlik üzere terbiye et. On yaşına ulaşınca (terk ettikleri takdirde) döv ve (bu dövmen) üçü geçmesin.”⁴

404. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Çocuğu onbeş ila onaltı yaşlarında oruç tutması için terbiye et.”⁵

405. İmam Bakır (a.s) veya İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Çocuğun üç yaşına erişince ona yedi defa şöyle de: “La ilahe illallah”, de!” Sonra üç yaşını bitirinceye kadar onu kendi haline bırak.”⁶

406. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Çocuğuna altı yaşına kadar tahammül et. (kendi haline bırak). Sonra altı yaşına erişince ona kitabı öğret. Sonra yedi yıl onu kendinle birlikte bulundur; onu edebinle edeplendir. Eğer terbiye kabul eder ve ıslah olursa (ne iyi); aksi takdirde onu kendi haline bırak.”⁷

407. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Çocuğunu yedi yaşına kadar oynasın diye bırak. Yedi yaşından sonra terbiye et. Yedi yıl onu beraberinde bulundur. Eğer iflah olmuşsa (ne güzel!); aksi takdirde onda hayır yoktur.”⁸

408. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Çocuk ilk yedi yıl efendidir, ikinci yedi yıl köle ve üçüncü yedi yıl da vezir. Eğer 21 yaşına kadar ahlakını beğenirsen (ne güzel!); aksi takdirde onu kendi haline bırak.

¹ Kenz’ul Ummal, 4676 bak. Ma’ruf (2) 2688. Bölüm

² el-Kafi, 4/4/10

³ Kenz’ul Ummal, 45330

⁴ Tenbih’ul Havatir, 2/155

⁵ el-Bihar, 103/162/6

⁶ a. g. e. 104/94/36

⁷ Mekarim’ul Ahlak, 1/478/1648

⁸ el-Bihar, 104/95/40

Zira sen Allah katında mazursun.”¹

bak. el-Hudud, 750. Bölüm

72. Bölüm

Terbiyede Riayet Edilmesi Gereken Hususlar

409. *Bazısı şöyle demiştir:* “Ebu’l-Hasan Musa’ya (a.s) çocuğumu şikayette bulununca şöyle buyurdu: “Onu dövme kısa bir müddet ondan ayrıl, küs.”²

410. *Ali b. Eshat şöyle diyor:* “Resulullah (s.a.a) gazab anında edeplendirmeyi yasaklamıştır.”³

411. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Gazap ile birlikte edeb olmaz.”⁴

412. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok kınamayı bırak, zira bu kin doğurur, düşmanlığa sebep olur. Kötülüğünden döneceğini ümit ettiğin kimseyi kına.”⁵

413. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kölelerini iyi terbiye et, fazla gazablanma, günah dışında hiç kimseyi fazla kınama, o halde birisi günah işlerse onu güzellikle kına. Zira af ile olan kınama akıl sahibi

olan kimse için dövmekten daha tesirlidir.”⁶

414. *İmam Ali (a.s) Malik-i Eşter’e yazdığı mektupta şöyle yazmıştır:* “İyi ve kötü senin gözünde eşit olmasın. Zira bu ihsan sahibini ihsandan soğutur ve kötülere kötülük yapmaya teşvik eder. O halde herkese layık olduğu şekilde davran ki edepli olsunlar.”⁷

415. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İyileri ıslah etmek onlara değer vermekleedir. Kötülere ıslah etmek ise onları edeplendirmekleedir.”⁸

416. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz akıllı kimse edeple öğüt alır, hayvanlar ise sadece dayakla öğüt alır.”⁹

Başka bir rivayette ise şöyle yer almıştır: “Aşırı sıkışmadıkça öğütten istifade etmeyen kimselerden olma. Akıl sahibi kimse edepten öğüt alır, hayvanlar ise sadece dayaktan öğüt alırlar.”¹⁰

417. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akıl sahibi için ima yoluyla söylemek bile acı bir şekilde kınama gibidir.”¹¹

418. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akıl sahiplerinin

¹ Mekarim’ul Ahlak, 1/478/1649

² el-Bihar, 104/99/74

³ a. g. e. 79/102/2

⁴ Gurer’ul Hikem, 10529

⁵ a. g. e. 10412

⁶ Tuhef’ul Ukul, 87

⁷ Tuhef’ul Ukul, 130

⁸ el-Bihar, 78/82/81

⁹ a. g. e. 77/211/1

¹⁰ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 16/113

¹¹ Gurer’ul Hikem, 4103

cezası ima yolu söylemektir. Cahil insanların cezası ise açık bir dille kınamaktır.”¹

419. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akıl sahibine ima yolu ile dokundurmak, kınamaktan daha şiddetlidir.”²

420. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İyileri mükafatlandırarak kötülerini kötülüklerden alıkoy.”³

421. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşini kendisine iyilikte bulunarak kına. Kötülüklerine kendisine ihsanda bulunarak cevap ver.”⁴

422. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kötü insanı iyi işlerinle ıslah et. Güzel sözlerinle onu hayra sevk et.”⁵

Bak . el-Mev'ize, 4143. Bölüm

73. Bölüm Peygamber'in Allah Vesilesiyle Terbiye Oluşu

423. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah Peygamberini en güzel şekilde terbiye etmiştir. Terbiyesini kemale erdirince şöyle buyurmuştur: **“Şüphesiz ki sen yüce ahlak üzeresin.”**”

üzeresin.”Sonra kullarının işlerini idare etsin diye ona din ve ümmetin işlerini havale etti.”⁶

424. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah Peygamberini (s.a.a) terbiye etti. Onu istediği gibi yetiştirdi ve kendisine şöyle buyurdu: **“İyiliği emret ve cahillerden yüz çevir.”**Resulullah (s.a.a) bu işi yapınca Allah onu övdü ve şöyle buyurdu: **“Şüphesiz ki sen yüce ahlak üzeresin.”**”⁷

425. *Kasım b. Muhammed şöyle demiştir:* “Şüphesiz Allah Peygamberini en güzel şekilde terbiye etmiş ve şöyle buyurmuştur: **“Bağışlayıcı ol ve iyiliği emret.”**Peygamber (s.a.a) bunu yapınca da Allah-u Teala şu ayeti nazil buyurdu: **“Şüphesiz ki sen yüce ahlak üzeresin.”**”⁸

426. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah Peygamberini kendi sevgisi üzere terbiye etmiş ve şöyle buyurmuştur: **“Şüphesiz ki sen yüce ahlak üzeresin.”**”⁹

427. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Rabbim beni terbiye etti ve de güzel terbiye etti.”¹⁰

428. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ben Allah'ın

¹ a. g. e. 6328-6329

² a. g. e. 1161

³ Şerh-u Nehc'ül Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 18/410

⁴ el-Bihar, 71/427/76

⁵ Gurer'ul Hikem, 2304

⁶ el-Kafi, 1/266/4

⁷ el-Bihar, 17/8/11

⁸ Besair'ud Derecat, 378/3

⁹ Nur'us Sakaleyn, 5/389/13

¹⁰ a. g. e. 392/29

terbiye ettiği kimseyim ve Ali de benim terbiye ettiğim kimsedir.”¹

429. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Resulullah’ı (s.a.a) aziz ve celil olan Allah terbiye etmiş ve o da beni terbiye etmiştir. Ben ise müminleri terbiye ederim ve insanlara miras olarak yüce insanların edebini bırakırım.”²

bak. el-Hulk, 1102. Bölüm

74. Bölüm Allah’ın Edebi İle Edeplenmek

430. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim aziz ve celil olan Allah’ın adabıyla edeplenirse onu ebedi kurtuluşa ulaştırır.”³

431. *Fıkıh’ur Rıza’da şöyle yer almıştır:* “**Bazı erkekleri ve kadınlarını bir şeyle faydalandırınca sen ona gözlerini dikme.**” ayeti nazil olunca Peygamber bir münadiye şöyle seslenmesini emretti: “Allah’ın edebi ile edeplenmeyen kimse dünyadan hasret içinde ayrılır.”⁴

432. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah-u Teala mümin kullarını çok güzel bir şekilde terbiye etmiştir ve bu

söyleyenden yüce olan Allah şöyle buyurmuştur: “**İffetlerinden dolayı cahiller onları zengin sanır.**”⁵

433. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’ın edebi üzere ıslah olmazsa, kendi nefsinin edebi üzere ıslah olmaz.”⁶

75. Bölüm Allah’ın Terbiyesi

434. *İmam Askeri (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zamanın bir çok değişiklikleri aziz ve celil olan Allah’ın bir tür edebidir.”⁷

435. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz bela zalimler için edep, müminler için imtihan, peygamberler için derece ve veliler için keramettir.”⁸

436. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! İhsanıyla beni yavaş yavaş ceza tuzağına düşürme⁹ ve beni belalarla edeplendirme.”¹⁰

437. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! Beni

⁵ Metalib’us Suul, 55

⁶ Gurer’ul Hikem, 9001

⁷ Nezhet’un-Nazir, 144/3

⁸ el-Bihar, 81/198/55

⁹ İmam Hüseyin (a.s) Allah’ın tedricen cezalandırması hususunda şöyle buyurmuştur: “Allah’ın tedricen cezalandırması ona birçok nimetler verdiği halde şükürünü unutturması şeklindedir. (Tuhef’ul Ukul, 25/7)

¹⁰ a. g. e. 78/127/9

¹ el-Bihar, 16/231/35

² a. g. e. 77/267/1

³ a. g. e. 92/214/13

⁴ a. g. e. 71/348/17

cezanla edeplendirme ve beni düzeninle tuzağa düşürme.”¹

438. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz bir genç kavmi arasında büyür de, işlediği günahlar sebebiyle te’dib edilmezse, aziz ve celil olan Allah her şeyden önce onların rızkını azaltır.”²

bak. el-Bela, 403. Bölüm

¹ İkbal’ul A’mal, 1/157

² Sevak’ul A’mal, 266/1

8. Konu

el-Ezan Ezan

- *Vesail'us Şia, 4/612-637; Ebrab'ul Ezan ve'l-İkame*
- *el-Bihar, 84/103, 13. Bölüm, el-Ezan ve'l-İkame*
- *Kenż'ul Ummal, 8/329-363, fil ezan*



76. Bölüm

Ezan

439. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey Bilal! Kalk ve namazla bize huzur ver.”¹

440. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz şeytan namaz için seslenildiğini duyunca kaçır.”²

441. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz gök ehli, yer ehlinden ezan sesi dışında hiç bir şey duymaz.”³

77. Bölüm

Müezzin

442. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Müezzin sesinin ve bakışının gittiği yer ölçüsünce bağışlanır, yaş ve kuru her şey onu tasdik eder ve okuduğu ezanla namaz kılan herkes sayısınca kendisine iyilik yazılır.”⁴

443. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bir çölde

olur da namaz vakti ezan okur ve namaz kılsa arkasında iki tarafı görülmeyen melekler namaza durur.”⁵

Başka bir rivayette ise şöyle yer almıştır: “Eğer (namaz için) kamet getirirse iki melek ona uyar. Ezan ve kamet okursa Allah’ın iki tarafı görülmeyen yaratıkları, arkasında namaz kılar.”⁶

444. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müezzinin haklarından biri de sana aziz ve celil olan Rabbini hatırlattığını, seni nasibine davet ettiğini, Allah’ın sana farz kıldığını eda etmene yardımcı olduğunu bilmendir. O halde sana iyilik edene teşekkür ettiğin gibi ona da bu yüzden teşekkür et.”⁷

445. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En fasih konuşanınız ezan okumalı ve en fakih olanınız imam olmalıdır.”⁸

78. Bölüm

Ezanın Tefsiri

446. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Camide oturduğumuz bir sırada müezzin minareye çıkarak, “Allah-u Ekber, Allah-u Ekber” diye ezan okumaya başladı. Müminlerin Emiri Ali b. Ebi Talib (a.s) ağladı ve biz

¹ Kenz’ul Ummal, 20954

² a. g. e. 20951

³ a. g. e. 20934

⁴ el-Bihar, 84/104/2, el-Muknia, 98

⁵ Kenz’ul Ummal, 20930

⁶ a. g. e. 20931

⁷ el-Bihar, 74/7/1

⁸ Deaim’ul İslam, 1/147

de onun ağlamasıyla ağlamaya başladık. Müezzîn ezanı bitirince Hz. Ali (a.s) şöyle buyurdu: “Müezzîn ne dediğini biliyor musunuz?” Ben, “Allah Resulü ve vasisi daha iyi bilir dedim.” Hz. Ali (a.s) şöyle buyurdu: “Eğer ne dediğini bilseydiniz az güler, çok ağlardınız.” Allah-u Ekber” cümlesinin bir çok anlamı vardır. Bir anlamı da, “Allah-u Ekber” cümlesinin Allah’ın kadim, (her şeyden önce), ezeli ve ebedi olduğunu; ilim, kuvvet, kudret, hilim, kerem, cömertlik, bağış ve kibriya sahibi olduğunu beyan etmektedir.”¹

79. Bölüm Bebeginin Kulağına Ezan Okumaya Teşvik

447. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey Ali! Erkek veya kız çocuğun olduğunda sağ kulağına ezan oku, sol kulağına ise kamet getir. Böylece şeytan ona ebedi olarak zarar veremez.”²

448. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Esma binti Umeys bana, Fatıma’nın (a.s) kendisine şöyle buyurduğunu söyledi: “Hasan’a (a.s) hamile kalıp onu doğurduğumda

Peygamber (s.a.a) geldi...Sağ kulağına ezan okudu, sol kulağına ise kamet getirdi...Bir yıl sonra Hüseyin (a.s) doğunca yine Peygamber (s.a.a) geldi ve şöyle buyurdu: “Ey Esmal Oğlumu bana getir.”Hüseyin’i beyaz bir kundak içinde kendisine verdim. Böylece sağ kulağına ezan okudu, sol kulağına ise kamet getirdi. Sonra onu dizinin üzerine koydu ve ağladı.”³

449. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Peygamber (s.a.a), Hasan (a.s) dünyaya gelince kulağına namaz ezanını okudu.”⁴

450. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizden birinin çocuğu olunca damağını Fırat suyu ile ıslatsın, sağ kulağına ezan okusun, sol kulağına ise kamet getirsın.”⁵

451. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim kötü ahlaklı olursa kulağına ezan okuyun.”⁶
bak. Vesail’uş-Şia 4/672, 46. Bölüm

¹ el-Bihar, 84/131/24, hadisin tümüne bakınız.

² Tuhef’ul Ukul, 13

³ Uyun-u Ahbar’ir-Rıza, 2/25/5

⁴ a. g. e. s. 43/147

⁵ el-Bihar, 104/122/62

⁶ a. g. e. h. 61

9. Konu

el-İza

Eziyet etmek

• *el-Bihar 75/147, 57. Bölüm, Men Ehafe Mu'minen ev Zerebehu ev Azabu*



bak.

• *et-Tahkir, 118. Konu; el-Carr, 642. Bölüm; ez-Zevac, 1655 ve 1656. Bölümler*

80. Bölüm Eziyet Etmek

452. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a andolsun ki iyiler kurtuluşa ermiştir. Onların kim olduğunu biliyor musun? Onlar bir karıncayı bile incitmeyenlerdir.”¹

453. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en zelil olanı, insanları hor sayanlardır.”²

81. Bölüm Mümine Eziyet Etmek

Kur’an:

“İman eden erkek ve kadınları, yapmadıkları bir şeyden ötürü incitenler, şüphesiz iftira etmiş ve apaçık bir günah yüklenmiş olurlar”³

454. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bir mümine eziyet eden, şüphesiz ki bana eziyet etmiştir.”⁴

455. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bir Müslümanın,

diğer bir Müslümanı dehşete düşürmesi caiz değildir.”⁵

456. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “Mümin kuluma eziyet eden bana savaş ilan etmelidir.”⁶

457. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kim mümine kendisini korkutan bir bakışla bakarsa Allah-u Teala kendi gölgesinden başka hiç bir gölgenin olmadığı günde onu korkutur.”⁷

458. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah Tebarek ve Teala şöyle buyurmuştur: “Her kim dostlarımdan birine hakaret ederse benimle savaşmaya hazırlanmıştır.”⁸

459. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bir mümini üzer de sonra ona dünyayı verecek olursa yine de bu (günahının) kefareti olamaz.”⁹

bak. Vesail’uş Şia; 8/587ve 588; 145 ve 146. Bölümler

82. Bölüm Eziyetten Çekinmek

460. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlara eziyet etme, zira insanlara eziyet

¹ Tefsir-i Kummi, 2/146

² Emali’is-Seduk, 28/4

³ Ahzap suresi, 58

⁴ el-Bihar, 67/72/40

⁵ Uyun-u Ahbar’ir-Rıza, 2/71/327

⁶ el-Kafi, 2/350/1

⁷ el-Bihar, 75/150/13

⁸ el-Kafi, 2/351/3

⁹ el-Bihar, 75/150/13

etmemek kendin için ödediğin bir sadakadır.”¹

461. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eziyet etmemek aklın kemale erdiğinin göstergesidir. Aynı zamanda dünya ve ahirette insanın rahat olmasını sağlar.”²

462. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim insanlara eziyetten el çekerse onlardan bir el, ama kendisinden bir çok el çekilmiş olur.”³

463. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminin nefsi kendisinden sıkıntıdadır; ama insanlar kendisinden rahattadır.”⁴

83. Bölüm Allah Yolunda Eziyetlere Sabretmek

Kur’an

“İnsanlardan: “Allah'a inandık” diyenler vardır; ama Allah uğrunda bir eziyete uğratılınca, insanların eziyetini Allah'ın azabı gibi tutarlar. Rabbinden bir yardım gelecek olursa, Andolsun ki, “Doğrusu biz sizinle berâberdik” derler. Allah, herkesin kalbinde olanları en iyi bilen değil midir?”⁵

¹ a. g. e. s. 54/19

² TuheFul Ukul, 283

³ el-Hisal, 17/60

⁴ a. g. e. 620/10

⁵ Ankebut suresi, 10. ayet

“Hicret edenlerin, memleketlerinden çıkarılanların, yolumda eziyete uğratılanların, savaşan ve öldürülenlerin günahlarını elbette örteceğim.”⁶

“Senden önce nice peygamberler yalanlandı ve kendilerine yardımımız gelene kadar yalanlanmalarına ve sıkıştırılmaya katlandılar. Allah'ın sözlerini değiştirebilecek yoktur; Andolsun ki peygamberlerin haberi sana da geldi.”⁷

464. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hiç kimse Allah yolunda benim kadar eziyet görmemiş, incitilmemiştir.”⁸
bak. En-Nübüvvet (3), 3842. Bölüm

⁶ Al-i İmran suresi, 195. ayet

⁷ En’am suresi, 34. ayet

⁸ Kenz’ul Ummal, 5818

10. Konu

et-Tarih Tarih

• *el-Bihar 40/218, 97. Bölüm*



bak.

• *Ez-Zeman, 204. Konu; el-Gayb, 399. Konu; el-Ma'rifet (3), 2620. Bölüm; el-Fikr, 3257. Bölüm; el-Emsal, 3597. Bölüm*

84. Bölüm Hicri Takvimin Başlangıcı

465. *İbn-i Müseyyib şöyle diyor:* “Ömer, “Tarihi hesaplamaya ne zamandan başlalayalım?” dedi. Muhacirler toplandı. Ali (a.s) ona şöyle dedi: Resulullah’ın (s.a.a) hicret ettiği ve şirk toprağını terk ettiği günden itibaren.”Ömer de bunu yaptı.”¹

466. *İbn-i Müseyyib şöyle diyor:* : “Tarihi (başlangıç olarak) ilk yazan Ömer’dir. Ömer hilafetinden iki buçuk yıl geçtikten sonra, Ali b. Ebi Talib ile meşveret ederek hicretten on altı yılı kaydetti.”²

467. *Meymun b. Mibran şöyle diyor:* “Ömer’e vadesi Şaban ayı olan bir senet verildi. Ömer, “Hangi Şaban?” dedi. Gelecek Şaban mı, geçen Şaban mı, şu andaki Şaban mı?”Sonra Resulullah’ın (s.a.a) ashabına şöyle dedi: “İnsanlara bildikleri bir tarihi kararlaştırın.”Bunun üzerine bazıı, “Rum tarihi esasınca yazsınlar.”dedi. Halk, “Rumların uzun bir tarihi vardır ve Zülkaryeyn’den itibaren hesaplamaktadırlar.”dediler.”İra

n tarihi esasınca yazsınlar.”dediler.”İran’da başa geçen her padişah öncekinin tarihini atmıştır.”dedi. Bunun üzerine görüşleri, hicretten on yıl geçtiği ve dolayısıyla Peygamberin (s.a.a) hicretinin tarihi başlangıç olması hususunda birleştiler.”³

468. *Ömer bin Hattab halkı toplayarak,* “Hangi günden itibaren yazalım?” dedi. Ali (a.s) “Resulullah’ın (s.a.a) hicret ettiği, şirk toprağını terk ettiği günden itibaren.” diye buyurdu. Böylece adeta, “bidat çıkarmayın, tarihi Resulullah (s.a.a) zamanında yazıldığı gibi yazın.”gerçeğine işaret etti. Zira Resulullah Rebiulevvel ayında Medine’ye gelince tarihinin kaydedilmesini emretti.”⁴

469. *Züheri ve Şa’bi şöyle diyorlar:* “Adem cennetten yere inip, çocukları her yere dağılınca çocukları tarihi Adem’in cennetten indirilişinden itibaren saydılar ve o gün tarihin başlangıcı oldu. Sonra Allah Nuh’u peygamber gönderdi. O günden itibaren Nuh’un peygamber olarak gönderildiği gün, tufan kopuncaya kadar tarih sayıldı. Daha sonra da tufan olayı, İbrahim’in ateşe atılma olayına kadar tarih sayıldı. İshak oğulları, İbrahim’in ateşe atıldığı günü,

¹ Kenz’ul Ummal, 29553

² a. g. e. 29552

³ a. g. e. 29565, bak. 29554, 29555, 29556

⁴ el-Bihar, 40/218/1

Yusuŕun bisetine; daha sonra Yusuŕun bisetini, Musa'nın bisetine; Musa'nın bisetini, Süleyman'ın hükümetine; Süleyman'ın hükümetini, İsa'nın bisetine ve İsa'nın bisetini de Resulullah'ın (s.a.a) bisetine kadar tarihi başlangıç olarak saydılar. İsmail oğulları da İbrahim'in ateşe atıldığı günü, İbrahim ve İsmail'in Kabe'yi bina ettikleri zamana kadar tarih saydılar. Ardından Ka'be'nin bina edildiğı gün, "Meadd"ın dağıldığı zamana kadar tarih sayıldı. Tehame'den çıkan her kavim ise çıkış zamanlarını tarih kabul etti. Sonra Ka'b b. Lueyy öldü ve onun ölüm günü, Fil yılına kadar tarih sayıldı. Böylece Fil olayı tarih oldu. Son olarak da Ömer hicreti tarih kabul etti. Ömer 17. veya 18. yılda hicreti tarih (başlangıcı) olarak kabul etti."¹

470. *Abdülaziz b. İmran şöyle diyor:* "İnsanların her zaman bir tarihi (başlangıcı) vardı. İlk önce Adem'in cennetten inişini tarih saydılar. Bu Allah'ın Nuh'u gönderişine kadar sürdü. Sonra halk Nuh'un kavmine bedduasını tarihin başlangıcı kabul etti. Sonra Nuh'un tufanını tarihin başlangıcı saydılar. Ardından İbrahim'in ateşe atılmasını tarihin başlangıcı bildiler. Daha sonra İsmail oğulları, Ka'be'nin bina edildiğı zamanı tarihin

başlangıcı kabul etti. Sonra Ka'b b. Lueyy'in ölümünü, sonra Fil yılını ve sonra da Müslümanlar Peygamberin (s.a.a) hicretini tarihin başlangıcı olarak kabul ettiler."²

¹ Durr'ul Mensur, 1/151

² a.g.e. 1/152

11. Konu

el-Arz Yeryüzü

- *Vesail'uş Şia, 11/119, 72. Bölüm; el-Bihar, 100/58, 9. Bölüm Ahkam'ul Erezin; el-Bihar, 104/253, 2. Bölüm; Vesail'uş Şia, 17/326, İhya'ul Mevat*
- *Kenz'ul Ummal, 3/890-805, İhya'ul Mevat*
- *Kenz'ul Ummal, 3/913, Fi Ma Yeteelleku Bil Ekteat*



bak.

- *el-Hilkat, 147. Konu; el-Haluk, 1086. Bölüm ve eş-Şirke, 1996. Bölüm*

85. Bölüm Yeryüzünün Hükümleri

471. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah yeryüzünü kullarından dilediğine miras bırakır.”* ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Allah’a ait olan, Resulullah’a aittir. Resulullah’a ait olan ise Resulullah’tan sonraki İmam’a aittir.”¹

472. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ali’nin (a.s) kitabında şunu bulduk: “Şüphesiz yeryüzü Allah’ındır. Kullarından dilediğine miras bırakır ve akıbet takva sahiplerininindir.”* Ben ve Ehl-i Beyt’im Allah’ın yeryüzünü miras bıraktığı kimseleriz ve takva sahipleri biziz. Tüm yeryüzü bizimdir. O halde her kim Müslümanların toprağından bir toprağı ihya ederse Ehl-i Beyt’imden olan İmam’a haracını (vergisini) vermelidir. Ondaki yedikleri ise kendisine aittir.”²

¹ Tefsir-i Ayyaşi, 2/25/65

² a. g. e. 2/25/66, H. 66

86. Bölüm Her Kim Bir Toprağı İhya Ederse Onundur

473. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim ölü bir toprağı ihya ederse kendisininindir. Zalim ırkın (gaspçının) hiç bir hakkı yoktur.”*³

474. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Yeryüzü Allah’ın arzıdır. Kullar da Allah’ın kuludur. Her kim ölü bir toprağı ihya ederse o toprak kendisininindir.”*⁴

475. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kullar, Allah’ın kuludur. Beldeler de Allah’ın beldesidir. Her kim ölü bir toprağı ihya ederse onundur. Hiç bir zalim ırkın (gaspçının) hakkı yoktur.”*⁵

476. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ölü topraklar Allah’ın ve Resulünündür. O halde her kim ölü bir toprağı ihya ederse o toprak kendisininindir.”*⁶

477. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim sahipsiz bir toprağı ihya ederse ona daha müstahaktır. (Öncelik sahibidir)”*⁷

478. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim*

³ el-Bihar, 104/255/13

⁴ Kenz’ul Ummal, 9044

⁵ a. g. e. 9046

⁶ a. g. e. 9049

⁷ a. g. e. 9053

Müslümanların peşice gitmediği bir şeye ilk önce giderse o kendisindir.”¹

479. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Etrafına duvar ördüğünüz ve içinde çalıştığınız topraklar sizindir. Ama duvar çekmediğiniz topraklar Allah ve Resulünüdür.”²

bak. 201. Konu, eṣ-Şeer

285. Konu, eṣ-Şeer

87. Bölüm

Dirileri Öldürmek

480. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ekilen her bitkiyi hasat edinceye kadar kendisine müvekkel kılınan bir melek korur. Her kim o bitkiyi çiğnerse, o melek kendisine lanet eder.”³

481. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ey Ali! Git ve Resulullah tarafından değil, Allah tarafından şöyle de: “Her kim sedir ağacını (üç bin yıldan fazla yaşayan bir ağaç) keserse Allah ona lanet eder.”⁴

482. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim harap ve bayındır olmayan bir toprağa varır da üzerinde çalışır, nehirlerini akıtır ve bayındır kılar, sadakasını (zekatını) vermelidir. Eğer o toprağın önceden bir sahibi varsa, ama

onu terk edip gitmişse ve neticede o topraklar harabeye döndükten sonra geri gelip o toprakları istiyorsa (bilsin ki) topraklar Allah’ın ve bayındır kılınmıştır.”⁵

bak. eṣ-Şeer, 1955. Bölüm

Vesail’uṣ Şia 17/ 328, 3. Bölüm

¹ a. g. e. 9062

² a. g. e. 9086

³ a. g. e. 9122

⁴ a. g. e. 9119

⁵ el-Kaḫi, 5/279/2

12. Konu

el-Esir Esir-Tutsak



bak.

☞ *el-Harb, 100. Konu; el-Habs, 93. Konu; el-Muharib, 101. Konu; el-Katl, 3280. Bölüm; el-Cihad (1), 583. Bölüm, el-Bağî, 377. Bölüm*

88. Bölümü

Esarete Teslim Olmak Caiz Değildir

483. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Resulullah (s.a.a) Ali’yi (a.s) beraat ilanı için gönderince bir grubu da onunla birlikte yolladı ve şöyle buyurdu: “Her kim ağır yara almadan esarete teslim olursa bizden değildir.”¹

484. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim ağır bir yara almadan esaret altına girerse, (kurtuluşu için) beytûlmalden kendisine fidye verilmez. Fidyesi yakınları istediği takdirde kendi malından verilmelidir.”²

89. Bölüm

Esire İhsanda Bulunmak

Kur’an

“Onlar içleri çektiği halde, yiyeceği yoksula, öksüze ve esire yedirirler”³

¹ el-Kafi, 5/34/2

² a. g. e. h. 3

³ İnsan suresi, 8. ayet

“Elinizde bulunan esirlere, “Allah kalplerinizde bir iyilik bulursa, size sizden alınanın daha hayırlısını verir, sizi bağışlar, Allah bağışlayandır, merhamet edendir”de.”⁴

485. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her ne kadar ertesi gün öldürmek istese de esire yemek yedirmek, onu esir alanın üzerine bir haktır. Kafir olsun veya olmasın onu yedirmesi, içirmesi, gölgede tutması, güzel davranılması beğenilen bir davranıştır.”⁵

486. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her ne kadar ertesi gün öldürülecek olsa da esire yemek yedirmek ve ihsanda bulunmak farz olan bir haktır.”⁶

487. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Ali (a.s) müebbet hapse mahkum olan kimseye, Müslümanların beytûmalinden yemek yedirirdi.”⁷

488. *İmam Ali (a.s) İbn-i Mülkem tarafından yaralanınca oğlu Hasan’a (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bu esiri hapsedin, yedin, içirin ve esaret halinde ona güzel davranın.”⁸

⁴ Enfal suresi, 70. ayet

⁵ el-Kafi, 5/35/2

⁶ Vesail’uş-Şia, 11/69/3

⁷ a. g. e. 11/69/2

⁸ Mustedrek’ul Vesail, 11/78/12467

13. Konu

el-Usve Örnek



bak.

• *el-İmamet (1), 22. Konu*

90. Bölüm Örnek

Kur'an

“Ey iman edenler! Andolsun ki, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok anan kimseler için Resulullah en güzel örnektir.”¹

“İbrahim ve onunla beraber olanlarda, sizin için uyulacak güzel bir örnek vardır.”²

“Andolsun ki, sizlerden, Allah'ı ve ahiret gününü uman kimseler için, bunlarda güzel örnekler vardır. Kim yüz çevirirse kendi aleyhine olur, doğrusu Allah müstağnidir, övülmeğe layıktır.”³

489. İmam Zeyn'ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanlardan Allah'ın en çok buğz ettiği kimse bir imamın sünnetine uyan, ama amellerine uymayan kimsedir.”⁴

490. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim kendini halka imam kılar, başkasını eğitmeden önce kendini eğitmeye çalışmalı, diliyle terbiye etmeden önce siretiyle (davranış biçimiyle) terbiye etmelidir.”⁵

¹ Ahzab suresi, 21. ayet

² Mumtehine suresi, 4. ayet

³ Mumtehine suresi, 6. ayet

⁴ el-Kafi, 8/234/312

⁵ el-Bihar, 2/56/33

14. Konu

el-Usul

Usul-Temeller

• *el-Bihar, 2/268, 33. Bölüm, Ma Yumkinu en Yustenbite minel Ayat ve'l Abbar min muteferrikat-i Mesail-i Usul'il Fıkıh*



bak.

• *el-Hadis, 724. Bölüm*

91. Bölüm Her Şey Mutlaktır.

491. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her şey, hakkında bir nas (açık söz) bulununcaya kadar mutlaktır.”¹

492. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her şey, hakkında bir yasaklama bulunmadıkça mutlaktır.”²

493. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Haram olduğunu bilmedikçe her şey sana helaldir. Ama haram olduğunu bilince onu terk etmelisin. Aksi sana belli olmadıkça veya bir delil bulmadıkça her şey böyledir. (helaldir.)”³

494. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sana bir emir veya yasaklama olmadıkça her şey mutlaktır. Helal veya haram ihtimali olan her şey, (en azından) bir miktarının haram olduğunu bilmedikçe sana ebedi

olarak helaldir. Ama haram olduğunu bilince onu terk et.”⁴

495. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Helal veya haram ihtimali olan her şey, (en azından) bir miktarının kesin bir şekilde haram olduğunu bilmedikçe sana ebedi olarak helaldir. Ama haram olduğunu bilince onu terk et”⁵

92. Bölüm Her Şey Temizdir.

496. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Necis olduğunu bilmedikçe her şey temizdir. Bildiğin taktirde artık necis olur. Necis olduğunu bilmiyorsan, sana bir şey yoktur.”⁶
bak. vesail’uş Şia, 2. /1053/37. Bölüm

93. Bölüm Yakin, Şek İle Bozulmaz

497. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim yakın üzere olur da şek ederse yakini sürdürsün, şüphesiz yakın şek ile def edilmez.”⁷

498. *İmam Bakır (a.s) abdestinde şek eden bir kimse hakkında şöyle buyurmuştur:* “Yakin ebedi olarak şek sebebiyle bozulmaz, sadece

¹ el-Bihar, 2/272/3

² Vesail’uş-Şia, 18/127/60 Vesail kitabının yazarının hadis hakkındaki açıklamasına müracaat ediniz.

³ el-Kafi, 5/313/40

⁴ el-Bihar, 2/274/19

⁵ a. g. e. s. 2/282/58

⁶ Vesail’uş-Şia, 2/1054/4

⁷ el-Bihar, 2/272/2

başka bir yakın vesilesiyle bozulur.”¹

94. Bölüm

Allah’ın Galabe Çaldığı Hususlar

499. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah, galebe çaldığı her hususta kulunun ömrünü kabul eder.”²

500. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah, galebe çaldığı (güç yetirdiği ve kulun iradesi dışında kalan) şeylerde kulun ömrünü kabul etmeye daha evladır.”³

95. Bölüm

Allah’ın Gizlediği Şey

501. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın kullarından gizlediği şey hususunda kulların hiç bir sorumluluğu yoktur.”⁴

502. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hiç şüphesiz Allah, sadece kullarına verdiği ve onlara tanıttığı şeyleri delil gösterir.”⁵

bak. 97. Konu, el-Huccet

¹ a. g. e. s. 2/274/17

² a. g. e. s. 2/272/1

³ el-Ka’fî, 3/413/7

⁴ a. g. e. 1/164/3

⁵ a. g. e. h. 4

96. Bölüm

Farklı Temel Hükümler

503. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Fert hakkında verdiğim hükümler cemaat hakkında da geçerlidir.”⁶

504. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın belirsiz bıraktığı şeyleri siz de belirsiz bırakın. (açıklamaya çalışmayın).”⁷

505. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz insanların mallarında egemenlik hakları vardır. (özel mülkiyet hakları vardır.)”⁸

506. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kur’an’da “veya” kelimesi ile ifade edilen her şey hususunda insan özgürdür ve istediğini seçer.”⁹

507. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah haram kıldığı her şeyi, hiç şüphesiz zor durumda kalan kimseye helal kılmıştır.”¹⁰

508. *İmam Sadık (a.s) yerden bir kapla su alıp gusleden kimse hakkında şöyle buyurmuştur:* “Sakıncası yoktur. Nitekim Allah şöyle buyurmuştur: **“Allah sizlere dinde zorluk kılmamıştır.”**”¹¹

⁶ el-Bihar, 2/272/4

⁷ Avali’l Leali, 2/129/355

⁸ el-Bihar, 2/272/7

⁹ Tefsir-i Ayyaşı, 1/90/232

¹⁰ el-Bihar, 2/272/9

¹¹ a. g. e. 2/274/15

509. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Yaratılışın temelinde olan her şey azalır veya eksilirse bu bir ayıptır.”¹

510. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Resulullah (s.a.a) Medine halkı için hurmalıkları sulama hususunda şöyle hükmetti: Fazla sudan istifade etmek noktasında insanlar engellenmemelidir. Bedeviler hakkında ise şöyle hükmetti: Otlığa² su akmasın diye fazla suya engel olmamak gerekir.” Daha sonra şöyle buyurdu: “İnsanın hiç kimseye zarar vermesi caiz değildir.”³

511. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Müslümanlar koydukları şartlara bağlı kalmalıdır.”⁴

¹ a. g. e. 2/275/24

² Lisan’ul Arab, “kela” kelimesi hakkında şu açıklamayı yapmıştır: Eğer çölde bir kuyu veya su çeşmesi olur da yakınında bir otlak bulunursa ve birisi gelip o kuyu veya çeşmeye el koyarak başkalarının sudan istifade etmesine engel olursa bu işi ile gerçekte o otlığı da engellemiş olur. Zira o otlakta devesini otlatan kimse oradaki kuyudan devesine su vermediği takdirde deve susuzluktan ölür. Dolayısıyla başkalarının kuyu veya çeşme suyundan istifade etmesine engel olanlar gerçekte oraya yakın bulunan otlığı da engellemiş olur.

³ el-Bihar, 2/276/28 bak. zarar, 2371. Bölüm, el-Kafi, 5/294/6

⁴ a. g. e. 2/277/30 bak. el-Ahd, 2963. Bölüm

15. Konu

el-Afat Afetler



bak.

• *ed-Din, 1305. Bölüm*

97. Bölüm Afetler

512. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Zekiliğin afeti kendini övmektir. Cesurluğun afeti, başkasının hakkına tecavüz etmek; affetmenin afeti minnet; güzelliğin afeti gurur; ibadetin afeti gevşeklik; konuşmanın afeti yalan; ilmin afeti unutkanlık; hilmin afeti beyinsizlik; soy şerafetine afeti böbürlenmek ve cömertliğin afeti israftır.”¹

513. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dinin afeti nefsanî isteklerdir.”²

514. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her şeyin bir afeti vardır. İlmin afeti unutkanlık; ibadetin afeti riya; aklın afeti kendini beğenmek; soyluluğun afeti kibir; zekiliğin afeti kendini övmek; cömertliğin afeti israf; hayanın afeti güçsüzlük; hilmin afeti zillet ve güçlülüğün afeti ise sövmektir.”³

¹ Kenz’ul Ummal, 44091

² a. g. e. 44121

³ a. g. e. 44226

515. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Korkaklık afettir.”⁴

516. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akılların afeti nefsanî isteklerdir.”⁵

517. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İmanın afeti şıktır.”⁶

518. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yakinin afeti şektir.”⁷

519. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nimetlerin afeti nankörlüktür.”⁸

520. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İtaatin afeti isyandır.”⁹

521. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şerefin afeti kibirdir.”¹⁰

522. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zekavetin afeti hiledir.”¹¹

523. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İbadetin afeti riya’dır.”¹²

524. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cömertliğin afeti minnettir.”¹³

525. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin afeti kötü zanda bulunmaktadır.”¹

⁴ Gurer’ul Hikem, 89

⁵ a. g. e. 314

⁶ a. g. e. 3915

⁷ a. g. e. 3916

⁸ a. g. e. 3917

⁹ a. g. e. 3918

¹⁰ a. g. e. 3919

¹¹ a. g. e. 3920

¹² a. g. e. 3921

¹³ a. g. e. 3923

526. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aklın afeti nefsani heveslerdir.”²

527. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Büyüküğün afeti kaza ve kaderi engelleyen şeylerdir.”³

528. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nefsin afeti dünyaya tutkun olmaktır.”⁴

529. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Meşveret etmenin afeti görüşleri dikkate almamaktır.”⁵

530. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Padişahların afeti kötü davranmaktır.”⁶

531. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Vezirlerin afeti kötü tabiatlı olmaktır.”⁷

532. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Alimlerin afeti makam sevgisidir.”⁸

533. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yöneticilerin afeti siyaset zayıflığıdır.”⁹

534. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ordunun afeti, öndere itaatsizliktir.”¹⁰

535. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Riyazetin afeti, adetlerin galip gelmesidir.”¹¹

536. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Halkın afeti, itaatsizliktir.”¹²

537. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Takvanın afeti, kanaat azlığıdır.”¹³

538. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hakimlerin afeti, tamahtır.”¹⁴

539. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adil insanın afeti, takvasının az oluşudur.”¹⁵

540. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cesur insanın afeti, uzak görüşlülüğünü kaybetmesidir.”¹⁶

541. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güçlünün afeti, düşmanı küçümsemektir.”¹⁷

542. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hilmin afeti, horluktur.”¹⁸

543. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bağışın afeti, bekletmektir.”¹⁹

544. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İktisatlı olmanın afeti, cimriliktir.”²⁰

545. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Heybetli olmanın afeti, mizahtır.”²¹

¹ a. g. e. 3924

² a. g. e. 3925

³ a. g. e. 3922

⁴ a. g. e. 3926

⁵ a. g. e. 3927

⁶ a. g. e. 3928

⁷ a. g. e. 3929

⁸ a. g. e. 3930

⁹ a. g. e. 3931

¹⁰ a. g. e. 3932

¹¹ a. g. e. 3933

¹² a. g. e. 3934

¹³ a. g. e. 3935

¹⁴ a. g. e. 3936

¹⁵ a. g. e. 3937

¹⁶ a. g. e. 3938

¹⁷ a. g. e. 3939

¹⁸ a. g. e. 3940

¹⁹ a. g. e. 3941

²⁰ a. g. e. 3942

²¹ a. g. e. 3943

546. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aramanın afeti, başarısızlıktır.”¹

547. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mülkün afeti, koruma zayıflığıdır.”²

548. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sözleşmelerin afeti, riayet etme azlığıdır.”³

549. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Riyasetin afeti, üstünlük taslamaktır.”⁴

550. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Naklin afeti, yalan nakl etmektir.”⁵

551. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İlmin afeti, ilimle amel etmemektir.”⁶

552. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Amelin afeti, ihlası terk etmektir.”⁷

553. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cömertliğin afeti, fakirliktir.”⁸

554. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Halkın afeti kötü alimdir.”⁹

555. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adaletin afeti güçlü zalimdir.”¹⁰

556. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bayındırlığın afeti sultanın zulmüdür.”¹¹

557. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kudretin afeti, iyiliğe engel olmaktır.”¹²

558. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aklın afeti, kendini beğenmektir.”¹³

559. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sözün afeti, yalandır.”¹⁴

560. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Amellerin afeti, amel edenlerin acizliğidir.”¹⁵

561. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arzuların afeti, ecellerin gelişidir.”¹⁶

562. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Vefa göstermenin afeti, sözünde durmamaktır.”¹⁷

563. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Uzak görüşlülüğün afeti, işin işten geçmiş olmasıdır.”¹⁸

564. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emanetin afeti, hıyanettir.”¹⁹

565. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fakihlerin afeti, (kötülüklerden) sakınmamaktır.”²⁰

¹ a. g. e. 3944

² a. g. e. 3945

³ a. g. e. 3946

⁴ a. g. e. 3950

⁵ a. g. e. 3947

⁶ a. g. e. 3948

⁷ a. g. e. 3949

⁸ a. g. e. 3951

⁹ a. g. e. 3952

¹⁰ a. g. e. 3953

¹¹ a. g. e. 3954

¹² a. g. e. 3955

¹³ a. g. e. 3956

¹⁴ a. g. e. 3957

¹⁵ a. g. e. 3958

¹⁶ a. g. e. 3959

¹⁷ a. g. e. 3960

¹⁸ a. g. e. 3961

¹⁹ a. g. e. 3962

²⁰ a. g. e. 3963

566. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cömertliğin afeti, savurganlıktır.”¹

567. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Maaşın afeti, kötü idare etmektir.”²

568. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sözün afeti, uzatmaktır.”³

569. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zenginliğin afeti, cimriliktir.”⁴

570. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emellerin afeti, eceldir.”⁵

571. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayrın afeti, kötü arkadaşdır.”⁶

572. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İktidarın afeti, zulüm ve isyandır.”⁷

573. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Afetlerin başı lezzetlere düşkünlüktür.”⁸

574. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aklın afetlerinin en kötüsü kibirdir.”⁹

¹ a. g. e. 3964

² a. g. e. 3965

³ a. g. e. 3966

⁴ a. g. e. 3969

⁵ a. g. e. 3970

⁶ a. g. e. 3971

⁷ a. g. e. 3972

⁸ a. g. e. 5244

⁹ a. g. e. 5752

16. Konu

el-Ekl Yemek

• *Vesail'us Şia, 16/405, Ebbab-u Adab-il Maide*



bak.

• *el-Himmet, 4029. Bölüm; el-Carr, 643. Bölüm; el-Heram, 804. Bölüm; el-Hamr, 1124. Bölüm*

98. Bölüm Az Yemek

575. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Az yemek, nefsi daha değerli ve sıhhati daha sürekli kılar.”¹

576. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Az yiyenin dertleri de az olur.”²

577. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Az yiyenin düşünceleri saf ve berrak olur.”³

578. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Az yiyen kimsenin hesabı da az olur.”⁴

579. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Az yiyen kimsenin karnı (midesi) salim ve kalbi sefalı olur. Çok yiyen kimsenin karnı hasta ve kalbi katı olur.”⁵

580. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Giyiniz ve karnınızın (midenizin) yarısı dolana kadar yiyiniz ve içiniz.

Şüphesiz bu peygamberlikten bir bölümdür.”⁶

581. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kimin tespihi ve (Allah’ı) ululaması çok olur; yiyeceği, içeceği ve uykusu az olursa melekler kendisine iştiaak duyar.”⁷

582. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan Allah kulunun salahını irade ederse, ona az konuşmayı, az yemeyi ve az uyumayı ilham eder.”⁸

583. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Az yemek iffetten, çok yemek ise israftandır.”⁹

bak. el-Fezilet, 3217. Bölüm

99. Bölüm Çok Yemek

584. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok yemek ve çok uyumak nefsi bozar ve bir çok zarar doğurur.”¹⁰

585. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok yemek ağzın kötü kokmasına sebep olur.”¹¹

586. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok yiyenin sıhhati az olur ve geçimi kendisine ağır gelir.”¹²

¹ Gurer’ul Hikem, 6819

² a. g. e. 8409

³ a. g. e. 8462

⁴ Mustedrek’ul Vesail, 16/221/19651

⁵ Tenbih’ul Havatir, 1/46

⁶ a. g. e. s. 100

⁷ a. g. e. 2/116

⁸ Mustedrek’ul Vesail, 16/213/19634

⁹ a. g. e.

¹⁰ Mustedrek’ul Vesail, 5/119/5478

¹¹ Gurer’ul Hikem, 7121

¹² a. g. e. 8903

587. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok yemek midesine düşkün olmaktadır. Midesine düşkün olmak ise ayıpların en kötüsüdür.”¹

588. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminin kalbine çok yemekten daha zararlı bir şey yoktur. Çok yemek iki şeye sebep olur: Kalbin katılaşmasına ve şehvetin tahrik olmasına.”²

589. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Çok yiyerek ve içerek kalbinizi öldürmeyin. Zira hiç şüphesiz kalp de çok su aldığı taktirde çürüyen ekin gibi ölür.”³

590. *Hz. Mesih (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey İsrail oğulları! Çok yemeyiniz, zira çok yemek çok uykuyu getirir. Çok uyuyan kimse ise az namaz kılar. Namazı az olan kimse ise gafillerden yazılır.”⁴

591. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Çok yemekten sakınınız; zira çok yemek bedeni bozar, hastalık doğurur ve ibadetlerde bitkinliğe sebep olur.”⁵

592. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kalp, mide boş olunca hikmeti yüklenir; dolunca da hikmeti uzağa iter.”⁶

593. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanoğlu midesinden daha kötü bir kap doldurmamıştır.”⁷

594. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Midesi dolu olanlar yer ve göklerin melekutuna giremezler.”⁸

595. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mümin bir midesi ile yer, kafir ise yedi midesi ile yer.”⁹

596. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Korkak kalp ve doymaz karın, din hususunda ne kötü yardımcılardır.”¹⁰

597. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın en çok nefret ettiği şey, tıka basa doldurulan midedir.”¹¹

598. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın en çok nefret ettiği şey, dolu midedir.”¹²

599. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a en uzak kimse karnı tıka basa dolu olandır.”¹³

600. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Çok yemekten sakının, zira çok yemek kalbi katılaştırır, organları Allah’a itaat hususunda bitkin düşürür.

¹ a. g. e. 7110

² Mustedrek’ul Vesail, 12/94/13615

³ Tenbih’ul Hevahir, 1/46

⁴ a. g. e. 1/47

⁵ el-Bihar, 62/266/41

⁶ Tenbih’ul Havahir, 2/119

⁷ a. g. e. 1/100

⁸ a. g. e. s. 101

⁹ a. g. e.

¹⁰ Mustedrek’ul Vesail, 16/209/19616

¹¹ a. g. e. 16/209/19618

¹² a. g. e. 16/ 212/19629

¹³ a. g. e. s. 209/19618

Himmetleri öğüt dinlemekten sağır kılar.”¹

601. İmam Sadık (a.s), Hz. Yahya (a.s) ve İblis arasında geçen konuşma hakkında şöyle buyurmuştur: “Yahya İblis’e şöyle dedi: “Şu kulplar nedir?”İblis şöyle dedi: “Bunlar insanoglunun kapıldığı şehvet ve arzulardır.”Hz. Yahya, “Onlardan benim için de bir şey var mıdır?” diye sorunca İblis şöyle dedi: “Sen tıka basa doyunca seni namazdan ve Allah’ı zikretmekten alıkoyoruz.”Bunun üzerine şöyle dedi: “Allah’a andolsun ki ben de asla midemi yemekle doldurmayacağım.”İblis şöyle dedi: “Allah’a andolsun ben de hiç bir Müslümanın hayrını istemeyeceğim.”Daha sonra Ebu Abdillah (İmam Sadık) (a.s) şöyle buyurdu: “Allah’a andolsun ki Cafer (ben) ve ailesi de asla karınlarını yiyeceklerle doldurmayacaktır. Allah’a andolsun ki Cafer ve ailesi asla dünya için çalışmayacaktır.”² bak. vesail’uş Şia, 16/405, 1. Bölüm

100: Bölüm Ölçülü Yemek ve Ölçülü Yemenin Sıhhatteki Rolü

602. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer insanlar

¹ el-Bihar, 77/182/10

² Vesail’uş-Şia, 16/407/8

ölçülü yerlerse bedenleri sağlıklı kalır.”³

603. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Nice bir defa yemek, insanın çok yemesine engel olur.”⁴

604. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Çok yemekten sakın, kim tıka basa yerse hastalığı da çok olur.”⁵

605. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ölçülü yiyen kimsenin sıhhati artar, düşüncesi sağlıklı olur.”⁶

606. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Karnın sürekli dolu olmasından sakın, zira bu dertlerin çıkmasına ve hastalıkların oluşmasına sebep olur.”⁷

607. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Açlık ve hastalık bir araya toplanmaz.”⁸

608. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sıhhat ve oburluk bir araya toplanmaz.”⁹

101. Bölüm Çok Yemenin Zararları

³ a. g. e. s. 406/7

⁴ Şerh-u Nehc’ül Belağ-i İbn-i Ebî’l Hadid, 18/397

⁵ Gurer’ul Hikem, 2639

⁶ a. g. e. 8803

⁷ a. g. e. 2681

⁸ Mustedrek’ul Vesail, 16/222/19652

⁹ a. g. e. 16/221/14652

609. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aşırı doyan kimseyi oburluk ağırlaştırır. Her kimi de oburluk ağırlaştırırsa zekiliğine engel olur.”¹

610. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok yemekten sakın, zira çok yiyen kimsenin hastalıkları artar ve rüyaları karmaşık olur.”²

611. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok yemekten sakın; zira çok yemek kalbi katılaştırır, namaz hususunda ağırlaştırır ve bedeni bozar.”³

612. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Oburluk zekilik ile birlikte olmaz.”⁴

613. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Oburluk zekilikle bir araya gelmez.”⁵

614. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mide helallerle dolunca, kalp hayır ve salahını görme hususunda körelir.”⁶

615. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim çok yemeye ve içmeye adet ederse kalbi katılaşır.”⁷

616. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Aşırı doymayınız,

zira aşırı doymak kalplerinizdeki marifet nurunu söndürür.”⁸
bak. el-Hikmet, 924. Bölüm

102. Bölüm Aşırı Yemek Takvayı Yok Eder

617. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aşırı yemek takvayı yok eder.”⁹

618. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Tıka basa doymak tekebbür ve dünya sarhoşluğu getirir, takvayı yok eder.”¹⁰

619. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aşırı doymaya adet etmek bir çok hastalıklara neden olur.”¹¹

620. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aşırı doymak takvanın ne kötü arkadaşıdır.”¹²

621. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aşırı doymak günahların ne güzel yardımcısıdır.”¹³

103. Bölüm Açlık

622. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı düşünen, Allah’tan korkan ve Allah için çalışan kimse

¹ a. g. e.

² Gurer’ul Hikem, 2639

³ a. g. e. 2742

⁴ a. g. e. 10528

⁵ Mustedrek’ul Vesail, 16/222/19652

⁶ Gurer’ul Hikem, 4139

⁷ Mustedrek’ul Vesail, 16/213/19631

⁸ a. g. e. s. 218/19646

⁹ Gurer’ul Hikem, 659

¹⁰ a. g. e. 1364

¹¹ a. g. e. 1363

¹² a. g. e. 4408

¹³ a. g. e. 9922

kendisini açlığa alıştırmalıdır. Öyle ki artık içinde doymaya karşı bir iştihak duymasın. Atları da yarış ve ödül almak için bu şekilde yetiştirir, zayıf tutarlar.”¹

623. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İçi yemekten boş olan, aç kalan ve sabreden kimseye ne mutlu. Bunlar kıyamet gününde doycak olanlardır.”²

624. İmam Hadi (a.s) şöyle buyurmuştur: “Geceyi ihya etmek uykuyu tatlılaştırır; açlık ise yemeği lezzetli kılar.”³

625. Allah’ın dostlarının nitelikleri hakkında, Mirac hadisinde şöyle yer almıştır: “Karınları haram lokma hususunda boşdur.”⁴

626. Hakeza has insanlar hakkında Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ya Rabbi! Onların (has insanların) alametleri nedir? (Allah) şöyle buyurdu: “Onlar dünyada zindanda yaşarlar. Dilleri çok konuşmaktan ve mideleri çok yemekten (adeta) onları hapsedmiştir.”⁵ bak. el-Fezilet, 3217. Bölüm ve ed-Deva, 1287. Bölüm

104. Bölüm Açlığın Etkileri

627. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Hikmetin nuru

açlıktır. Aşırı doymak ise Allah’tan uzaklaşmaktır. O halde tıka-basa doymayın; zira aşırı yemek kalplerinizdeki marifet nurunu söndürür.”⁶

628. Mirac hadisinde Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ya Rabbi! Açlığın mirası (etkileri) nelerdir? (Allah) şöyle buyurdu: “Hikmet, kalbi korumak, bana yakınlaşmak, sürekli hüzün, insanlar arasında külfetsiz yaşamak, hak söz söylemek, kolay veya zora yaşamaktan korkmamak.”⁷

629. Hakeza Mirac hadisinde şöyle yer almıştır: “Ey Ahmet! Şüphesiz kulun karnı aç kalırsa ve dilini korursa ona hikmeti öğretirim. Kafir olursa hikmeti aleyhine bir hüccet ve vebal olur.”⁸

630. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Yemek yemeyen ve açlık çeken kimseye ne mutlu! Kıyamet gününde doycak olanlar onlardır.”⁹

631. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Nefsi esir almada ve adetleri yok etmede ne güzel yardımcıdır açlık!”¹⁰

⁶ a. g. e. 70/71/20

⁷ a. g. e. 77/22/6

⁸ İrşad’ul Kulub, 205, (bak.) 923. Bölüm

⁹ Mustedrek’ul Vesail, 16/209/19617

¹⁰ a. g. e. s. 214/19634

¹ el-Bihar, 78/129/1

² a.g.e. 78/462/17

³ a. g. e. 78/369/4

⁴ İrşad’ul Kulub, 199

⁵ el-Bihar, 77/23/6

105. Bölüm Yemekte Ölçü

632. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Canın çektiği halde yemekten el çek. Böyle yapacak olursan yemeği çok lezzetli bulursun.”¹

633. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İştahın olunca yemek ye ve henüz iştahın varken yemekten el çek.”²

634. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim fazla yemek yerse afiyetle yemiş olmaz, her kim de (az veya çok değil), ölçülü yerse ondan faydalanır. Su da böyledir. O halde bunun yolu yeterince yemek ve henüz az bir iştahın varken yemekten el çekmektir. Bu iş mideni ve bedenini sıhhatli kılar. Aklını geliştirir ve bedenini çevik kılar.”³

635. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim sıhhatli, zayıf ve çevik bedenli olmak isterse akşam yemeğini azaltsın.”⁴

106. Bölüm Sofra Adabı

636. *İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sofra adabı on iki tanedir ve her Müslümanın

bunu bilmesi gerekir. Dört tanesi farz, dört tanesi sünnet, dört tanesi ise edeptendir. Farz olan dört tanesi şunlardır: Marifet, rıza, Allah’ın adını anmak ve şükür. Sünnet olan dört tane ise şunlardır: Yemekten önce abdest almak, sol tarafı üzerine oturmak, üç parmakla yemek ve parmaklarını yalamak. Edepten olan dört tanesi ise şunlardır: Önünden yemek, lokmayı küçük almak, güzel çiğnemek ve insanların yüzüne az bakmak.”⁵

637. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim yemeğin kendisine zarar vermesini istemiyorsa acıkmadıkça yememeli ve midisini boş bırakmalıdır. Yemek yiyince Allah’ın adını anmalı, lokmayı iyice çiğnemeli ve henüz iştahı varken yemekten el çekmelidir.”⁶

638. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yemekten önce ve sonra elini yıkayan kimseye başında ve sonunda bereket verilir, hayatta olduğu müddetçe refah içinde yaşar ve bedensel hastalıklardan güvende kalır.”⁷

639. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim yemek yerken Allah’ın adını anarsa, yemekten şikayet etmeyeceği

¹ Tuheful Ukul, 172

² el-Bihar, 62/290

³ a. g. e. s. 311

⁴ a. g. e. s. 324

⁵ Vesail’uş-Şia, 16/539/1

⁶ a. g. e. s. 16/540/3

⁷ Meheccet’ul Beyza, 3/6 (bak.)
Vesail’uş-Şia, 16/470, 49. Bölüm

(zarar görmeyeceği) hususunda kendisine garanti veririm.”¹

640. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim yerken ve içerken ilk önce Allah’ın adını anar ve sonunda Allah’a hamd ederse asla kendisinden o yemeğin nimeti hususunda soru sorulmaz.”²

641. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yemeğe ilk önce tuz ile başlayınız, zira insanlar tuzda olan şeyleri bilselerdi onu denenmiş panzehirlere tercih ederdi.”³

642. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yemek yerken aziz ve celil olan Allah’ın adını çok anınız, yemek yemede aşırı gitmeyiniz. Bu da Allah’ın nimetlerinden biridir.”⁴

643. Şöyle rivayet edilmiştir: “Sofra başında oturmayı uzatınız, zira bu vakitler ömrünüzden sayılmaz.”⁵

644. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sıcak yemeği soğutunuz, zira Peygambere (s.a.a) sıcak yemek getirilince şöyle buyurdu: “Onu soğutunuz; aziz ve celil olan Allah sizlere ateş yedirmez. Bereket soğuk yemektedir.”⁶

645. İmam Sadık (a.s) babalarından (a.s) naklettiği “Peygamberin (s.a.a) yasakları” hadisinde şöyle buyurmuştur: “Peygamber yiyecek ve içeceğe üfleme yi yasaklamıştır.”⁷

646. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim iki göz kendine baktığı halde yemek yer de onu yemeğe davet etmezse dermansız bir derde düşer olur.”⁸

647. Necib şöyle diyor: “Hasan bin Ali’yi (a.s) önünde köpek durduğu halde yemek yerken gördüm. Yediği her lokma kadar köpeğin önüne atıyordu. Kendisine şöyle dedim: “Ey İbn-i Resulillah! Köpeği sofrandan kovayım mı?” Şöyle buyurdu: “Onu kendi haline bırak. Ben, canlı bir varlık yüzüme bakarken yemek yediğim halde kendisine vermemekten haya ederim.”⁹

648. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kaplarınızı kapaksız bırakmayın. Böyle yaparsanız şeytan o suya tükürür ve ondan istediği kadar alır.”¹⁰

649. İmam Kazım (a.s) aşağılık insanlar hakkında şöyle buyurmuştur: “(Aşağılık insan)

¹ a. g. e. s. 12

² Vesail’uş-Şia, (16/484/5, bak. S. 479, Bölüm 56, s. 482, 57. Bölüm)

³ a. g. e. 16/520/3, bak, s. 519, 95. Bölüm

⁴ el-Bihar, 10/95/1

⁵ el-İhtisas, 253

⁶ el-Kafi, 6/321/1

⁷ Vesail’uş-Şia, 16/518/1

⁸ Tenbih’ul Havatir, 1/47

⁹ Mustedrek’ul Vesail, 8/295/9485

¹⁰ Vesail’uş-Şia, 16/510/1

Sokak ve pazarda bir şey yiyen kimsedir.”¹

650. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin, ehlinin (ailesinin) iştahıyla yer. (Ehlinin sevdiği yemekleri tercih eder.) Münafık ise, ehli (ailesi) onun iştahıyla yer.”²

¹ a. g. e. s. 513/1

² el-Bihar, 62/291

17. Konu

el-Ulfet

Ülfet-Kalplerin Uzlaşması



bak.

• *es-Sadık, 291. Konu; el-Uzlet, 351. Konu; el-Hamul, 152. Konu; el-İşre, 2732. ve 2734. Bölüm; er-Rub, 1562. Bölüm, el-Eb, 36, 37 ile 40 ila 43. Bölümler*

107. Bölüm Ülfet

Kur'an:

“Seni ve iman edenleri yardımıyla destekleyen, kalplerini uzlaştıran O’dur. Eğer yeryüzünde olan her şeyi infak etsen bile, sen onların kalplerini uzlaştıramazdın, ama Allah onları uzlaştırdı. Doğrusu O güçlüdür, hikmet sahibidir.”¹

“Allah’ın size olan nimetini anın: Hani düşmandınız, kalplerinizin arasını uzlaştırdı da onun nimeti sayesinde kardeş oldunuz.”²

651. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dağları yerinden sökmek birbirine zıt kalpleri birleştirmekten daha kolaydır.”³

652. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların kalpleri yabaniidir. Her kim onlarla ülfet edinirse ona yönelirler.”⁴

653. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İyiler birbiriyle karşılaşınca her ne kadar birbirlerine sevgi ve dostluk izharında bulunmasalar da kalpleri yağmurun nehir sularına karıştığı hızıyla birbirlerine

ünsiyet edinirler. Kötüler birbiriyle karşılaştığında her ne kadar birbirlerine dilleriyle dostluk ve sevgi izharında bulunsalar da kalpleri birbirine ünsiyet ve ülfetten uzaktırlar. Dört ayaklı hayvanlar gibi her ne kadar uzun bir müddet bir ahırda otlansalar da birbirine sevgiden uzaktır.”⁵

108. Bölüm Başkalarıyla Ünsiyet ve Ülfet Edinmeyen Kimsede Hayır Yoktur

654. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En iyileriniz ahlak açısından en güzel olanınızdır. Ülfet edenler ve edilenler işte bunlardır.”⁶

655. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Müminlerin en hayırlısı, müminlerin kendisiyle ülfet ettiği kimsedir. Ülfet etmeyen ve edilmeyen kimsede hayır yoktur.”⁷

656. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ne mutlu Allah’a itaatte insanlarla ülfet eden ve insanların kendisiyle ülfet ettiği kimseye.”⁸

657. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Yarın kıyamet gününde bana en yakın olanınız

¹ Enfal suresi, 62-63. ayetler

² Al-i İmran suresi, 103. ayet

³ el-Bihar, 78/11/70

⁴ Gurer’ul Hikem, 6776

⁵ Tuhef’ul Ukul, 373

⁶ a. g. e. s. 45

⁷ el-Bihar, 75/265/9

⁸ a. g. e. 78/56/112

ahlak açısından en güzel ve
insanlara en yakın olanınızdır.”¹

¹ a. g. e. 77/150/83

18. Konu

Allah Allah



bak.

• *el-Halk, 148. Konu; el-Ma'rife (2), 346. Konu ve el-Ma'rife (3), 347. Konu*

kestiği zamanda kendisine sığındığı varlıktır.”⁴

661. *İmam Kazım (a.s) Allah kelimesinin anlamı hakkında şöyle buyurmuştur: “Küçük ve büyük her şeye egemen olandır.”*⁵

109. Bölüm Allah

Kur'an:

“Andolsun ki, onlara,
“Gökleri ve yeri yaratan
kimdir?” diye sorsan:
“Allah'tır” derler.”¹

658. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah, insanların hakkında şaşkınlığa düştüğü ve kendisine sığınılan mabud anlamındadır. Allah gözlerin derkinden gizli olandır. Allah vehim ve hayallerden örtülü olandır.”*²

659. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah, insanların mahiyetini derk etmekten ve niteliğini kuşatmaktan şaşkınlığa düştüğü mabud anlamındadır.”*³

660. *İmam Askeri (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah; tüm varlıkların ihtiyaç ve şiddet anında; herkesten ümidini*

¹ Lokman suresi, 25. ayet ve Zümer suresi, 38. ayet

² et-Tevhid, 2/89

³ a. g. e. 2/89

⁴ el-Bihar, 3/41/16, bak. İlgili bölümdeki bütün hadisler

⁵ et-Tevhid, 230/4

el-İmaret Emirlik Yöneticilik

- *Kenz'ul Ummal*, 5/584, *el-Hilafe ve'l İmare*
- *Kenz'ul Ummal*, 6/4, *el-İmare ve s. 9, el-Kaza*
- *Sünen-i Ebi Davud*, 3/130, *Kitab'ul Harac ve'l-İmare ve'l-Feyy*
- *Sahib-i Müslim*, 3/1451, *Kitab'ul İmaret*

♦—————♦

bak.

• *el-Velayet* (1), 560. Konu; *es-Sultan*, 240. Konu; *el-Mulke* 494. Konu; *el-İmamet*, 32. Konu; *ed-Devlet*, 165. Konu; *es-Sefer*, 182. Bölüm; *el-Mir'et* 3658. Bölüm

110. Bölüm Yöneticiliğin Gereği

662. *İmam Ali (a.s) Hakemiyet olayı hakkında şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz onlar, “Yöneticilik yoktur”diyorlar. Oysa müminin, yöneticiliği altında amel ettiği ve facir kimsenin kendi nasibini edindiği bir yöneticinin varlığı zaruridir.”¹

663. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlar iyi veya kötü bir yönetici olmaksızın düzelmez.”²

664. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz çok geçmeden Muaviye sizlere galip gelecektir.”Kendisine, “O halde neden savaşıyoruz?”dediklerinde ise şöyle buyurdu: “İnsanlar için iyi veya kötü bir yönetici gereklidir.”³

665. *İmam Ali (a.s) “Hüküm sadece Allah’a aittir.”diyen Haruriye (Hariciler) hakkında şöyle buyurmuştur:* “Evet hüküm Allah’a aittir ve yeryüzünde de bir takım hakimler vardır ama onlar aslında, “Devletin gereği yoktur”diyorlar. Oysa insanlar için müminlerin amel ettiği,

facir ve kafirlerin faydalandığı ve Allah’ın onda herkesi eceline ulaştırdığı bir idarenin varlığı zaruridir.”⁴

666. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlar iyi veya kötü bir idareciye muhtaçtırlar. Mümin onun idaresinde amel eder, kafir onda faydalanır, Allah herkesi onda mukadder eceline ulaştırır, onun vasıtasıyla vergiler toplanır, onunla düşmana karşı savaşılır, onunla yollar güvene kavuşur, onunla güçlüden zayıfın hakkı alınır. İyiler rahata erer ve kötülerden güvende olurlar.”⁵

667. *Ebu’l Bahteri şöyle diyor:* “Adamın biri mescide girerek, “Hüküm sadece Allah’a aittir”dedi. Sonra başka birisi de, “Hüküm sadece Allah’a aittir.”dedi. Bunun üzerine Ali (a.s) şöyle buyurdu: “Şüphesiz hüküm sadece Allah’a aittir.”**Allah’ın sözü şüphesiz gerçektir kesin olarak inanmayanlar seni hafife almasınlar.**

(Rum/60)”Şüphesiz ki onların ne dediğini bilmiyorsunuz. Onlar “idarecilik yoktur.”diyorlar. Ey insanlar iyi veya facir bir emiriniz olmadıkça işleriniz asla düzelmez.”Halk, “İyi tanıdık da facir kimse nasıl?”deyince, Hz. Ali (a.s) şöyle buyurdu: “Mümin amel eder, facir istifade

¹ Nehc’us Saadet, 2/333

² Kenz’ul Ummal, 14286

³ a. g. e. 14366

⁴ a. g. e. 31567

⁵ el-Bihar, 75/358/72

eder, Allah (herkesi) mukadder eceline ulaştırır, yollarınız güvene erer, pazarlarınız ayakta durur vergileriniz toplanır, düşmanlarınıza karşı savaşılır ve sizden şiddetli olanlardan zayıfların hakkı alınır.”¹

668. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yırtıcı aslan zalim sultandan daha hayırlıdır. Zalim sultan ise devam eden fitneden daha hayırlıdır.”²

111. Bölüm Kötülerin Hakimiyeti (Yöneticiliği)

669. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ne zaman iyileriniz emirleriniz, zenginleriniz cömertleriniz ve işleriniz aranızda şura ile olursa yeryüzü size altından daha hayırlı olur. Ama eğer, kötüleriniz emir, zenginleriniz cimri olursa ve işleriniz kadınlara bırakılırsa o zaman da yerin altı sizler için üstünden daha hayırlıdır.”³

bak. eş-Şura, 2138. Bölüm

112. Bölüm Hükümetin Değeri

670. Emir’el Mü’minin (a.s) ayakkabısını tamir ile meşgul iken İbn-i Abbas yanına gelerek,

“*Hacılar toplanmış senden bir şeyler duymak istiyorlar.*” deyince Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’a andolsun ki bir haddi icra etmek veya bir batılı uzaklaştırmak dışında bu ikisini (ayakkabımı) sizin işinizden (emiriniz olmaktan) daha çok seviyorum.”⁴

671. İmam Ali (a.s) hakeza İbn-i Abbas’a şöyle buyurmuştur: “Bu ayakkabının değeri ne kadardır? Kendisine, “hiç bir değeri yoktur.” deyince şöyle buyurdu: “Allah’a andolsun ki bunu bir hakkı ayakta tutmak veya batılı def etmek dışında sizlere emir olmaktan daha çok seviyorum.”⁵

672. İmam Ali (a.s) İbn-i Abbas’a yazdığı bir mektubunda şöyle buyurmuştur: “Allah’a hamd ve senadan sonra...Sakın hükümetinden nasibin bir mal elde etmek veya bir öfkeyi dindirmek olmasın. Aksine hükümetten nasibin bir batılı öldürmek veya hakkı ihya etmek olmalıdır.”⁶

¹ Kenz’ul Ummal, 31618

² el-Bihar, 75/359/74

³ Tuhef’ul Ukul, 36

⁴ Menakıb-i İbn-i Şehraşub, 2/101

⁵ Nehc’ul Belağa, 33. hutbe

⁶ el-Bihar, 40/328/10

20. Konu

el-Emel

Emel-Arzu

- *el-Bihar* 73/160, 128. Bölüm, *el-Hırs ve Tul'ul Emel*,
- *Vesail'uş Şia* 2/650, 24. Bölüm, *Tul'ul Emel*
- *Kenẓ'ul Ummal*, 3/490, 818, *Tul'ul Emel*



bak.

- *el-Ecel*, 4. Konu

113. Bölüm Emel Rahmettir

673. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Emel (arzu) ümmetim için bir rahmettir. Emel olmasaydı, hiç bir anne çocuğunu emzirmez ve hiçbir bahçıvan bir ağaç dikmezdi.”¹

674. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emel kendisi ile ünsiyet edilen arkadaştır.”²

675. *İsa b. Meryem (a.s) oturduğu bir sırada yaşlı birisi küreği ile çalışıyor ve toprağı eşeliyordu. İsa (a.s) şöyle dua etti:* “Allah’ım! Ondaki arzuyu al” Bunun üzerine o yaşlı adam küreğini kenara atarak yere uzandı. Bir müddet öylece bekledi, bunun üzerine Hz. İsa (a.s) “Allah’ım! Ona arzuyu geri ver.” Diye dua edince yaşlı adam kalktı ve yeniden çalışmaya başladı.”³

676. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey Allahım! Ey alemlerin Rabbi! Senden en uygun arzuları dilerim.”⁴

114. Bölüm Arzular Bitmez

¹ el-Bihar, 77/173/8

² Gurer’ul Hikem, 1042

³ Tenbih’ul Havatir, 1/272

⁴ el-Bihar, 94/155/22

677. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arzu için bir son yoktur.”⁵

678. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arzular sona ermez.”⁶

679. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kesin bir şekilde bil ki sen arzularına ulaşamazsın, ecelini geçemezsin ve şüphesiz sen öncekilerin gittiği yoldasın.”⁷

680. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim yarın da yaşamayı arzu ederse şüphesiz ki ebedi yaşayacağını arzu etmiştir.”⁸

bak. 712. Bölüm

115. Bölüm Boş Arzulardan Sakındırmak

Kur’an

“Bırak onları yesinler, zevk alsınlar, emelleri onları oyalayadursun, yakında öğrenecekler”⁹

681. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Boş arzulardan sakının; zira bir çok kimse yarını ümit ettiği halde onu geride bırakamadı. Bir çok kimseye gecenin başında imrenildiği

⁵ Gurer’ul Hikem, 1010

⁶ a. g. e. 639

⁷ Nehc’ul Belağa, 31. mektup

⁸ el-Bihar, 73/167/31

⁹ Hicr suresi, 3. ayet

halde, gece sonunda kendisine ağlanıldı.”¹

682. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aldatıcı arzulardan sakının. Bir çok kimse (daha iyi) günü ümit ettiği halde ona ulaşamamıştır. Bir çok bina inşa eden içine oturamamıştır ve bir çok mal toplayana yemek nasip olmamıştır.”²

683. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Arzular serap gibidir. Göreni aldatır, ümit edeni ümitsiz kılar.”³

684. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Arzu kandırıcı, saptırıcı ve zarar vericidir.”⁴

685. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Arzular, basiret gözlerini kör eder.”⁵

686. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Arzular şeytanın gafillerin kalbine egemen olmasıdır.”⁶

687. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Arzu sürekli yalan söyler.”⁷

688. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Arzuların neticesi işlerin bozulmasıdır.”⁸

689. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz arzu kalbi sapıklığa sürükler, yalan

şeyler va’d eder, gafleti artırır ve geriye hasret bırakır.”⁹

690. İmam Sadık (a.s) Arefe Günü Duası’nda şöyle buyurmuştur: “Allahım! Ahiretin hayrını engelleyen dünyadan, en hayırlı ölüme engel olan hayattan ve en hayırlı amele engel olan arzulardan sana sığınırım.”¹⁰

691. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ki arzular akli giderir, boş vaatlerde bulunur, gaflete teşvik eder ve hasret doğurur. O halde arzuları yalanlayın, zira arzular aldatıcıdır ve arzuların sahibi kandırılmış kimsedir.”¹¹

692. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bilin ki şüphesiz arzular akli giderir ve Allah’ın zikrini unutturur. O halde arzuları yalanlayın. Şüphesiz arzular aldatıcıdır ve sahibi aldatılmıştır.”¹²

693. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ne mutlu yalan arzulara kapılmayan kimseye.”¹³

694. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah kuluna nice arzu etmediği nimetler verir. Nice bir şeyi arzu edene de aksi nasip olmuştur.”¹⁴

¹ Gurer’ul Hikem, 2572

² a.g.e. 2563

³ a. g. e. 1896

⁴ a. g. e. 1145

⁵ a. g. e. 1375

⁶ a. g. e. 1828

⁷ a. g. e. 2017

⁸ a. g. e. 4641

⁹ el-Bihar, 78/35/117

¹⁰ a. g. e. 98/260

¹¹ a. g. e. 77/293/2

¹² Şerh-u Nehe’l Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 6/354

¹³ Tuhef’ul Ukul, 301

¹⁴ el-Bihar, 71/152/55

116. Bölüm Arzu ve Ecel

695. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsan ecelini ve ecelinin hızını görecektir, olsaydı arzulara düşman kesilirdi.”¹

696. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim yarını eceli sayarsa ölümü layık olduğu yere oturtmuştur.”²

697. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim arzularının meydanında koşturursa eceliyle sürçer.”³

698. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eceller ortaya çıksaydı arzular rüsva olurdu.”⁴

699. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arzu eceli unutturur.”⁵

700. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arzu ecelin örtüsüdür.”⁶

701. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arzu ameli bozar ve ömrü zayı eder.”⁷

702. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En doğru şey eceldir, en yalan şey ise arzu.”⁸

703. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En yakın şey ecel, en uzak şey ise arzudur.”⁹

704. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ecel arzuların biçicisidir.”¹⁰

705. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ecel emelleri rüsva eder.”¹¹

706. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ben arzularıyla savaşıyorum ve ecelimi bekliyorum.”¹²

707. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nefisler ecel gelip çatıncaya kadar arzulardan boşalmaz.”¹³

708. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsan (bazen) arzularına yakınlaşır; ama (aniden) eceli gelip çatar ve arzularına ulaşmasına engel olur.”¹⁴

709. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arzunun afeti eceldir.”¹⁵

710. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki şüphesiz siz arkasında ecel olan arzu günlerindesiniz. Arzu günlerinde eceli gelmeden amel eden kimseye ameli fayda verir ve eceli zarar veremez.”¹⁶

¹ a. g. e. 73/95/79 (bak. S. 164/22 ve s. 166/28)

² a. g. e. 73/166/28

³ a. g. e. h. 29

⁴ A'lam'ud Din, 305

⁵ Gurer'ul Hikem, 874

⁶ a. g. e. 997

⁷ a. g. e. 1358

⁸ a. g. e. 2845/2846

⁹ a. g. e. 2920-2921

¹⁰ a. g. e. 638

¹¹ a. g. e. 637

¹² a. g. e. 3774

¹³ a. g. e. 10844

¹⁴ a. g. e. 3565

¹⁵ a. g. e. 3970

¹⁶ el-Bihar, 77/333/21

711. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En uzak arzusuna ulaşan kimse en yakın ecelini beklemelidir.”¹

712. *Rivayet edildiği üzere Resulullah (s.a.a) eline üç parça çubuk alarak birini tam karşısına, birini yanına ve üçüncüsünü ise uzağa gömdü ve şöyle buyurdu:* “Bunların ne olduğunu biliyor musunuz?” Oradakiler, “Allah ve Peygamberi daha iyi bilir” deyince de şöyle buyurdu: “Bu insandır, bu ecel ve o diğeri de insanın peşinden gittiği arzular. Ama ecel gelip çatar ve o arzularına ulaşamaz.”²

713. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ecel emele nede yakındır.”³

714. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arzularınızın nihayetine ulaşınca aniden ölümleri hatırlayın.”⁴

715. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eceller gelip çattınca emeller rüsva olur.”⁵

716. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Adem sürçünceye kadar da eceli gözlerinin karşısında arzuları ise arkasındaydı. Ama sürçünce Allah arzularını gözlerinin karşısına ecelini ise arkasına attı.

İşte bu yüzden insan ölünceye kadar da arzu eder.”⁶

117. Bölüm Uzun Emellerin Neticeleri

717. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kul amellerini kötü kılmadıkça arzularını uzatamaz.”⁷

718. *Azîz ve celil olan Allah Musa’ya şöyle hitap etti:* “Ey Musa! Dünyada uzun emellere kapılma; yoksa kalbin katılaşıp ve katı kalpli kimse benden çok uzaktır.”⁸

719. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arzuları çok olan kimseler ölümü en az hatırlayanlardır.”⁹

720. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlardan en uzun emelleri olanlar amel açısından en kötü olanlardır.”¹⁰

721. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Arzuları geniş olanın emelleri kısa olur.”¹¹

722. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ama uzun emeller, şüphesiz insana ahireti unutturur.”¹²

¹ Tenbih’ul Havatir, 1/50

² a. g. e. s. 272

³ Gurer’ul Hikem, 9491

⁴ a. g. e. 4008

⁵ a. g. e. 4007

⁶ Durr’ul Mensur, 1/141

⁷ el-Bihar, 73/166/28

⁸ el-Kafi, 2/329/1

⁹ Gurer’ul Hikem, 3053

¹⁰ a. g. e. 3054

¹¹ el-Bihar, 77/421/40

¹² el-Kafi, 2/336/3 (bak.) 128. bölümdeki bütün hadisler

723. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim yarın da yaşamayı arzu ederse şüphesiz ebedi yaşamayı arzu etmiştir. Her kim de ebedi yaşamayı arzu ederse kalbi katılaşıp ve dünyaya yönelir.”¹
bak. vesail’uŞ Şia 2/650, 24. Bölüm

118. Bölüm Kısa Arzular

724. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim dostlarından ayrılacağına, toprakta sükunet edeceğine, sonunda hesaba çekileceğine, geride bıraktıklarına ihtiyaçsız olacağına ve önceden gönderdiklerine ihtiyaç duyacağına yakın ederse, arzularını kısa, amellerini uzun kılması yararlıdır.”²

725. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyadan arzularınızı kısaltarak (ahiret için) azık alın”³

726. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zühdün tatlılığını elde etmek için emellerinizi kısaltın.”⁴

727. *Resulullah (s.a.a) İbn-i Mes’ud’a şöyle buyurmuştur:* “Emelini kısalt ve sabah olunca şöyle de: “Ben akşama varamayacağım.” Akşama erince

de şöyle de: Şüphesiz ben sabaha erişemeyeceğim. Ben dünyadan ayrılacağım hususunda kararlıyım ve Allah ile görüşmeyi seviyorum.”⁵

728. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güven ve sağlamlıkla çalış. Arzulara kapılmaktan sakın. Yarının hüznünü bugünden taşıma. Eğer kalbini arzulardan boş tutarsan şüphesiz ciddi olarak amel edersin. Bugünün arzularını yarına taşımak sana iki açıdan zarar verir: İşlerini sürekli ertellersin ve bununla gam ve hüznünü artırırısın.”⁶

729. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Muhammed’in nefsi kudret elinde olan Allah’a andolsun ki gözümü her kırptığımda kırpiklerimin birbirine değmeyeceğini ve Allah’ın ruhumu alacağını zannettim.”⁷

119. Bölüm Allah’tan Gayrisine Ümit Bağlamaktan Sakındırmak

730. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz benden başkasına ümit bağlayan her müminin

¹ Mustedrek’ul Vesail, 2/106/1552

² el-Bihar, 73/167/31

³ Tuhef’ul Ukul, 286

⁴ a. g. e. s. 285

⁵ el-Bihar, 77/101/1

⁶ a. g. e. 73/112/109

⁷ a. g. e. s. 166/27

ümidini mutlaka ve mutlaka keseceğim.”¹

731. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “(Her şeyden koparak) Sadece münezzeh olan Allah’a bağlan. Zira şöyle buyurmuştur: “İzzetim ve celalime andolsun ki benden başkasına ümit bağlayan herkesin ümidini ümitsizliğe çeviririm.”²

732. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bir insana ümit bağlarsa şüphesiz onu ululamıştır.”³

bak. et-Tevekkül; 4189, 4190 ve 4192. Bölümler

¹ Sahifet’ur Rıza (a.s), 93/28

² el-Bihar, 94/95/12

³ a. g. e. 78/79/61

el-Ummet Ümmet

- *el-Bihar* 7/130, 7. Bölüm, *Kesret-u Ümmet-i Muhammed (s.a.a) fil kıyamet*
- *el-Bihar*, 22/441, 14. Bölüm, *Fezail-u Ümmet-i Muhammed (s.a.a)*
- *Kenẓ'ul Ummal*, 12/154-194, *Fezail-u Haẓıh'il Ümmet'il Merbume*



bak.

- *el-Emsal*, 3603. Bölüm; *el-İmamet*, 150. Bölüm; *el-Cemaat*, 529. Bölüm, *el-Karn*, 3340. Bölüm; *el-Firek*, 3200. Bölüm; *el-Ecel*, 22. Bölüm, *el-İhtılaḫ*, 1042-1044. Bölümler ve *el-Helak*, 4018-4019. Bölümler

120 Bölüm İslam Ümmetinin Konumu

Kur'an:

“Siz, insanlar için ortaya çıkarılan, iyiliği emreden, kötülükten alıkoyan, Allah'a iman eden hayırlı bir ümmetsiniz. Kitab ehli iman etmiş olsalardı, kendileri için daha hayırlı olurdu; içlerinde iman edenler olmakla berâber, çoğu yoldan çıkmıştır.”¹

733. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Benim ümmetim mübarek bir ümmettir. Başının mı, yoksa sonunun mu hayır olduğu bilinmez.”²

734. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bu ümmetim merhamet edilmiş (merhume) bir ümmettir.”³

Bu rivayetin anlamı hakkında da bir çok rivayet vardır.

735. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz siz yetmiş ümmet

tamamlayacaksınız. Siz Allah nezdinde onların en hayırlısı ve değerlisiniz.”⁴

736. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bu ümmeti değerlilik, dindarlık, yücelik, zafer ve yeryüzünde güç elde etmekle müjdele.”⁵

737. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hiç bir ümmete benim ümmetime verilen yakinden daha yüce bir yakın verilmemiştir.”⁶

121. Bölüm Ümmetin İyileri

738. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetimin iyileri bana yüce alemde haber verildiği üzere Rablerinin rahmet genişliğinde açıktan gülenler ve Rablerinin azabının korkusundan gizlice ağlayanlardır.”⁷

739. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetimin en hayırlıları dünyaya en itinasız olanlar ve ahirete en çok rağbet edenlerdir.”⁸

740. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetimin en hayırlısı, gençliğini Allah'a itaatte tüketen, nefisini dünya lezzetlerinden alıkoyan, ahirete gönül bağlayandır. Şüphesiz

⁴ a. g. e. 34462

⁵ a. g. e. 34465

⁶ a. g. e. 34483

⁷ a. g. e. 815

⁸ Tenbih'ul Havatir, 2/123

¹ Al-i İmran suresi, 110. ayet

² Kenz'ul Ummal, 34451

³ a. g. e. 34452

Allah'ın ona vereceği mükafat cennetin en yüce dereceleridir.”¹

741. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetimin en hayırlısı kendini kaybedecek derecede refahta olmayan ve dilenecek ölçüde darlıkta bulunmayan kimsedir.”²

742. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetimin en hayırlıları kendilerine akılsızlık edilince tahammül edenler, haklarında zulmedilince affedenler ve eziyet edilince sabredenlerdir.”³

122. Bölüm Orta Ümmet

Kur'an

“Böylece sizin insanlara ve Resulün de size şahit olması için sizi vasat/orta bir ümmet kıldık.”⁴

743. *İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala'nın “Böylece sizleri vasat bir ümmet kıldık.” ayetinin tefsirinde şöyle buyurmuştur:* “Biz orta ümmetiz. Biz Allah'ın yaratıkları üzerindeki şahitleri ve yeryüzündeki hüccetleriyiz.”⁵

744. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Biz Allah'ın yaratıkları üzerindeki şahitleri ve yeryüzündeki hüccetiyiz. Biz Allah'ın “Böylece sizleri vasat

bir ümmet kıldık” dediği kimseleriz.”⁶

745. *Ebu Basir (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Biziz Hicaz yolu” diye buyuran İmam Bakır'a (a.s) “Hicaz yolu nedir?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Yolların en vasatıdır. Allah şöyle buyurmaktadır: **“Şüphesiz sizi vasat bir ümmet kıldık.”** Daha sonra da şöyle buyurdu: “Hızlı giden bize geri döner ve geride kalan bize katılır.”⁷

746. *İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala'nın “Siz en hayırlı ümmetsiniz.” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Yani İbrahim'in davetinin kendilerine farz olduğu ümmettir. Onlar Allah'ın kendi içlerinden, kendilerinden kendilerine Peygamber gönderdiği bir ümmettir. Onlar orta (vasat) ümmettir. Onlar insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmettir.”⁸

747. *Resulullah (s.a.a), Allah-u Teala'nın “Sizleri vasat ümmet kıldık” ayetinin açıklamasında şöyle buyurmuştur:* “Yani mutedil ve orta yol demektir.”⁹

123. Bölüm Ümmeti En Hayırlı Kılan Şeyler

¹ a. g. e.

² a. g. e.

³ a. g. e.

⁴ Bakara suresi, 143. ayet

⁵ Nur'us Sakaleyn, 1/134/402

⁶ a. g. e. 1/134/406

⁷ a. g. e. h. 407

⁸ a. g. e. s. 383/329

⁹ Durr'ul Mensur, 1/349

748. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetim birbirini sevdikçe emaneti (sahibine) eda ettikçe, haramdan uzaklaştıkça, misafire değer verdikçe, namaz kıldıkça ve zekat verdikçe sürekli hayır üzere olacaktır.”¹

749. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetim birbirine hıyanet etmedikçe, emaneti sahibine verdikçe, zekat ödedikçe, sürekli hayır üzere olacaktır. Bunu yapmadığı taktirde kıtlığa ve kuraklığa düçar olacaktır.”²

750. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bu ümmetin karileri (Kur’an okuyanları) emirlere müsamaha etmedikçe, alimleri kötülerini temize çıkarmadıkça ve iyileri kötülerini güçlendirmedikçe Allah’ın eli sürekli bu ümmetin başında olacaktır ve O’nun himayesi altında bulunacaktır. Ama bunları yaptığı taktirde kudret elini başlarından kaldıracak ve onlara zalimleri musallat kılacaktır.”³

bak. 440. Konu, el-İktisat

124. Bölüm Ahirette İslam Ümmetinin Makamı

751. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü

¹ el-Bihar, 69/394/77

² a. g. e. 75/172/10

³ Tenbih’ul Havatir, 1/84

peygamberlerden kendisine uyanları en çok olan benim.”⁴

752. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Cennet ehli yüz yirmi saf olacaktır. Bunlardan seksen safını bu ümmet (İslam ümmeti) teşkil edecektir.”⁵

753. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz cennette yüz yirmi saf bulunacaktır. Ümmetim bunlardan seksenini teşkil edecektir.”⁶

125. Bölüm İslam Ümmetinin Kıyam Edenleri

754. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bu din sürekli ayakta duracaktır ve bir grup Müslüman kıyamete kadar din uğrunda savaşacaktır.”⁷

755. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetimden bir grup sürekli galip olacaklardır ve Allah’ın emri onlara galip oldukları halde erişecektir.”⁸

756. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sürekli ümmetimden bir grup Allah’ın emri üzere olacaktır ve muhalifleri onlara hiç bir zarar veremeyecektir.”⁹

Bu anlamda bir çok rivayet vardır ama senetleri Ebu Hureyre,

⁴ el-Bihar, 7/130/1

⁵ a. g. e. h. 2

⁶ a. g. e. h. 3

⁷ Kenz’ul Ummal, 34495

⁸ a. g. e. 34496

⁹ a. g. e. 34497

Muğire b. Şube, Muaviye, Sevan ve benzerlerine ulaşmaktadır. Dolayısıyla incelenmesi ve üzerinde düşünülmesi gerekir.

757. Resulullah (s.a.a)

“Yarattıklarımızdan bir topluluk hakkı gösterirler ve adaleti hak ile yerine getirirler.”ayetini okuyunca şöyle buyurmuştur: “Bu ümmetten bir grup İsa b. Meryem (a.s) nazil oluncaya kadar sürekli hak üzere olacaklardır.”¹

758. Muaviye şöyle demiştir: “Alimleriniz nerede? Alimleriniz nerede? Resulullah’ın (s.a.a) şöyle buyurduğunu işittim: “Ümmetimden bir grup insanlara hakim olmadıkça asla kıyamet kopmaz. Onlar kendilerine kimin yardım edip kimin aleyhlerinde çalışacağı hususunda bir korku taşımazlar.”²

126. Bölüm Milletlerin İslam Aleyhine Saldırıya Geçişi

759. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Çok geçmeden aç insanların yemek sofrasına saldırdığı gibi milletler de size saldıracaktır.”Bu arada birisi, “Acaba sayımız az mı olacak?”diye sorunca şöyle buyurdu: “Hayır, aksine çok olacaksınız, ama sel suları

üzerindeki bir köpük ve çerçöp gibi olacaksınız. Allah düşmanlarınızın kalbinden azametinizi alacak ve kalplerinize vehn (gevşeklik) verecektir.”Birisi, “Ya Resulullah! (s.a.a) Vehn nedir?”diye sorunca şöyle buyurdu: “Dünyayı sevmek ve ölümden hoşlanmamaktır.”³

760. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ümmetim her ne zaman dünyayı ulularsa Allah onlardan İslam’ın azametini alır.”⁴

bak. 71. Konu, el-Cemaat; 145. Konu, el-İhtilaf ve ed-Dünya, 1223. Bölüm

127. Bölüm Peygamberin Ümmeti Hakkındaki Endişesi (1)

761. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ümmetim hakkında üç şeyden korkuyorum: Hırs ve cimrilğe itaat etmek, heva ve heveslerine tabi olmak ve sapık imam.”⁵

762. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ümmetim hakkında şu üç şeyden korkuyorum: “Marifetten sonra dalalet, saptırıcı fitneler ve mide ile tenasül organının şehvetine kapılmak.”⁶

¹ Nur’us Sakaleyn, 2/105/386

² Sünen-i İbn-i Mace, 9

³ et-Teşrif bil Minen, 307/428

⁴ Tenbih’ul Havatir, 1/75

⁵ el-Bihar, 77/161/178

⁶ Emali et-Tusi, 157/263

763. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Benden sonra ümmetim hakkında şu üç şeyden korkuyorum: “Alimin sürçmesi, münafığın Kur’an vesilesiyle mücadelesi ve kaderi yalanlamak.”¹

764. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetim hakkında şu üç şeyden korkuyorum: Nefsani isteklerden kaynaklanan dalalet; mide ve tenasül organının şehvetlerine uymak ve marifetten sonra gaflete kapılmak.”²

765. *Resulullah (s.a.a), mübarek yanında izi kalan basırın üzerinde yatarken yanına gelen Enes’e şöyle buyurmuştur:* “Yanında başka biri var mı? Ben, “Hayır” deyince şöyle buyurdu: “Bil ki ecelim yaklaşmış; Allah’ı görmeye ve benden önceki Peygamber kardeşlerimi görmeye olan iştiyakım çoğalmıştır.” *Daha sonra şöyle buyurdu:* “Hiç bir şeyi ölüm kadar sevmiyorum. Mümin Allah’ı görmekten başka bir şey ile huzur bulmaz.” *Daha sonra ağladı. Ben, “Neden ağlıyorsun?” deyince şöyle buyurdu:* “Benden sonra ümmetimin başıma nelerin geleceğini bildiğim halde nasıl ağlamayayım!” *Ben, “Ey Resulullah! Senden sonra ümmetinin başına neler gelecektir?” diye sorunca şöyle buyurdu:* “Çeşit çeşit

istekler, akrabalık bağlarını kesmek; mal ve şerefi sevmek, bidat çıkarmak.”³
bak. En-Nifak, 3934. Bölüm

128. Bölüm Peygamberin Ümmeti Hakkındaki Endişesi (2)

766. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetim hakkında en çok korktuğum üç şey vardır: “Alimin sürçmesi, münafığın Kur’an vesilesiyle mücadelesi ve boyunlarınızı kesen dünya. O halde nefisleriniz hakkında dünyadan sakınınız.”⁴

767. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Benden sonra ümmetim hakkında korktuğum şeylerin en korkuncu şunlardır: Haram kazançlar, gizli şehvetler ve faiz.”⁵

768. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ümmetim hakkında korktuğum şeylerin en korkuncu şunlardır: Nefsani istekler ve uzun emel. Nefsani istekler şüphesiz ki insanı haktan alı-koyar. Uzun emeller ise insana ahireti unutturur.”⁶

769. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz hakkınızdan korktuğum şeylerin

¹ Kenz’ul Ummal, 28966

² a. g. e. 28967

³ Mustedrek’ul Vesail, 12/64/13519

⁴ el-Hisal, 163/214

⁵ el-Bihar, 73/158/3

⁶ a. g. e. 70/75/3

en korkuncu küçük şirktir.”Kendisine, “Ey Resulullah! küçük şirk nedir?”denince, “O riya’dır.” diye buyurdu.”¹

770. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetim hakkında korktuğum şeylerin en korkuncu konuşmasını bilen her münafıktır.”²

771. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetim hakkında korktuğum şeylerin en korkuncu saptırıcı önderlerdir.”³

772. *Ömer, Ka’b’a şöyle demiştir:* “Sana bir soru soracağım, ama cevabını benden gizleme.”Ka’b, “Allah’a andolsun ki bildiğim şeyi senden gizlemem.”dedi. Ömer şöyle dedi: “Ümmet-i Muhammed (s.a.a) hakkındaki en büyük endişen nedir?”Ka’b, “Saptırıcı önderlerin varlığıdır.”dedi. Ömer şöyle dedi: “Doğru söylüyorsun, Resulullah da bu konuyu bana gizlice söylemiş ve beni bundan haberdar kılmıştı.”⁴

773. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetim hakkında korktuğum şeylerin en korkuncu dünya malının parlaklığı (çekiciliği) ve çokluğudur.”⁵

774. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetim hakkında korktuğum şeylerin en korkuncu; mal ve servetlerinin artması, neticede birbirlerini kıskanmaları ve birbirlerini öldürmeleridir.”⁶

775. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetim hakkında korktuğum şeylerin en korkuncu; alimlerin sürçmeleri, hakimlerin istekleri ve kötü te’vildir.”⁷

776. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetim hakkında korktuğum şeylerin en korkuncu şu üç şeydir: Nefsani heveslerden dolayı sapmak, mide ve tenasül organının şehvetlerine uymak ve kendini beğenmek.”⁸

129. Bölüm Peygamberin Ümmeti Hakkındaki Endişesi (3)

777. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Benden sonra ümmetim hakkında en çok korktuğum şey; Kur’an’ı yerli yerine oturtmaksızın tevîl eden ve diğeri de kendisini bu konuda diğerlerinden daha uygun gören kimsedir.”⁹

778. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizin hakkınızda

¹ a. g. e. 72/303/50

² Kenz’ul Ummal, 28968-28969-28970

³ a. g. e. 28986

⁴ a. g. e. 14293

⁵ Nur’us Sakaleyn, 4/579/91

⁶ Tenbih’ul Havatir, 1/127

⁷ a. g. e. 2/227

⁸ Durr’ul Mensur, 3/403

⁹ Kenz’ul Ummal, 28978

en çok korktuğum şey, Allah'ın
yeryüzü bereketlerinden sizler
için çıkardığıdır.” *Kendisine,*
“Yeryüzünün bereketleri nedir?” diye
sorulunca şöyle buyurdu:
“Dünyanın parlaklığıdır.
(çekiciliğidir)”¹

¹ Tenbih’ul Havatir, 1/133

22. Konu

el-İmamet (1)

el-İmamet-i Amme (1)

Genel İmamet

- *el-Bihar c. 23 ve c. 27, Kitab'ul İmamet*
- *el-Bihar, 27/242, 13. Bölüm, Hak'ul İmam ale'r-Raiyyeti ve bilaks*

bak.

• *el-İmaret, 19. Konu; ed-Devlet, 165. Konu, es-Sultan, 240. Konu el-Mülk, 494. Konu; el-Velayet, 560. Konu; el-Hacc, 697. Bölüm; es-Sabr, 2166. Bölüm; es-Sırat, 2249. Bölüm; el-Mustaẓ'af, 2375. Bölüm; el-Akl, 2787. Bölüm; el-Gaşş, 3066. Bölüm; el-Kalb, 3381. Bölüm; el-Emsal, 3606. ve 3607. Bölümler; el-Kur'an, 3292. Bölüm*

basiretidir...O'nun sireti itidal;
sünneti rüşd; kelamı hakkı
batıldan ayırıcı ve hükmü
adildir.”³

130. Bölüm İmamet

Kur'an:

“Onlar: “Rabbimiz! Bize eşlerimizden ve çocuklarımızdan gözüümüzün aydınlığı olacak insanlar ihsan et ve bizi, Allah'a karşı gelmekten sakınanlara önder yap”derler.”¹

779. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “(Allah, Peygamberini) Hakka davet etmek insanlara şahit olmak üzere gönderdi. O rabbinin risaletini hiç bir gevşeklik ve ihmalkarlık etmeksizin ulaştırdı. O zayıflık göstermeksizin ve hiç bir bahane aramaksızın Allah yolunda düşmanlarıyla savaştı. O takva sahiplerinin imamı ve hidayete ermişlerin gözüdür.”²

780. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sonunda münezzeh olan Allah'ın kerameti (Peygamberlik makamı) Muhammed'e (s.a.a) ulaştı. Allah onu en üstün ve değerli soydan seçti. Onun (itretinin, soyunun) uzun dalları vardır ve meyvesine erişilmez. O takva sahiplerinin imamı ve hidayete ermişlerin

131. Bölüm İmamet Dinin Tamamlayıcısıdır

Kur'an

“Bugün, size dininizi kemale erdirdim, üzerinize olan nimetimi tamamladım, din olarak sizin için İslamiyet'i beğendim.”⁴

781. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Peygamber'in (s.a.a) ömrünün son yılı olan veda haccında “**Bugün sizlere dininizi kemale erdirdim**” ayeti nazil oldu ve böylece imamet işi dinin kemalinden sayıldı.”⁵

782. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Farzdan sonra başka bir farz iniyordu. Velayet makamı son farzdı. Aziz ve celil olan Allah “**Bugün sizlere dininizi kemale erdirdim**” ayetini nazil buyurdu. Aziz ve celil olan Allah şöyle buyuruyor: “Bundan sonra sizlere bir farz indirmeyeceğim. Sizlere artık farzları kemale erdirdim.”⁶

¹ Furkan suresi, 74. ayet

² Nehc'ul Belağa, 116. hutbe

³ a. g. e. 94. hutbe

⁴ Maide suresi, 3. ayet

⁵ Nur'us Sakaleyn, 1/589/33

⁶ a. g. e. s. 587/25

783. *Ebu Hureyre şöyle diyor:*
“Zilhicce’nin 18. Günü olan
Gadir-i Hum günü Peygamber
(s.a.a) şöyle buyurdu: “Ben her
kimin mevlası isem o halde Ali
de onun mevlasıdır. Böylece
Allah da **“Bugün sizlere
dininizi kemale
erdirdim.”** ayetini nazil
buyurdu.”¹

132. Bölüm İmamet İslam’ın Esasıdır

784. *İmam Rıza (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “Şüphesiz İmamet
İslam’ın gelişen esası (kökü) ve
yükselen dalıdır.”²

785. *İmam Bakır (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “İslam beş esas
üzere kuruludur: Namaz, zekat,
oruç, hac ve velayet. Velayete
çağrıldığı kadar hiç bir şeye
çağrılmamıştır.”³

786. *İmam Bakır (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “İslam beş şey
üzere kuruludur: Namaz, zekat,
hac, oruç ve velayet.”Zürare,
“Bunlardan hangisi daha
üstündür?” deyince şöyle
buyurdu: “Velayet en
üstünüdür, zira velayet bunların
anahtarıdır. Velayet sahibi ise
onlara kılavuzluk edendir.”⁴

bak. el-İslam, 1873. Bölüm

¹ Durr’ul Mensur, 3/19 bak. ed-
Din, 1315. Bölüm

² el-Kafi, 1/200/1

³ a. g. e. 2/18/3

⁴ a. g. e. 2/18/5

133. Bölüm İmamet Tüm Hayırların Temelidir

787. *İmam Kazım (a.s) Allah-u
Teala’nın, “De ki, Rabbim gizli
ve açık kötülükleri haram
kılmıştır.” ayeti hakkında
sorulunca şöyle buyurmuştur:*
“Şüphesiz Kur’an’ın hem zahiri
ve hem de batını vardır. Allah’ın
Kur’an’da haram kıldığı her şey
zahirdir. Batınları ise zalim
imamlardır. Allah-u Teala’nın
kitapta helal kıldığı her şey
zahirdir. Bunların batını da hak
imamlardır.”⁵

788. *İmam Sadık (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “Biz tüm hayırların
köküyüz, her iyilik
dallarımızdandır. Bunlardan
bazıları tevhit, namaz, oruç,
öfkesini yenmek, kötülük edeni
affetmek, fakire merhamet
etmek, komşuya yardımcı
olmak, fazilet ehlinin faziletini
itiraf etmek gibi iyiliklerdir.
Düşmanlarımız ise tüm
kötülüklerin köküdür. Tüm
çirkin ve kötü işler onların
dallarındandır. Onlardan bazıları
yalan, cimrilik, gammazlık,
akrabalık ilişkilerini kesmek, faiz
yemek, haksız yere yetim malı
yemek, Allah’ın emrettiği
hudutları çiğnemek, gizli ve
çirkin kötülükleri işlemek, zina,
hırsızlık ve benzeri tüm

⁵ a. g. e. 1/374/10

çirkinliklerdir. Bizden başkasının dallarına sarıldığı halde bizimle olduğunu sanan kimse yalan söylemektedir.”¹

134. Bölüm İmamet Ümmetin Düzenidir

789. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz imamet dinin dizginleridir. Müslümanların düzeni, dünyanın salahı ve müminlerin izzetidir.”²

790. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İmamet ümmetin düzenidir.”³

791. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın size veliyy-i emr kıldığı kimseyi dinleyin ve itaat edin. Zira o İslam’ın düzenidir.”⁴

792. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Veliyy-i Emr’in konumu, taneleri bir araya toplayan ve onları birbirine bağlayan ipin konumudur. Düzen (ip) koparsa taneler dağılır ve gider. Artık ebedi olarak hepsi bir araya gelmez.”⁵

bak. ed-Din, 1296. Bölüm

135. Bölüm İmamet Rabbin Yoludur

“De ki: “Ben sizden buna karşılık yakınlarla sevgiden başka bir ücret istemem.”⁶

“De ki: “Ben sizden bir ücret istersem, o sizin içindir”⁷

“De ki: “Ben buna karşı sizden bir ücret değil, ancak, Rabbine doğru bir yol tutmak dileyen kimseler olmanızı istiyorum.”⁸

793. *İmam Hadi (a.s) Nudbe duasında şöyle buyurmuştur:* “Onlar sana ulaşma ve hoşnutluğuna erişme yolu idiler.”⁹

794. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Biz Ehl-i Beyt’in sevgisi dinin düzenidir.”¹⁰

795. *İmam Bakır veya İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Biz Ehl-i Beyt’iz; hakkımızda şek eden kimsenin Allah amelini kabul etmez.”¹¹

796. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Beni hak üzere gönderen Allah’a andolsun ki birisi ameliyle yetmiş peygamberi görse de biz Ehl-i Beyt’ten olan Veliyy-i Emr’in velayetini kabul etmemişse, Allah kendisinden ne bir tövbe

¹ a. g. e. 8/242/336

² a. g. e. 1/200/1

³ Gurer’ul Hikem, 1095

⁴ Emali el-Mufid, 14/2

⁵ Nehc’ul Belağa, 46. hutbe

⁶ Şura suresi, 23. ayet

⁷ Sebe suresi, 47. ayet

⁸ Furkan suresi, 57. ayet

⁹ el-Bihar, 102/105

¹⁰ a. g. e. 78/183/8

¹¹ Emali el-Mufid, 3/2

ne de fidye kabul eder (veya ne bir farzı ne bir müstahabbı kabul eder.)”¹

797. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ehl-i Beyt’in sevgisine bağlı kalın. Muhammed’in nefsi kudret elinde olan Allah’a andolsun ki kul marifetimiz ve velayetimiz olmadıkça hiç bir amelinden fayda görmez.”²

798. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer insanlar Allah’tan olmayan zalim bir imamı idareci seçerlerse, Allah yaptıkları salih amellerin hiç birini kabul etmez.”³

799. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah’a andolsun ki sizden birisi rükün ve makam arasında sürekli namaz kılsa da siz Ehl-i Beyt’in kini üzere Allah ile görüşecek olursa şüphesiz ateşe girecektir.”⁴

800. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim aziz ve celil olan Allah’a ibadet hususunda büyük sıkıntılara katlandığı halde Allah tarafından bir imamı yoksa çabası makbul olmaz. O sapık ve şaşkındır. Allah işlerini çirkin sayar, onun misali çoban ve sürüsünü kaybeden koyun gibidir.”⁵

bak. el-Bihar, 23/228; 13. Bölüm ve 27/166, 7. Bölüm

Vesail’uş-Şia, 1/90, 29. Bölüm
218. Konu, es-Sebil; 293. Konu, es-Sırat; 92. Konu, el-Mehabbet (4); el-Cennet, 549. Bölüm

136. Bölüm İmametın “Nur”olarak Tefsir Edilmesi

801. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “İmamet nurdur. Nitekim aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Allah’a Resulüne ve indirdiğimiz nura iman edin.”**Sonra şöyle buyurdu: “Nur, imamdır.”⁶

802. İmam Bakır (a.s), Allah’ın, “Allah’a Resulüne ve indirdiğimiz nura iman edin.” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Allah’a andolsun ki nur kıyamete kadar olan Al-i Muhammed’in imamlarıdır. Onlar Allah’a andolsun ki Allah’ın indirdiği nurdurlar. Onlar Allah’a andolsun ki yerlerde ve göklerde Allah’ın nurudurlar. Vallahi imamın müminin kalbindeki nuru gündüzün parlak güneşinden daha nurludur.”⁷

bak. 526. Konu, en-Nur
el-Emsal, 3604. Bölüm

¹ el-Bihar, 27/192/49

² Emali’el-Müfid, 140/4

³ Nur’us Sakaleyn, 4/104/130

⁴ Emali’el-Müfid, 2/253

⁵ el-Kafi, 1/183/8

⁶ Nur’us Sakaleyn, 5/341/16

⁷ a. g. e. h. 14

137. Bölüm İmamet Nübüvvetten Öndedir

Kur'an

“Hani Rabbi İbrahim'i bir takım kelimelerle denemiş, o da onları yerine getirmişti. Allah, “Seni insanlara imam kılacağım” demişti.”¹

803. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala İbrahim'i peygamber seçmeden önce kul olarak seçti ve şüphesiz Allah onu resul seçmeden önce nebi olarak seçti ve şüphesiz Allah onu halil olarak seçmeden önce resul olarak seçti ve şüphesiz Allah onu imam kılmadan önce halil olarak seçti. Bütün bu makamları onda bir araya toplayınca da şöyle buyurdu: “Şüphesiz ki ben seni insanlara imam kılacağım.”²

138. Bölüm Hüccetin (İlahi Önderin) Gereği

Kur'an

“Sen ancak bir uyarıcısın. Her milletin bir yol göstereni vardır.”³

“Andolsun ki, Biz vahyi onlara ard arda yetiştirdik; belki düşünüp ibret alırlar.”⁴

¹ Bakara suresi, 124. ayet

² el-Kafi, 1/175/2

³ Ra'd suresi, 7. ayet

804. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bizleri yapan, yaratan ve bizden ve bütün yaratıklardan üstün olan Allah'ı ispat edince; her asır ve zamanda; yeryüzü, ilim veya sözlerinin doğruluğunu ve adaletinin cevazını gösterici nişaneler taşıyan bir hüccetten boş kalmasin diye resul ve peygamberlerin delil ve burhanlarla geldiği de ispat olur.”⁵

805. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz yeryüzü asla imamdanda boş kalmaz. Böylece müminler (dine) bir şey eklerlerse onları (bu sapmadan) geri döndürür ve eğer bir şey eksiltirlerse onu tamamlar.”⁶

806. *İmam Bakır veya İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah yeryüzünü alimsiz bırakmaz. Böyle olsaydı şüphesiz hak batıldan ayırt edilmezdi.”⁷

807. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yeryüzü olduğu günden beri insanların öldürdüğü her hakkı diriltten alim bir hüccetten boş kalmamıştır.” İmam daha sonra da şu ayeti okudu: “Onlar Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek isterler.”⁸

⁴ Kasas suresi, 51. ayet

⁵ el-Kafi, 1/168/1

⁶ a. g. e. s. 178/2

⁷ a. g. e. h. 5

⁸ el-Bihar, 23/37/65

808. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz yeryüzü sadece insanların ihtiyaç duyduğu, kendisinin insanlara muhtaç olmadığı ve helal ve haramı bilen bir alime bırakılmıştır.”¹

809. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sizden birisi birkaç fersah yol gitmek isteyince kendisine bir kılavuz bulmaya koyulur. Sen yeryüzünün yollarına oranla gökyüzünün yolları hususunda daha cahilsin. O halde kendin için bir kılavuz bulmaya koyul.”²

810. İmam Rıza (a.s) emir sahibi ve emir sahibine itaat hususunda şöyle buyurmuştur: “Bunun bir çok delili vardır: Örneğin insanlar için belli bir sınır tayin edilmiştir ve o sınırı aşmamakla görevlidirler. Zira onların yok oluşuna sebep olur. Bu iş onlara emin bir fert tayin edilmeksizin asla düzene girmez, gerçekleşmez. Ayrıca kalmış ve yaşamış tüm grup ve milletler bir önder sayesinde ayakta kalmıştır. Zira din ve dünya işlerinde ona ihtiyaç duyarlar. Onsuz ayakta duramazlar. Ayrıca onlar için koruyucu ve emanete riayet eden bir önder tayin edilmezse inançlar yıpranır, din ortadan kalkar ve sünnet değişir.”³

811. İmam Bakır (a.s) insanların peygamber ve imama ihtiyaçları hususunda şöyle buyurmuştur: “Zira dünya onun doğruluğu ve temizliği ile baki kalır. Aziz ve celil olan Allah peygamber veya imamın varlığı sebebi ile yeryüzü ehlinden azabı kaldırır.”⁴

bak. el-Bihar, 23/1, 1. Bölüm

97. Konu, el-Huccet

139. Bölüm Hüccet, Tanınmış İmamdır

812. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah’ın hücceti kullarına sadece tanınmış imamlarla ikame olur.”⁵

813. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Aziz ve celil olan Allah’ın hücceti diridir ve insanların tanıdığı imam sayesinde ikame olur.”⁶

814. İmam Sadık (a.s) “Yeryüzüü diri ve zahir bir alim olmaksızın baki kalır mı?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “O zaman Allah ibadet olunmaz.”⁷

815. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim ölür de üzerinde diri ve zahir bir imam olmazsa cahiliye ölümü üzere ölmüştür.”⁸

⁴ a. g. e. s. 19/14

⁵ el-Kafi, 1/177/2

⁶ el-Bihar, 23/30/47

⁷ İlel’uş Şera’i, 195/3

⁸ el-İhtisas, 269

¹ a. g. e. s. 50/100

² el-Kafi, 1/184/10

³ el-Bihar, 23/32/52

bak. 97. Konu, el-Hüccet

140. Bölüm

Bazen Hüccet Korku ve Gaybet Durumda Yaşar

816. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! Evet, yeryüzü Allah’ın hüccetleri ve delilleri iptal olmasın diye (bazen) zahir ve meşhur, (bazen de) korku ve gizlilik içinde yaşayarak Allah’ın hüccetlerini ikame eden birinden boş kalmaz.”¹

817. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allahım! Senin, yeryüzünde mutlaka velilerine tabi olanların dağılmaması için (bazen) zahir, (ama) itaat edilmeksizin ve (bazen de) gizli, korkulu ve bekleyen birbiri ardınca hüccetlerin olmalıdır. Onlar batıl devletin hakimiyeti zamanında sessizlik içinde ve insanların gözünden gizli olarak yaşasalar da ilim ve edeplerinin nuru insanlardan gizli kalmaz.”²

818. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! Şüphesiz ben ilmin tümüyle toplanamayacağını ve konularının kesilmeyeceğini biliyorum. Şüphesiz ki sen yeryüzünü, kulların için hüccetin iptal olmasın ve dostların hidayete erdikten

sonra sapmasın diye zahir ve itaat edilir veya korkulu, tanınmaz ve itaat edilmez hüccetten boş bırakmazsın.”³

819. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah Adem’i yarattığı günden beri yeryüzü zahir, meşhur veya gaip ve gizli hüccetten boş kalmamıştır.”⁴

820. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yeryüzü zahir veya batın bir imam olmaksızın baki kalmaz.”⁵

bak. , en-Nimet, 3901. Bölüm

141. Bölüm

İmam Olmazsa Yeryüzü Dibe Geçer

821. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yeryüzü imamsız kalırsa dibe geçer.”⁶

822. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer bir an imamın varlığı kalkacak olursa yer yüzü denizin ehlini dağıttığı gibi yeryüzü de ehlini dağıtır.”⁷

823. *İmam Bakır (a.s) imamların nitelikleri hakkında şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah onları, sakinlerini sarsmasın diye yeryüzünün erkanı karar kılmıştır. Onlar İslam’ın direkleri ve hidayet yolunun koruyucularıdır.”⁸

³ el-Gaybetu li’i Nu’mani, 137/2

⁴ Emali es-Seduk-Seduk, 157/15

⁵ el-Bihar, 23/23/26

⁶ el-Kafi, 1/179/10

⁷ a. g. e. h. 12

⁸ a. g. e. s. 198/3

¹ el-Bihar, 23/46/91

² a. g. e 23/54/116

824. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yeryüzü bir tek gün bile ümmetin kendisine sığındığı bizden olan (Ehl-i Beyt’ten bir) imam olmaksızın baki kalmaz.”¹

825. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yeryüzünde her zaman hüccet vardır. Zira insanlar hüccet olmaksızın ıslah olmaz ve yeryüzünü sadece hüccet ıslah eder.”²

142. Bölüm Her Ümmet İmamı İle Çağrılır

“O günde bütün insanları önderleriyle berâber çağırırız.”³

“Firavun'un buyruğuna uydular, oysa Firavun'un buyurduğu sağduyuya uygun değildi. Firavun, kıyamet gününde kavmine öncülük eder, onları cehenneme götürür. Gittikleri yer ne kötü yerdir!”⁴

826. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü olunca aziz ve celil olan Allah nezdinden şöyle bir ses gelir: “Herkes dünyada uyduğu imamının ardı sıra götürüldüğü yere gider.”“Nitekim,

kendilerine uyulanlar, azabı görünce uyanlardan uzaklaşacaklar”⁵

827. *Resulullah (s.a.a) “O günde bütün insanları önderleri ile birlikte çağırırız.” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Her kavim zamanlarının imamı, Allah’ın kitabı ve peygamberlerinin sünneti ile çağırılır.”⁶

828. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Siz ve sizin gibi olanlar dışında her kavim dünyada uydukları imamları ile birlikte kıyamet günü gelir; bu onlara, onlar da buna lanet eder.”⁷

829. *İmam Hüseyin (a.s) “O günde bütün insanları önderleri ile birlikte çağıracağız.” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Bir imam doğru yola çağırılmış ve takipçileri davetini kabul etmişlerdir. Bir imam da sapıklığa çağırılmış ve takipçileri davetine icabet etmişlerdir. Onlar cennettir bunlar ise cehennemde Allah’ın şu sözü de bunu ifade etmektedir.”**Bir grubu cennette, bir grubu ise yakıcı ateşte.”**⁸

830. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! Sen her zaman kendisini kulların için bir nişane, beldelerin için

¹ el-Bihar, 23/42/82

² a. g. e. s. 51/101

³ İsra suresi, 71. ayet

⁴ Hud suresi, 97-98. ayetler

⁵ el-Bihar, 8/10/3

⁶ a. g. e. h. 2

⁷ a. g. e. s. 11/4

⁸ Nur’us Sakaleyn, 3/192/335

bir meşale kıldığın imam vasıtasıyla ipini bağladıktan ve kendisini hoşnutluğuna erişmek için araç kıldıktan sonra dinini güçlendirdin.”¹

bak. el-Bihar, 8/7, 19 Bölüm

143. Bölüm İmam’ı Tanımak

831. *İmam Sadık (a.s) Allah-u Teala’nın “kime hikmet verilirse” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “(Hikmet) Allah’a itaat etmek ve imamı tanımaktır.”²

832. *İmam Bakır (a.s) Allah-u Teala’nın “Ölü iken kalbini diriltip, insanlar arasında yürürken önünü aydınlatacak bir nur verdiğimiz kimsenin durumu...” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Ölü, bir şey bilmeyen kimsedir. Nur ise kendisine uyulan imamdır.”³

833. *İmam Hüseyin (a.s) Allah’ın marifeti hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur:* “(Marifetullah) Her zaman ehlinin kendisine itaat etmeleri farz olan imamlarını tanımasıdır.”⁴

834. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Biz Allah’ın itaatini farz kıldığı kimseleriz. Sizler insanların tanımamakta

mazur olmadığı kimseye uyuyorsunuz.”⁵

835. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dikkatli olunuz! Sizler tanımama hususunda mazur olmayacağınız kimseye itaat etmeyiniz.”⁶

bak. el-Bihar, 23/76, 4. Bölüm

el-Yetim, 4240. Bölüm

el-Mukarrebun, 3325. Bölüm

144. Bölüm İmamı Tanımanın veya Tanımamanın Etkileri

836. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah’ı sadece Allah’ı ve biz Ehl-i Beyt’ten olan imamını tanıyan kimse tanır ve ibadet eder.”⁷

837. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bizi tanıyan kimse mümindir, bizi inkar eden kimse ise kafirdir.”⁸

838. *İmam Bakır (a.s) Allah-u Teala’nın “Karanlıklarda kalıp çıkamayan kimsenin durumu gibi midir?” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Onlar imamlarını tanımayan kimselerdir.”⁹

839. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İmam aziz ve celil

⁵ a. g. e. 96/211/13

⁶ Şerh-u Nehc’i Belâğ-i İbn-i Ebî’l Hadid, 18/373

⁷ el-Kafi, 1/181/4

⁸ a. g. e. s. 187/11

⁹ a. g. e. s. 185/13

¹ a. g. e. 3/193/336

² el-Kafi, 1/185/11

³ a. g. e. h. 13

⁴ el-Bihar, 23/83/22

olan Allah ile yaratıkları arasında bir kılavuzdur. Kim onu tanırsa mümindir ve kim de inkar ederse kafirdir.”¹

145. Bölüm Zamanının İmamını Tanımadan Ölen Kimse

840. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim imamını tanımadan ölürse cahiliye ölümü üzere ölmüştür.”²

841. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim zamanının imamını tanımadan sabahlarsa (ve o gece ölürse) cahiliye ölümü üzere ölmüştür.”³

842. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim boynunda biat olmaksızın ölürse cahiliye ölümü üzere ölmüştür.”⁴

843. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim imamsız ölürse cahiliye ölümü üzere ölmüştür.”⁵

İbn-i Ebi'l-Hadid'in nakl ettiğine göre Abdullah b. Ömer Hz. Ali'ye biattan kaçındı ve gece biatsız ölmek için Abdülmelik'e biat etmek üzere gece yarısı Haccac'ın kapısını çaldı. Onun bu düşüncesi Resulullah'tan nakl ettiği şu rivayetti: “Her kim imamsız ölürse cahiliye ölümü üzere

ölmüştür.”Haccac onu öylesine bir aşağıladı ki ayağını yatağından çıkararak şöyle dedi: “(Biat etmek için) elini ayağıma dokundur.”⁶

146. Bölüm İmamı Tanımayan ve Onu İnkâr Etmeyen Kimse

844. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bizi tanımayan, ama inkar da etmeyen kimse Allah'ın kendisine farz kıldığı hidayete, yani bize itaatin gerekliliğine dönmediği sürece sapıktır. Bu sapıklığı üzere ölürse Allah ona dilediğini yapar.”⁷

845. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim onu tanımaz ve düşmanlık ederse müşriktir ve eğer onu tanımaz, ona düşmanlık etmez ve düşmanına da dostluk elini uzatmazsa cahildir, müşrik değildir.”⁸

bak. 314. Konu, ed-Dalalet

147. Bölüm İmametin Şartları ve İmam'ın Özellikleri

Kur'an:

“Sabredip ayetlerimize kesin olarak inanmalarından

¹ el-Bihar, 23/88/32

² a. g. e. s. 76/1

³ el-Bihar, 23/78/8

⁴ Kenz'ul Ummal, 463

⁵ a. g. e. 464

⁶ Şerh-u Nehc'il Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 13/242

⁷ el-Kafi, 1/187/11

⁸ el-Bihar, 25/88/31

ötürü, aralarından, onları buyruğumuzla doğru yola götüren önderler yaptık.”¹

“Gerçeğe eriştiren mi, yoksa, birisi götürmezse gidemeyen mi uyulmağa daha layıktır? Ne biçim hüküm veriyorsunuz?”²

“Doğrusu Allah size onu seçti, bilgice ve vücutça gücünü artırdı” dedi.”³

846. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bu işi (imamet makamını) sabır, basiret ve işleri bilen kimseler yüklenebilir.”⁴

847. *İmam Rıza (a.s) İmamın sıfatı hakkında şöyle buyurmuştur:* “İmamet hususunda güçlü, siyaset hususunda ise bilgi sahibi olmalıdır.”⁵

848. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İmam hakkı ikame etmek için düşünen bir kalp, konuşan bir dil ve gürleyen bir yürek sahibi olmalıdır.”⁶

849. *İmam Ali (a.s) İmamların sıfatları hakkında şöyle buyurmuştur:* “Onlar dini derk ettiler, anlayan ve riayet eden bir akılla derk ettiler; duyan ve rivayet eden bir akılla değil!

Şüphesiz ilmin ravileri çoktur; riayet edenleri azdır.”⁷

850. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim kendisini insanlara imam kılsa başkalarını eğitmeden önce kendisini eğitmelidir. Başkalarını diliyle terbiye etmeden önce davranışları ile terbiye etmelidir.”⁸

851. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan Allah’ın emrini sadece, ödün vermeyen ihmalkarlık etmeyen ve şahsi hedefleri peşinde koşmayan kimseler ayakta tutabilir.”⁹

852. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İmam ağız, mide ve tenasül organı hususunda hiç kimsenin kendisini kınayıp, “o yalancıdır, insanların malını yemektedir” ve benzeri sözler söyleyemediği kimsedir.”¹⁰

853. *İmam Bakır (a.s) imanın nişanesini açıklama hususunda şöyle buyurmuştur:* “Helalzadelik, güzel terbiye ve boş şeyler ile oylanmamak.”¹¹

854. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bu ümmetin işine eskiden ve şimdi en layık olan kimse resule en yakın olan, kitabı en iyi bilen, dini en iyi düşünen, İslam’da öncü olan,

¹ Secde suresi, 24. ayet

² Yunus suresi, 35. ayet

³ Bakara suresi, 247. ayet

⁴ Şerh-u Nehc’ül Belağ-a-i İbn-i Ebi’l Hadid, 7/36

⁵ el-Kafî, 1/202/1

⁶ Gurer’ul Hikem, 11010

⁷ Şerh-u Nehc’ül Belağ-a-i İbn-i Ebi’l Hadid, 13/317

⁸ a. g. e. 18/220

⁹ a. g. e. s. 274

¹⁰ el-Kafî, 1/284/3

¹¹ a. g. e. s. 285/4

cihatta üstün bulunan ve ümmetin yöneticiliğini omuzlamada en güçlü olandır.”¹

855. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İmamlardan her kimde şu üç özellik bulunursa imam olmaya ve bu emaneti omuzlamaya layıktır: “Hükümünde adaletli olmak, insanlardan uzak durmamak ve Allah’ın kitabını yakın ve uzak herkes hakkında icra etmek.”²

856. İmam Hüseyin (a.s) Kufe ehline yazdığı bir mektupta şöyle buyurmuştur: “Ömrüme andolsun ki İmam, sadece Allah’ın kitabı üzere hüküm eden, adaleti uygulayan, hak dine bağlı olan ve Allah’ın (emirleri) karşısında nefisini dizginleyen kimsedir.”³

857. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “İmamın bir takım alametleri vardır: İnsanların en bilgini, hüküm vermede en üstünü, insanların en takvalısı, insanların en sabırlısı, insanların en cesuru, insanların en cömerdi ve insanların en abid olanıdır.”⁴

858. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz İmamet sadece kendisinde şu üç sıfat bulunan kimse ile ıslah olur: Kendisini haramlardan koruyan takva, gazabına hakim olacak bir hilim ve yönettiği kimselere

bir baba gibi güzel davranmak.”⁵

859. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bu işe insanların en layık olanı; bu hususta en güçlü olan, Allah’ın bu konudaki emrini en iyi bilen, bir fitneci fitne kopardığında ona hakka dönmesini söyleyen ve dönmediği takdirde onunla savaşıp, kimsedir.”⁶

860. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İlim ve bilgileri onları hakikatleri görmeye sevk etmiş ve yakının ruhu ile mübaşeret etmişlerdir. Refah içinde yüzenlerin zor kabul ettiği şeyleri kolay görmüşlerdir...Onlar Allah’ın yeryüzündeki halifeleridir.”⁷

861. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İmamete layık olan imamın bir takım alametleri vardır. Bunlardan birincisi büyük ve küçük tüm günahlardan masum olduğunun, fetva verirken sürçmediğinin, yanlış cevap vermediğinin, yanılmadığının, unutmadığının ve dünyadan hiç bir şeye gönül bağlamadığının bilinmesidir. İkinci olarak Allah’ın helal ve haramını, çeşitli hükümlerini, emirlerini, yasaklarını ve insanların ihtiyaç duyduğu şeyleri en iyi bilendir. (O halde insanlar ona muhtaçtır). Onun

¹ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 3/210

² Kenz’ul Ummal, 14315

³ el-İrşad, 2/39

⁴ Mean’ül Ahbar, 102/4

⁵ el-Hisal, 116/97

⁶ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 9/328

⁷ a. g. e. 18/347

insanlara ihtiyacı yoktur. Üçüncü olarak insanların en cesuru olmalıdır. Zira o müminler grubunun kendisine yöneldiği kimsedir. Eğer ilerlemekten geri kalırsa müminler de onun gerilemesiyle geri çekilirler. Dördüncü olarak; yeryüzünün tüm insanları cimri olsa da insanların en cömerdi olmalıdır. Zira eğer hırslı olursa elinde bulunan Müslümanların malı hakkında da hırslı olur. Beşinci olarak; tüm günahlardan masum olmalıdır. Bu özelliği ile masum olmayan uyanlarından ayrılır. Zira o masum olmazsa diğer insanların düştüğü helak edici günahlar, şehvetler ve lezzetlere kapılma hususunda kendisine güven olmaz.”¹

862. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İtaati farz olan imamın velayetinin büyük sınırları onun her türlü hata, sürçme, kasıt, büyük ve küçük her türlü günahtan masum olduğunun bilinmesidir. Ne sürçer, ne hata eder, dini ortadan kaldıran hiç bir şeye gönül vermez. Boş şeylerle uğraşmaz. O Allah’ın helal ve haramını, farz ve sünnetlerini, tüm hükümlerini en iyi bilendir. O bütün alemden müstağnidir. Diğerleri ona muhtaçtır. Şüphesiz o insanların en

cömerdi ve insanların en cesurudur.”²

863. İmam Ali (a.s) Hemmam Hutbesinde Müminin sıfatlarını zikrettikten sonra şöyle buyurmuştur: “O kendisinden sonraki iyiler için imamdır.”³

864. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanın imamet makamına layık olmasını sağlayan şeylerden bazıları şunlardır: Temizlik, insanın ateşe girmesine sebep olan helak edici her türlü günah ve isyandan arınma. Sonra ümmetin helal ve haram hususunda ihtiyaç duyduğu her şeyi aydınlatan bir ilim; Kur’an’ın özel ve genel, muhkem ve müteşabih hükümlerini, ilmi inceliklerini zihinden uzak tevillerini ve nasih ve mensuhunu bilecek bir bilgi.”⁴

bak. el-Levh, 3585. Bölüm

el-Bihar, 25/104. Bölüm Ebbab-u alamat’il İmam ve sıfatihî ve şeraitihî.

148. Bölüm İmamet Engelleri

865. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Namus, kan, ganimet, ahkam ve Müslümanların imamet görevini

¹ el-Bihar, 25/164

² a. g. e. 68/389/39 (bak.) tüm hadisler

³ el-Kafi, 2/230/1

⁴ el-Bihar, 25/149/24, (bak) tüm hadisler

(şunlara) vermenin doğru olmadığını biliyorsunuz: Cimri kimseye...Zira cimri kimse Müslümanların malına tamahlanır. Hakeza cahile...Zira cahil de cehaletiyle onları saptırır. Hakeza acımasız ve zalim kimseye...Zira acımasız insan, gaddarlığıyla onları ihtiyaçlarından mahrum bırakır.

¹ Hakeza devletlerden korkanlara, zira devletlerden korkan kimse de² bir kavmi diğerinden kayırır. Hakeza hükümlerinde rüşvet olan kimseye. Zira rüşvet alan kimse hakları çiğner, hakkı sahibine ulaştırmada ihmalkarlık eder. Hakeza sünneti askıya alan kimse de ümmeti helak olmaya sürükler.”³

866. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala Davud’a (a.s) şöyle buyurmuştur: Alim ve şehvetleri seven bir kalbi (kimseyi), takva

sahiplerine imam kılmam haramdır.”⁴

149. Bölüm Adalet İmamlarına Farz Olan Şeyler

867. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah beni yaratıklarına imam kılmıştır. Fakir fakirliği ile bana uysun ve zengin zenginliği ile isyan etmeye kalkışmasın diye yiyeceğim, içeceğim ve giyeceğim hususunda insanların zayıfları gibi olmamı farz kılmıştır.”⁵

868. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah-u Teala fakir olan kimselerin, fakirlikleri sebebiyle isyan etmesinler diye hak imamlarına kendilerini zayıf insanlarla aynı tutmasını farz kılmıştır.”⁶

869. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hak imamların, yiyecek ve giyeceklerinde insanların en zayıf halli olanlarına benzemesi onların güçlerinin yetmediği şeylerle ortalıkta belirmemeleri gerekir. Böylece fakir onu görünce içinde olduğu durum sebebiyle Allah’tan hoşnut olur. Zengin de onları görünce şükür ve alçak gönüllüğünü artırır.”⁷

¹ İbn-i Ebil Hadid bu tabirin acımasız idarecilerin korkusundan ihtiyaçlarını onlara söyleyemez. Merhum Feyz ise şöyle tercüme etmiştir: “...Ta ki zulümle onları perişan etmesin.”

² Merhum Feyz bu ifadeyi şöyle tercüme etmiştir: Hakeza günlerin değişmesinden korkanlara. . zira günlerin değişmesinden korkan kimse bir grupta birliktelik eder, diğer bir gruba ise hor ve hakir kılar.

³ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 8/263

⁴ Nur’us Sakaleyn, 4/44/145

⁵ el-Bihar, 40/336/17

⁶ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 11/32

⁷ Nehc’us Saadet, 2/49

870. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Halifeye iki kase dışında Allah’ın malından istifade etmesi helal değildir. Bir kaseyi kendisi ve ailesi yer, bir kaseyi de başkalarına yedirir.”¹

871. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki hiç şüphesiz her uyanın kendisine uyduğu, ilminin nuruyla aydınlandığı bir imamı vardır. Bilin ki hiç şüphesiz imamınız dünyadan sadece iki eski elbise ve yiyecekten iki dilim ekmek ile yetinmektedir.”²

872. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz imama, Allah’ın emirlerinden yüklendikleri dışında hiç bir şey gerekmez. (Allah’ın emirleri ise şunlardır:) Öğütlerde ihmalkarlık etmemek, hayır dileme hususunda gayret göstermek, sünneti ihya etmek, müstahak olana hadleri uygulamak, pay sahiplerine paylarını (beytülmalden) vermek.”³

873. *İmam Ali (a.s) Esvet Katebe’ye yazdığı mektupta şöyle buyurmuştur:* “Allah’a hamd ve senadan sonra...Valinin istekleri olursa, onu bir çok adaletten alı-koyar. İnsanların işi, hak olan hususlarda senin yanında eşit olmalıdır.”⁴

874. *İmam Ali (a.s) Mubammed b. Ebi Bekir’e yazdığı mektubunda şöyle buyurmuştur:* “Eğer halkın bir ihtiyacı olursa (vali) tanıdık ve yabancı kendi nezdinde eşit olsun diye oturmak ve yüzlerine bakmak hususunda ayrımcılık yapma. Uzak ve yakın senin nezdinde eşit olsun.”⁵

150. Bölüm

İmam ve Ümmetin Karşılıklı Hakları

875. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İmamın Allah’ın indirdiği ile hükmetmesi ve emaneti eda etmesi üzerine bir haktır. Böyle yaptığı taktirde insanlara da onu dinlemesi, itaat etmesi ve kendilerini çağırdığında icabet etmesi üzerlerine bir haktır.”⁶

876. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a hamd ve senadan sonra...Valinin bir fazlalığa erdiğinde veya bir nimete özgün kılındığında insanlara karşı davranışlarının değişmemesi, Allah’ın kendisine nasip ettiği nimetlerin Allah’ın kullarına olan yakınlığını ve kardeşlerine olan merhametini artırması üzerine bir haktır. Bilin ki sizin de benim üzerimdeki hakkınız savaş dışında bir sırrı sizden saklamamam, hüküm dışında

¹ Kenz’ul Ummal, 14348

² Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 16/205

³ a. g. e. 7/167

⁴ a. g. e. 17/145

⁵ a. g. e. 6/65

⁶ Kenz’ul Ummal, 14313

meşveret yapmaksızın bir işe başlamamam, hakkınızı zamanından ertelememem (hak ve isteklerinizi zamanında ödemem), onu ulaştırmada gecikmemem ve hak hususunda hepinizi eşit bilmemdir. O halde ne zaman böyle yapacak olursam Allah'ın sizlere nimet vermesi ve sizin de bana itaat etmeniz bir haktır.”¹

877. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz münezzeh olan Allah benim için işlerinizin velayeti sebebiyle bir hak tayin etmiştir. Benim üzerinizde hakkım olduğu gibi sizin de üzerimde hakkınız vardır.”²

151. Bölüm İmamlarınız Temsilcilerinizdir

878. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz imamlarınız Allah nezdinde (gönderdiğiniz) temsilcilerinizdir. Din ve namazınız hususunda kimi temsilci gönderdiğinizize dikkat edin.”³

879. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz imamlarınız Allah'a gönderdiğiniz temsilcilerdir.

Dolayısıyla din ve namazınızda kimi temsilci gönderdiğinizize dikkat edin.”⁴

152. Bölüm Hak Olmayan İmama Uyan Kimse

880. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim imameti Allah tarafından olmayan bir imamı, imameti Allah tarafından olan bir imama ortak kılar, şüphesiz Allah'a şirk koşturmuştur.”⁵

881. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah Tebarek ve Teala şöyle buyurmuştur: Allah tarafından olmayan zalim bir imamın velayetini kabul eden her Müslüman halka hiç şüphesiz azap edeceğim.”⁶

882. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: Aziz ve celil olan Allah tarafından olmayan zalim bir imama itaat eden her Müslüman halka, her ne kadar amellerinde iyi ve takvalı olsa da şüphesiz azap edeceğim.”⁷

153. Bölüm Cehennem İmamları

¹ Şerh-u Nehc'il Belağa-i İbn-i Ebil Hadid, 17/16

² a. g. e. 11/88

³ el-Bihar, 23/30/46

⁴ a. g. e.

⁵ el-Kafi, 1/373/6

⁶ a. g. e. s. 376/4

⁷ el-Bihar, 25/110/1

“Onları, ateşe çağıran önderler kıldık.”¹

883. *İmam Bakır (a.s) Allah-u Teala'nın “Uyulan kimse kendilerinden uzaklaşınca” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur.* “Ey Cabir! Allah’a andolsun ki onlar zalim imamlar ve taraftarlarıdır.”²

884. *Muhammed bin Mansur şöyle diyor:* “İmam Bakır’a (a.s) aziz ve celil olan Allah’ın, **“Bir kötülük yaptıklarında, “babalarımızı da bunun üzerinde bulduk.” derler.”** ayetini sordum, şöyle buyurdu: “Şüphesiz bunlar zalim imamlardır.”³

885. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah nezdinde insanların en kötüsü sapan ve kendisi vasıtasıyla sapılan zalim imamdır. O uygulanan sünneti öldürür ve terk eden bidati diriltir. Şüphesiz ben Resulullah’ın (s.a.a) şöyle buyurduğunu duydum: “Kıyamet günü zalim imam hiç bir yardımcısı ve özür dilemesi olmaksızın getirilir ve cehennem ateşine atılır. Cehennem ateşinde değirmen taşı gibi döner durur sonra derinliklerinde ipe çekilir.”⁴

886. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz zalim

imamlar ve taraftarları Allah’ın dininden ve haktan uzaktırlar. Onlar fırtınalı bir günde rüzgarın savurduğu toprak gibi, yaptıkları ile sapıklığa düşmüşlerdir.”⁵

154. Bölüm İmamet İddiasında Bulunan Kimse

887. *İmam Bakır (a.s) Allah-u Teala'nın “Allah'a karşı yalan uyduranların, kıyamet günü, yüzlerinin simsiyah olduğunu görürsün.” (Zümer/60) ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Onlar imam olmadıkları halde imam olduğunu söyleyenlerdir.”⁶

888. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü Allah şu üç kimseyle konuşmayacak, onları temizlemeyecektir ve onlar için elim bir azap vardır: Öyle olmadığı halde imametinin Allah tarafından olduğunu iddia eden, Allah tarafından olan imamı inkar eden ve bu iki grubun İslam’dan bir nasibi olduğunu sananlar.”⁷

889. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ehli olmadığı

¹ Kasas suresi, 41. ayet

² el-Kafi, 1/374/11

³ a. g. e. 1/373/9

⁴ Şerh-u Nehc’i Belağa-i İbn-i Ebil Hadid, 9/261

⁵ el-Bihar, 25/110/2

⁶ el-Kafi, 1/372/1

⁷ a. g. e. s. 373/4

halde imamet iddiasında bulunan kimse kafirdir.”¹
bak. el-Bihar 25/110, 3. Bölüm

155. Bölüm Zalim İmamların İmametini Meşru Göstermek için Uydurulan Hadisler

890. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bir emire itaat ederse bana itaat etmiştir ve her kim de bir emire isyan ederse bana isyan etmiştir.”²

891. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Zorlukta ve kolaylıkta, hoşlukta ve hoş olmayan yerlerde ve zararına tamamlanan her yerde (bir emire) itaat edip, dinlemen gerekir.”³

892. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her ne kadar büyük günahları işlerseler de dindaşlarınızı tekfir etmeyin, her imamın arkasında namaz kılın, her ölünün cenaze namazını kılın ve her emirle birlikte cihat edin.”⁴

893. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey sünnettendir: Her imamın arkasında namaz kılmak; senin namazın sana onun günahı ise kendisinedir. Her imamla cihat

etmek; senin cihadın sana, onun kötülüğü kendinedir. Her ne kadar intihar etmiş olsa da tevhit ehlinde olan her ölünün ardından namazını kılmak.”⁵

894. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her ne kadar büyük günahlar işlese de, iyi veya kötü her emirle birlikte cihat etmek, sizlere farzdır. Her ne kadar büyük günah işlese de, iyi ve kötü her Müslümanın arkasından namaz kılmak da sizlere farzdır.”⁶

895. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Farz namazları, her ne kadar büyük günah işlese de iyi ve kötü her Müslüman’ın arkasında kılmak farzdır.”⁷

896. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Çok geçmeden benden sonra, aşına olmadığınız hoş olmayan olaylar olacaktır.” *Oradakiler,* “Ya Resulullah! Bizlerden o zamana erişenlere ne emrediyorsun?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Boynunuzda olan hakları ödeyin, sizler için olan şeyleri Allah’tan dileyin.”⁸

897. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Çok geçmeden tatsız olaylarla karşılaşacaksınız, havuzda benimle görüşünceye kadar sabredin.”⁹

¹ el-Bihar, 25/112/7

² Sahih-i Müslim, 1835

³ a. g. e. 1836

⁴ Kenz’ul Ummal, 1077

⁵ a. g. e. 1082

⁶ a. g. e. 10481

⁷ Sünen-i İbn-i Davud, 594

⁸ Sahih-i Müslim, 1843

⁹ a. g. e. 1845

898. *Vail-i Hazremi* şöyle diyor: “Seleme bin Yezid ec-Cu’fi Resulullah’a (s.a.a) şunu sordu: “Eğer bizlere bir takım hakimler hükmeder de bizlerden haklarını ister ve bizleri hakkımızdan alı-koyarsa, bizlere bu konuda ne emrediyorsun?” Peygamber (s.a.a) ondan yüz çevirdi. O yeniden sordu. Peygamber yeniden yüz çevirdi. İkinci ve üçüncü defa yeniden aynı soruyu sordu. Bu esnada Eş’as bin Kays onu kendine doğru çekerek şöyle dedi: “Emirlerini dinleyin ve itaat edin; zira herkes kendi günahını yüklenecektir.” *Başka bir rivayette ise şöyle yer almıştır:* “Eş’as onu kendine doğru çekti ve Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Emirlerini dinleyin, itaat edin...”¹

899. *Resulullah* (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Benden sonra hidayetime uymayan sünnetime bağlı kalmayan imamlar gelecektir. Onların arasından insan şeklinde kalpleri şeytan kimseler kıyam edecektir.” (Ravi şöyle diyor) Ben, “Eğer böyle bir zamana ulaşırsam ne yapayım?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Emirin sözünü dinle ve itaat et. Her ne kadar sırtına kırbaç vurulsa ve tüm servetin elinden alınsa yine de kulak ver ve itaat et.”²

¹ a. g. e. 1846

² a. g. e. 1847

900. *Resulullah* (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim emirinden hoşlanmadığı bir şey görürse sabretsin, zira her kim cemaatten bir karış dahi ayrıldığı bir halde ölürse cahiliye üzere ölmüştür.”³

901. *Resulullah* (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İmamlarınızın en kötüsü; sizlerin onu, onun da sizi düşman bildiği; sizlerin ondan, onunda sizden nefret ettiği imamlardır.” *Bu esnada, “Ya Resulullah! Onlara kılıç çekmeyelim mi?” denilince şöyle buyurdu:* “İçinizde namaz kıldığınız müddetçe hayır, valilerinizden hoşlanmadığınız bir şey gördüğünüzde işlerini kötümseyin. İtaatinden el çekmeyin.”⁴

Bu esas üzere uydurulmuş hadisler gerçekten de çoktur. Kaynaklarına müracaat ediniz: ⁵

bak. el-Ma’ruf (2), 2690. Bölüm el-Hak, 892. Bölüm es-Sultan, 1855-1858. Bölümler

156. Bölüm Münezzeh Olan Allah’a İtaat Etmeyen Kimseye İtaat Edilmez

‘Rabbimiz! yöneticilerimize	Biz ve
--------------------------------	-----------

³ a. g. e. 1849

⁴ a. g. e. 1855

⁵ *Kenz’ul Ummal* , 1/104, 4/373-374, 5/7551, 11/210; *el-Bihar*, 75/354, *Sünen-i İbn-i Davud*, 3/18

büyüklerimize itaat etmiştik, fakat onlar bizi yoldan saptırdılar.”¹

902. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bilin! Ailevi şerafeti ile övünen ve kendi soyunu üstün gören büyüklerinize ve önde gelenlerinize itaat etmekten sakının, sakının. Zira onlar asabiyetin (nasyonalizmin) temelleri, fitne erkanının sütunları ve cahiliye kıvançlarının kılıçlarıdır.”²

903. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah’a itaat etmeyen kimseye itaat olunmaz.”³

904. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dininiz hakkında üç şeyden sakınınız: Allah’ın kendisine Kur’an verdiği kimseden...Allah’ın kendisine verdiği kudret üzere “Bana itaat eden Allah’a itaat etmiştir ve bana isyan eden Allah’a isyan etmiştir” diyen kimseden. Zira şüphesiz yalan söylemektedir. Yaratıcı dışında hiç bir yaratıktan korku yoktur.”⁴

905. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dininiz hususunda şu üç kimseden sakınınız: “...Aziz ve celil olan Allah’ın kendisine kudret verdiği, kudret üzere kendisine itaatın Allah’a

itaat ve kendisine isyanın Allah’a isyan olduğunu zanneden kimseden. Zira yalan söylemektedir. Allah’a isyan hususunda hiç bir yaratığına itaat yoktur. Şüphesiz itaat sadece Allah’a, Resulüne ve veliyy-i emre aittir. Aziz ve celil olan Allah şüphesiz Resulüne itaati emretmiştir. Zira o masumdur.”⁵

906. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ya Ali! Şu dört şey insanın belini büken şeylerdendir: “Allah’ a isyan ettiği halde emrine itaat edilen imam...”⁶

907. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Resulullah (s.a.a) bir ordu gönderdi, onlara bir emir tayin etti, emirlerini dinleyip itaat etmelerini istedi. Böylece emir bir ateş yaktı ve onlara kendilerini ateşe atmalarını emretti. Ama onlardan bir grup ateşe girmekten sakındı ve “Biz ateşten kaçanlarız.” dediler. Bir grubu ise ateşe girmek istedi. Bu haber Resulullah’a (s.a.a) ulaşınca şöyle buyurdu: “Eğer girmiş olsalardı onda ebedi kalırlardı.” Ardından şöyle buyurdu: “Allah’a günah hususunda itaat yoktur. İtaat sadece iyiliktir.”⁷

bak. el-Maruf (2), 2690. Bölüm
el-İbadet, 2496. Bölüm

¹ Ahzab suresi, 67. ayet

² Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 13/146

³ Kenz’ul Ummal, 14872

⁴ a. g. e. 14399

⁵ el-Bihar, 75/337/8

⁶ el-Hisal, 206/24

⁷ Tenbih’ul Havatir, 1/51

157. Bölüm Zalim İmamlara Kıyam Etmenin Farz Oluşu

908. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz çok geçmeden İslam değirmenin taşı dönmeye başlayacak; o halde siz de Kur'an'ın etrafında dönün. Çok yakında kudret ve Kur'an birbiriyle savaşıacaktır ve birbirinden ayrılacaktır. Şüphesiz çok yakında sizlere ayrı, kendilerine ise ayrı hükmeden padişahlar gelecektir. Onlara itaat edecek olursanız saparsınız. İsyân ederseniz sizleri öldürürler.”Oradakiler, “Ya Resulullah! Böyle bir zamanda ne yapalım?”deyince şöyle buyurdu: “İsa'nın ashabı gibi olun. Onlar testerelerle biçildiler ve dar ağaçlarına asıldılar. Allah'a itaat yolunda ölmek, günah içinde yaşamaktan daha hayırlıdır.”¹

909. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz İslam değirmeni dönmeye başlamıştır. Kitap ve kudret çok yakında birbirinden ayrılacaktır. O halde siz kitabın etrafında dönün. Sizlere bir takım imamlar gelecektir. Onlara itaat edecek olursanız saparsınız. İsyân edecek olursanız

öldürölürsünüz.”Oradakiler, “O zaman ne yapalım ya Resulullah?”deyince, şöyle buyurdu: “İsa'nın ashabı gibi olun. Onlar dar ağaçlarına asıldılar ve testerelerle biçildiler. İtaat içinde ölüm, günah içinde yaşamaktan daha hayırlıdır.”²

910. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizlere yakında bir takım imamlar gelecektir, rızıklarınıza el koyacak, konuşunca sizlere yalan söyleyecek, kötü amellerde bulunacak, çirkinliklerini güzel görmedikçe ve yalanlarını doğrulamadıkça sizden razı olmayacaklar. O halde haktan razı oldukları müddetçe onu kendilerine verin, hakkı çiğnedikleri taktirde ise (savaştan), bu yolda ölen kimse şehittir.”³

911. *İmam Ali (a.s) hüznü ve nefes nefese bir halde ashabının yanına gelerek şöyle buyurmuştur:* “Sizlere gölge salan zamana ne yapacaksınız? O zaman ilahi hudutlar askıya alınacak ve mallar elden ele dolaşacaktır. Allah'ın dostlarına düşmanlık edilecek, Allah'ın düşmanları dost tutulacaktır. (Ravi şöyle diyor:) Ben, “Ey Müminlerin Emiri! Eğer o zamana erişecek olursak ne yapalım?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Testerelerle biçilen ve dar ağaçlarına asılan Hz. İsa'nın

¹ Durr'ul Mensur, 3/125

² Kenz'ul Ummal, 1081

³ a.g.e. 14876

(a.s) ashabı gibi olun. Aziz ve celil olan Allah’a itaat yolunda ölmek günahla yaşamaktan daha hayırlıdır.”¹

912. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur*: “Aranızda alimler, fakihler, soylular, hikmet sahipleri, Kur’an bilginleri, geceyi ibadetle geçirenler, camileri Kur’an tilavetiyle imar edenler varken beyinsizlerinizin, kötülerinizin ve aşağılık kimselerinizin üzerinize hükümet etmek için sizlerle çekişmelerine kızmıyor ve üzülüyor musunuz?”²

bak. eş-Şia 2149. Bölüm

et-Takıyye, 4180. Bölüm

el-Hevaric, 1017. Bölüm

158. Bölüm Kıyam Etmemenin Caiz Olduğu Hususlar

913. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur*: “Ey Sedir! Allah’a andolsun ki şu keçiler kadar ashabım olsaydı oturmayı caiz görmezdim.” Sedir şöyle diyor: “Biz indik, namaz kıldık, namazdan sonra keçilere baktım ve sayınca on yedi tane olduğunu gördüm.”³

914. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur*: “İmam için Bedir ehli sayısınca üçyüzonüç kişi

toplanacak olursa kıyam edip durumu değiştirmesi farzdır.”⁴

915. *İmam Sadık (a.s) Mufazzal b. Kays’a şöyle buyurmuştur*: “Kufe’deki taraftarlarımız ne kadardır? (Mufazzal şöyle diyor:) “elli bin” dedim. Sürekli bana bir şeyler sordu, nihayet şöyle buyurdu: “Allah’a andolsun ki Kufe’de makam ve mevkimizi tanıyan ve hakkımızda haktan başka bir şey söylemeyen yirmi beş kişinin olmasını isterdim.”⁵

bak. eş-Şukr, 2065. Bölüm

el-İmamet (3), 238. Bölüm

es-Sevre, 475. Bölüm

159. Bölüm Mutezile’ye Göre Zalim İmamlara Kıyam Etmenin Hükmü

İbn-i Ebi’l Hadid şöyle diyor: “Ashabımıza göre zalim imamlara karşı kıyam etmek farzdır. Hakeza ashabımıza göre güvenilir bir şüphe ve hata olmaksızın (aksine kudret ve hükümetin hakkı olmadığını bildiği halde) hükümeti ele geçiren fasıklara, aleyhlerine kıyam eden, dinden bahseden, iyiliği emreden ve kötülükten sakındıran kimseler aleyhine yardımcı olmak caiz değildir. Aksine her ne kadar kendileri için ortaya çıkan dini bir şüphe

¹ Nehc’us Saadet, 2/639

² Şerh-u Nehc’il Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 6/99

³ el-Kafî, 2/243/4

⁴ el-Bihar, 100/49/18

⁵ a. g. e. 67/158/2

üzere kabul ettikleri inançları
sebebiyle sapmış olsalar da fasık
idareciye karşı kıyam edenlere
yardım etmek farzdır.”¹

¹ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebîl
Hadid, 5/78

22. Konu

el-İmamet (2)

el-İmamet-i Hasse (1)

Özel İmamet

- *el-Bihar* 36/192-418, *Ebvab'un-Nusus ale'l-Eimme (a.s)*
- *el-Bihar*, 23/104, 7. Bölüm, *Fezail-u Ehl'il Beyt, Haber'us-Sekaleyn ve's-Sefine*
- *el-Bihar*, 26/18-226, *Ebvab-u Ulum'il Eimme (a.s)*
- *Kenẖ'ul Ummal*, 12/93-129, *Fezail-u Ehl'il Beyt (a.s)*



bak.

- *es-Sadik*, 290. Konu; *el-İsmet*, 358. Konu ve *el-Emsal*, 3604-3606. Bölümler

160. Bölüm İmam Seçimi

916. İmam Mehdi (a.s) Sa'd bin Abdullah Kumi'nin kendisine, taraftarlarının kendi başlarına neden bir imam seçemeyeceğini sorması üzerine şöyle buyurmuştur: "O imam iyi midir, yoksa kötü mü?"(Sa'd diyor ki:) "İyidir"deyince şöyle buyurdu: "Acaba onlardan birinin iyi ve kötü hakkındaki görüşünün ne olduğunu bilmemesi ve neticede kötü bir insanı seçmesi mümkün müdür?"Ben: "Evet"deyince de şöyle buyurdu: "İşte bu yüzden! Senin için ikna olası diye bir burhan getireyim."Daha sonra şöyle buyurdu: "Bana söyle: Acaba aziz ve celil olan Allah'ın seçtiği, kendilerine kitap indirdiği vahiy ve ismetle güçlendirdiği ümmetlerin ileri gelenleri olduğu, seçme hususunda onlardan daha güçlü bulunduğu halde Musa ve İsa'nın (a.s) akli üstünlükleri ve ilmi kemallerine rağmen seçmek istediklerinde bir münafığı seçmeleri ve onun mümin olduğunu sanmaları mümkün müdür?"Ben: "Hayır"deyince şöyle buyurdu: "Musa Kelimullah akli üstünlüğüne, ilmi kemaline ve kendisine inen vahye rağmen

Allah ile görüşmek için iman ve ihlaslarından hiç şüphe duymadığı kavminin ileri gelenlerinden ve ordusunun başlarından yetmiş kişiyi seçti, ama bu seçimi münafıkları da kapsadı. Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurdu: **"Musa kavminden yetmiş kişiyi bizi görmek için seçti."**Dolayısıyla Allah'ın peygamber olarak seçtiği kimse bile iyi yerine kötüyü seçmekte ve de onun kötü değil de, iyi olduğunu zannetmektedir. Buradan da anlıyoruz ki (İmam) seçmek sadece kalbin gizliliklerinden haberdar olan (Allah'a) mahsustur."¹ Şura, 2138 ve 2141. Bölümler

161. Bölüm Sekaleyn Hadisi

917. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz ben sizin aranızda iki değerli şey bırakıyorum. Şüphesiz benden sonra onlara sarıldıkça sapıklığa düşmezsiniz. Bunların birisi diğerinden daha büyüktür: Gökten yer arasında uzatılmış bir ip olan Allah'ın Kitabı ve İtretim, Ehl-i Beyt'im. Bilin ki onlar havuzda yanıma gelinceye kadar birbirinden ayrılmazlar."²

¹ Nur'us Sakaleyn, 2/76/283

² el-Bihar, 23/106/7, (bak.) el-Bihar, 23/104, 7. Bölüm, Kenz'ul Ummal, 870-873, 898, 942, 947, 951, 953, 958, 1650, 1657, 1667

Bak, es-Sünnet, 1910. Bölüm

162. Bölüm Ehl-i Beyt'ten Ayrılmamanın Gereği

918. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Peygamberinizin Ehl-i Beytine bakınız, yolunu takip ediniz. Arkalarından gidiniz. Zira onlar asla sizi hidayetten uzaklaştırmaz, sizleri yokluğa sürüklemeyiz. Onlar otururlarsa siz de oturun; kalkarlarsa siz de kalkın.”¹

919. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki şüphesiz Al-i Muhammed’in (s.a.a) misali gökteki yıldızlar gibidir. Bir yıldız batınca diğeri ortaya çıkar. Adeta Allah’ın nimetleri aranızda kemale ermiş ve sizlere arzu ettiğiniz şeyler verilmiştir.”²

920. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Biz nübüvvet ağacı, risaletin indiği yer, meleklerin gelip gittiği mekan, ilim madeni ve hikmet pınarlarıyız.”³

921. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a andolsun ki bana (nebevî) risaletleri ulaştırma, vadeleri gerçekleştirme, kelimeleri tamamlama (Kur’an’ın tevili) işi öğretildi. Hikmet kapıları ve işin

aydınlıkları (akli ve akidevi meseleler) biz Ehl-i Beyt’in yanındadır.”⁴

922. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bizim değil de kendilerinin ilimde derinleşenler olduğunu zannederek yalan söyleyen ve bizlere zulmedenler neredeler? Oysa hidayet bizimle katedilir ve körlük bizimle giderilir.”⁵

923. *İmam Ali (a.s) Ehl-i Beyt’i terk edenler hakkında şöyle buyurmuştur:* “Onlar dünyayı seçtiler, ahireti artlarına attılar, berrak suyu bıraktılar bulanık sudan içtiler. Adeta onların fasıkalarının kötülükle arkadaş olduğunu görür gibiyim.”⁶

924. *İmam Sadık (a.s) İmamların halî ve nitelikleri hakkında şöyle buyurmuştur:* “Allah onları insanlar için hayat, karanlıklar için meşale, kelam için anahtar ve İslam için sütunlar karar kılmıştır.”⁷

925. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Onlar (Ehl-i Beyt) ilmin hayatı, cehaletin ölümüdürler. Hükümleri, sizlere ilimlerini; susmaları, konuşmalarını; zahirleri, batınlarını haber vermektedir. Onlar dine muhalefet etmezler ve onda bir ihtilafa düşmezler. Onlar arasında din doğru sözlü

¹ Şerh-u Nehc’îl Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 7/76

² Şerh-u Nehc’îl Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 7/84

³ a. g. e. s. 218

⁴ a. g. e. s. 288

⁵ a. g. e. s. 9/84

⁶ a. g. e. s. 88

⁷ el-Kafî, 1/204/2

bir şahit ve konuşan bir suskundur.”¹

926. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz imamlar Allah’ın kulları üzerindeki yöneticileri, kulları üzerindeki arifleridir. Cennete onların tanıdığı ve onları tanıyanlar dışındakiler girmez. Cehennemde onları inkar edenler ve onların inkar ettikleri dışındakiler girmez.”²

927. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Biziz haslar, dostlar, hazinedarlar ve kapılar. Evlere sadece kapılardan girilir, evlere kapılardan girmeyen kimse hırsız olarak adlandırılır.”³

928. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İmanın yücelikleri onlardadır. Onlar Rahman’ın hazineleridir. Konuşurlarsa doğru söylerler, susarlarsa hiç kimse onları geçemez. (Sessizlikleri zayıflıklarından veya çaresizliklerinden değildir. Aksine hikmet ve maslahata dayalıdır.)”⁴

929. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Biz yollar arasındaki dayanağız; geri kalan bizlere yetişir, ileri giden ise bize geri döner.”⁵

930. İmam Sadık (a.s) babalarından (a.s) şöyle nakletmiştir: “Hak bayrağı bizimledir. Ona uyan (kurtuluş sahiline) ulaşır. Ondan geri kalan boğulur. Bilin ki her müminin kanının intikamı bizimle alınır, boyunlarınızda zillet halkası bizimle çıkarılır; fetih kapısı sizinle değil, bizimle açılır ve kapılar bizimle kapanır, sizinle değil.”⁶

931. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Ehl-i Beyt’imin aranızdaki misali Nuh’un gemisi misalidir. Ona binen kurtulur, geri kalan ise boğulur.”⁷

932. İmam Ali (a.s) Peygamberin (s.a.a) Ehl-i Beyt’ini zikrederken şöyle buyurmuştur: “Onlar (Resulullah’ın) sırrının yeri, emrinin sığınağı, ilminin hazinesi, hikmetinin üssü, kitaplarının mağarası (sığınağı), dinin dağlarıdır. Belinin eğriligi onlarla düzelir. Bedeninin sarsıntısı onlarla ortadan kalkar.”⁸

933. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz insanlar nezdinde biz Ehl-i Beyt’ten almadıkları hiç bir hak ve doğruluk yoktur. Hiç kimse verdiği hükmün anahtarı, kapısı, evveli ve sünneti Müminlerin Emiri Ali b. Ebi Talib

¹ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebil Hadid, 9/106

² a. g. e. s. 152

³ a. g. e. s. 164

⁴ a. g. e. s. 175

⁵ a. g. e. s. 18/273

⁶ a. g. e. 1/276 Zahiren doğru olanı “bina” kelimesi “minna” yerine kullanılmıştır.

⁷ el-Bihar, 23/105/3

⁸ Nehc’ül Belağa, 2. hutbe

olmadıkça hak ve adalet ile hüküm edemez.”¹

bak. el-İlim, 2922. Bölüm

163. Bölüm Ehl-i Beyt’in (a.s) Bazı Özellikleri

934. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey Ali! Allah dini bizimle açtığı gibi bizimle de kapatmıştır. Allah kin ve düşmanlıktan sonra kalplerin arasını bizim ile bulmuştur.”²

935. *Resulullah (s.a.a), Hz. Ali’ye fitne ehlini nitelendirirken şöyle buyurmuştur:* “Kendilerine adalet gelinceye kadar fitnede şaşkınca bocalarlar.”(Ali (a.s) şöyle diyor:) Ben, “Ya Resulullah! Adalet bizden midir yoksa dışımızdakilerden mi?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Hayır bizdendir, Allah bizimle açar, bizimle kapatır ve şirkten sonra kalpleri bizimle birleştirdi.”³

936. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bela bizimle başlar, sonra sizinle; huzur bizimle başlar, sonra sizinle kendisine yemin edilene andolsun ki Allah çakıl taşları ile (fil olayında) zafere ulaştırdığı gibi sizinle de zafere ulaştıracaktır.”⁴

¹ Emali el-Müfid, 96/6

² a. g. e. 251/4 ve Emali et-Tusi, 21/24

³ a. g. e. 289/7

⁴ a. g. e. 301/2

164. Bölüm Ehl-i Beyt’e (a.s) Yapılan Baskıların Sebebi

937. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Soyumuz daha üstün, Peygamber (s.a.a) ile akrabalık bağımız daha sağlam olduğu halde hilafet konusunda bize zorbalık edilmesinin sebebi hilafetin çekici ve cezzab oluşudur. Bir grup hırslanarak ona yumuldu, diğer bir grup (Ehl-i Beyt) ise cömertçe el çekti. (Aramızda hüküm verecek) Hakem ise Allah’tır.”⁵

165. Bölüm Ehl-i Beyt’e (a.s) Göre Hükümet Felsefesi

938. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! Şüphesiz ki bizden olanların (iktidarı ele geçirme isteğinin), kudrete rağbet ve dünya malından bir şey elde etmek için oluşmadığını sen çok iyi biliyorsun. Aksine biz, mazlum kulların güven bulsunlar, askıya alınmış hükümlerin yeniden uygulansın, dininin nişanelerini yerine geri dönsün ve ülkelerini, ıslah ve bayındır olsun diye hükümeti istedik.”⁶

⁵ Şerh-u Nehe’l Belağ-a-i İbn-i Ebî’l Hadid, 9/241

⁶ a. g. e. 8/263

*bak. ed-Dünya, 1224 ve 1225.
Bölümler*

166. Bölüm Tefrika ve Ayrılıktan Korkmak

939. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dolayısıyla baktım, Ehl-i Beyt’imden başka ne bir yardımcım, ne bir savunucum ve de bir dayanağımın olmadığını gördüm. Bu yüzden onları ölümün pençesine atmaktan çekindim. Dolayısıyla çerçöp kaçmış gözlerimi yumdum, kemik saplanmış boğazımla tükürüğümü yuttum.”¹

940. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a andolsun ki Arabın, Peygamber’in (s.a.a) vefatından sonra hilafeti Ehl-i Beyt’inden alacağı ve onlardan uzaklaştıracağı aklımdan bile geçmiyor, hayalime bile gelmiyordu. Ama sonunda bir grubun mürted olarak İslam’dan döndüğünü ve insanları Muhammed’in (s.a.a) dinini yok etmek için davet ettiğini gördüm. Dolayısıyla İslam ve Müslümanlara yardım etmezsem, onda bir gedik açılmasından veya yıkılmasından korktum. Bunun musibeti bana (hilafetten mahrumiyet musibetinden) daha büyüktür.”²

¹ a. g. e. 11/109

² a. g. e. 17/151

941. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a andolsun ki Müslümanlar arasında ayrılık çıkacağından, küfre döneceklerinden ve dinin zarar göreceğinden korkmasaydım mevcut şartları değiştirmek için çalışırdım.”³

942. *İmam Sadık (a.s) “Ali’nin (a.s) bir hakkı olsaydı (o halde) onu kıyamdan engelleyen şey neydi?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah bunu sadece bir tek kişiyi, yani Resulullah’ı (s.a.a) bu iş ile görevlendirdi ve şöyle buyurdu: **“Allah yolunda savaş; sen ancak kendinden sorumlusun”**(Nisa/84)⁴

Vesail’uş Şia, 11/66, 30. Bölüm
*Mustedrek’ul Vesail, 11/72,
28. Bölüm*

145. Konu, el-İhtilaf

167. Bölüm 12 İmam

943. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ki bu iş (İslam dini) içlerinde 12 halife gelmedikçe bitmez.”⁵

944. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Tümü Kureyş’ten olan...12 İmam onlara hükmetmedikçe işleri öylece geçer.”⁶

³ Emali-i Müfid, 155/6

⁴ Nur’us Sakaleyn, 1/524/436

⁵ Sahih-i Müslim, 1821

⁶ a. g. e.

Bu konuda bir çok rivayet mevcuttur. bak. Sahib-i Müslim, 3/1451, Kitab'ul İmare

945. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz benden sonraki hilafetin sayısı Musa’nın nakipleri (12 temsilcisi) sayısındadır.”¹

946. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “12 Halife size hükmetmedikçe bu din sürekli kalacaktır.”²

*Bu anlam hususunda Şii ve Sünni yoluyla gerçekten de bir çok rivayet nakledilmiştir.*³

947. Abdulazîm el-Hüseyni şöyle diyor: “Efendim Ali b. Muhammed’in (İmam Hadi’nin -a. s-) huzuruna vardım. Gözleri bana ilişince şöyle buyurdu: “Merhaba ey Ebe’l-Kasım, sen gerçekten de bizim dostumuzsun.”Ben, “Ey İbn-i Resulullah (s.a.a)! Ben sana dinimi arz etmek istiyorum...Ben inanıyorum ki Allah Tebarek ve Teala birdir...Ve hiç şüphesiz Muhammed (s.a.a) onun kulu, Resulü ve Peygamberlerin sonuncusudur. Kıyamete kadar ondan sonra Peygamber gelmeyecektir. Hakeza inanıyorum ki Peygamber’den sonraki imam, halife ve veliyy-i emr, Müminlerin Emiri Ali b. Ebi Talib (a.s) sonra Hasan, sonra Hüseyin, sonra Ali b.

Hüseyin, sonra Muhammed b. Ali, sonra Cafer b. Muhammed, sonra Musa b. Cafer, sonra Ali b. Musa, sonra Muhammed b. Ali, sonra da sensin ey Mevlam!”Bunun üzerine İmam Hadi (a.s) şöyle buyurdu: “Benden sonra da oğlum Hasan’dır. İnsanlar onun halefini (Hz. Mehdi’yi) nasıl karşılayacaklar?”Ben, “Neden efendim?”deyince şöyle buyurdu: “Zira kendisi görülmeyecektir ve gayb perdesinin ardından çıkıncaya kadar adının anılması bile uygun değildir. O yeryüzünü adaletle dolduracaktır...”Daha sonra şöyle buyurdu: “Ey Ebu’l Kasım! Allah’a andolsun ki, Allah’ın kullarına seçtiği ve beğendiği din budur. O halde bu dinde sabit kal. Allah dünya ve ahirette seni sabit sözle payidar kılsın.”⁴

bak. el-Kaî, 1/286, Bab-u Ma Nassallah aẓẓe ve celle ve resuluhu alel eimmeti (s.a.a) vahiden ve vahiden

168. Bölüm İmam’ın İlmî

948. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah bir kulu insanların işleri için seçince bu iş için kendisine göğüs genişliği verir, kalbine hikmet pınarlarını

¹ Kenz’ul Ummal, 14971

² a. g. e. 30929

³ a. g. e. 12/32, 33

⁴ el-Bihar, 69/1/1

akıtır. Ona ilhamda bulunur. Öyle ki artık hiç bir soruya cevap vermekten aciz kalmaz ve doğru yolu bulma hususunda şaşkınlığa düşmez.”¹

949. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Ali (a.s) alimdi, ilmini miras almıştı. Kendisinden sonra ilmini veya Allah’ın istediği şeyleri öğrenecek birisi baki kalmadıkça bir alim ölmez.”²

950. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’a andolsun ki ben Allah’ın kitabını baştan sona kadar avucumdaymış gibi biliyorum. Onda gök ve yerin haberleri vardır. Onda olanların ve olacakların haberi vardır. ³ Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Onda her şeyin açıklaması vardır.”**⁴

¹ el-Kafi, 1/202/1

² a. g. e. s. 221/1

³ Şu ayete işaretler: **“Sana her şeyi indirdik.”**(Nahl/89)

⁴ el-Kafi, 1/229/4

22. Konu

el-İmamet

(2) el-İmamet-i Hasse

(1) İmam Ali (a.s)

Özel İmamet Hz. Ali

- *el-Bihar, c. 35-c. 42, Tarih'ul İmam Ali (a.s)*
- *Kenz'ul Ummal, 13/104-186, Fezail-u Ali (a.s)*
- *Şerh-u Nebc'il Belağ-a-i İbn-i Ebil Hadid, 9/166-174*
- *Zikr'ul Ehadis ve'l-Ehbar-i Varide fi Fezail-i Ali (a.s)*

bak.

- *el-Mal, 3765. Bölüm*

(1) Peygamber'in (s.a.a) Diliyle Ali (a.s)

169. Bölüm Hz. Ali'yi (a.s) Sevmek

951. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ali'nin sevgisi ateşin odunu yediği gibi günahları yer, bitirir.”¹

952. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mü'minin defterinin sahifesinin başlığı Ali b. Ebi Talib'in sevgisidir.”²

953. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah müminin kalbinde Ali'nin sevgisini sabit kılar. Buna rağmen sürçecek olursa kıyamet günü Allah sırat köprüsü üzerinde ayağını sabit kılar.”³

bak. Tarih-u Dimeşk, İmam Ali'nin (a.s) biyografisi 2/91-104 ve 182/220

92. *Konu, el-Mehabbet (4)*

170. Bölüm Hz. Ali'ye (a.s) Buğzetmek

954. *Resulullah (s.a.a) Ali'ye (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Seni ancak

mümin sever ve ancak münafık sana buğz eder.”⁴

Bu manada gerçekten bir çok hadis nakledilmiştir. Hatta tevatiür derecesine ulaşmıştır.

955. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer bu kılıcımla bana buğzetsin diye müminin burnuna vuracak olursam yine de bana buğzetmez. Münafığa da beni sevsin diye bütün dünyayı verecek olsam yine de beni sevmez. Bu kaza ve kader gerçekleşti ve ümmi Peygamberin diliyle şöyle ifade edildi: “Ey Ali! Mümin seni düşman bilmez, münafık ise seni sevmez.”⁵

bak. Tarih-u Dimeşk, Hz. Ali'nin (a.s) biyografisi, 2/190-225

171. Bölüm Ali İyilerin İmamıdır.

956. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ali iyilerin imamı, kötülerin katilidir. Ona yardım eden yardım görür ve onu yardımsız bırakan yardımsız kalır.”⁶

957. *Resulullah (s.a.a), Ali'ye (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müslümanların efendisi ve takva sahiplerinin imamına merhaba”⁷

⁴ a. g. e. 32878

⁵ Şerh-u Nehe'ül Belağ-i İbn-i Ebî'l Hadid, 18/173

⁶ Kenz'ul Ummal, 32909

⁷ a. g. e. 33009

¹ Kenz'ul Ummal, 33021

² a. g. e. 32900

³ a. g. e. 33022

958. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ey Ali! Şüphesiz Allah sana fakirlerin sevgisini bağışlamıştır. Bu yüzden onlar senin imam oluşundan, sen de onlar gibi taraftarların olduğundan hoşnutsun.”¹

959. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ali hakkında onun Müslümanların efendisi, takva sahiplerinin imamı ve yüzü ak olan kimselerin önderi olduğu bana vahyedildi.”²

172. Bölüm

Ali Sizin İmamınızdır

960. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kendisiyle uzlaştığınız takdirde helak olmayacağınız kimseyi sizlere göstereyim mi? Şüphesiz sizin veliniz Allah’tır. İmamınız ise Ali b. Ebi Talib’dır. O halde onun hayrını dileyin ve onu tasdik edin. Şüphesiz bunu bana Cebail haber vermiştir.”³

961. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah Ali b. Ebi Talib (a.s) hakkında bana tavsiyelerde bulundu. Ben, “Ya Rabbi! Bunu bana açıkla” dedim.”Dinle”buyurdu. Ben, “Dinliyorum” dedim. O, “Şüphesiz Ali hidayet bayrağı,

dostlarımdan imamı, bana itaat edenlerin nuru, takva sahipleri ile birlikte kıldığım kelimedir. Her kim onu severse beni sevmiştir ve her kim ona itaat ederse bana itaat etmiştir.” diye buyurdu.”⁴

962. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah Ali hakkında bana tavsiyelerde bulundu. Ben, “Ya Rabbi! Bana açıkla” dedim. O, “Dinle” dedi. Ben, “Dinliyorum” dedim. O, “Şüphesiz Ali hidayet bayrağı ve dostlarımdan imamıdır. Onu bununla müjdele” dedi. Ali gelince kendisine bunu müjdeledim.”⁵

173. Bölüm

Ali Benim Halifemdir

963. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ey Haşim oğulları! Şüphesiz kardeşim, vasım vezirim ve ehlim arasında halifem Ali b. Ebi Talib’dır. O borcumu öder verdiğim sözleri gerçekleştirir.”⁶

964. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Cebail bana gelerek şöyle dedi: “Ey Muhammed! Rabbin sana selam ediyor ve şöyle buyuruyor: “Şüphesiz Ali b. Ebi Talib senin

¹ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin Biyografisi), 2/212/706

² a. g. e. s. 258/775

³ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 3/98

⁴ Nur’us Sakaleyn, 5/73/74

⁵ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 2/230/734

⁶ Emali et-Tusi, 602/1244

vasin, ehlin ve ümmetin üzerinde halifendir.”¹

965. Resulullah (s.a.a) Ali’ye işaret ederek şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz bu benim kardeşim, vasım, aranızdaki halifemdir. O halde onu dinleyin ve itaat edin.”²

174. Bölüm Ali Benim Vasımdır

966. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz, benim vasım, sır yerim, kendimden sonra geride bırakacaklarımın en hayırlısı; vaatlerimi yerine getirecek ve borcumu ödeyecek kimse Ali b. Ebi Talib’dir.”³

967. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz her nebinin bir vasisi ve varisi vardır ve şüphesiz Ali benim vasım ve varisimdir.”⁴

İbn-i Ebi'l Hadid şöyle diyor: “Resulullah’ın (s.a.a) vefatından sonra Hz. Ali, “Resulullah’ın vasisi” diye çağrılıyordu. Zira Peygamber istediği şeyleri ona vasiyet etmişti. Bizim ashabımız da bu konuyu inkar etmemekte, ama şöyle demektedirler: “Bu vasiyet hilafet hakkında değildi, kendisinden sonra

*çıkacak olan yeni meseleler hakkındaydı.”*⁵

*İbn-i Ebi'l Hadid “Ali’nin vasiyeti hakkında söylenen şiirler” başlığı altında asr-ı saadet şairlerinden bir çok şiirler nakl etmiş⁶ ve İmam’ın “vasiyet ve veraset onlar arasındadır” sözü hakkında şöyle demiştir: “Hiç şüphemiz yok ki Ali, Peygamber’in vasisi idi. Biz’e göre kini olan bazı kimseler bunu kabul etmemiştir. Elbette biz’e göre de vasiyetten maksat nass ve hilafet değildi; aksine açıklandığı takdirde hilafet mevzusunun çok daha yüce ve önemli olan konulardır.”*⁷

bak. Tarih-i Dimeşk, İmam Ali’nin (a.s) biyografisi, 3/5-14

175. Bölüm Ben Kimin Mevlası İsem Ali de Onun Mevlasıdır

968. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır.”⁸

969. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ey Bureyde! Ben müminlere kendi nefislerinden daha evla değil miyim?” Bureyde, “Evet, ya Resulullah” deyince şöyle

¹ Emali’el-Müfid, 168/3

² Kenz’ul Ummal, 36479

³ a. g. e. 32952

⁴ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 3/5/1021

⁵ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 1/13

⁶ a. g. e. s. 143/150

⁷ a. g. e. 1/139

⁸ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 1/366/461

buyurdu: “Ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdır.”¹

970. *Abdurrahman b. Ebi Leyla şöyle diyor:* “Ali’yi Rahbe’de (Kufe’de) halkı şöyle ant içirirken gördüm: “Allah’a yemin ederek söyleyin bakayım, sizden Resulullah’ın Gadir-i Hum günü, “Ben kimin mevlası isem o halde Ali de onun mevlasıdır” diye buyurduğunu duyanınız var mıdır? Duyan varsa kalkıp şهادette bulunsun.”Abdurrahman b. Leyla şöyle diyor: “Adeta şu an kendilerine baktığım Bedir ashabından 12 kişi kalkarak şöyle dediler: “Şهادet ediyoruz ki Resulullah’ın (s.a.a) Gadir-i Hum günü şöyle buyurduğunu işittik: “Ben müminlere kendi nefislerinden daha evla değil miyim?”Biz, “Elbette Ya Resulullah”deyince de şöyle buyurdu: “Ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdır. Allahım! Ali’yi seveni sev ve ona düşman olana düşman ol.”²

bak. Tarih-i Dimesşk, Hz. Ali’nin Biyografisi, 2/5-90 ve 1/364-368

176. Bölüm Ali Her Müminin Velisidir

971. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Ali

bendendir ve ben de Ali’den ve Ali her müminin velisidir.”³

972. *İmran b. Huseyn şöyle diyor:* “Resulullah (s.a.a) bir seriyeye gönderdi ve onlar, Ali b. Ebi Talib’i emir olarak tayin etti. O bu yolculukta bir şey yaptı...Biz yolculuktan döndükten sonra Resulullah’ın (s.a.a) yanına vardık, ona selam verdik. Onlardan birisi kalkarak şöyle dedi: “Ya Resulullah! Şüphesiz Ali şöyle ve şöyle yapmıştır.”Resulullah (s.a.a) ondan yüz çevirdi. Sonra ikincisi kalktı ve birinci şahsın dediği şeyleri tekrarladi. Böylece dört kişi kalktı ve hepsi de ilk kişinin dediklerini tekrar etti. Resulullah (s.a.a) dördüncü şahsa dönerek yüzünün rengi değişmiş bir halde şöyle buyurdu: “Bana Ali’yi çağırın, bana Ali’yi çağırın, bana Ali’yi çağırın! Şüphesiz Ali bendendir ve ben de Ali’denim. Ali benden sonra her müminin velisidir.”⁴

973. *Veheb b. Hamza şöyle diyor:* “Ali b. Ebi Talib ile Medine’den Mekke’ye yolculuk ettik. Yolda kendisinden biraz sertlik gördüm. Kendi kendime, “Dönüp Peygamber’i gördüğümde ona söyleyeceğim.”dedim. Veheb b. Hamza sonra şöyle diyor: “Döndükten sonra Resulullah’ı (s.a.a) gördüm ve ona Ali’yi

³ Kenz’ul Ummal, 32938

⁴ Tarih-i Dimesşk (Hz. Ali’nin biyografisi) 1/380/486

¹ a. g. e. h. 458

² a. g. e. 2/11/506

kötüledim. Resulullah (s.a.a) bana şöyle buyurdu: “Ali için bana bunları deme şüphesiz Ali benden sonra velinizdir.”¹

974. *Bureydet’ul Eslemi şöyle diyor:* “Resulullah bizlere, Ali’ye “Müminlerin Emiri” diye selam vermemizi emretti. O gün biz yedi kişiydik ve ben hepsinden küçüktüm.”²

177. Bölüm Ali Hak İledir

975. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ali hak iledir, hak da Ali iledir ve onun etrafında döner.”

İbn-i Ebil Hadid şöyle diyor: “Resulullah (s.a.a) bir çok sahib hadisinde, “Ali hak iledir” buyurmuştur.”³

976. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hak bununladır, hak bununladır (yani Ali iledir.)”⁴

977. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ali nereye meyil ederse hak onunladır.”⁵

978. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! Ali nereye dönerse hakkı da onunla döndür.”⁶

¹ a. g. e. s. 385/491

² a. g. e. s. 2/260/777

³ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 2/297

⁴ Kenz’ul Ummal, 33018

⁵ el-Kafi, 1/294/1

⁶ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 3/118/1159

979. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ali hak iledir ve hak Ali ile. Kıyamet günü havuzda yanıma gelinceye kadar asla birbirinden ayrılmazlar.”⁷ bak. Tarih-i Dimeşk, Ali’nin (a.s) biyografisi, 3/117-123

178. Bölüm Ali Kur’an İledir

980. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ali Kur’an iledir ve Kur’an’da Ali iledir. Havuzda yanıma gelinceye kadar birbirinden ayrılmazlar.”⁸

981. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ali hak ve Kur’an iledir, hak ve Kur’an da Ali iledir. Havuzda yanıma gelinceye kadar birbirinden ayrılmazlar.”⁹

982. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bu Ali, Kur’an iledir. Kur’an’da Ali iledir. Havuz’da yanıma gelinceye kadar birbirinden ayrılmazlar. Bu ikisine bıraktığım şeyleri onlardan sorun.”¹⁰

bak. Tarih-i Dimeşk, Ali’nin (a.s) biyografisi, 3/123-125, haşiyesinde

⁷ a. g. e. s. 120/1162

⁸ a. g. e. s. 124 Haşiyede yer almıştır.

⁹ a. g. e. s. 125 Haşiyede yer almıştır.

¹⁰ a. g. e. s. 3/125 Haşiyede yer almıştır

179. Bölüm

Ali (a.s) Allah'ın Hüccetidir.

983. *Resulullah (s.a.a) Enes'in yanında oturduğu bir zamanda içeriye giren Ali'ye işaret ederek şöyle buyurdu: "Ey Enes! Ben ve bu Allah'ın kulları üzerindeki hüccetiyiz."*¹

bak. Tarih-i Dimeşk, Hz. Ali'nin (a.s) biyografisi, 2/272-274

97. Konu, el-Hüccet

180. Bölüm

Ali, Peygamber'in İlminin Kapısıdır

984. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ben ilim şehriyim Ali ise kapısıdır. İlmi isteyenler kapısından gelmelidir."*²

985. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ben ilim şehriyim Ali ise kapısıdır. İlmi isteyenler kapısından gelmelidir."*³

986. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ali ilmimin dergahıdır."*⁴

987. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ben hikmet eviyim, Ali de kapısıdır."*⁵

988. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ali ilmimin kapısıdır ve benden sonra*

gönderildiğim şeyi (risaleti) ümmetime açıklayandır."⁶

bak. Tarih-i Dimeşk, Hz. Ali'nin (a.s) biyografisi, 2/459-479

181. Bölüm

Ali Benden Sonra İnsanların En Bilginidir.

989. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Benden sonra ümmetimin en bilgini Ali b. Ebi Talib'dir."*⁷

990. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ali b. Ebi Talib, insanlardan Allah'ı ve insanları en çok tanıyandır ve herkesten çok "La ilabe illallah" hakikatini sevmekte, ululamaktadır."*⁸

991. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Benden sonra ümmetimin en üstün hakimi ve alimi Ali'dir."*⁹

992. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ey Ali! Sen ilmimin varisisin."*¹⁰

182. Bölüm

Ben ve Ali Bir Ağaçtanız

993. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ben ve Ali bir*

¹ a. g. e. 2/273/793

² Kenz'ul Ummal, 32890

³ a. g. e. 32979

⁴ a. g. e. 32911

⁵ a. g. e. 32889

⁶ a. g. e. 32981

⁷ a. g. e. 32977

⁸ a. g. e. 32980

⁹ Emali es-Seduk, 440/20

¹⁰ Yenabi'ul Mevedde, 1/397/17

ağaçtanız. İnsanlar ise değişik ağaçlardan.”¹

994. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey Ali! İnsanlar değişik ağaçlardandır. Oysa sen ve ben bir tek ağaçtanız.”²

995. *Cabir şöyle diyor:* “Şüphesiz Peygamber (s.a.a) Arefe’de iken Ali onun tam karşısında duruyordu. Peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu: “Ey Ali! Yanıma gel. Beş parmağını beş parmağımın üstüne koy. (elimi avuçla). Ey Ali! Ben ve sen bir tek ağaçtan yaratıldık. Ben o ağacın kökü, sen gövdesi, Hasan ve Hüseyin ise dallarıdır. Her kim bu dallardan birine tutunursa Allah onu cennete koyar.”³

bak. Tarih-i Dimeşk, Hız Ali’nin (a.s) biyografisi, 1/129-136

183. Bölüm Sen Kardeşimsin

996. *Resulullah (s.a.a) Ali’ye (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sen dünya ve ahirette benim kardeşimsin.”⁴

997. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ben de kardeşim Musa’nın **“Rabbim, göğsümü genişlet ve işimi kolaylaştır. Bana ehlimden bir yardımcı kıl.”** dediği gibi diyorum.

¹ Kenz’ul Ummal, 32943

² a. g. e. 32944

³ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 1/129/179

⁴ a. g. e. s. 105/145

Kardeşim olan Ali’yi.”**Sırtımı onunla güçlü kıl.”**⁵

998. *Ali (a.s)Resulullah’a (s.a.a) ashabı arasında kardeşlik akdini okurken şöyle buyurmuştur:* “Ashabına bana yapmadığını yaptığını görünce ruhum bedenimden çıktı ve belim kırıldı. Eğer bu davranışınız bana olan gazabınızdan kaynaklanıyorsa, bağış ve büyüklük size aittir.”Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Beni hakla gönderene andolsun ki seni kendime istediğim için erteledim. Sen bana oranla Harun’un Musa’ya oranı gibisin. Sadece benden sonra Peygamber gelmeyecek. Sen benim kardeşim ve varisimsin.”⁶

bak. el-Vezaret, 464. Bölüm

184. Bölüm Ali Bendendir ve Ben de Ali’denim

999. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ali benden ve ben Alidenim”⁷

1000. *Resulullah (s.a.a), Ali (a.s) için şöyle buyurmuştur:* “Sen benden ve bende sendenim.”⁸

1001. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ali’nin bana oranla yeri kafamın bedenime oranla yeri gibidir.”⁹

⁵ a. g. e. s. 107/147

⁶ a. g. e. 1/108/148

⁷ Sünen-i İbn-i Mace, 119

⁸ Kenz’ul Ummal, 32880

⁹ a. g. e. 32914

1002. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Ali’nin eti benim etimden ve kanı benim kanımdandır.”¹

1003. Resulullah (s.a.a), Ali (a.s) için şöyle buyurmuştur: “Ey Ali! Sen benden ve ben de sendenim, sen benim kardeşim ve arkadaşısın.”²

Tarih-i Dimeşk, Ali’nin (a.s) biyografisi, 1/25, 148

185. Bölüm

Benim Adıma Sadece Kendim ve Ali Tebliğ Edebilir.

1004. Enes b. Malik şöyle diyor: “Şüphesiz Peygamber (s.a.a) Beraat suresini (müşriklere okumak için) Ali’ye verdi ve şöyle buyurdu: “(Bu sureyi) sadece ben ve Ehl-i Beyt’imden olan biri tebliğ edebilir.”³

1005. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ali benden ve ben ondanım. Sadece kendim ve Ali tebliğ edebilir.”⁴

Tarih-i Dimeşk, Ali’nin (a.s) biyografisi, 2/376

186. Bölüm

Sen Bana Oranla Harun Gibisin

1006. Resulullah (s.a.a), Ali (a.s) için şöyle buyurmuştur: “Senin bana oranla yerin, Harun’un Musa’ya oranla yeri gibidir. Sadece benden sonra peygamber yoktur.”⁵

1007. Resulullah (s.a.a), Ali (a.s) için şöyle buyurmuştur: “Sen, bana oranla konumunun Harun’un Musa’yla konumu gibi olmasından hoşnut değil misin? Sadece sen Peygamber değilsin. Sen halifem olmadıkça bana gitmek yakışmaz.”⁶

1008. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Peygamber (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Seni yerime geçesin diye halifem kıldım.” Ben, “Senden hiç geri kaldım mı ya Resulullah?” deyince şöyle buyurdu: “Sen bana oranla yerinin Harun’un Musa’ya olan yeri gibi olmasından hoşnut değil misin? Sadece benden sonra Peygamber olmayacaktır.”⁷

187. Bölüm

Ali’nin Velayeti

1009. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Eğer Ali’yi velayet ve yöneticilik makamına geçirirseniz onun yol gösterici ve doğru yolu bulmuş kimse

¹ a. g. e. 32936

² Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi) 1/109/149

³ a. g. e. 2/377/873

⁴ a. g. e. s. 378/875

⁵ Kenz’ul Ummal, 32881

⁶ a. g. e. 32931

⁷ a. g. e. 36488

olduğunu görürsünüz. O sizleri doğru yola götürür.”¹

1010. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Eğer Ali’yi hilafete seçerseniz ki böyle yapacağınızı zannetmiyorum; onun yol gösterici ve doğru yolu bulmuş kimse olduğunu görürsünüz.”²

1011. Resulullah (s.a.a), emirlik ve hilafetten söz edilince şöyle buyurmuştur: “Eğer onu Ali’ye teslim ederseniz, onun yol gösteren ve doğru yolu bulmuş kimse olduğunu görürsünüz. O sizleri doğru yola götürür.”³

188. Bölüm

Peygamber’in (s.a.a) Diliyle Ali (2)

1012. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim Adem’in ilmini Nuh’un kavrayışını, İbrahim’in hilmini, Yahya b. Zekeriya’nın zühdünü ve Musa b. İmran’ın öfkelerini görmek isterse Ali b. Ebi Talib’e baksın.”⁴

1013. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ali müminlerin efendisidir.”⁵

1014. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ali dinin direğidir.”⁶

1015. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İnsanlara benden sonra hak üzere kılıç vuran işte budur.”⁷

1016. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ey Ali! Senin örneğin “Kulhu vallahu ehad” (İhlas suresi) örneği gibidir. Seni kalbiyle seven adeta Kur’an’ın üçte birini okumuştur. Seni kalbiyle seven ve diliyle yardım eden kimse ise adeta Kur’an’ın üçte ikisini okumuştur. Seni kalbiyle seven, diliyle yardım eden ve eliyle destekleyen kimse ise adeta tüm Kur’an’ı okumuştur.”⁸

1017. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ey insanlar! Ali’yi şikayet etmeyiniz. Allah’a andolsun ki o Allah için ve Allah yolunda tavizsizdir.”⁹

1018. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ali’ye eziyet eden bana eziyet etmiştir.”¹⁰

1019. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ali müminlerin büyüğü; servet ise münafıkların efendisidir.”¹¹

1020. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ali’nin bu ümmet üzerindeki hakkı babanın evlat üzerindeki hakkı gibidir.”¹²

⁷ a. g. e.

⁸ Nur’us Sakaleyn, 5/701/20

⁹ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 1/386/492

¹⁰ el-Bihar, 5/69/1

¹¹ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 2/260/778

¹² el-Bihar, 36/5/1

¹ a. g. e. 32966

² a. g. e. 33072

³ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 3/69/1110

⁴ a. g. e. 2/280/804

⁵ el-Kafı, 1/294/1

⁶ a. g. e.

1021. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Benim sırdaşım Ali b. Ebi Talib’dir.”¹

1022. Resulullah (s.a.a), Ali’ye (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sen ve taraftarların cennettesiniz.”²

1023. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Ali ve taraftarları kıyamet günü kurtuluşa erenlerdir.”³

1024. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ali’yi anmak ibadettir.”⁴

1025. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Adalet hususunda benim ve Ali’nin eli eşittir.”⁵

1026. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim, “Ali insanların en hayırlısıdır.” demezse şüphesiz ki kafirdir.”⁶

bak. el-İlm, 2845. Bölüm

189. Bölüm

Ali’nin Diliyle Ali (3)

1027. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ben kendimi; cömertliğimin bir ihtiyacı giderememesinden, hoşgörümün bir cehaleti kapsayamamasından, affımın bir günaha tahammül edememesinden ve

zamanımdan daha uzun bir zamanın olmasından daha üstün görüyorum.”⁷

1028. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ben kendimi; bizzat sakınmadığım şeylerden insanları sakındırmaktan, önceden yapmadığım şeyi insanlara emretmekten ve Allah’ın hoşnut olmadığı bir şey sebebiyle insanlardan hoşnut olmaktan daha üstün görüyorum.”⁸

1029. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ben daha önceden yapmadığım bir itaate sizleri zorlamam ve sizden önce sakınmadığım bir günahı sizden önce sakındırmam.”⁹

1030. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’a andolsun ki tek başıma onlarla karşılaşsam ve onlar bütün yeryüzünü doldurmuş olsalar yine korkmam, paniğe kapılmam. Zira ben onların sapıklığını ve hidayet üzere olduğumu kendimden bir basiret ve Allah’tan bir yakın ile biliyorum.”¹⁰

1031. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ben arzumla savaşıyorum ve kendi ecelimi gözlüyorum.”¹¹

¹ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 2/311/815

² a. g. e. s. 345/845

³ a. g. e. s. 348/851

⁴ a. g. e. s. 408/907

⁵ a. g. e. s. 439/946

⁶ a. g. e. s. 2/444/954

⁷ Gurer’ul Hikem, 3778

⁸ a. g. e. s. 3780

⁹ a. g. e. s. 3781

¹⁰ Şerh-u Nehc’il Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 17/225

¹¹ Gurer’ul Hikem, 3774

1032. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ben rızkımı tümüyle aldım, nefsimle savaştım ve kendi nasibime ulaştım.”¹

1033. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ben Allah’ın hüccetleri ikame olsun diye konuşuyorum ve Allah’ın dinine yardım olsun diye cihat ediyorum ve savaşıyorum.”²

1034. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey insanlar! Şüphesiz ben sizin aranızda; Firavun ailesi arasındaki Harun, İsrailoğulları arasındaki Hitte (bağışlanma) kapısı, Nuh kavmi arasındaki Nuh’un gemisi gibiyim. Şüphesiz **“nebe’ul-azim”**(büyük haber) ve en büyük sıddık benim. Çok yakında sizlere vaad edilenleri bileceksiniz.”³

1035. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ben asla cihat meydanından kaçmadım. Benimle savaşa giren herkesin kanıyla yeri suvardım.”⁴

190. Bölüm Ben

1036. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben dünyayı yüz üstü yere serdim, ona verilmesi gereken değeri verdim ve kendi

gözleriyle (aşağı görerek) ona baktım.”⁵

1037. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı hor ve hakir kılan benim.”⁶

1038. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben küçük yaşlarda Arab’ın göğüslerini yere serdim, Muzer ve Rebia’nın boynuzlarını kırdım. Siz benim Resulullah’a (s.a.a) olan yakınlığımı biliyorsunuz. Asla benden yalan bir söz, kötü bir davranış görmedi. Annesinin ardıca giden deve yavrusu gibi peşice gittim. Vahiy ve risaletin ışığını gördüm. Nübüvvetin kokusunu kokladım.”⁷

1039. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben müminlerin, mal ise zalimlerin büyüğüdür.”⁸

1040. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben Resulullah’ın yar ve yardımcısıyım. Herkesten önce Müslüman olan, putları kıran, kafirler ile cihad eden ve din düşmanlarını ortadan kaldıran kimseyim.”⁹

1041. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben sizlerin şahidiyim ve kıyamet gününde aleyhinize delil getireceğim.”¹⁰

⁵ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 8/125

⁶ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 3/202/1253

⁷ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 13/197

⁸ Kenz’ul Ummal, 36381

⁹ Gurur’ul Hikem, 3761

¹⁰ a. g. e. 3768

¹ a. g. e. 3775

² a. g. e. 3777

³ Tenbih’ul Havatir, 2/41

⁴ Nur’us Sakaleyn, 2/139/37

1042. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yıldızlar gök ehlinin güvenliğini sağladığı gibi ben ve Ehl-i Beyt’im de yer ehlinin güvenliğini sağlarız.”¹

1043. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ben hidayetin bayrağı, takva sahiplerinin sığınağı, cömertlik üssü, bağış deryası ve akıl dağıyım.”²

1044. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ben Allah tarafından cennet ve cehennemi bölüştüren kimseyim. Oraya hiç kimse benim bölüştürdüğüm ölçü dışında giremez. Faruk-i Ekber (hak ve batılın en büyük ayırıcısı) benim. Ben kendimden sonraki insanların önderi, kendimden öncekilerin (Resulullah’ın) tebliğcisiyim.”³

1045. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kıyamet günü cehennemi paylaştıran benim.”⁴

1046. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Fitnenin gözünü çıkaran benim. Eğer ben olmasaydım Nehrevan ehli (Hariciler) ve Cemel ashabı (Talha ve Zübeyr’in ordusu) öldürülmezdi.”⁵

1047. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ben Allah’ın kulu ve Peygamberinin kardeşiyim. Sıddık-i Ekber benim. Benden

sonra her kim bunu söylerse yalancı ve iftiracıdır.”⁶

1048. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ben Allah’ın ilmi, bilen kalbi, konuşan dili, gözü, yanı ve elimim.”⁷

1049. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ben hidayetçiyim, ben doğru yolu bulmuş biriyim, ben yetim ve miskinlerin babası, dulların koruyucusuyum. Ben her zayıfın sığınağı ve her korkağın güven yeriyim. Ben müminleri cennete götüren önderim. Ben Allah’ın kopmaz ipiyim. Ben Allah’ın sağlam kulpuyum. Ben takva kelimesi, Allah’ın gözü, doğru dili ve elimim.”⁸

1050. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yahudi alimlerinden birisi Hz Ali’ye şöyle sordu: “Ey Müminlerin Emiri! Öyleyse sen bir peygamber misin?”Hz. Ali, “Yazıklar olsun sana, ben sadece Muhammed’in bir kölesiyim.” diye cevap verdi.”⁹

1051. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ben müminlerin efendisi ve büyüğü, öncülerin ilki ve alemlerin Rabbinin gönderdiği kişinin halifesi, cennet ve cehennemin bölüştürücüsü ve A’raf’ın sahibiyim.”¹⁰

¹ a. g. e. 3770

² Nehc’us Saadet, 3/79

³ el-Kafi, 1/198/3

⁴ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 2/244/754

⁵ Nehc’us Saadet, 2/435

⁶ Kenz’ul Ummal, 36389

⁷ et-Tevhid, 1/164

⁸ a. g. e. h. 2

⁹ a. g. e. 174/3

¹⁰ el-Bihar, 8/336/7

1052. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben Allah’ın hücceti, ben Allah’ın halifesi, ben Allah’ın yolu, ben Allah’ın kapısı, ben Allah’ın ilminin hazinedarı, ben Allah’ın sırrının emini ve rahmet Peygamberi ve insanların en hayırlısı Muhammed’den (s.a.a) sonra insanları önderiyim.”¹

1053. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben Resulullah’ın (s.a.a) halifesi veziri ve varisiyim. Ben Resulullah’ın kardeşi vasisi ve habibiyim. Ben Allah Resulünün seçtiği halis dostuyum. Ben Resulullah’ın amcasının oğlu, kızının beyi ve oğlunun babasıyım. Ben vasilerin efendisi ve peygamberlerin efendisinin vasisiyim. Ben Allah’ın büyük hücceti ve ayetiyim. Ben en yüce örnek ve Mustafa peygamberin kapısıyım. Ben sağlam kulp, takva kelimesi, zikri yüce Allah’ın dünya ehli üzerindeki eminiyim.”²

1054. *İmam Ali (a.s) kendisinden yüz çevirenler hakkında şöyle buyurmuştur:* “Ben unutulmuş zikir ve kendisinden sapılmış yolum. Ben inkar edilmiş iman, terk edilmiş Kur’an, yalanlanmış din, yüz çevirilmiş sıratım.”³

1055. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben Allah’ın gözüyüm, ben Allah’ın eliyim,

ben Allah’ın yanıyım, ben Allah’ın kapısıyım.”⁴

1056. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben Resulullah’a (s.a.a) ağaç altında biat edenlerin ilkiyim. Nitekim Allah şöyle buyurmuştur: **“Allah iman edenlerden, ağaç altında sana biat ederlerken, andolsun ki hoşnut olmuştur.”**⁵

1057. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben Allah’ın sağlam kulpu ve takva kelimesiyim.”⁶

1058. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben anlayan anlayışlı kulağım. Nitekim aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Anlayışlı kulaklar anlasın diye”**⁷

1059. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminlerin Emiri’nin yanında **“Yer dehşetli bir sarsılışla sarsıldığı”** ayeti **“İnsanın, “Buna ne oluyor?” dediği zaman, işte o gün (yer) bütün haberlerini anlatır”** ayetine kadar okunduğunda şöyle buyurdu: “Ben o insanım ve yer haberlerini bana verecektir.”⁸

⁴ a. g. e. s. 494/84

⁵ a. g. e. 5/64/50

⁶ a. g. e. 4/494/82

⁷ a. g. e. 5/402/9 (bak. 10-16’nın izahı)

⁸ a. g. e. 5/649/11

¹ a. g. e. 39/335/1

² a. g. e. 39/335/2

³ Nur’us Sakaleyn, 4/12/41

1060. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben Allah’ın kulu ve Resulünün kardeşiyim.”¹

1061. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben kıyamet günü aziz ve celil olan Allah’ın karşısında adalet istemi için diz çöken ilk kimseyim.”²

191. Bölüm İmam Ali’nin (a.s) Müslüman Oluşu

1062. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Resulullah (s.a.a) Pazartesi günü Peygamber olarak gönderildi ben ise Salı günü Müslüman oldum.”³

1063. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben Müslüman olanların ilkiyim.”⁴

1064. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben Peygamber (s.a.a) ile namaz kılanların ilkiyim.”⁵

1065. *Habbet’ul Ureni şöyle diyor:* “Ben Ali’yi bir gün daha önce hiç görmediğim şekilde katıla katıla gülerken gördüm. Öyle ki akıl dişi gözüktü. Sonra şöyle buyurdu: “Allah’ım! Ben bu ümmetten peygamberleri dışında benden önce sana

ibadet eden hiç kimseyi görmedim.”⁶

bak. Tarih-i Dimeşk, Ali’nin (a.s) Biyografisi, 1/43-57

Şerh-u Nebc’ul Belağ’a-i İbn-i Ebi’l Hadid, 4/116

192. Bölüm İmam Ali’nin (a.s) İlmi

1066. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a andolsun ki inen her ayetin kimin hakkında indiğini, nerede indiğini, kime nazil olduğunu biliyorum. Rabbim bana düşünen bir kalp, konuşan ve soran bir dil verdi.”⁷

1067. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Peygamber gece, gündüz, gökle ilgili, yerle ilgili, dünya ile ilgili ve ahiretle ilgili tüm ayetleri bana okudu, bana yazdırdı, ben elime yazdım ve bana tevilini, tefsirini, nasihini, mensuhunu, muhkemini, müteşabihini, özelini, genelini nerede nazil olduğunu, kıyamete kadar nüzul sebebinin ne olduğunu, hepsini bana öğretti.”⁸

1068. *İmam Ali (a.s) kendisine biat edilince okuduğu bir hutbesinde şöyle buyurmuştur:* “Ey insanlar! Beni kaybetmeden önce sorunuz. Bana her şeyi sual ediniz. Zira

¹ Tarih-i Dimeşk (İmam Ali’nin biyografisi), 1/120/165

² a. g. e. 3/178/1215

³ a. g. e. 1/43/81

⁴ a. g. e. s. 47/85

⁵ a. g. e. h. 84

⁶ a. g. e. s. 50/88

⁷ Kenz’ul Ummal, 36404

⁸ Tuhef’ul Ukul, 196

ilklerin ve sonların ilmi benim yanımdadır. Allah'a andolsun ki eğer hakemlik makamına oturacak olursam Tevrat ehli arasında da Tevrat'a göre hüküm veririm."Daha sonra şöyle buyurdu: "Beni kaybetmeden önce bana sorunuz, taneyi yarana ve insanı yaratana andolsun ki benden Kur'an ayetlerinden birini soracak olursanız ne zaman ve kimin hakkında nazil olduğunu sizlere söylerim."¹

1069. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Göğsümde öyle bir gizli ilim vardır ki açığa vuracak olursam derin kuyuya sarkıtılmış ip gibi titrer durursunuz."²

1070. İmam Ali (a.s) göğsünü işaret ederek şöyle buyurmuştur: "Burada bir çok ilimler vardır, ama arayanları azdır. Çok yakında beni kaybedecek olursanız pişman olursunuz."³

1071. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz Resulullah (s.a.a) bana helal ve haramdan bin kapı; olmuş ve kıyamete kadar olacakları bana bildirdi. Bu kapıdan her birinden bin kapı açılır. Yani bir milyon kapı! Aynı şekilde rüya tabiri, belalar ve fasl'ul-hitab (hak ile batılı birbirinden ayıran hikmet veya çeşitli dilleri

bilmesi) ile ilgili ilmi öğrendim."⁴

1072. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz bana yollar açılmıştır. Bana soy ilmi öğretilmiştir. Bulutlar benim için hareket ettirilmiştir. Bana rüya tabiri, belalar ve fasl'ul-hitab (hak ile batılı birbirinden ayıran hikmet veya çeşitli dilleri bilmek) ile ilgili ilim öğretilmiştir."⁵

bak. es-Sual (1), 1705. Bölüm; el-Kur'an, 3257. Bölüm

193. Bölüm İmam Ali'nin (a.s) Mazlumiyeti

1073. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah Muhammed'i (s.a.a) Peygamber olarak gönderdiği günden beri rahat bir yüz görmedim (İslam yolunda çok çile çektim ama), Allah'a hamd olsun! Allah'a yemin olsun ki çocukluğumu korkuyla, büyüklüğümü cihadla geçirdim"⁶

1074. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Resulullah (s.a.a) vefat ettiği günden beri ben mazlumum. "⁷

¹ el-İrşad, 1/35

² Nehc'us Saadet, 1/42

³ Uyun-u Ahbar'ir-Rıza, 1/205/1

⁴ el-Hisal, 646/30

⁵ a. g. e. s. 414/4

⁶ el-İrşad, 1/284

⁷ Nehc'us Saadet, 2/448

1075. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Benim gördüğüm zorlukları kimse görmemiştir.”¹

1076. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ben yöneticinin halka zulmettiğini sanıyordum. Ama şimdi halkın yöneticiye (bana) zulmettiğini görüyorum.”²

1077. İmam Ali (a.s) Muaviye’ye yazdığı bir mektubunda şöyle buyurmuştur: “Beni dizginlenmiş deve gibi biat etmek için sürüklediklerini söylüyorsun. Allah’a yemin olsun ki beni kınamak isterken övdün, beni rüsva etmek isterken kendin rüsva oldun. Müslüman dininde şüpheye ve yakınında şekke düşmediği müddetçe mazlum olması kendisi için ayıp değildir.”³

1078. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’a yemin olsun ki annemden doğduğum günden beri mazlumum; öyle ki Akil’in gözü ağırdığında ilaç damlatmak istediklerinde şöyle diyordu: “Ali’nin gözüne ilaç damlatmadıkça benim gözüme de damlatmayın.” Böylece gözüm ağrımadığı halde ilaç damlatırlardı.”⁴

1079. İmam Ali (a.s), kendisine “sen hilafet hususunda

hırslısın” dediklerinde şöyle buyurmuştur: “Allah’a andolsun ki siz daha hırslı ve (Peygambere) daha uzaksınız. Ben ise daha layık ve (Peygambere) daha yakıным. Şüphesiz ben hakkı istedim, siz hakka ulaşmama engel oluyorsunuz! Beni bulunmam gereken makamdan aşağı indiriyorsunuz. Allahım! Ben Kureyş ve Kureyş’in yardımcıları hakkında senden yardım diliyorum. Zira onlar benimle akrabalık bağı kestiler, yüce makamımı küçümsediler ve hakkım olan hilafet hususunda benimle savaşmak için elele verdiler.”⁵

İbn-i Ebi'l Hadid şöyle diyor: “Bil ki hiç şüphesiz Hz. Ali’den (a.s) bunun benzeri, tevatiir derecesinde bir çok rivayetler nakledilmiştir. Örneğin “Allah Resulünün canını aldığı günden bu güne kadar sürekli mazlum oldum.”

Hakeza: Allah’ım! Kureyş’i hor ve hakir kıl, şüphesiz Kureyş beni hakkımdan alıkoydu ve hilafetimi gasbetti.”

Hakeza: “Allah Kureyş’in cezasını versin. Zira hakkımı zulümle aldılar, annemin çocuğunun hükümetini benden gasbettiler.”

Hakeza: (Birsinin “bana zulmedildi.” diye bağırdığını duyunca şöyle buyurdu:) “Gel birlikte feryat

¹ Şerh-u Nehc’i'l Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 4/103

² Kenz’ul Ummal, 36541

³ Şerh-u Nehc’i'l Belağa-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 15/183

⁴ el-Bihar, 67/228/38

⁵ Şerh-u Nehc’i'l Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 9/305

edelim, zira ben de sürekli mazlum oldum.”

Hakeza: “O benim hilafete oranla yerimin değirmenin milinin değirmen taşına oranla yeri gibi olduğunu bilmektedir.”

Hakeza: “Mirasımın yağmalandığını gördüm.”

Hakeza: “O ikisi kaplarımızı tersine çevirdiler ve halkı boynumuza bindirdiler.”

Hakeza: “Bizim bir hakkımız var; verirlerse alırsız vermezlerse her ne kadar gece uzun sürse de devenin sırtına biner gideriz. (almak için savaşırız.)

Hakeza: “Her zaman benden cimrilikle aldılar. Layık ve hakkım olduğu şeyden mahrum kaldım.”¹

1080. İmam Ali (a.s), Akil’e yazdığı mektubunda şöyle buyurmuştur: “Kureys’i bırak da sapıklıkta koştursunlar. Onlar benden önce Resulullah (s.a.a) ile savaştıkları gibi benimle savaşmak hususunda elele verdiler. Allah Kureys’in cezasını versin, benimle akrabalık bağlarımı kestiler annemin çocuğunun hakkı olan hükümeti benden aldılar.”²

Bak, Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 4/63

ed-Diinya, 1225. Bölüm

194. Bölüm (4) Ali’nin Diliyle Ali

1081. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Muhammed’in (s.a.a) ashabından sırdaşı olanların da bildiği gibi bir an olsun Allah’a ve Peygamberine red cevabı vermedim. Kahramanların kaçtığı, adımların gerilediği yerlerde canımla Peygambere yardım ettim. Bu cesaret ve yiğitliği Allah bana lütfetmiştir.”³

1082. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Asla yalan atmadım ve (Peygamber tarafından) bana yalan söylenmedi. Asla sapmadım ve hiç kimse benim vasıtamla sapıklığa düşmedi.”⁴

1083. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her ne zaman Peygambere sorduysam bana cevap verirdi ve her ne zaman sustuysam benimle konuşmaya başlardı.”⁵

1084. İmam Ali (a.s), “Şüphesiz sen uyarıcısın ve her kavmin bir yol göstericisi vardır” ayetinin tefsirinde şöyle buyurmuştur: “Uyarıcı Resulullah’tır, yol göstericisi ise benim.”⁶

1085. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Resulullah aralarında hükmetmem için beni

¹ a. g. e. s. 306

² a. g. e. 16/148

³ Nehc’ül Belağa, 197. hutbe

⁴ a. g. e. 185. hikmet

⁵ Kenz’ul Ummal, 36387

⁶ a. g. e. 4443

Yemen'e gönderdi. Ben şöyle dedim: "Ey Resulullah! Benim gibi genç ve hakemlik ilmine sahip olmayan birini mi gönderiyorsun?" Peygamber (s.a.a) elini göğsüme vurarak şöyle buyurdu: "Allah'ım! Onun kalbini hidayet et, dilini sağlam güçlendir." O zamandan, burada durduğum ana kadar iki kişi arasındaki hakemlik hususunda asla şek ve şüpheyi düşünmedim."¹

1086. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ey Ali! Sen olmasaydın benden sonraki müminler tanınmazdı."²

1087. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Nabığa'nın oğlu benim boş işlerle oynadığımı, mizahçı olduğumu, el ve dil şakası yaptığımı, oyalandığımı söylüyor. Ne kadar uzak! Ölüm korkusu kıyameti hatırlama ve hesap endişesi beni bu işlerden alı koyar."³

1088. İmam Ali (a.s), hilafetinin ikinci günü okuduğu bir hutbesinde şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz ben de sizlerden biriyim, sizin lehinize olan şey benim de lehimedir ve sizin aleyhinize olan şey benim de aleyhimedir."⁴

1089. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Asla sapmadım ve asla kimseyi saptırmadım. Bana tavsiye edilen şeyi asla unutmadım. Ben peygamberi için açıkladığı ve benim için izah ettiği Rabbimden bir delil üzereyim ve şüphesiz ki ben (doğru) yoldayım."⁵

1090. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Bana biatiniz düşüncesizce yapılan bir biat değildir. Benim ve sizin işiniz aynı değildir. Ben sizleri Allah için istiyorum. Siz ise beni kendiniz için istiyorsunuz. Ey insanlar! Bana kendiniz için yardım edin. Allah'a yemin olsun ki mazlumun hakkını alacağım ve zalimi kendisi gelmese de hak kaynağına sürüp götüreceğim."⁶

1091. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah'a andolsun ki kıyamet günü Allah ve Peygamberinin yanına zalim olarak gitmek, gece deve dikenini üzerinde sabahlamaktan ve prangalara vurulup zincirler ile sürüklenmek bana daha sevimli gelir.

Allah'a andolsun ki bana karıncanın ağzındaki arpa kabuğunu almakla da olsa Allah'a isyan etmem için yedi iklimi ve göklerin altındaki her şeyi verseler yine de yapmam."⁷

¹ a. g. e. 36386

² a. g. e. 36477

³ Nehc'us Saadet, 2/87

⁴ Şerh-u Nehc'il Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 7/36

⁵ Kenz'ul Ummal, 36499

⁶ Şerh-u Nehc'il Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 9/31

⁷ a. g. e. 11/245

1092. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz benim aranızdaki örneğim, huzuruna geleni aydınlatan karanlıktaki kandil örneğidir.”¹

1093. *İmam Ali (a.s) sürekli şöyle buyururdu:* “Aziz ve celil olan Allah’ın benden daha büyük olan bir ayeti ve Allah’ın benden daha büyük bir haberi yoktur.”²

1094. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı tanıdığım günden beri onu inkar etmedim.”³

1095. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bana hak gösterildiği günden beri onda şüpheye düşmedim.”⁴

*bak. ed-Dünya, 1225. Bölüm
el-Edeb, 73. Bölüm*

¹ Gurer’ul i Hikem, 3883

² Nur’us Sakaleyn, 5/491/5 (bak. 9-6. hadisler)

³ Gurer’ul Hikem, 9481

⁴ a. g. e. 9482

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)

(2) Ümm'ul-Eimme Hz. Fatıma (a.s)

Özel İmamet Hz. Fatıma

- *el-Bihar*, 43/2-236, *Tarih-u Seyyidet-i Nisa'il Alemin*
- *Kenz'ul Ummal*, 13/674-687



bak.

- *et-Teşebbuh* 257. Konu

195. Bölüm Fatıma Peygamberin Bir Parçasıdır

1096. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Fatıma benden bir parçadır. Onu sevindiren, şüphesiz beni sevindirmiştir. Ona kötülük eden, şüphesiz bana kötülük etmiştir. Fatıma benim için insanların en azizidir.”¹

1097. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Fatıma benim bir parçamdır, gözümün nurudur ve kalbimin meyvesidir. Ona kötülük eden, bana kötülük etmiştir. Onu sevindiren beni sevindirmiştir. Şüphesiz Ehl-i Beyt’imden bana ilk katılacak olan Fatıma’dır.”²

196. Bölüm Fatıma Alemlerin Kadınlarının Efendisidir

1098. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah-u Teala kadınlardan dört kişiyi seçmiştir: “Meryem, Asiye, Hatice ve Fatıma”³

1099. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Hasan ve Hüseyin

benden ve babalarından sonra yeryüzü ehlinin en hayırlısıdır. Anneleri de yeryüzü ehli kadınlarının en üstünüdür.”⁴

1100. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kızım Fatıma alemdeki kadınların efendisidir.”⁵

1101. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kızım Fatıma baştan sona kadar, alemdeki tüm kadınların efendisidir.”⁶

197. Bölüm Fatıma Gazablanınca Allah da Gazablanır.

1102. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Fatıma gazablanınca Allah da gazablanır. O razı olunca Allah da razı olur.”⁷

1103. Resulullah (s.a.a) kız Fatıma’ya (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah senin gazabınla gazablanır ve senin rızanla razı olur.”⁸

¹ el-Bihar, 43/23/17

² Emali es-Seduk, 394/18

³ el-Bihar, 43/19/3

⁴ a. g. e. h. 5

⁵ a. g. e. s. 22/13

⁶ Nur’us Sakaleyn, 1/338/135

⁷ el-Bihar, 43/19/4

⁸ Kenz’ul Ummal, 37725

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)
(3) İmam Hasan ve Hüseyin (a.s)

Özel İmamet İmam Hasan ve Hüseyin

- *el-Bihar*, 43/237, *Ebrar-u Tarîh'il İmameyn'il Humameyn*, *el-Hasan ve'l-Hüseyin (a.s)*
- *Kenz'ul Ummal*, 13/658-671, *Fezl'ul Heseneyn (a.s)*

♦—————♦

bak.

Tarih-u Dimeşk, Tercümet'ul İmam Şehid, el-Huseyn b. Ali (a.s)

198. Bölüm İsimlerinin Seçiliş Niteliği

1104. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hasan dünyaya gelince adını “Harb” koydum. Resulullah geldi ve şöyle buyurdu: “Oğlumu bana gösterin. Onun adını ne koydunuz?” Ben, “Harb” deyince şöyle buyurdu: “Hayır, o Hasan’dır.” Hüseyin dünyaya gelince, adını “Harb” koydum. Resulullah (s.a.a) geldi ve şöyle buyurdu: “Oğlumu bana gösterin, adını ne koydunuz?” Ben, “Harb” deyince Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Hayır, o Hüseyin’dir.”¹

1105. İmam Seccad (a.s) şöyle buyurmuştur: “Fatıma (a.s) Hasan’ı (a.s) dünyaya getirince Ali’ye (a.s), “Adını koy.” dedi. Ali (a.s), “Ben Peygamber’den önce bir isim vermem.” dedi. Peygamber (s.a.a) geldi ve Ali’ye (a.s), “adını koydunuz mu?” dedi. O, “Ona ad koymada senden öne geçmek istemedik.” deyince Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Ben de ona ad koymada Allah’tan önce geçmek istemem.” Sonra Allah Tebarek ve Teala Cebrail’e şöyle vahy etti: “Muhammed’in bir oğlu olmuştur. Git ona selam

söyle ve kutlayarak şöyle de: “Ali senin için, Musa’ya Harun gibidir. O halde Harun’un çocuğunun adını ver.” Cebrail inerek aziz ve celil olan Allah tarafından Peygamberi kutladı ve şöyle buyurdu: “Yüce olan Allah sana, bu çocuğa Harun’un çocuğunun adını vermeni emrediyor. Peygamber, “Harun’un çocuğunun adı neydi?” deyince Cebrail, “Şubber” dedi. Peygamber, “Benim dilim Arapça’dır” diye buyurdu. Cebrail şöyle dedi: “Onu Hasan olarak adlandır.” Peygamber de onun adını Hasan koydu. Daha sonra Hüseyin dünyaya gelince Cebrail (a.s) yeniden nazıl oldu. Allah tarafından doğumunu kutladı ve şöyle buyurdu: “Ali senin için, Musa’ya Harun gibidir. O halde bu çocuğa Harun’un çocuğunun adını ver.” Peygamber (s.a.a), “Onun adı nedir?” diye sorunca Cebrail, “Şubber” dedi. Peygamber, “Benim dilim Arapça’dır” deyince Cebrail şöyle buyurdu: “O halde adını Hüseyin koy.” Peygamber de onun adını Hüseyin koydu.”²

1106. Resulullah (s.a.a), Ali’ye (a.s), “Oğlumun adını ne koydun?” diye sordu. Ali (a.s), “Ey Resulullah! Sizden önce ona ad vermem. Ama adını Harb koymak istedim.” deyince Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu:

¹ Kenz’ul Ummal, 376/6

² Emali es-Seduk, 116/3

“Ben de Rabbimden önce ona ad vermek istemem.”¹
bak. Tarih-i Dimeşk, İmam’uş Şehid biyografisi; 15, 19

199. Bölüm Cennet Ehli Gençlerinin Efendisi

1107. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hasan ve Hüseyin cennet ehli gençlerinin efendisidir. Babaları onlardan daha hayırlıdır.”²

1108. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hasan ve Hüseyin cennet ehli gençlerinin efendisidir.”³

1109. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Hasan ve Hüseyin cennet ehli gençlerinin efendisidir.”⁴

200. Konu Hasan ve Hüseyin’i (a.s) Sevmek

1110. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim beni severse bu iki çocuğumu da sevsin. Zira Allah bana onların sevgisini emretmiştir.”⁵

1111. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! Hasan ve

Hüseyin’i sev ve onları seveni de sev.”⁶

1112. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Hasan ve Hüseyin’i severse şüphesiz beni sevmiştir ve her kim ikisine buğzetmişse şüphesiz bana buğzetmiştir.”⁷

201. Bölüm Peygamber’in Hasan ve Hüseyin’e Hediyesi

1113. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ben Hasan’a azamet ve ilim hediye ediyorum. Hüseyin’e ise cömertlik ve rahmet (iyilik ve nimet) hediye ediyorum.”⁸

1114. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Azametim ve büyüklüğüm Hasan’ın; cesaretim cömertliğim ise Hüseyin’indir.”⁹

1115. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hasan’a azamet ve hilim hediye ediyorum. Hüseyin’e ise cömertlik ve rahmet hediye ediyorum.”¹⁰

1116. *Ebu Rafi’nin kızı Zeyneb’ten, Resulullah’ın (s.a.a) kızı Fatıma hakkında nakledildiği üzere değerli babası vefatıyla sonuçlanan hasta yatağına düştüğünde Hasan ve Hüseyin’i yanına götürdü ve şöyle buyurdu:* “Ya Resulullah (s.a.a)!

¹ el-Bihar, 43/239/4

² a. g. e. s. 263/8

³ Kenz’ul Ummal, 37682

⁴ a. g. e. s. 37693

⁵ el-Bihar, 43/270/30

⁶ a. g. e. s. 281/48

⁷ Emali et-Tusi, 251/446

⁸ el-Bihar, 43/263/8

⁹ a. g. e. h. 10

¹⁰ a. g. e. s. 43/264/12

Bu ikisine bir miras bırakıyor musun?”Peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu: “Hasan’a azamet ve büyüklüğümü; Hüseyin’e ise kahramanlık ve cömertliğimi miras bıraktım.”¹

etsinler, isterse de otursunlar, bu iki oğlum imamdır.”²

202. Bölüm

Hasan ve Hüseyin’in İmameti

1117. İbn-i Şebraşub Menakıb’inde şöyle yazıyor: “Peygamber’den (s.a.a) 12 İmam’ın imameti hususunda birbirinden farklı iki yoldan rivayet edilmiş olması Hasan ve Hüseyin’in imametinin delilidir. O ikisinin imametinin delillerinden biri de gelip bizzat imamet iddiasında bulunmalarıdır. Onlar zamanında Muaviye ve Yezid dışında hiç kimse bu iddiada bulunmuyordu. Onların ise fıskı, hatta küfürleri sabittir. Dolayısıyla imamet Hasan ve Hüseyin’in hakkıdır.

Başka bir delil ise Ehl-i Beyt’in (a.s) icmasıdır. Zira onlar Hasan ve Hüseyin’in imameti hususunda icma etmişlerdir. Onların icması ise hüccettir.

Hakeza bu rivayetin meşhur oluşudur. Nitekim Peygamber-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İster kıyam

¹ Kenz’ul Ummal, 37709

² el-Bihar, 43/277/48

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)
(4) İmam Hasan b. Ali (a.s)

Özel İmamet İmam Hasan b. Ali (a.s)

- *el-Bihar*, 43/322-359, 44/1-173, *Tarih-u İmam'il Hasan (a.s)*
- *el-Bihar*, 44/1-69, *Sulb'ul İmam ve İletubü*
- *Kenz'ul Ummal*, 13/646-654, *el-Hasan (a.s)*



203. Bölüm

İmametinin Delili

1118. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emir’ul-Mü’minin (a.s) ölüm döşeginde yatınca oğlu Hasan’a şöyle buyurdu: “Yanıma yaklaş, Resulullah’ın bana söylediği sırrı sana da söyleyeyim ve bana verdiği emaneti sana vereyim.”Daha sonra bu dediğini yaptı.”¹

1119. *Selim b. Kays şöyle diyor:* “Müminlerin Emiri Ali (a.s) oğlu Hasan’a vasiyet edince ben de orada hazır idim. Hz. Ali oğlu Hasan, Muhammed b. Hanefiyye bütün çocukları, kendisine uyanların ileri gelenleri ve ailesini de bu vasiyetine şahid kıldı, ardından kitap ve silahı ona teslim etti.”²

bak. el-Kafi, 1/297, Bab’ul İşaret ve’n-Nas a’lel-Hasan b. Ali (a.s); el-Bihar, 43/322, 14. Bölüm

204. Bölüm

Hasan Bendendir ve Ben de Ondan

1120. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hasan bendendir ve ben de ondan, Allah onu

seveni sever; Hasan ve Hüseyin torunlardan iki torundur.”³

1121. *Mikdam b. Me’dikerb ve Amr b. Esved, Kınnesrin denen yere gittiler. Muaviye Mikdam’a şöyle dedi:* “Hasan b. Ali’nin vefat ettiğini duydun mu?”Mikdam, “İnna lillah ve inna ileyhi raciun”(hepimiz Allah’tan geldik ve Allah’a döneceğiz.) dedi. Muaviye, “Acaba sen bunu bir musibet mi kabul ediyorsun?”dedi. Mikdam şöyle cevap verdi: “Nasıl musibet bilmeyeyim ki? Oysa Resulullah (s.a.a) onu dizlerine oturtup, “Bu bendendir” diye buyurdu.”⁴

205. Bölüm

İmam Hasan’ın (a.s) Sevgisi

1122. *Resulullah (s.a.a) Hasan’a (a.s) işaret ederek şöyle buyurmuştur:* “Beni seven bunu sevmelidir.”⁵

1123. *Resulullah (s.a.a) Hasan’a (a.s) işaret ederek şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! Ben onu seviyorum. O halde sen de sev ve onu seveni de sev.”⁶

1124. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ım! Ben onu seviyorum, sen de onu sev.”⁷

³ el-Bihar, 43/306/66

⁴ Kenz’ul Ummal, 37658

⁵ a. g. e. 37637

⁶ a. g. e. 37640

⁷ a. g. e. 37651

¹ el-Kafi, 1/298/2

² a. g. e. s. 297/1

206. Bölüm

İmam Hasan'ın (a.s) İbadeti

1125. İmam Zeyn'ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Hasan b. Ali b. Ebi Talib (a.s) kendi zamanında insanların en çok ibadet edeni, en zahidi ve en üstünüydü.”¹

bak. el-İbadet, 2498. Bölüm

¹ Emali es-Seduk, 150/8

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)
(5) İmam Hüseyin b. Ali (a.s)

Özel İmamet İmam Hüseyin b. Ali (a.s)

- *el-Bihar*, 44/174-394 ve c. 45, *Tarib-ul-İmam'ül Huseyn (a.s)*
- *Kenz'ul Ummal*, 13/654-671, *el-Hüseyin (a.s)*
- *Kenz'ul Ummal*, 13/671-674, *Katl'ul Hüseyin (a.s)*



207. Bölüm

İmam Hüseyin'in (a.s) İmamet Delili

1126. *İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Hüseyin b. Ali (a.s) nefsim öldükten ve ruhum cismimden ayrıldıktan sonra benden sonraki imamdır. Onun Peygamber'den (s.a.a) veraseti ismi yüce olan Allah katında kitapta (Levh-i Mahfuz'da) kayıd olmuştur. Aziz ve Celil olan Allah bu verasete anne ve babasından aldığı veraseti de eklemiştir. Zira Allah sizlerin yaratıkların en iyisi olduğunu bilmiş, bu yüzden sizler arasından Muhammed'i (s.a.a) seçmiş, Muhammed ise Ali'yi (a.s), Ali de (a.s) beni İmam seçmiştir ve ben de Hüseyin'i (a.s) imam seçtim.”¹

bak. el-Kaфі, 1/300, Bab'ul İşaret ve'n-Nas a'lel-Hüseyin b. Ali (a.s); el-Bihar, 44/174, 24. Bölüm

208. Bölüm

Hüseyin Benden ve Ben Ondanım

1127. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hüseyin bendendir ve ben de Hüseyin'den. Allah Hüseyin'i

seveni sever. Hüseyin torunlardan bir torundur.”²

1128. *Bera b. Azib şöyle diyor:* “Resulullah'ın (s.a.a) Hüseyin'i (a.s) kucağında taşıyarak şöyle buyurduğunu işittim: “Allah'ım! Ben onu seviyorum. O halde sen de onu sev.”³

1129. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hüseyin bendendir ve ben de ondan.”⁴

² el-Bihar, 43/261/1

³ a. g. e. s. 264/16

⁴ Kenz'ul Ummal, 37684

¹ el-Kaфі, 1/301/2

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)
(6) İmam Ali b. Hüseyin (a.s)

Özel İmamet İmam Ali b. Hüseyin

• *el-Bihar, 46/2-209, Tarîh'il İmam Ali b. Hüseyin (a.s)*



209. Bölüm İmam Ali b. Hüseyin'in İmamet Delili

1130. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hüseyin b. Ali'nin (a.s) şehadet anı çatınca büyük kızı Fatıma binti Hüseyin'i (a.s) yanına çağırды. Kapalı bir yazıyı ve açık bir vasiyetnameyi kendisine verdi. Ali b. Hüseyin büyük bir karın ağrısına tutulmuştu. Artık hiç kimse onun kurtulacağını sanmıyordu. Fatıma onu aldı ve Ali b. Hüseyin'e (a.s) verdi. Allah'a yemin olsun ki bu mektup sonradan bizlere ulaştı...Allah'a andolsun ki Adem'in yaratılışından dünyanın sonuna kadar Adem oğullarının ihtiyaç duymuş olduğu ve duyduğu her şey o mektupta yazılıdır.”¹

*bak. es-Sucud, 1746-1747.
Bölümler*

210. Bölüm İmam Zeyn'ul Abidin'in Makamı

1131. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü bir münadi şöyle seslenir: “Zeyn'ul Abidin nerede?” Ben, “Oğlum Ali b. Hüseyin b. Ebi Talib'in

safları yardımını (ve ileriye doğru çıkmaya çalıştığını) görür gibiyim.”²

1132. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü bir münadi şöyle seslenir: “Zeyn'ul Abidin nerede?” Ben adeta Ali b. Hüseyin'in safları yardımını (ve ileriye doğru çıkmaya çalıştığını) görür gibiyim.”³

¹ el-Kafi, 1/303/1

² el-Bihar, 46/3/1

³ a. g. e. h. 3

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)
(7) İmam Muhammed b. Ali Bakır (a.s)

Özel İmamet
İmam Muhammed b. Ali
Bakır (a.s)

• *el-Bihar, 46/212-367, Tarîh'ul İmam'il Bakır (a.s)*



211. Bölüm

İmam Muhammed b. Ali Bakır'ın (a.s) İmamet Delili

1133. İmam Zeyn'ul Abidin (a.s), “senden sonraki imam kimdir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Oğlum Muhammed'dir. O ilmi derinden yarar.”¹

1134. Ali b. Hüseyin (a.s) ölümüyle sonuçlanan hastalığa yakalanınca oğlu Muhammed, Hasan, Abdullah, Ömer, Zeyd ve Hüseyin'i topladı. Oğlu Muhammed'i kendine vasi kıldı. Ona Bakır lakabını verdi ve diğer çocuklarının işini ona ısmarladı.²

bak. el-Bihar, 46/229, 4. Bölüm; el-Kaî, 1/305, Bab'ul İşaret ve'n-Nas a'la Ebi Cafer (a.s)

212. Bölüm

İlmi Yaran Kimse

1135. Resulullah (s.a.a) Cabir b. Abdullah Ensari'ye şöyle buyurmuştur: “Ey Cabir! Şüphesiz ki sen Tevrat'ta Bakır olarak bilinen oğlum Muhammed b. Ali b. Hüseyin b. Ali b. Ebi Talib'i görünceye dek hayatta

kalacaksın. Onu görürsen kendisine selamımı ilet.”³

1136. Resulullah (s.a.a) Cabir b. Abdullah Ensari'ye şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz sen adı benim adım olan, davranışları benim davranışlarıma benzeyen ve ilmi yaran bizden birini göreceksin.”⁴

1137. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ey Cabir! Oğlum Hüseyin'in Ali adında bir oğlu olacaktır. Kıyamet günü bir münadi, “Abidlerin efendisi ayağa kalksın” deyince Ali b. Hüseyin ayağa kalkar. Ali'nin de Muhammed adında bir oğlu olacaktır. Ey Cabir! Eğer onu görürsen kendisine selamımı ulaştır ve bil ki sen onu gördükten sonra çok kısa bir süre hayatta kalacaksın.”⁵

¹ Heraic ve'l Ceraih, 1/268/12

² Kifayet'ul Eser, 239

³ el-Bihar, 46/223/1

⁴ a. g. e. s. 225/5

⁵ a. g. e. s. 227/9

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)
(8) İmam Cafer b. Muhammed Sadık
(a.s)

Özel İmamet
İmam Cafer b.
Muhammed Sadık (a.s)

• *el-Bihar, 47/ 1-413, Tarih'ul İmam'il Sadık (a.s)*



213. Bölüm

Cafer b. Muhammed Sadık'ın (a.s) İmamet Delili

1138. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Oğlum Cafer b. Muhammed b. Ali b. Hüseyin b. Ali b. Ebi Talib dünyaya gelince onu Sadık olarak adlandırın.”¹

1139. *Muhammed b. Müslim şöyle diyor:* “Ebu Cafer Muhammed b. Ali Bakır'ın (a.s) yanında oturduğum bir sırada oğlu Cafer başında perçemi elindeki ince bir ağaç dalıyla oynadığı bir halde içeri girdi. Bakır (a.s) onu tuttu ve göğsüne bastırarak şöyle buyurdu: “Annem babam sana feda olsun ki oyun ve eğlence ehli değilsin.” Daha sonra bana şöyle buyurdu: “Ey Muhammed! Benden sonra senin İmamın budur, ona uy, ilminden istifade et. Allah'a andolsun ki o Peygamber'in, “tarafdarları dünya ve ahirette zafere erişecektir” dediği Sadık'tır.”²

bak. el-Bihar, 47/12, 3. Bab; el-Kafi, 1/306, Bab'ul İşaret ve'n-Nas a'la Ebi Abdillab Cafer b. Muhammed Sadık (a.s)

¹ Heraic ve'l Ceraih, 1/268/12

² el-Bihar, 47/15/12

214. Bölüm

İmam Sadık'ın (a.s) Sireti ve Yüce Ahlakı

1140. *Muhammed b. Ziyad Ezdi şöyle diyor:* “Medine fakihi Malik b. Enes'in şöyle dediğini işittim: “Cafer b. Muhammed Sadık'ın huzuruna varınca bana bir yastık veriyor, saygı gösteriyor ve şöyle buyuruyordu: “Ey Malik! Ben seni seviyorum.” Ben bu sözden çok hoşnut oluyordum ve Allah'a şükreliyordum.” Malik şöyle diyor: “İmam Sadık (a.s) sürekli şu üç halet üzereydi: Ya oruçluydu, ya namaz kılıyordu veya Allah'ı zikreliyordu. O büyük abidlerden ve Allah'tan korkan yüce zahitlerden idi. Bir çok hadis söylüyordu. Meclisi çok güzel ve faydalıydı.”³

1141. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey gençler! Allah'tan korkunuz ve emirlerin yanına gitmeyiniz. Onları tabi oluncaya (iktidardan düşünceye) kadar kendi başlarına bırakınız. Allah yerine şahsiyetleri dost edinmeyiniz. Allah'a andolsun ki ben sizlere onlardan daha hayırlıyım.” Daha sonra elini göğsüne vurdu.”⁴

³ a. g. e. S. 16/1

⁴ Nur'us Sakaleyn, 2/191/69

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)

(9) İmam Musa b. Cafer Kazım (a.s)

Özel İmamet İmam Musa b. Cafer Kazım (a.s)

• *el-Bihar, 48/1-328, Tarih'ul İmam'il Kazım (a.s)*



215. Bölüm

İmam Kazım'ın (a.s) İmamet Delili

1142. *İmam Sadık (a.s), Sefvan Cemmal'in imamet sahibi hakkındaki sorusuna cevaben şöyle buyurmuştur:* “Bu makama sahib olan boş şeylerle oyalanmaz.” Bu esnada henüz çocuk olan Musa b. Cafer kucağında Mekke geçisi olduğu ve kendisine, “Rabbine secde et” dediği bir halde içeri girdi. Ebu Abdullah (İmam Sadık) onu kucağına alarak şöyle buyurdu: “Annem babam sana feda olsun ki boş şeyler ile oynamıyorsun.”¹

216. Bölüm

İmam Zindanda

1143. *Ali b. Süveyd şöyle diyor:* “Ebu'l Hasan Musa (a.s) zindanda iken kendisine bir mektup yazdım, halini sordum ve bir çok konuları ilettim. Birkaç ay bana cevap vermedi. Daha sonra bana cevap yazdı. O nüshada şöyle yazılıydı: “Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla...Allah'a hamd-u senadan sonra...Sen Allah'ın Al-i Muhammed nezdinde özel bir makama erdirdiği ve korumasını

istediği dinine dost kıldığı bir kimsesin.”²

1144. *İmam Kazım (a.s) Ali b. Süveyd'in sorusuna zındandayken şöyle cevap vermiştir:* “Ey Ali! Bana dininin ölçüsünü kimden alman gerektiğini sormuşsun. Dininin ölçülerini taraftarlarımızdan gayrisinden alma. Eğer taraftarlarımızdan ileri gidecek olursan şüphesiz dinini hainlerden almış olursun.”³

¹ Menakıb-i İbn-i Şehraşub, 4/317

² el-Bihar, 78/329/7

³ Vesail'uş-Şia, 18/109/42

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)
(10) İmam Ali b. Musa Rıza (a.s)

Özel İmamet
İmam Ali b. Musa Rıza
(a.s)

• *el-Bihar, 49/2-337, Tarih'ul İmam'ir-Rıza (a.s)*



217. Bölüm İmam Rıza'nın (a.s) İmamet Delili

1145. *Abdurrahman b. Haccac şöyle diyor:* “Ebu'l Hasan Musa b. Cafer (a.s) oğlu Ali'yi (a.s) kendine vasi kıldı, ona bir vasiyetname yazdı ve Medine'nin tanınmış şahsiyetlerinden 60 kişiyi de buna şahit tuttu.”¹

bak. el-Bihar, 49/11, 2. Bölüm; el-Kafi, 1/311, Bab'ul İşaret ve'n-Nas a'la Ebi'l Hasan Rıza (a.s)

218. Bölüm İmam Rıza'nın (a.s)Veliahtlığı Kabule Zorlanması

1146. *Eba Selt Herevî şöyle diyor:* “Memun, İmam Rıza'ya (a.s) şöyle dedi: “Ey İbn-i Resulillah (s.a.a)! Ben kendimi hilafetten azletmek, onu sana vermek ve sana biat etmek istiyorum.”İmam Rıza (a.s) şöyle buyurdu: “Eğer hilafet seninse ve Allah sana vermişse o halde Allah'ın sana giydirdiği elbiseyi bedeninden çıkarıp başkasına vermek caiz olmaz. Yok eğer hilafet senin değilse senin olmayan bir şeyi bana

vermen caiz değildir.”Memun şöyle dedi: “Ey İbn-i Resulillah! Bu işi mutlaka kabullenmen gerekir.”İmam Rıza (a.s) şöyle buyurdu: “Ben kendi isteğim ile asla böyle bir şeyi kabullenmem. Sen bu işinle halka şöyle demek istiyorsun: “Ali b. Musa dünyadan yüz çevirmemiş, aksine dünya ona yüz çevirmiştir. Görmüyor musunuz, nasıl da hilafet hırsına kapılarak veliahtlığı kabul etti.”Memun kızarak şöyle dedi: “Allah'a yemin olsun ki eğer veliahtlığı kabul etmezsen seni kabul etmeye zorlarım. Eğer bu işi yapacak olursan ne iyi, aksi takdirde boynunu vururum.”²

bak. el-Bihar, 49/128, 13. Bölüm

219. Bölüm İmam Rıza'nın (a.s) Serahs Zindanındaki Hali

1147. *Herevî şöyle diyor:* “İmam Rıza'nın (a.s) Serahs'ta zindanda bulunduğu ve zincire vurulduğu Bab'ud Dar'a gittim. Gardiyandan İmam Rıza'yı görmek için izin istedim. Bana onu göremeyeceğimi söyledi. Ben, “Neden?” diye sorunca şöyle dedi: “Çünkü bazen gece gündüz bin rekat namaz kılmaktadır. Sadece günün

¹ el-Bihar, 49/17/15

² Uyun-u Ahbar'ir-Rıza (a.s), 2/139/3

başlangıcında, zevalden önce ve güneş batmaya yakın olduğu bir zamanda bir süre namaz kılmaya ara vermektedir. Bu zamanlarda da namaz kıldığı yerde oturmakta, Allah ile raz-u niyazda bulunmaktadır. Hereviy şöyle diyor: Gardiyana, “Bu süre zarfında kendisini görmeye izin vermesi için bir ricada bulun” dedim. Gardiyan, “benim için izin aldı ve ben de İmam Rıza’nın (a.s) huzuruna vardım. Onun namaz kıldığı yerde oturduğunu ve derince düşündüğünü gördüm.”¹

220. Bölüm

İmam Rıza’nın (a.s) Çeşitli Dilleri Bilmesi

1148. *Eba Selt Herevi şöyle diyor:* “İmam Rıza (a.s) insanlarla kendi diliyle konuşuyordu. Allah’a andolsun ki her dili kendi ehlinde daha iyi biliyor ve güzel konuşuyordu. Bir gün kendisine şöyle dedim: “Ey İbn-i Resulillah! ben sizin çeşitli dilleri bilmenize şaşıyorum.” İmam Rıza (a.s) şöyle buyurdu: “Ey Eba Selt! Ben Allah’ın kulları üzerindeki hüccetiyim. Allah dillerini bilmediği insanlara birini hüccet kılmaz. Emir’el-Mü’minin’in (a.s) şöyle buyurduğunu duymadın mı: “Bizlere Fasl’ul-hitab verilmiştir.” Fasl’ul-hitab

dilleri bilmekten başka bir şey midir?”²

221. Bölüm

İmam Rıza’nın (a.s) Kalp Güveni

1149. *İmam Rıza (a.s), “Kılıçlardan kan damladığı halde sen böyle (korkusuzca) mi konuşuyorsun?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın yaratıklarından en zayıfı olan karınca vesilesiyle koruduğu ve Horasan devesinin gitmek istediği takdirde ulaşamadığı altından bir vadisi vardır.”³

¹ el-Bihar, 49/91/5

² Uyun-u Ahbar’ir-Rıza, 2/228/3

³ el-Bihar, 60/186/17

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)

(11) İmam Muhammed b. Ali Cevad (a.s)

Özel İmamet İmam Muhammed b. Ali Cevad (a.s)

• *el-Bihar, 50/1-109, Tarih'ul İmam'il Cevad (a.s)*



222. Bölüm
İmam Muhammed b.
Ali Cevad'ın (a.s)
İmamet Delili

1150. *Abdullah b. Cafer şöyle diyor:*
“Ben ve Sefvan b. Yahya İmam Rıza'nın (a.s) huzuruna vardık. Henüz üç yaşında olan Ebu Cafer orada öylece duruyordu. Ben şöyle dedim: “Allah bizleri sana feda etsin, eğer Allah korusun bir olay olursa sizden sonra kim (imam) olacaktır?” İmam Rıza (a.s) İmam Cevad'a işaret ederek, “Bu oğlum.” diye buyurdu. Abdullah b. Cafer şöyle diyor: İmam Rıza'ya (a.s), “O bu yaşta mı?” diye sorunca İmam Rıza (a.s) şöyle buyurdu: “Evet o bu yaşta iken! Allah Tebarek ve Teala iki yaşındaki İsa'yı delil kıldı.”¹

bak. el-Bihar, 50/18, 2. Bölüm;
el-Kafi, 1/320, Bab'ul İşaret ve'n-
Nas a'la Ebi Cafer'is-Sani (a.s)

¹ el-Bihar, 50/35/23

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)

(12) İmam Ali b. Muhammed Hadi (a.s)

Özel İmamet İmam Ali b. Muhammed Hadi (a.s)

• *el-Bihar, 50/113-232, Tarih'ul İmam'il Hadi (a.s)*



223. Bölüm

İmam Hadi'nin (a.s) İmamet Delili

1151. *İmam Cevad (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Benden sonraki imam oğlum Ali'dir. Onun emri benim emrim, onun sözü benim sözüm ve ona itaat bana itaattir. Ondan sonra da imamet oğlu Hasan'a geçecektir.”¹

bak. el-Bihar, 50/118, 2. Bölüm; el-Kaşı, 1/323, Bab'ul İşaret ve'n-Nas ala Ebi'l Hasan'is-Salis (a.s)

224. Bölüm

İmam Hadi'nin (a.s) Zindandaki Hali

1152. *İbn-i Evreme şöyle diyor:* “Mütevekkil zamanında Samerra'ya gittim ve Mütevekkil'in Ebu'l Hasan'ı öldürme işini kendisine ısmarladığı Said Hacib'in yanına vardım. Bana, “Rabbini görmek istiyor musun?” dedi. Ben şöyle dedim: “Süphanallah! Benim rabbim gözle görülmez.” Said şöyle dedi: “Maksadım sizin İmamınız sandığınız kimsedir.” Ben, “Onu görürsem hiç de kötü olmaz.” dedim. O şöyle dedi: “Bana onu

öldürmemi söylediler, ben de yarın bu işi göreceğim, şu an yanında bir postacı vardır. O gidince sen yanına var.” Bir müddet sonra postacı dışarı çıktı. Said, “içeri gir” dedi. Ben Ebu'l Hasan'ın mahpus olduğu eve girdim. Aniden gözüm Ebu'l Hasan'ın tam karşısında kazılan mezara ilişti. Yanına vardım. Selam verdim ve hüngür hüngür ağladım. Bana, “Neden ağlıyorsun?” diye sordu. Ben, “Gördüğüm şeyler için” dedim. Ebu'l Hasan (a.s) şöyle buyurdu: “Gördüğün şeyler için ağlama; zira onlar bu işi başaramayacaklardır.” İmam beni sakinleştirdi. Daha sonra şöyle buyurdu: “İki gün geçmeden Allah onun ve gördüğün dostunun kanını dökecektir.” İbn-i Evreme şöyle diyor: “Allah'a yemin olsun ki iki gün geçmeden o (Mütevekkil ve gördüğüm dostu) öldürüldü.”²

1153. *el-Vahide kitabında şöyle yer almıştır:* “Kardeşim Hüseyin b. Muhammed bana şöyle dedi: “Bega veya Vasif'in (bu şek benden kaynaklanmıştır) oğlunun öğretmeni olan bir dostum vardı. O bana şöyle dedi: “Emir hilafet konağından dönüşte bana şöyle dedi: “Bu gün Müminlerin Emiri, Rıza'nın oğlu olduğunu söylediğiniz kimseyi yakalayarak Ali b. Kerker'e teslim etti. Onun şöyle

¹ el-Bihar, 50/118/1

² Heraic ve'l Ceraih, 1/412/17

dediğini işittim: “Şüphesiz ben Allah nezdinde Salih’in devesinden daha değerliyim.”**Yurdunuzda üç gün daha kalın. Bu, yalanlanmayacak bir sözdür**”Ben bu ayetten ve sözlerinden hiç bir şey anlamadım, maksadın nedir?”Kardeşim şöyle dedi: “Ona, “Allah sana izzet versin! O tehdit etmiştir, sabret de üç gün sonra neler olduğunu gör.”dedim. Ertesi gün halife imamı serbest bıraktı ve ondan özür diledi. Üçüncü gün ise Yağız, Yeğlun ve Tamiş bir grupla birlikte kıyam ederek onu öldürdü ve oğlu Muntasır’ı halife seçtiler.”¹

¹ el-Bihar, 50/189/1

22. Konu

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)
(13) İmam Hasan b. Ali Askeri (a.s)

Özel İmamet
İmam Hasan b. Ali Askeri (a.s)

• *el-Bihar, 50/235-339, Tarih'ul İmam'il Askeri (a.s)*



225. Bölüm

İmam Hasan b. Ali Askeri'nin (a.s) İmamet Delili

1154. İmam Hadi (a.s) şöyle buyurmuştur: “Benden sonra İmam Hasan’dır, Hasan’dan sonra ise yeryüzü zulüm ve sitemle dolduktan sonra onu adalet ve insafla dolduracak olan oğlu Kaim’dir.”¹

Bak, el-Bihar, 50/239, 2. Bölüm; el-Kaî, 1/325, Bab’ul İşaret ve’n-Nas, ala Ebi Muhammed (a.s)

226. Bölüm

İmam Askeri'nin (a.s) Zindandaki Hali

1155. Ahmed b. Muhammed b. Ayyaş’ın kitabında şöyle yer almıştır: “Ebu Haşim Caferi, Ebu Muhammed (a.s) ile aynı zindanda bulunuyordu. el-Mu’tez bu ikisini H. 258 yılında Ebu Talib soyundan bir grupla birlikte hapsedmiştir. O şöyle diyor: “Ahmed b. Ziyad Hemdani, Ali b. İbrahim b. Haşim’den ve o da Davud b. Kasım’dan bizler için şöyle dediğini nakletmiştir: “Ben, Hüseyin b. Muhammed Akiki,

Muhammed b. İbrahim Amri, falan ve falan ile birlikte Serh kalesindeki Haşîş adıyla bilinen zindanda birlikte bulunuyorduk. Ebu Muhammed el-Hasan ve kardeşi Cafer bir gün yanımıza geldi, biz hemen etrafına doluştuk. Onun zindana atılmasına Salih b. Vasif sebep olmuştur. Aynı zamanda aramızda Cumeh kabilesinden Alevi olduğunu söyleyen birisi vardı. Şöyle diyor: “Ebu Muhammed bizlere bakarak şöyle buyurdu: “Eğer aranızda yabancı olmasaydı size ne zaman serbest bırakılacağınızı söylerdim.”İmam (a.s) Cumeh kabilesinden olan şahsa işaret ederek dışarı çıkmasını söyledi, o da dışarı çıktı. Daha sonra Ebu Muhammed şöyle buyurdu: “Bu adam sizden değildir. Ondan korkunuz, gömleğinin içinde halife için yazdığı ve halife hakkında söylediğiniz ve her şeyin kaydedildiği bir mektup vardır.”Biris kalkarak o şahsın elbiselerini aradı ve içinde bizleri kötilediği mektubu bulup çıkardı.”²

1156. Ebu Haşim Caferi şöyle diyor: “Ben Ebu Muhammed (a.s) ile birlikte Muhtedi b. Vasik’in zindanında bulunuyordum. Ebu Muhammed (a.s) bana şöyle buyurdu: “Ey Ebu Haşim! Bu isyankar, bu gece Allah ile oyun oynamak istiyor. Oysa Allah ömrünü azaltmış ve ondan

¹ el-Bihar, 50/239/4

² a. g. e. s. 311/10

sonra yerine geçen kimseye vermiştir.”Benim çocuğum yoktu, çok geçmeden Allah bana bir çocuk verdi. Ebu Haşim şöyle diyor: “Sabahleyin Türkler Muhtedi’nin aleyhine kıyam ettiler ve onu öldürdüler. Onun yerine Mu’temed geçti. Allah-u Teala böylece bizleri salim kıldı.”¹

1157. *Muhammed b. İsmail şöyle diyor:* “Ebu Muhammed (a.s) zindana atıldığında Abbasiler, Salih b. Ali ve imamet yolunda sapmış diğerleri hep birlikte Salih b. Vasîf’in yanına vararak şöyle dediler: “Ebu Muhammed’i sıkı tut sakın müsamaha etme.”Salih onlara şöyle dedi: “Ona ne yapayım? Ben ona, bulabildiğim en kötü insanlardan iki kişiyi vekil kıldım. Ama o ikisi (Ebu Muhammed’in tesirinde kalarak) ibadet ve namaza yöneldiler.”²

¹ el-Gaybetu li'l-Tusi, 205/173

² el-Bihar, 50/308/6

el-İmamet (3)

el-İmamet-i Hasse (2)

(14) İmam-i Kaim Hücet b. Hasan (a.s)

Özel İmamet İmam Kaim Hücet b. Hasan (a.s)

- *el-Bihar*, 51-53, *Tarih'ul İmam'il es-Sani Eşer* (a.s)
- *Kenż'ul Ummal*, 14/261, *Huruc'il Mebdi* (a.s) ve s. 584 *el-Mebdi* (a.s)
- *Sünen-i İbn-i Mace*, 2/1366, *Huruc'il Mebdi* (a.s)



227. Bölüm

Hiz. Mehdi'nin (a.s) İsimleri

1158. *İmam Bakır (a.s) Sumali'nin, İmam'ın neden Kaim olarak adlandırıldığını sorması üzerine şöyle buyurmuştur:* “Ceddim Hüseyin (a.s) öldürölünce melekler aziz ve celil olan Allah'ın dergahına ağlayıp yakararak şöyle seslendiler: “İlahımız, mevlamız! Senin seçtiğin, senin seçtiğinin oğlu ve yaratıklarının en iyisi öldürölündüğü halde görmezlikten mi geleceksin?” Aziz ve celil olan Allah onlara şöyle vahy etti: “Meleklerim! Sakin olun. İzzet ve celalime andolsun ki her ne kadar uzun da sürse (bir gün mutlaka) onlardan intikam alacağım. Daha sonra Allah-u Teala Hüseyin'in (a.s) soyundan olan imamları meleklerle gösterdi ve melekler böylece sevindiler. Aralarından biri ayakta durmuş namaz kılıyordu. Allah şöyle buyurdu: Bu Kaim (ayakta duran) kimse vasıtasıyla intikam alacağım.”¹

1159. *İmam Sadık (a.s), Kaim'in, Mehdi olarak adlandırılmasının sebebi sorulunca şöyle buyurdu:* “Çünkü o tüm gizli şeylere hidayet edilmiştir.”²

¹ el-Bihar, 51/28/1

² el-Gaybetu- li'l-Tusi, 471/489

1160. *İmam Bakır (a.s), Allah-u Teala'nın “Haksız yere öldürölünenin velisine bir yetki tanımışsındır...Zira kendisi ne de olsa yardım görmüştür.”³ ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Allah Mehdi-i Mansur (yardım görmüş) olarak adlandırmıştır. Nitekim (Peygamberi) Ahmed, Muhammed ve Mahmud; İsa'yı (a.s) da Mesih olarak adlandırmıştır.”⁴
Bak, el-Bihar, 51/28, 2. Bölüm

228. Bölüm

Hiz. Mehdi'nin (a.s) İmamet Delili

1161. *İmam Askeri (a.s), kendinden sonraki İmam ve Hüccet hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Oğlum Muhammed'dir. O benden sonraki İmam ve Hüccettir. Her kim onu tanımadan ölürse cahiliye ölümü üzere ölmüştür. Bil ki onun cahillerin şaşkına düştüğü ve batıl ehlinin helak olduğı bir gaybeti vardır. Onun (ne zaman zuhur edeceği hakkında) vakit tayin edenler yalan söylemektedir ve o gaybetten sonra zuhur edecektir. Necef-i Kufe'de başının üstünde dalgalanan beyaz bayrakları görür gibiyim.”⁵

³ İsra suresi, 33. ayet

⁴ el-Bihar, 51/30/8

⁵ a. g. e. s. 160/7

Bak, el-Bihar, 51/65, 1-10.
Bölümler

229. Bölüm Mehdi'nin (a.s) Müjdesi

1162. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey Fatıma! Sana müjdelers olsun, Mehdi sendendir.”¹

1163. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizlere müjdelers olsun. Mehdi, Kureyş'ten, Ehl-i Beyt'imden birisi, insanların ihtilaf ve sürçmeler içine düştüğü bir zamanda, yeryüzü zulüm ve haksızlıkla dolduktan sonra onu adalet ve insafla dolduracaktır.”²

1164. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mehdi evlatlarımdan biridir, yüzü parlayan bir yıldız gibidir.”³

1165. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mehdi bizden ve Fatıma'nın evlatlarından biridir.”⁴

1166. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hüccetler bizim Mehdi ile sona erer. Mehdi, imamların sonuncusu, ümmetin kurtarıcısı ve nurun nihayetidir.”⁵

230. Bölüm Mehdi (a.s), Allah'ın Yeryüzündeki Bakiyye'sidir

Kur'an

“İnanıyorsanız, Allah'ın geri bıraktığı bakiyyetullah sizin için daha hayırlıdır. Ben size bekçi değilim.”⁶

1167. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “(Mehdi) Hikmet zırhını giymiş ve tüm adabıyla almıştır. O Allah'ın hüccetlerinin bakiyyesi (geriye kalanı) ve Resulünün halifelerinden bir halifedir.”⁷

1168. *İmam Mehdi (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben Allah'ın yeryüzündeki bakiyyesi ve düşmanlarından intikam alan kimseyim.”⁸

1169. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “(Mehdi) zuhur edince sırtını Ka'be'ye yaslar. Yanına 313 kişi toplanır. İlk olarak şu ayeti okur: “**Eğer iman etmişseniz “Allah'ın Bakiye”si (Bakiyetullah) sizler için daha hayırlıdır.**” Sonra şöyle der: “Ben Allah'ın bakiyyesi, hücceti ve üzerinizdeki halifesiyim. Her Müslüman ona şöyle selam verir: “Allah'ın selamı sana

¹ Kenz'ul Ummal, 34208

² a. g. e. 38653

³ a. g. e. 38666

⁴ a. g. e. 39675

⁵ Nehc'us Saadet, 1/472

⁶ Hud suresi, 86. ayet

⁷ Şerh-u Nehc'il Belağa-i İbn-i Ebî'l Hadid, 10/95

⁸ Kemal'ud Din, 2/384/1

olsun, ey Allah'ın yeryüzündeki bakiyyesi!"¹

231. Bölüm

Kıyamet Mehdi (a.s) Zuhur Edinceye Kadar Kopmaz

1170. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* "Yeryüzü zulüm ve düşmanlıkla dolmadıkça kıyamet kopmaz. Sonra Ehl-i Beyt'imden olan biri kıyam ederek, yeryüzünü zulüm ve haksızlıkla dolduğu gibi adalet ve insafla doldurur."²

1171. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* "Ehl-i Beyt'imden, adı adım ile eşleşen (adaşım) birisi hükümet kurmadıkça kıyamet kopmaz."³

232. Bölüm

Peygamber'in Ehl-i Beyt'inden Biri Yeryüzünü Adeletle Dolduracaktır.

1172. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* "Bir günlük zaman da kalsa Allah-u Teala Ehl-i Beyt'imden, yeryüzünü zulümle dolduğu gibi adaletle dolduracak birini gönderir."⁴

¹ Nur'us Sakaleyn, 2/392/194

² Kenz'ul Ummal, 38691

³ a. g. e. 38692

⁴ a. g. e. 38675

1173. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* "Benden sonra halifeler, halifelerden sonra emirler, emirlerden sonra melikler, meliklerden sonra da cabbarlar (zorbalı) olacaktır. Sonra Ehl-i Beyt'imden biri çıkar da yeryüzü zulümle dolduğu gibi onu adaletle doldurur."⁵

1174. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* "Dünyadan geriye bir gece de kalsa Ehl-i Beyt'imden biri dünyada hükümet kuracaktır."⁶

bak. el-Adl, 2546. Bölüm

233. Bölüm

Mehdi'nin (a.s) Adının Resulullah'ın (s.a.a) Adıyla Aynı Oluşu

1175. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* "Dünya, adı adımla aynı olan Ehl-i Beyt'imden biri hükümet kurmadıkça (ortadan) gitmez ve sona ermez."⁷

1176. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* "Adımı taşıyan Ehl-i Beyt'imden biri hükümet kuracaktır. Dünyadan bir gün bile kalsa Allah hükümet kuruncaya kadar o günü uzatacaktır."⁸

1177. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* "Dünyadan bir gün

⁵ a. g. e. 38667

⁶ a. g. e. 38683

⁷ a. g. e. 38655

⁸ a. g. e. 38661

de baki kalsa adımı taşıyan evlatlarımdan biri yeryüzünü zulüm ve haksızlıkla dolduktan sonra adalet ve insafla dolduruncaya kadar Allah o günü uzatır.”¹

bak. Kenz’ul Ummal, 38676

234. Bölüm

İmam-ı Kaim’in (Hz. Mehdi’nin) İki Gaybeti

1178. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kaim’in (Hz. Mehdi’nin) iki gaybeti olacaktır. Birisi uzun, diğeri ise kısa sürecektir. (Kısa süren) birincisinde has taraftarları yerini bilecektir. (Uzun süren) ikincisinde ise sadece dini has dostlarından bazı kimseler bilecektir.”²

1179. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kaim’in iki gaybeti olacaktır. Birincisinde, “O ölmüştür”denilecektir. Onun nerede olduğunu da hiç kimse bilmeyecektir.”³

1180. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz bu işin sahibi için iki gaybet (dönemi) olacaktır. Birisi uzun sürecektir. Bazıları, “O öldü”, bazıları “O öldürüldü”ve bazıları da “O gitti”(artık dönmeyecektir.)”diyecektir. Dostlarından

sadece az bir grup işi hakkında (inançlarında) sabit kalacaktır.”⁴

235. Bölüm

İmam’ın Gaybetinde Dine Sarılmanın Zorluğu

1181. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz sizler ashabımsınız. Kardeşlerim ise ahir zamanda gelecek olan bir topluluktur. Onlar beni görmediği halde bana iman edecektir. Onlar için dininde baki/sabit kalmak karanlık bir gecede, elleriyle deve dikenini parçalamaktan veya yakıcı bir kor parçası avuçlamaktan daha zor olacaktır. Onlar karanlıkların kandilleridir. Allah onları her türlü bulanık ve zifiri karanlıkları andıran fitnelerden korumuştur.”⁵

1182. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Sizden sonra bir kavim gelecektir. Onlardan her birinin sizden elli kişinin sevabı olacaktır.”Ashab, “Ya Resulullah! Biz Bedir, Uhud ve Huneyn’de seninle birlikte bulunanlarız. Kur’an bizim aramızda nazil olmuştur. Bu nasıl olur?”deyince Resulullah şöyle buyurdu: “Sizler onların katlandıklarına katlanamaz ve onların sabrettiği gibi sabredemezsiniz.”⁶

¹ Ravzat’ul Vaizin, 286, Sünen-i İbn-i Davud, 4282

² el-Bihar, 52/155/10

³ Gaybetu li’n-Nu’mani, 173/8

⁴ el-Bihar, 52/153/5

⁵ a. g. e. s. 124/8

⁶ a. g. e. s. 130/26

1183. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz bu işin sahibinin dinine sarılanın, elleriyle deve dikenini parçalayan kimseye benzediği bir gaybeti olacaktır.” İmam bir müddet sustuktan sonra şöyle buyurdu: “Şüphesiz bu işin sahibinin bir gaybet dönemi olacaktır. O halde kul Allah’ından korkmalı ve dinine sarılmalıdır.”¹

1184. İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim Kaim’imizin gaybetinde velayetimiz üzere sabit kalırsa Allah ona Bedir ve Uhud şehitleri gibi bin şehidin ecrini verir.”²

1185. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Beni hakla müjdeleyici olarak gönderene andolsun ki gaybeti döneminde sözünde duranlar, simyadan daha az bulunur (değerli) şeydirler.”³

bak. ed-Din, 1321. Bölüm

236. Bölüm

Kaim’in (a.s)

Gaybetinde Dua

1186. Abdullah b. Sinan şöyle diyor: “Ben ve babam, Ebi Abdillah’ın (a.s) yanına vardık. Bizlere şöyle buyurdu: “İçinde hidayet imamı

ve görülen bir nişanenin olmadığı bir duruma düşerseniz haliniz ne olur? Bu şaşkınlıktan sadece Garik duasını okuyanlar kurtulabilir.” Babam şöyle dedi: “Allah’a yemin olsun ki bu beladır. Sana feda olalım, o zamanda ne yapmamız gerekir?” İmam şöyle buyurdu: “O zaman gelince ve imamı göremeyince sizlere iş açıklanıncaya kadar elinizde olanlara (dinden bildiklerinize) sarılın.”⁴

1187. İmam Sadık (a.s) İbn-i Sinan için şöyle buyurmuştur: “Yakında bir şüpheye düşecek, görülen nişaneden ve hidayet imamından mahrum kalacaksınız. Bu durumdan sadece Garik duasını okuyan kurtulacaktır.” Ben, “Garik duası nasıldır?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Şöyle dersin: “Ey Allah! Ey Rahman! Ey Rahim! Ey kalpleri değiştiren! Kalbimi dinin üzere sabit kıl.” Ben, “Ey kalpleri ve gözleri değiştiren! Kalbimi dininin üzere sabit kıl.” deyince şöyle buyurdu: “Aziz ve celil olan Allah kalpleri ve gözleri değiştirendir. Ama sen benim dediğim şekilde de; “Ey kalpleri değiştiren! Kalbimi dinin üzere sabit kıl.”⁵

¹ Gaybetu li’n-Nu’mani, 11/169
Bazı nüshalarda ise şöyle yer almıştır: “Gaybeti zamanında sakınmalıdır.”

² el-Bihar, 52/125/13

³ Kemal’ud Din, 1/288/7

⁴ Gaybetu li’n-Nu’mani, 159/4

⁵ el-Bihar, 52/149/73

237. Bölüm¹

Kaim'in Kıyamından Önce Kıyam Etmenin Hükmü (1)

1188. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Nefsim elinde olan Allah’a andolsun ki benim veya gayrim için bir hak talep etmek veya bizden bir zulmü gidermek için Bedir’de Muhammed ile birlikte olan grup (melekler) kıyam edinceye kadar, kıyam eden her topluluk mutlaka bir belaya maruz kalır. (O melekler ki) öldürülenleri için diyet verilmez, yaraları tedaviye ihtiyaç duymaz ve toprağa düşmüş bedenleri tabuta konmaz.”²

1189. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bil ki şüphesiz bir zulmü gidermek veya dini aziz kılmak için Bedir’de Peygamber (s.a.a) ile birlikte bulunan topluluk kıyam edinceye kadar kıyam eden her topluluk mutlaka ölüm ve belaya maruz kalır. Onlar ki ölüleri

¹ Bu ve benzeri bölümlerde yer alan Hz. Mehdi’nin kıyamından önceki kıyımları yasaklayıcı ifadeler, bağımsız bir imam konumunda halkı kendisine itaate davet ederek yapılan kıyımlardır. Yoksa maksat insanları Kur’an ve Ehl-i Beyt’e davet eden kıyımlar değildir. Bu tür kıyımlar da gerçekte Hz. Mehdi’nin kıyamına zemin hazırlayan meşru kıyımlardır. (Müt.)

² Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 6/382

gömülmez, yere düşenleri kaldırılmaz, yaralıları tedavi görmez.”Ben (ravi), “Onlar kimlerdir?” diye sorunca, “Melekler” diye buyurdu.”³

1190. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kaim’in kıyamından önce biz Ehl-i Beyt’ten kıyam eden kimsenin misali, (yuvasından) dışarı uçan, bir deliğe düşen ve çocukların oynacağı haline gelen kuş yavrusu misalidir.”⁴

1191. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kaim’imiz kıyam edinceye kadar bir zulmü gidermek veya bir hakkı canlandırmak için Biz Ehl-i Beyt’ten kıyam etmiş veya edecek herkes, mutlaka belaya maruz kalır. Onun kıyamı bizim rahatsızlıklarımızı arttırır.”⁵

1192. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah nezdinde en değerli olanınız en takvalı olanınız ve takkiye ile en çok amel edeninizdir.”Kendisine, “Ey İbn-i Resulillah! Ne zamana kadar?” diye sorulunca şöyle buyurdu: “O belirli güne kadar ve o gün Kaim’imizin kıyam ettiği gündür. Kaim’imiz kıyam edinceye kadar takiiyeyi terk eden kimse bizden değildir.”⁶

Vesail’uş Şia, 11/35, 13. Bölüm

³ el-Gaybetu li’n Nu’mani, 195/2

⁴ el-Bihar, 52/139/48

⁵ Sahifet’us Seccadiye, 11

⁶ İlam’ul Vera, 408

*Mustedrek'ul Vesail, 11/34,
12. Bölüm
Hukm'ul Huruc, Bi's Seyf Kable
Kıyam'il Kaim (a.s)*

238. Bölüm Kaim'in Kıyamından Önce Kıyam Etmenin Hükmü (2)

1193. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Muhammed’in (s.a.a) Ehl-i Beyt’inden biri kıyam edinceye kadar ben ve taraftarlarım hayır üzere olacağız. Şüphesiz Muhammed’in (s.a.a) Ehl-i Beyt’inden birisinin kıyam etmesini ve böylece ailesinin nafakasını bizzat üstlenmeyi severdim.”¹

1194. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sakın, “Zeyd kıyam etti”demeyin. Şüphesiz Zeyd alim ve doğru biriydi. O sizleri kendine davet etmedi, sizleri Muhammed’in Ehl-i Beyt’inden hoşnut olmaya davet etti. Eğer galip gelseydi şüphesiz sizleri davet ettiği şeye vefalı kalırdı. O toplu bir kudreti yok etmek için kıyam etti.”²

Bak, es-Sevr, 475. Konu

*el-İmamet (1); 157 ve 158.
Bölümler*

¹ Mustetrefat’ul Esrar, 4/48

² el-Kafi, 8/264/381

239. Bölüm Kurtuluşu Beklemek

1195. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kurtuluş beklentisi içinde olun, Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Zira aziz ve celil olan Allah nezdinde en sevimli amel, kurtuluş beklentisi içinde olmaktır.”³

1196. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kurtuluş beklentisi içinde olmak en büyük kurtuluştandır.”⁴

1197. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kurtuluş beklentisi içinde olmak da kurtuluştandır.”⁵

1198. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sabırla kurtuluş beklentisi içinde olmak ibadettir.”⁶

1199. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Takva, iffet, doğruluk...Ve sabırla kurtuluş beklentisi içinde olmak imamların dinindendir.”⁷

bak. 449. Konu, el-Kunut; el-Bela, 413. Bölüm

³ el-Bihar, 52/123/7

⁴ a. g. e. s. 122/4

⁵ Gaybetu li’n-Nu’mani, 459/471

⁶ Deavat’ur-Ravendi, 41/101

⁷ el-Bihar, 52/122/1

240. Bölüm

Kurtuluş Beklentisi İçinde Olmak En Üstün İbadettir

1200. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetimin en faziletli ameli, aziz ve celil olan Allah için kurtuluş beklentisi içinde olmaktır.”¹

1201. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetimin en faziletli ameli, aziz ve celil olan Allah’tan kurtuluş beklentisi içinde olmaktır.”²

1202. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En faziletli ibadet, kurtuluş beklentisi içinde olmaktır.”³

1203. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminin en faziletli ibadeti, Allah’tan kurtuluş beklentisi içinde olmaktır.”⁴

Bak, 449, el-Kunut

241. Bölüm

Mehdi’nin (a.s) Zuhurunu Bekleyeninin Makamı

1204. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “On ikinci imamı bekleyen kimse, eline kılıcını

almış, Resulullah’ı (s.a.a) savunan kimse gibidir.”⁵

1205. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bu işin beklentisi içinde olduğu halde ölen kimse, Kaim ile çadırında bulunan kimse gibidir. Hayır, hatta Resulullah’ın (s.a.a) yanı başında (düşmana karşı) kılıç sallayan kimse gibidir.”⁶

242. Bölüm

İnsanların Umutlarını Kaybettikleri bir Dönemde Kaim’in (a.s) Zuhuru

1206. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ki bu iş sizlere ancak ümitsizlikten sonra gelecektir. Hayır, Allah’a andolsun ki (iyileriniz kötülerinizden) ayırt edilene kadar (gelmeyecektir.)”⁷

1207. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayır Allah’a andolsun ki tümüyle ümitsizliğe düşmedikçe yolunu gözetlediğiniz kimse gelmeyecektir.”⁸

1208. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz kurtuluş ümitsizlikten sonra gelir.”⁹

¹ a. g. e. 52/122/2

² a. g. e. s. 128/21

³ a. g. e. s. 125/11

⁴ el-Mehasin, 1/453/1044

⁵ el-Bihar, 52/129/24

⁶ a. g. e. s. 146/69

⁷ a. g. e. s. 111/20

⁸ el-Gaybetu li’t-Tusi, 336/281

⁹ el-Bihar, 52/110/17

243. Bölüm (Hz. Mehdi'nin Zuhuru İçin) Vakit Tayin Edenler Yalancıdır

1209. *İmam Bakır (a.s), kendisine, "Bu iş için belli bir zaman var mıdır?" diye soran Fuzeyl'e şöyle buyurmuştur: "Vakit tayin edenler yalan söylemektedir, vakit tayin edenler yalan söylemektedir, vakit tayin edenler yalan söylemektedir."*¹

1210. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: "Vakit tayin edenler yalan söylemektedir. Biz geçmişte vakit tayin etmedik, gelecekte de vakit tayin etmeyeceğiz."*²

1211. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: "İnsanlardan sana herhangi bir vakit tayin edenleri çekinmeksizin yalanla. Biz hiç kimse için vakit tayin etmeyiz."*³ el-Bihar, 52/101, 21. Bölüm

244. Bölüm Gaybetin Sebebi

1212. *İmam Sadık (a.s), gaybetin sebebi sorulunca şöyle buyurmuştur: "Sizlere söylemeye iznimizin olmadığı bir sebepten dolayıdır. Ben (ravi), "O halde gaybetin hikmet ve faydası nedir?" diye sorunca şöyle buyurdu:*

¹ el-Gaybetu li't-Tusi, 426/411

² a. g. e. h. 412

³ a. g. e. h. 414

"Gaybetinin hikmeti, ondan önceki ilahi hüccetlerin gaybet hikmetidir. Hikmeti zuhurundan sonra belli olur. Gaybet Allah'ın işlerinden bir iş, sırlarından bir sır, gizliliklerinden bir gizlilik. Aziz ve celil olan Allah'ın tüm işlerinde hikmet sahibi olduğunu bilirsek, her ne kadar hikmeti gizli olsa da, tüm işlerinin hikmet üzere olduğunu da onaylarız."⁴

1213. *İmam Mehdi (a.s) şöyle buyurmuştur: "Gaybetin ortaya çıkış sebebine gelince...Şüphesiz aziz ve celil olan Allah Teala şöyle buyurmaktadır: "Ey iman edenler! Size açıklanınca hoşunuza gitmeyecek şeyleri sormayın." Babalarımın hepsinin de boynunda zamanındaki tağuta (mecburi) bir biat vardı. Ama ben kıyam ettiğim zaman boynumda tağutlardan hiç birine biat olmayacaktır."*⁵

1214. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: "Taraftarlarımın, evlatlarımdan üçüncüsünü kaybettiklerinde rahatlık peşinde koşturduklarını, ama bulamadıklarını görür gibiyim." Ben (ravi), "Neden ey İbn-i Resulillah?" diye sorunca şöyle buyurdu: "Zira imamları kendilerinden gizli olacaktır." Ben, "Neden" diye sorunca şöyle buyurdu: "Kılıcı*

⁴ Kemal'ud Din, 482/11

⁵ el-Bihar, 52/92/7

ile kıyam ettiği zaman boynunda hiç kimse için biat olmasın diye”¹

1215. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “O çocuğun (Hz. Mehdi’nin) gizlenmesi gerekir.” Birisi, “Neden ya Resulullah?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Öldürülmesinden korkulur.”²

1216. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kaim (a.s) Allah’ın emanetleri (yani kafirlerin sulbündeki müminler) çıkıncaya kadar ebedi olarak zuhur etmez. Onlar çıkınca Kaim onlara galip olan Allah düşmanlarına üstün gelir ve onları öldürür.”³

1217. İbrahim Kerbi şöyle diyor: “Ebi Abdillâh’a şöyle sordum: (veya ona birisi şöyle sordu:) “Ali (a.s), Allah’ın dininde güçlü değil miydi?” O, “Evet” diye buyurunca, “O halde topluluğa galip geldiği halde neden onları ortadan kaldırmadı? Onu bu işten alıkoyan ne idi?” Ebi Abdillâh (a.s) şöyle buyurdu: “Aziz ve celil olan Allah’ın kitabındaki şu ayet vardır: **“Eğer iman edenlerle küfredenler birbirinden ayrılmış olsalardı, küfredenleri can yakıcı bir azaba uğrattırdık.”** Şüphesiz

aziz ve celil olan Allah’ın kafir ve münafıklar topluluğunun sulplerine mümin kulları için bıraktığı emanetler vardır. Ali (a.s), babalarını sadece bu emanetler (sulplerinden) çıkısın diye öldürmedi. Emanetler dışarı çıkınca, onlara galip geldi ve onları öldürdü. Biz Ehl-i Beyt’in Kaim’i de aziz ve celil olan Allah’ın emanetleri zahir oluncaya kadar zuhur etmez. Zuhur edince onlara (Allah’ın düşmanlarına) galip gelir ve onları öldürür.”⁴

1218. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sizin aranızda Bedir ehli sayısınca (gerçek mümin) olsaydı, Kaim’imiz kıyam ederdi.”⁵

1219. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bu iş, “Biz hükümet kursaydık adaletle hükmederdik”denmemesi için insanlardan her grup diğerleri üzerine bir hakimiyet kurduktan sonra ortaya çıkar. (Ama hepsinin yalanı ortaya çıktıktan) Sonra Kaim hak ve adalet üzere kıyam eder.”⁶

245. Bölüm İnsanların Gaybet Döneminde İmam’dan Faydalanması

¹ a. g. e. s. 96/14

² a. g. e. s. 1/90 Bu sebeb bir çok rivayetlerde zikr edilmiştir. Şu hadislere bakınız: 5, 10, 16, 18, 20, 22 ve s. 146/70

³ İle’uş-Şerayi’, 147/2

⁴ Nur’us Sakaleyn, 5/70/59

⁵ Mişkat’ul Envar, 63

⁶ Gaybetu li’n-Nu’mâni, 274/53

1220. *Resulullah* (s.a.a), “*Taraftarları gaybet zamanında Kaim’den (a.s) istifade eder mi?*” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Evet, beni nübüvvet ile gönderene yemin olsun ki taraftarları kendisinden istifade ederler. Bulutlar içine gizlenen güneşten istifade ettikleri gibi gaybetinde de velayet nuruyla aydınlanırlar.”¹

1221. *Süleyman b. Mebran A’mes, İmam Sadık’dan (a.s) şöyle nakletmiştir*: “Yeryüzü kıyamete kadar Allah’ın hüccetinden boş kalmaz. Öyle olsaydı Allah’a ibadet edilmezdi.” Süleyman şöyle diyor: “İmam Sadık’a (a.s), “İnsanlar gaip ve gizli imamdan nasıl istifade edebilir?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Bulutlar gizlendiği halde güneşten istifade ettikleri gibi.”²

1222. *İmam Mehdi (a.s) şöyle buyurmuştur*: “İnsanların benden gaybetim döneminde istifade etmeleri, bulutların arkasında gözlerden uzak kalan güneşten istifade etmeleri gibidir. Şüphesiz ki yıldızlar gök ehli için bir güven vesilesi olduğu gibi ben de yer ehli için bir güvenim.”³

246. Bölüm

Zuhur’un Alametleri

1223. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur*: “Hatip helak olunca, zamanın imamı gözlerden gizlenince, bazı kalpler sevinç, bazı kalpler ise hüznle dolunca, temenni edenler helak olur, dağılanlar dağılır, müminler baki kalır. Onların sayısı çok azdır, üç yüz veya daha fazla. Bedir’de Peygamberle birlikte (düşmanlara karşı) cihad ettiği halde öldürülmeyen ve ölmeyen bir grup (melekler) bu müminlerle birlikte cihad eder.”⁴

1224. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur*: “Allah’a andolsun, Allah’a andolsun ki Allah’a (korkudan) sadece parmak ve kaş hareketlerinizle işaret etmedikçe, yeryüzünde sadece ayaklarınızı bastığınız yerden başka bir yere sahip olmadığınız bir duruma gelmedikçe ve silahlarınızın yeri sırtlarınız olmadıkça beklediğiniz kimseyi asla göremezsiniz. O gün bana sadece Allah, melekleriyle ve kalbine iman yazdığı kimselerle yardım eder.”⁵

1225. *İmam Mehdi (a.s), “Bu iş (zuhur) ne zaman olacak ey efendim?” diye soran Ali bin. Mehziyar’a şöyle buyurmuştur*: “Sizinle Mekke yolu arasına engel girdiği zaman.”⁶

¹ el-Bihar, 52/93/8

² Emali es-Seduk-Seduk, 157/15

³ el-Bihar, 52/92/7

⁴ a. g. e. 52/137/42

⁵ Şerh-u Nehe’l Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 6/382

⁶ Nur’us Sakaleyn, 5/461/4

1226. *İmam Mehdi (a.s), Semuri'ye yazdığı mektupta şöyle buyurmuştur:* “Dinle, Allah senin hakkında kardeşlerine en güzel mükafatı versin. Sen altı güne kadar öleceksin, işlerini düzene koy ve ölümünden sonra yerine geçmesi için hiç kimseye vasiyette bulunma, zira artık tam gaybet zamanı başlamıştır. Allah izin vermedikçe zuhur olmayacaktır. O ise uzun günler geçtikten, kalpler katılaştıktan ve yeryüzü zulüm ve haksızlıkla dolduktan sonradır.”¹

1227. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her ne zaman o çirkin yüzlü Bedevi’yi kalabalık bir ordu içinde göreceksin olursan kendin ve mümin taraftarların hakkında kurtuluş beklentisi içinde ol. Her ne zaman güneş tutulursa gözlerini gökyüzüne çevir ve aziz ve celil olan Allah’ın suçlulara ne yaptığına bir bak.”²

1228. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah müminler için Kaim’in kıyamı hususunda bir takım nişaneler kılmıştır.” Muhammed bin Müslim şöyle diyor: “Ben, “Allah beni sana feda etsin, o nişaneler nedir?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Bu aziz ve celil olan Allah’ın, **“Sizleri imtihan edeceğiz”** ayetinde belirtilmiştir. Yani müminler Kaim kıyam etmeden önce

korku, açlık; mal, nefis ve ürün eksikliği hususunda imtihan edilecektir. O halde sabredenleri müjdele.”³

1229. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların üçte biri öldürülmedikçe, üçte biri ölmedikçe ve üçte biri baki kalmadıkça Mehdi (a.s) kıyam etmez.”⁴

1230. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların üçte ikisi ortadan kalkmadıkça bu iş gerçekleşmez.” Biz (Muhammed bin Müslim ve Ebu Basir), “İnsanların üçte ikisi gidince geriye kim kalır?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Geriye kalan üçte birinden biri olmak istemez misiniz?”⁵

247. Bölüm Zuhur Zamanı (1)

1231. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münadi gökten, “Şüphesiz hak Al-i Muhammed’dedir, diye nida edince Mehdi insanların diline düşer, sevgisini yudumlarlar. Dillerinde onun zikrinden başka birinin zikri olmaz.”⁶

1232. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İşimiz gerçekleşip Mehdimiz (a.s) gelince taraftarlarımız aslandan daha cesur ve mızrağın ucundan daha

¹ el-Bihar, 52/151/1

² a. g. e. 78/332/7

³ Nur’us Sakaleyn, 1/314/239

⁴ Kenz’ul Ummal, 39663

⁵ el-Bihar, 52/113/27

⁶ Kenz’ul Ummal, 39665

keskin olur. Düşmanımızı ayakları ile çığner yüzüne tokat vurur. İşte o zaman Allah'ın rahmeti ve genişliği insanlara nazil olur.”¹

1233. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bir münadi gökten, “Şüphesiz hak Al-i Muhammed'dedir.” diye nida edince Mehdi insanların diline düşer, sevgisini yudumlarlar. Dillerinde onun zikrinden başka birinin zikri olmaz.”²

248. Bölüm Zuhur Zamanı (2)

1234. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Kaim'imiz kıyam edince aziz ve celil olan Allah taraftarlarımızın kulaklarını ve gözlerini öyle bir güçlü kılar ki kendileri ile Kaim arasında hiç bir aracı kalmaz (bulundukları yerden direkt irtibata geçerler.) O bulunduğu yerden konuşur; onlar ise duyarlar ve onu bizzat görürler.”³

249. Bölüm Hz. Mehdi ile Birlikte Kıyam Edenler

1235. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Araplardan az bir grup da Kaim (a.s) ile birlikte

kıyam eder.”Kendisine, “Ama Araplardan büyük bir bölümü kendilerini onun taraftarları kabul etmektedirler.” diye sorunca şöyle buyurdu: “İnsanlar ayıklanmalı, birbirinden ayrılmalı ve elenmelidir. Elekten bir çoğu elenecektir.”⁴

1236. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kaim (a.s) kıyam edince ailesinden olduğu sanılanlar bu işten ayrılır; güneş ve aya tapanlara benzetilenler ona katılır.”⁵

250. Bölüm Hz. Mehdi'nin (a.s) Kıyam Ettikten Sonra Zalimlere Yapacakları

1237. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer insanlar Kaim'in kıyam edince ne yapacağını bilseler birçoğu onu görmek bile istemez. Öyle ki bir çoğu şöyle diyecektir: “Bu Al-i Muhammed'den değildir. Eğer Al-i Muhammed'den olsaydı merhamet ederdi.”⁶

1238. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Onlara sadece kılıçla karşılık verir. Kargaşa dolu sekiz ay boyunca kılıcını omuzlarından indirmez. Öyle ki insanlar şöyle der: “Allah'a andolsun ki bu Fatıma'nın

¹ el-Bihar, 2/190/22

² et-Teşrifü bi'l-Minen 129/136

³ el-Kafi, 8/241/329

⁴ el-Gaybetü li'n Nu'mani, 204/6

⁵ a. g. e. s. 317/1

⁶ a. g. e. s. 233/18

evlatlarından değildir.
Fatıma'nın evlatlarından olsaydı
bize merhamet ederdi.”¹
Bak, el-Gaybetu li'n-Nu'mani,
230/13-25

251. Bölüm Kaim'in (a.s) Yeni Getirdikleri

1239. *İmam Bakır (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “Kaim yeni bir işle
kıyam eder. Yeni bir iş, yeni bir
kitap ve yeni bir yargı ile kıyam
eder. Araplara sıkı davranır; işi
gücü sadece kılıçtır. Hiç
kimseye tövbe ettirmez ve Allah
yolunda hiç bir kınayıcının
kınamasından çekinmez.”²

252. Bölüm Mehdi'nin (a.s) Kıyamından Sonraki Dünya

1240. *İmam Zeyn'ul Abidin (a.s)
şöyle buyurmuştur:* “Kaim'imiz
kıyam edince Allah
tarafтарыlarımızdan afetleri
giderir, kalplerini demir
parçaları gibi, (sert) kılar.
Onlardan birinin gücü kırk
kişinin gücüne ulaşır.
Yeryüzünün hakimleri ve
efendiler olurlar.”³

1241. *İmam Ali (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “Kaim'imiz kıyam

edince gökyüzü, damlalarını
damlatır, yeryüzü bitkilerini
yeşertir, kulların kalbinden
düşmanlık gider; otlayan
hayvanlar ile yırtıcı hayvanlar bir
arada barışık yaşar, başında süsü
(zembili) bulunan bir kadın
Irak'tan Şam'a kadar yol
yürüdüğü halde sadece bitkilere
basar. Hiç bir yırtıcı hayvan onu
paniğe düşürmez ve
korkutmaz.”⁴

1242. *Resulullah (s.a.a) şöyle
buyurmuştur:* “Ümmetim
arasında Mehdi kıyam edecek,
beş, yedi veya dokuz yıl
yaşayacaktır. Bir adam yanına
gelecek ve şöyle diyecektir: “Ey
Mehdi! Bana ihsan et, bana
ihsan et” Mehdi de onun
elbisesini götürebildiği kadar
(mal ile) doldurur.”⁵

1243. *Resulullah (s.a.a) şöyle
buyurmuştur:* “Ahir zamanda malı
saymadan bölüştüren bir halife
olacaktır.”⁶

1244. *Resulullah (s.a.a) şöyle
buyurmuştur:* “Yeryüzü zulüm ve
haksızlıkla dolduktan sonra onu
adalet ve insafla dolduracaktır.
Gökyüzü damlalarından hiç bir
şeyi engellemeyecek ve yeryüzü
ise bitkilerinden hiç bir şeyi
esirgemeyecektir.”⁷

1245. *Resulullah (s.a.a) şöyle
buyurmuştur:* “Son ümmetimde
Mehdi zuhur edecektir. Allah

¹ Teşrif-u Bi'l Men, 140/163

² el-Gaybetu li'n Nu'mani, 233/19

³ Mişkat'ul Envar, 79

⁴ el-Bihar, 10/104/1

⁵ Kenz'ul Ummal, 38654

⁶ a. g. e. 38660

⁷ a. g. e. 38669

onu yağmur ile suvaracaktır. Yeryüzü bitkilerini çıkaracaktır. Malı tümüyle verecek, dört ayaklı hayvanlar çoğalacak ve ümmet yücelecektir.”¹

1246. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “(Mehdi), hidayetin nefsanî isteklere tabi kılındığı bir zamanda nefsanî istekleri hidayete döndürecek ve Kur’an’ı, kendi görüşlerine uydurdukları bir zamanda, görüşlerini Kur’an’a uyduracaktır. Yeryüzü ciğerinin parçalarını (hazinelerini) onun için çıkaracak, kilitlerini ona teslim edecektir. Böylece sizlere adalet üzere davranacak; ölmüş olan kitap ve sünneti ihya edecektir.”²

1247. İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala’nın: “Göklerde ve yerde olanlar ister istemez teslim olmuştur” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Kaim (a.s) kıyam edince yeryüzünde her yerde ‘La ilahe illallah ve enne Muhammeden Resulullah’ (Allah’tan başka ilah yoktur ve şüphesiz Muhammed O’nun Resulüdür.) sesi yükselir.”³

1248. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kaim kıyam edince her azılı düşmana iman sunulur. İmana gerçekten girecek olursa (ne mutlul!); aksi

taktirde boynu vurulur veya bugünkü zımmiler gibi cizye öder. Beline (gayr-i müslimlerin bağladığı) bir kuşak bağlar, onları şehirlerden köylere sürerler.”⁴

253. Bölüm

Kaim’dan (a.s) Sonrası

1249. İmam Ali (a.s), “Kaim’dan sonra meydana gelecek olayları bana haber ver.” diye soran Abdullah bin. Haris’e şöyle buyurmuştur: “Ey İbn-i Haris! Bu konuda konuşmak ona bırakılmıştır. Resulullah bana bu konuda Hasan ve Hüseyin’den başka hiç kimseye bir şey anlatmamamı emretmiştir.”⁵

¹ a. g. e. 38700

² Şerh-u Nehc’i Belâğ-a-i İbn-i Ebî’l Hadid, 9/40

³ Nur’us Sakaleyn, 1/362/229

⁴ el-Kaî, 8/227/288

⁵ el-Bihar, 6/312/10

el-İman

İman-İnanç

- *el-Bihar, c. 67-c. 73, Kitab'ul İman ve'l-Küfr*
- *Kenż'ul Ummal, 1/23, 65, 270, 297, fil iman ve'l-İslam*
- *Kenż'ul Ummal, 1/140-364, Sifat'ul Mu'minin*



bak.

- *el-İslam, 241. Konu*
- *el-Bela, 401 ve 406. Bölümler; ez-Zulm, 2450. Bölüm; el-Emanet, 302. Bölüm, el-Hesed, 850. Bölüm; el-Heya, 990. Bölüm; er-Rıza, 1517. Bölüm; er-Rıfk, 1531. Bölüm; eş-Şöbret, 2126. Bölüm, es-Sabr, 2167. Bölüm; es-Sıdk, 2190. Bölüm; es-Selat (1), 2297. Bölüm; el-Feraset, 3185. Bölüm; el-Lisan, 3561. Bölüm; el-Lehv, 3585. ve 3586. Bölümler; el-Emsal, 3608, 3613 ve 3614. Bölümler; el-Mevt, 3723. Bölüm; en-Nas, 3972. Bölüm*

254. Bölüm İman

Kur'an

“Ama Allah size imanı sevdirdi ve onu gönüllerinizde süsledi.”¹

1250. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İman hakkın köküdür. Hak hidayet yoludur. İmanın kılıcı süslü ve sürekli hazır bir kılıçtır. Dünya ise imtihan meydanıdır.”²

1251. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Salih işlere imanla, imana ise salih amellerle varılır (İman ve salih amel birbirinin ayrılmaz parçalarıdır.) Ve imanla ilim ve marifet ihya edilir.”³

1252. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İman iki emanetin en üstünüdür.”⁴
bak. el-Cehl, 598 ve 599. Bölümler

255. Bölüm İman ve İslam

Kur'an

“Bedeviler, “İman ettik” dediler; de ki: “İman

etmediniz, ama Müslüman olduk deyin; iman henüz gönüllerinize yerleşmedi.”⁵

1253. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Resulullah (s.a.a) bana, “Ey Ali yaz,” diye buyurdu. Ben, “Ne yazayım?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla. İman kalplerde yer edendir ve doğruluğu ise salih ameller ile sabit olur. İslam ise dilde cari olandır ve İslam sebebiyle nikah helal olur.”⁶

1254. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İman kalpte olandır, İslam ise nikah ve mirasın üzerine kurulduğu ve kanların kendisiyle korunduğu şeydir. İman sürekli İslam ile ortaktır. Ama İslam sürekli imanla ortak değildir. (birlikte bulunmaz; yani insan Müslüman olduğu halde iman sahibi olmayabilir.)”⁷

1255. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İman ikrar ve ameldir. İslam ise amelsiz ikrardır.”⁸

1256. *İmam Sadık (a.s), iman hakkında soru soran Ebu Basir’e şöyle buyurmuştur:* “Allah’a iman kendisine isyan edilmemesidir.” Ben, “O halde İslam nedir?” diye sorunca İmam (a.s) şöyle buyurdu:

¹ Hucurat suresi, 7. ayet

² Kenz’ul Ummal, 44216

³ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 9/200

⁴ Gurer’ul Hikem, 1666

⁵ Hucurat suresi, 14. ayet

⁶ el-Bihar, 50/208/22

⁷ a. g. e. 78/177/48

⁸ Tuhef’ul Ukul, 297

“(yaptığımız) Dini ibadetleri bizim gibi yerine getiren ve bizim gibi kesim yapandır.”¹

1257. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz iman kalplerde yer edendir. İslam ise üzerine nikah, miras ve kanların dokunulmazlığının kurulduğu şeydir.”²

1258. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın dininin adı İslam’dır. Sizler vücuda gelmeden önce, nerede iseniz ve vücuda geldikten sonra sürekli olarak İslam Allah’ın dini olmuş ve olacaktır. Her kim Allah’ın dinini ikrar ederse o Müslüman’dır. Her kim de aziz ve celil olan Allah’ın emrettiği şeylerle amel ederse mümindir.”³
el-Bihar, 68/225, 24. Bölüm; Kenz’ul Ummal, 1. 23

256. Bölüm İmanın Kökü

1259. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İman bir ağaçtır; kökü yakın, dalı takva, nuru haya ve meyvesi cömertliktir.”⁴

1260. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İmanın kökü Allah’ın emrine güzel teslimiyettir.”⁵

bak. ed-Din, 1294. Bölüm

¹ a. g. e. 375

² el-Kafl, 2/26/3

³ a. g. e. 2/38/4

⁴ Gurer’ul Hikem, 1786

⁵ a. g. e. 3087

257. Bölüm İmanın Hakikati (1)

1261. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İman iddia ve arzu ile olan bir şey değildir. İman kalplerde halis olan ve amellerin doğruladığı şeydir.”⁶

1262. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İman; kalple tanımak, dille ifade etmek ve erkanlarıyla (organlarıyla) amel etmektir.”⁷

1263. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “İman; kalple kurulan bir bağ, dille söylenen bir lafız ve organlarla yapılan bir ameldir.”⁸

1264. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İman söylenen bir söz, yapılan bir amel ve akılların irfanıdır (tanımasıdır.)”⁹

1265. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İman dille söylenen bir söz ve organlarla yapılan bir ameldir.”¹⁰

1266. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İman; kalp ve dilledir. Hicret ise can ve malladır.”¹¹

bak. 262. Bölüm

369. Konu, el-Amel (1)

⁶ el-Bihar, 69/72/26, Kenz’ul Ummal, 11 ve benzeri

⁷ Kenz’ul Ummal, 2

⁸ Mean’il Ahbar, 186/2

⁹ Emali’el-Müfid, 275/2

¹⁰ Gurer’ul Hikem, 1755

¹¹ Kenz’ul Ummal, 4

258. Bölüm

İmanın Hakikati (2)

1267. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İman, amelin ihlasıdır.”¹

1268. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İman; günahlardan temiz kalmak ve tamahlardan münezzeh olmaktır.”²

1269. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İman; sabır ve cömertliktir.”³

1270. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İman iki parçadır; yarısı sabırda, yarısı ise şükürdedir.”⁴

1271. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İman belalarda sabretmek, nimetlerde şükretmektir.”⁵

1272. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İmanın başı doğruluktur.”⁶

259. Bölüm

İmanın Hakikati (3)

1273. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz imanın hakikatinden (nişanelerinden) biri de her ne kadar sana zarar verse de hakkı, her ne kadar

sana fayda verse de batıla tercih etmendir.”⁷

1274. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey imandandır: Darlık zamanında infak, alime selam vermek ve kendisi hakkında insafli olmak.”⁸

1275. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adamın biri Resulullah’a (s.a.a) gelerek, “Ya Resulullah! Ben sana İslam üzere biat etmek için geldim”dedi. Resulullah (s.a.a), “Seninle babanı öldürmek üzere mi sözleşeyim?” diye buyurdu. O şahıs, “Evet” deyince Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Allah’a andolsun ki biz sizlere babalarınızı öldürmeyi emretmeyiz ama, bu vesile ile gerçek bir imana sahip olduğunu anladım ve sen Allah’tan başka hiç kimseyi dost edinmeyeceksin.”⁹

1276. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Resulullah (s.a.a) bir gün Harise’yi gördü...Ona, “Ey Harise! Nasıl sabahladın?” diye sordu. Harise, “Ey Resulullah! Hakiki bir mümin olarak sabahladım.” dedi. Resulullah (s.a.a), “Şüphesiz her imanın bir hakikati vardır. Senin imanının hakikati nedir?” diye sordu. Harise şöyle dedi: “Dünyadan usandım, geceleri

¹ Gurer’ul Hikem, 873

² Kenz’ul Ummal, 58

³ a. g. e. 57

⁴ a. g. e. 61

⁵ Gurer’ul Hikem, 1350

⁶ a. g. e. 5222

⁷ el-Bihar, 70/106/2

⁸ Kenz’ul Ummal, 88

⁹ el-Bihar, 74/76/70

ibadetle sabahladım ve gündüzü susuzlukla (oruçla) geçirdim.”¹

1277. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Resulullah (s.a.a) yolculuklarından birinde bir kervana rastladı. Onlar, “Selam olsun sana ey Resulullah!” dediler. Resulullah, “Siz kimsiniz?” diye sordu. Onlar, “Biz müminleriz.” dediler. Resulullah (s.a.a), “İmanınızın hakikati nedir?” diye sordu. Onlar, “Allah’ın kaza ve kaderine hoşnut olmak, emrine teslimiyet ve işleri Allah’a havale etmek.” deyince de, Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Hikmet sahibi alimler, neredeyse hikmetten dolayı peygamber olacaklar! Eğer doğru söylüyorsanız, içinde oturmayacağınız ev yapmayın, yemeyeceğiniz şeyi toplamayın ve kendisine döneceğiniz kimseden (Allah’tan) sakının.”²

260. Bölüm

İmanın Hakikati (4)

1278. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz her şeyin bir hakikati vardır. Kul kendisine ulaşan şeyin hata edemeyeceğini ve kendisine hata eden (ulaşmayan) şeyin ise

ulaşamayacağını bilmedikçe imanın hakikatine erişemez.”³

1279. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ey Ebuzer! İnsanları dinlerinde ahmak ve dünyalarında akıllı görmedikçe imanın hakikatine ulaşamazsın.”⁴

1280. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kul, Allah için gazaplanıp Allah için hoşnut olmadıkça imanın hakikatine erişemez. Böyle yaptığı taktirde imanın hakikatine erer.”⁵

1281. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sizden hiç kimse kendisine insanlardan en uzak olan kimseyi Allah için sevmedikçe ve kendisine insanlardan en yakın olana da Allah için buğz etmedikçe imanın hakikatine erişemez.”⁶

1282. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sizden hiç birisi kendisine şu üç özellik olmadıkça imanın hakikatine erişemez: Ölümü hayattan çok sevmedikçe, fakirliği zenginlikten çok sevmedikçe ve hastalığı sıhhatten çok sevmedikçe.”

Biz, “Kim böyle olabilir ki?” diye sorunca, “Hepiniz” diye buyurdu. Daha sonra şöyle devam etti.”Sizden birine, sevgimiz üzere ölmek mi daha sevimlidir yoksa buğzumuz

¹ Mean’il Ahbar, 187/5

² a. g. e. h. 6

³ Kenz’ul Ummal, 12

⁴ el-Bihar, 77/83/3

⁵ Kenz’ul Ummal, 99

⁶ Tuhef’ul Ukul, 369

üzere yaşamak mı?”Ben, “Allah’a andolsun ki sevginiz üzere ölmek bizlere daha sevimlidir.” diye söyleyince şöyle buyurdu: “Fakirlik, zenginlik, hastalık ve sıhhat de aynı şekilde...” Ben, “Allah’a andolsun ki evet!” dedim.”¹

261. Bölüm İmanın Hakikati (5)

1283. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kula münezzeh olan Allah’ın elinde olanlar kendi elinde olanlardan daha güvenilir gelmedikçe imanı gerçek olmaz.”²

1284. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bilin ki hiç şüphesiz Allah’ın kullarından bir kul, hoşuna gitsin veya gitmesin Allah’ın kendisi hakkında yaptığından hoşnut olmadıkça iman etmiş olmaz.”³

1285. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Korku ve ümit içinde olmadıkça iman etmiş olmazsın. Korktuğun ve ümit ettiğin şey için amel etmedikçe de korku ve ümit içinde olamazsın.”⁴

1286. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kul, iyiliklerden kendisi için sevdiğini insanlar

için sevmedikçe iman etmiş olmaz.”⁵

1287. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “(Mümin kimse) kardeşi için bir damarı hareket ettiğinde diğer damarları da harekete geçen beden gibi olmadıkça iman etmiş sayılmaz.”⁶

1288. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz insan kalbi diliyle, dili de kalbiyle eşit olmadıkça iman etmiş olmaz. (Mümin kimsenin) sözü ameline aykırı olmamalı ve komşuları onun kötülüğünden güvende olmalıdır.”⁷

262. Bölüm İman ve Amel

1289. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İman ve amel bir ipe bağlanmış iki kardeş gibidir. Allah birini öbürü olmaksızın kabul etmez.”⁸

1290. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Amelsiz iman ve imansız amel kabul olmaz.”⁹

1291. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İman söz ve ameldir. Artar ve eksilir.”¹⁰

1292. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim, “İman

¹ Mean’ıl Ahbar, 189/1

² el-Bihar, 103/37/79

³ a. g. e. 78/217/93

⁴ a. g. e. s. 253/112

⁵ Kenz’ul Ummal, 95

⁶ el-Mü’mîn, 39/90

⁷ Kenz’ul Ummal, 85

⁸ a. g. e. 59

⁹ a. g. e. 260

¹⁰ a. g. e. 422

amelsiz sözdür”derse mel’undur, mel’undur.”¹

1293. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer iman sözden ibaret olsaydı, oruç, namaz, helal ve haram (ile ilgili bir şey) nazil olmazdı.”²

1294. Masum (a.s) şöyle buyurmuştur: “İman tümüyle amelden ibarettir. Söz ise Allah’ın kitabında farz olduğunu açıkladığı, amelin bir parçasıdır.”³

1295. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanlar hakkı nitelendirdiği ve onunla amel ettiği halde kalben hak olduğuna inanmadığı takdirde hiç bir şekilde faydasını görmezler.”⁴

bak. 257. Bölüm; 369. Konu, el-Amel (1)

el-Bihar, 69/18, 30. Bölüm

263. Bölüm Mürctie Fırkası

1296. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mürctie fırkası yetmiş Peygamber’in diliyle lanetlenmiştir. Onlar, “İman, amelsiz sözden ibarettir.” diyenlerdir.”⁵

1297. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ümmetimden iki gruba Allah yetmiş Peygamber’in diliyle lanet

etmiştir: “Kaderiye ve Mürctie. (Mürctie), “İman amelsiz ikrardan ibarettir” diyenlerdir.”⁶

bak. Kenz’ul Ummal, 1/118-140

es-Salat, 2297. Bölüm

264. Bölüm İman ve Günahlar (1)

1298. İmam Kazım (a.s) “Büyük günahlar insanı imandan çıkarır mı?” sorusu üzerine şöyle buyurmuştur: “Evet, büyük günahlar dışındaki günahlar da (insanı imandan çıkarır.) Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Zina eden kimse mümin olduğu halde zina etmez ve hırsız mümin olduğu halde hırsızlık etmez.”⁷

1299. İmam Bakır (a.s) Resulullah’ın (s.a.a), “İnsan zina edince imanın ruhu kendisinden ayrılır.” sözü hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur: “Bu aziz ve celil olan Allah’ın da sözüdür: “Onları kendinden bir ruh ile destekler.” İşte bu onlardan ayrılan ruhtur.”⁸

1300. Zürrare şöyle diyor: “Ebi Abdillah’a (a.s) “Resulullah’ın (s.a.a), “Zina eden kimse mümin olduğu halde zina etmez” sözünü gördün mü?” diye sordum, şöyle buyurdu: “İman ruhu onlardan ayrılınca

¹ el-Bihar, 69/19/1

² a. g. e. h. 2

³ el-Kafi, 2/38/7

⁴ Nur’us Sakaleyn, 3/546/87

⁵ Kenz’ul Ummal, 637

⁶ a. g. e. 636

⁷ el-Bihar, 69/63/7

⁸ a. g. e. s. 190/5

kadar... (iman ruhu ayrılınca zina eder.)”Ben, “İman ruhu ondan mı ayrılır?” diye sordum. Sonra “Bana iman ruhunu anlatınız.” dedim. İmam Sadık (a.s), “O bir şeydir” diye buyurdu. Sonra, “Anlamak için dikkatini topla.” (diye uyardıktan sonra şöyle buyurdu): “Görmüyor musun bazen insan bir şeyi istediği halde içinden bir şey onu isteklerinden alı-koyar, onu sakındırır?” Ben, “Evet öyle!” deyince, “İşte o iman ruhudur.” diye buyurdu.”¹

1301. İmam Sadık (a.s), bir grubun iman bakındaki sorusuna şöyle cevap vermiştir: “Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Zina eden kimse iman sahibi olduğu halde zina etmez, hırsız kimse iman sahibi olduğu halde hırsızlık etmez ve şarap içen kimse iman sahibi olduğu halde şarap içmez.” Onlar, (muhataplar) birbirine baktılar. Ömer bin. Zer, “Bu insanlara ne isim verelim?” diye sorunca İmam (a.s) şöyle buyurdu: “Allah’ın kendilerine verdiği ismi veriniz ve amellerinin adıyla adlandırınız. Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: **“Hırsız erkek ve hırsız kadın...”** Hakeza, **“Zina eden kadın ve zina eden erkek.”**”²

1302. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Zina eden kimse mümin olduğu halde zina

etmez, hırsız mümin olduğu halde hırsızlık etmez. Şarap içen kimse mümin olduğu halde şarap içmez. Tövbe kapısı ise henüz açıktır.”³

1303. Alkame b. Kays şöyle diyor: “Ali’yi Kufe minberinde şöyle buyururken gördüm: “Resulullah’tan (s.a.a) şöyle buyurduğunu işittim: “Zina eden kimse mümin olduğu halde zina etmez...” Ben, “Ey Emir’el-Müminin! Zina eden kafir mi olur?” diye sorunca Ali (a.s) şöyle buyurdu: “Şüphesiz Resulullah (s.a.a) bize ruhsat hadislerini belirsiz bırakmayı emretmiştir. Zina eden kimse zinanın kendisi için helal ve uygun olduğu inancıyla zina etmemektedir. Eğer zinanın kendisi için helal olduğuna inanırsa kafir olur.”⁴

265. Bölüm İman ve Günahlar (2)

1304. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “La ilahe illallah” diyen ve bu hal üzere ölen her kul, zina edip hırsızlık yapsa da, zina edip hırsızlık yapsa da, zina edip hırsızlık yapsa da ve Ebuzer’in burnunu toprağa sürtsen de cennete girecektir.”⁵

³ Kenz’ul Ummal, 1311

⁴ a. g. e. 1733

⁵ a. g. e. 120 (ve bunlara delalet etmektedir: 134, 172, 182, 183, 204, 208, 237, 238, 239, 332)

¹ Müstedrafat’is-Serair, 18/8

² Emali’el-Müfid, 22/3

1305. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “La ilahe illallah” diyen kimseye hiç bir günah, hiç bir hata zarar vermez. Nitekim Allah’a şirk koştığı takdirde de hiç bir iyiliği kendisine fayda vermez.”¹

1306. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şirk ile birlikte hiç bir şey fayda etmediği gibi iman ile birlikte de hiç bir şey de zarar vermez.”²

1307. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Hiç bir ihsan, kafiri küfründen çıkarmadığı gibi hiç bir günah da mümini imanından çıkarmaz.”³
bak. el-Cennet, 548 ve 549. Bölümler

266. Bölüm İman ve Günahlar (3)

1308. Resulullah (s.a.a) Cabir el-Ensari’ye şöyle buyurmuştur: “Git ve insanlar arasında şöyle seslen: “Şüphesiz Allah’tan başka ilah olmadığına yakın ve ihlas üzere şehadette bulunan kimseye cennet vardır.”⁴

1309. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah, ümmetimden yanına bir şeyi katıştırmaksızın (ihlas üzere) “La ilahe illallah” ile gelen herkese cenneti farz kıldığı hususunda söz vermiştir.” Onlar, “Ya

Resulullah (s.a.a)! La ilahe illallah’a katışan şey nedir?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Dünya hususunda tamaha kapılmak, dünya malı toplamak, başkalarını mahrum bırakmak. Bunlar peygamberlerin sözünü söyler, ama zorbaların yaptığını yaparlar.”⁵

1310. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim Allah’tan başka ilah olmadığına şehadette bulunur ve kalbi dilini onaylarsa cennete istediği kapıdan girer.”⁶

1311. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim ihlas üzere “La ilahe illallah” derse cennete girer. (Oradakiler) “Bunu ihlaslı kılmak nasıl mümkündür.” deyince şöyle buyurdu: “Onu Allah’ın haramlarından alı koymasıdır.”⁷

1312. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Dünya alışverişini dinlerine tercih etmedikleri müddetçe “La ilahe illallah” sözü, kulları Allah’ın gazabından korur.”⁸

1313. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Dünyaları düzeldiği takdirde dinlerinin gitmesinden korkmadıkça “La ilahe illallah” sözü sürekli olarak insanlara Allah’ın gazab etmesini önler.”⁹

¹ a. g. e. 209

² a. g. e. 256

³ a. g. e. 1333

⁴ a. g. e. 144

⁵ a. g. e. 146

⁶ a. g. e. 200

⁷ a. g. e. 205

⁸ a. g. e. 221

⁹ a. g. e. 222

1314. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur*: “Hor görüp hafife almadığı müddetçe “La ilahe illallah” kelimesini söyleyen insana, (bu söz) sürekli fayda verir. Hakkını hafife almak ise günahkarlık aşikar olduğu halde onu çirkin saymaması ve günahları ortadan kaldırmaya çalışmamasıdır.”¹
bak. *el-Marifet (3)*, 2622.
Bölüm

267. Bölüm İmanın Kemali

1315. *Hz. Mesih (a.s) şöyle buyuruyor*: “Tadını almak ve yemekten lezzet almak için buğdayı ayırıştırınız, temizleyiniz ve güzel öğütünüz. Aynı şekilde tadını almak ve faydalı bir neticeye ulaşmak için imanınızı halis kılınız.”²

1316. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur*: “Üç şey hiç kimsede kamil şekliyle görülmez: “İman, akıl ve çaba”³
bak. *ed-Din*, 1301. Bölüm

467. *Konu, el-Kemal*

268. Bölüm İmanı Kemane Erdiren Şeyler (1)

1317. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur*: “Her kimde şu üç

özellik bulunursa imanın nitelikleri kemale erişmiş olur: Hoşnut olunca hoşnutluğu kendisini günaha ve batıl şeylere sürüklememesi, öfkelenince öfkesinin kendisini haktan çıkarmaması ve güç elde edince kendisinin olmayan bir şeyi zorla almaması.”⁴

1318. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur*: “Şu üç şey kimde bulunursa imanı kemale ermiştir: “Allah yolunda hiç bir kınayıcının kınamasından korkmamak, işlerinde riya ve gösterişe kaçmamak, biri dünya, diğeri ise ahiret olan iki şey kendisine sunulunca ahireti dünyaya tercih etmek.”⁵

1319. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur*: “Şu dört şey kimde bulunursa Müslümanlığı kemale ermiş olur, günahları dökülür ve kendisinden hoşnut olduğu bir halde Allah ile görüşür: “İnsanlara verdiği söz hususunda Allah için amel etmek, insanlara doğru konuşmak; Allah ve insanlar nezdinde çirkin olan şeyleri yapmaktan utanmak ve ailesine karşı güzel ahlaklı olmak.”⁶

1320. *Resulullah (s.a.a) “imanımın kemale ermesini istiyorum” diyen birine şöyle buyurmuştur*: “Ahlakını güzelleştir imanın kemale erer.”⁷

¹ a. g. e. , 223

² el-Bihar, 78/307/1

³ a. g. e. s. 238/85

⁴ el-Hisal, 105/66

⁵ Kenz’ul Ummal, 43247

⁶ el-Bihar, 75/93/6

⁷ Kenz’ul Ummal, 44154

1321. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizden imanı kamil olan kimse Ahlakı en güzel olanınızdır.”¹

1322. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şu üç şey kimde bulunursa imanı kemale ermiştir: “Akıl, sabır ve ilim.”²

1323. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Müslümanın dininin kemale erişip erişmediğini öğrenmenin yolu; boş sözleri söylemeyi terk etmesi, cedelleşmeyi azaltması; hilim, sabır ve güzel ahlak sahibi olmasıdır.”³

bak. Fedakarlık, 3. Bölüm

269. Bölüm

İmanı Kemale Erdiren Şeyler (2)

1324. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kulda şu üç özellik bulunmadıkça imanının hakikati kemale ermez: “Dinde derin anlayışlı olmak, geçiminde programlı olmak ve zorluklar karşısında sabırlı olmak!”⁴

1325. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kulda şu üç özellik olmadıkça imanı kemale ermez: “Darlıkta infakta bulunmak, insafı olmak ve selam vermek.”⁵

1326. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kul ahlakını güzelleştirmedikçe öfkelerini intikamla yatıştırmaktan kaçınmadıkça ve kendisi için sevdiğini insanlar için de sevmedikçe imanı kemale ermez. Şüphesiz insanlar cennete amelleriyle değil Müslümanların hayrını istemekle girmişlerdir.”⁶

1327. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kul kendisi için sevdiğini kardeşi için de sevmedikçe; şaka ve ciddi durumlarında Allah’tan korkmadıkça imanı kemale ermez.”⁷

1328. *İmam Cevad (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kul dinini şehvetine terci etmedikçe imanının hakikati kemale ermez ve şehvetini dine tercih etmediği müddetçe de helak olmaz.”⁸

1329. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kendisinde şu üç özellik bulunmadıkça mümin iman sahibi olmaz ve imanı kemale ermez: “İlim elde etmek, musibetlere sabır etmek ve yaşamında uyumluluk içinde olmak.”⁹

¹ el-Bihar, 71/387/34

² Gurer’ul Hikem, 4658

³ el-Bihar, 2/129/11

⁴ a. g. e. 78/239/78

⁵ Kenz’ul Ummal, 107

⁶ a. g. e. 5244

⁷ a. g. e. 106

⁸ Keşful Gumme, 3/138

⁹ Kenz’ul Ummal, 828

270. Bölüm

İmanı Kemale Erdiren Şeyler (3)

1330. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kul, münezzeh olan Allah’ın sevdiği kimseleri sevmedikçe ve münezzeh olan Allah’ın buğzettiği kimselere buğzetmedikçe imanı kemale ermez.”¹

1331. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminin imanı; rahatlığı, imtihan ve belayı nimet saymadığı müddetçe kemale ermiştir.”²

1332. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kulda şu beş özellik bulunmadıkça Allah’a olan imanı kemale ermez: “Allah’a tevekkül etmek, işlerini Allah’a havale etmek, Allah’ın emirlerine teslim olmak, Allah’ın kaza ve kaderinden hoşnut olmak ve Allah’ın verdiği belalara sabretmek. Şüphesiz her kim Allah için sever, Allah için buğzeder, Allah için bağışlar ve Allah için esirgerse şüphesiz imanı kemale ermiştir.”³

1333. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kulda şu dört özellik bulunmadığı müddetçe imanı kemale ermez: “Ahlakını güzelleştirmek, kendisini hafif görmek, çok konuşmaktan

sakınmak ve malının fazlasını (çıkarıp) bağışlamak.”⁴

1334. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mümin; fiil, amel, niyet, batın ve zahir (ile ilgili) yüzüç niteliğe sahip bulunmadıkça imanı kemale ermez...”⁵

271. Bölüm

İman ve Huzur

Kur’an

“İman edenlerin, imanlarını kat kat artırmaları için, kalplerine huzur indiren O’dur. Göklerdeki ve yerdeki ordular Allah’ındır. Allah bilendir, hikmet sahibi olandır.”⁶

1335. *İmam Bakır (a.s), “Kalplerine güven indiren O’dur” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Bu huzur imandır.”⁷

bak. Ez-Zıkr, 1340. Bölüm

272. Bölüm

İmanın Artışı

Kur’an

“Kendilerine Allah’ın ayetleri okunduğunda imanları artar.”⁸

⁴ el-Bihar, 69/379/37

⁵ a. g. e. 67/310/45 (bak) tüm hadisler

⁶ Feth suresi, 4. ayet

⁷ Nur’us Sakaleyn, 5/58/26

⁸ Enfal suresi, 2. ayet

¹ Gurer’ul Hikem, 10849

² a. g. e. 10811

³ el-Bihar, 77/177/10

“Bir sure inince, aralarında “Bu, hanginizin imanını artırdı?” diyen ikiyüzlüler vardır. İman edenlerin ise imanını artırmıştır; onlar birbirlerine bunu müjdelemek isterler.”¹

1336. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz iman kalpte bir nokta gibi başlar. İman arttıkça o nokta da artar.”²

1337. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz iman, kalpte beyaz bir nokta gibi başlar. İman arttıkça beyazlığı artar. İman kemale erince de kalp tümüyle bembeyaz olur.”³

bak. el-Bihar, 69/175, 33. Bölüm

el-Yakin, 4260. Bölüm

273. Bölüm İmanın Dereceleri

Kur'an

“Onlar Allah katında derece derecedirler. Allah, işlediklerini görmektedir.”⁴

bak. el-En'am, 83, 132; Yusuf, 76; İsra, 21; Ahkaf, 19; Hadid, 10; Mücadele, 11; Haşr, 9, 10

1338. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz imanın en üst mertebesi, bir derecedir. Ona ulaşan şüphesiz kurtuluşa ermiş ve zafere erişmiş olur. Bu

derecesi insanın batınının; açığa çıktığı takdirde endişe etmeyeceği ve örtülü kaldığı takdirde ise (ilahi) cezadan korkmayacağı bir derecedir.”⁵

1339. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “İman on basamağı olan bir merdiven gibidir. Basamaklarından birbiri ardınca çıkılır. O halde ikinci basamakta olan kimse, birinci basamakta olan kimseye, “Senin bir şeyin yok dememelidir. Onuncu basamağa ulaşınca kadar bu böyledir. (o da altındaki kimseye böyle dememelidir.) Kendinden aşağıdaki basamakta olanı atma, zira senden yukarıdaki basamakta olanda seni atar. Kendinden bir basamak aşağıda bulunan kimseyi görünce ona yumuşak davranarak onu kendine doğru çıkarmaya çalış. Ona kendisini kırarak derecede dayanamayacağı bir yükü yükleme. (İnsan) Eğer bir mümini kırarsa, kırgınlığını tedavi etmesi gerekir.”⁶

1340. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin yedi derecesi vardır. Aziz ve celil olan Allah bunlardan her birinin derecesini artırır.”⁷

1341. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah imanı yedi kısma ayırmıştır: iyilik,

¹ Tenvbe suresi, 124. ayet

² Şerh-u Nehc'il Belâğa-i İbn-i Ebî'l Hadid, 19/111

³ Kenz'ul Ummal, 1734

⁴ Al-i İmran suresi, 163. ayet

⁵ el-Bihar, 71/369/19

⁶ el-Kafî, 2/45/2

⁷ Hisal, 352/31 bak. Tüm hadisler

doğruluk, yakın, rıza vefa, ilim ve hilim.”¹
bak. el-Bihar, 69/154, 32.
Bölüm

el-Marifet (1), 2585. Bölüm
el-Mehabbet (2), 670. Bölüm

274. Bölüm En Üstün İman

1342. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En üstün iman neredede olursan ol, Allah’ın seninle olduğunu bilmendir.”²

1343. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En üstün iman; Allah için sevmen, Allah için buğzetmen, dilini aziz ve celil olan Allah’ı zikir hususunda kullanman, kendin için sevdiğini insanlar için de sevmen, kendin için sevmediğini onlar için de sevmemen, hayır söylemen veya susmandır.”³

1344. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En üstün iman sabırlı ve cömert olmaktır.”⁴

1345. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En üstün iman güzel ahlakıdır.”⁵

1346. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En üstün iman (Allah’a duyulan) güzel yakındır.”⁶

bak. el-İslam, 1870. Bölüm

¹ el-Kafi, 2/42/1 bak. Tüm hadisler

² Kenz’ul Ummal, 66

³ a. g. e. 67

⁴ a. g. e. 74

⁵ a. g. e. 75

⁶ Gurer’ul Hikem, 2992

275. Bölüm İmanın Dalları

1347. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İmanın yetmiş kusur dalı vardır: En üstünü la ilahe illallah sözüdür. En aşağısı ise yoldan insanlara eziyet veren şeyleri gidermektir. Haya da imandan bir daldır.”⁷

bak. Kenz’ul Ummal, 1/35

276. Bölüm İmanın Erkanı

1348. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İman dört erkan üzere kuruludur: Allah’a tevekkül etmek, işlerini Allah’a havale etmek, Allah’ın emrine teslim olmak ve Allah’ın kaza ve kaderinden hoşnut olmak.”⁸

1349. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İman dört sütun üzere kuruludur. Sabır, yakın, cihat ve adalet.”⁹

1350. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İman on şeydedir. Marifet, itaat, ilim, amel, sakınma, çabalama, sabır, yakın, rıza ve teslim olmak. Bu on taneden biri eksilince imanın düzeni bozulur.”¹⁰

1351. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel iffet ve

⁷ Kenz’ul Ummal, 52

⁸ el-Bihar, 78/63/154

⁹ Kenz’ul Ummal, 1388

¹⁰ el-Bihar, 69/175/28

yeterli olan şeylere razı olmak da imanın sütunlarındanır.”¹
bak. el-İslam; 1871, 1873 ve 1874. Bölümler
es-Sıdk, 2190. Bölüm

277. Bölüm İmanın En Sağlam Halkası

1352. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İmanın en sağlam halkası Allah için dost olmak, Allah için sevmek ve Allah için buğzetmektir.”²

1353. *Resulullah (s.a.a), imanın en sağlam halkası sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Allah için sevmek ve Allah için buğzetmektir.”³

1354. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz imanın en sağlam halkası Allah için sevmek Allah için buğzetmek, Allah için vermek ve Allah için esirgemektir.”⁴

1355. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Resulullah (s.a.a) ashabına şöyle buyurmuştur: “İmanın en sağlam halkası hangisidir?”Onlar, “Allah ve Resülü daha iyi bilir”dediler. Bazısı namaz, bazısı zekat, olduğunu söylediler. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Söylediğiniz her şeyin bir üstünlüğü vardır, ama

kastettiğim değildir. İmanın en sağlam halkası Allah için sevmek, Allah için buğzetmek, Allah’ın dostlarıyla dost olmak ve Allah’ın düşmanlarından uzak durmaktır.”⁵

1356. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En sağlam halka takva kelimesidir.”⁶

*bak. 91. Konu, el-Mehabbet (3)
el-İmamet (3), 190. Bölüm*

278. Bölüm Kalıcı ve Geçici İman

Kur’an

“O, sizi bir tek nefisten yaratandır. (Sizin için) Sabit ve sürekli olan ile emanet ve ödünç olarak verilen vardır. Anlayan kavim için ayetleri uzun uzadıya açıkladık.”⁷

1357. *İmam Sadık (a.s), kalıcı ve geçici iman hakkında şöyle buyurmuştur:* “Sürekli olan sabit olan imandır, emanet olan ise eğreti duran imandır.”⁸

1358. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İmanın bir kısmı kalplerde sabittir. Diğer bir kısmı ise kalpler ve göğüsler arasında belli bir zamana kadar eğreti durmaktadır. Eğer birinden beri uzak olduğunuzu ilan etmişseniz, ölüm gelip çatıncaya kadar onu kendi haline bırakın. (İman veya küfrü

¹ Gurer’ul Hikem, 4838

² Kenz’ul Ummal, 43525

³ a. g. e. 1391

⁴ Emali el-Müfid, 151/1

⁵ el-Bihar, 69/242/17

⁶ Tenbih’ul Havatir, 2/33

⁷ En’am suresi, 98. ayet

⁸ Kurb’ul İsnad, 382/1345

hakkında hüküm vermeyin. Son anda da olsa gerçek ve kalıcı bir iman elde edebilir.) O zaman kendisinden beri olma haddi gerçekleşmiş olur.”¹

279. Bölüm İmanı Sabit Kılan Şey

1359. *İmam Sadık (a.s)*, “Kulda imanı sabit kılan şey nedir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Kulda imanı sabit kılan şey sakınmadır. Kulu imandan çıkaran şey ise ihtirastır.”²

1360. *İmam Sadık (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Her kimin ameli, sözü ile uyum içinde olursa kurtuluşuna tanıklık edilmiştir ve her kimin de ameli sözü ile uyum içinde olmazsa imanı eğretidir. (Ödünç olarak verilmiştir.)”³

1361. *İmam Sadık (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah şüphesiz ki adildir. İnsanları kendine imana davet etmiştir; küfre değil. O halde her kim Allah’a iman eder ve imanı Allah nezdinde sabit olursa, Allah da onu imandan küfre geri çevirmez.”⁴

1362. *İmam Ali (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Ey Kumeyl! Seni eğriliğe sürüklemeyen; seni

götürdüğümüz ve sana gösterdiğimiz yoldan saptırmayan apaçık yolu kat ettiğin müddetçe kalbinde imanın yerleşmesine hak kazanmış birisin.”⁵

1363. *İmam Sadık (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Müminin imanı sadece amelle sabit kalır ve amel, imanın bir parçasıdır.”⁶

1364. *İmam Sadık (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah peygamberleri nübüvvet karakteri üzere yaratmıştır; bu yüzden asla geri dönmezler. Vasileri de vasiyetleri esasınca yaratmıştır; ebedi olarak geri dönmezler. Müminleri ise iman esası üzere yaratmıştır; onlar da asla geri dönemezler. Bazı müminlerin imanı ise eğretidir. (ödünçtür.) Bunlar da eğer dua eder ve duada ısrar ederlerse iman üzere ölürler.”⁷

bak. el-Bihar, 69/212, 34. Bölüm

280. Bölüm İmanın Tadına Varmak

1365. *Resulullah (s.a.a)* şöyle buyurmuştur: “Şu üç şey her kimde bulunursa imanın tadına varır: En çok sevdiği şey Allah ve Resulü olan kimse, ateşte yanmayı dininden dönmekten

¹ Nehc’ul Belağa, 189. hutbe, Şerh-u Nehc’il Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 13/101

² el-Hisal, 9/29

³ el-Kafi, 2/420/1

⁴ el-Bihar, 69/213/1

⁵ a. g. e. 77/272/1

⁶ el-Kafi, 2/38/6

⁷ a. g. e. s. 419/5

daha çok seven kimse ile Allah için seven ve Allah için buğzeden kimse.”¹

1366. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şu üç şey kimde olursa imanın tatlılığını tadar: Allah ve Resulünü, gayrisinden daha çok sevmek, insanı sadece Allah için sevmek ve Allah kendisini içinden kurtardıktan sonra ateşe düşmeyi sevmeyi de sevmemek.”²

1367. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şu üç şeyle kim amel ederse imanın tadını alır. Tek ve kendisinden başka ilah olmayan Allah’a ibadet eden, malının zekatını gönül hoşluğu içinde ödeyen ve nefsinin tezkiye eden kimse.”³

1368. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah’ı Rab, İslam’ı din ve Muhammed’i elçi olarak kabullenen ve razı olan kimse imanın tadını alır.”⁴

281. Bölüm İmanın Tadını Almamak

1369. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şaka veya ciddi olarak yalanı terk etmeyen kul imanın tadını alamaz.”⁵

1370. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kul; kendisine ulaşan hata olmadığını ve kendisine ulaşmayan da ulaşmayacak olduğunu bilmedikçe şüphesiz imanın tadını alamaz. Şüphesiz yarar ve zarar veren sadece aziz ve celil olan Allah’tır.”⁶

1371. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminde şu üç özellik bulunmadıkça imanın hakikatini tadamaz: Dinde derin anlayış, musibetlere karşı sabır ve yaşantısını güzel programlamak.”⁷

1372. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şu dört şeye iman etmeyen kimse imanın tadını alamaz: Allah’tan başka ilah olmadığına, Allah’ın elçisi olduğuma ve beni hak üzere gönderdiğine; öleceğine, ölümden sonra yeniden bir gün dirileceğine ve kadere tümüyle iman etmek.”⁸

1373. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kul Allah için sevip Allah için buğz etmedikçe imanın berraklığını elde edemez. Allah için sever ve Allah için nefret ederse Allah’ın velayetine hak kazanır.”⁹

¹ Kenz’ul Ummal, 72

² a. g. e. 43212

³ a. g. e. 10

⁴ Kenz’ul Ummal, 9

⁵ el-Bihar, 72/249/14

⁶ el-Kafi, 2/58/7

⁷ el-Bihar, 71/85/29

⁸ Kenz’ul Ummal, 16

⁹ a. g. e. 98

282. Bölüm İmanın Tatlılığını Tatmamak

1374. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kimin en çok çabası şehvetlere erişmek olursa, kalbinden imanın tatlılığı çıkacaktır.”¹

1375. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyadan yüz çevirmedığınız müddetçe kalplerinizin iman tatlılığını tatması haramdır.”²

1376. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsan kimin dünyayı yediğini önemsemezse asla kalbinde imanın tatlılığını bulamaz.”³

1377. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kaderin hayır ve şerrine iman etmedikçe insan imanın tatlılığını bulamaz.”⁴

bak. el-İbadet, 2504. Bölüm
el-Mehabbet (2), 672. Bölüm; el-İlm, 2898. Bölüm

283. Bölüm İmanın En Düşük Mertebesi

1378. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın sahip olduğu taktirde mümin sayıldığı şeyin en düşüğü; Allah Tebarek ve Teala’nın kendini ona

tanıtması, Allah’ın emirlerine itaat etmesi, ona Peygamberini (s.a.a) tanıtması, peygamberlerin emrine itaat etmesi, yeryüzündeki hüccetini kendisine tanıtması, onun emirlerine de teslim olmasıdır.”Selim şöyle diyor: Ben, “Ey Müminlerin Emir! Eğer bunlardan başka bir şey bilmezse yeterli midir?” diye sordum, şöyle buyurdu: “Evet, kendisine her ne zaman emredilirse itaat eder ve nehy edilirse sakınırsa yeterlidir.”⁵
bak. el-Marifet (3), 2613. Bölüm

284. Bölüm İmandan Çıkaran Şey

1379. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ki kul, birbirine benzeyen ve bilinen beş şeyle imandan çıkar: Küfür, şirk, delalet, fık ve büyük günahlar işlemek.”⁶

285. Bölüm İnsanı İmandan Çıkaran En Küçük Şey

1380. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanı imandan çıkaran en küçük şey birini din kardeşi edinmesi ve ardından

¹ Tenbih’ul Havatir, 2/116

² el-Kafi, 2/128/2

³ a. g. e.

⁴ Kenz’ul Ummal, 595

⁵ el-Kafi, 2/414/1 bak. Tüm hadisler

⁶ Tuhef’ul Ukul, 330 bak. Tüm hadisler

bir gün kınaması için yanlışlıklarını saymasıdır.”¹

1381. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En düşük küfür, insanın kardeşinden bir söz işitince onu rezil etmek için hemen ezberlemesidir. Bunlar ahlakı olmayanlardır.”²

1382. *İmam Sadık (a.s), “İnsanı kafir kılan en düşük şey nedir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “İnsanın bir bidat çıkarması, onu savunması ve muhalefet eden herkesten uzak durmasıdır.”³

1383. *İmam Sadık (a.s), “İnsanı kafir kılan en düşük şey nedir?” diye sorulunca yerden çakıl taşları alarak şöyle buyurmuştur:* “Bu taşların tane olduğunu söylemesi ve kendisine muhalefet edenlerden uzak durmasıdır.”⁴

1384. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanı imandan çıkaran en düşük şey, (dinde) boş konuşanlarla oturması, sözünü dinlemesi ve dediklerini onaylamasıdır.”⁵

bak. el-Bihar 2/301-302

eş-Şirk, 1989. Bölüm

el-Küfr, 3495. Bölüm

30. Konu, el-Bid’at

¹ Mean’ıl Ahbar, 394/48

² el-Bihar, 77/193/11

³ Mean’ıl Ahbar, 393/43

⁴ el-Bihar, 72/220/6

⁵ el-Hisal, 72/109

286. Bölüm İman ile Uyuşmayan Şey

Kur’an

“Ey iman edenler! Sizden olmayanı sırdaş edinmeyin.”⁶

“Ey iman edenler! Yolculuğa çıkan veya savaşa giden kardeşleri hakkında: “Onlar yanımızda olsalardı ölmezler ve öldürülmezlerdi” diyen kafirler gibi olmayın.”⁷

“Ey iman edenler! Kadınlara zorla mirasçı olmaya kalkmanız size helal değildir.”⁸

“Ey iman edenler! Mallarınızı karşılıklı rıza ile yapılan ticaret dışında batıl ile (haram ve haksızlıkla) aranızda yemeyin,”

“Ey iman edenler! Müminleri bırakıp kâfirleri dost edinmeyin.”¹⁰

“Ey iman edenler! Yahûdileri ve Hristiyanları yönetici (ve dost) olarak benimsemeyin,”¹¹

“Ey iman edenler! Kendilerine sizden önce kitap verilenlerden, dininizi alaya ve eğlenceye alanları ve

⁶ Al-i İmran suresi, 118. ayet

⁷ Al-i İmran 156. ayet

⁸ Nisa suresi, 19. ayet

⁹ Nisa suresi, 3. ayet

¹⁰ Nisa suresi, 144. ayet

¹¹ Maide suresi, 51. ayet

küfredenleri dost olarak benimsemeyin.”¹

“Ey iman edenler! Allah'ın size helal ettiği temiz şeyleri haram kılmayın,”²

“Ey iman edenler! Size açıklanınca hoşunuza gitmeyecek şeyleri sormayın.”³

“Ey iman edenler! Savaş için ilerlerken, küfredenlerle toplu halde karşılaştığınızda onlara arkanızı dönmeyin.”⁴

“Ey iman edenler! Allah'a ve Peygambere karşı hainlik etmeyin, size emanet verilen şeylere bile bile hıyanet etmeyin.”⁵

“Ey iman edenler! Babalarınızı, kardeşlerinizi küfrü imana tercih ediyorlarsa dost edinmeyin.”⁶

“Ey iman edenler! Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanları dost edinmeyin.”⁷

“Ey iman edenler! Sarhoşken, ne dediğinizi bilene kadar namaza yaklaşmayın.”⁸

“Ey iman edenler! Şeytana ayak uydurmayın.”⁹

“Ey iman edenler! Mûsa'yı incitenler gibi olmayın. Nitekim Allah onu, söylediklerinden beri tutmuştu.”¹⁰

“Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın,”¹¹

“Ey iman edenler! Gizli konuştuğunuz zaman, günah işlemeyi fısıldaşmayın,”¹²

“Ey iman edenler! Sizi, mallarınız ve çocuklarınız Allah'ı anmaktan alıkoymasın,”¹³

“Ey iman edenler! İçki, kumar, putlar ve fal okları şüphesiz şeytan işi pisliklerdir, bunlardan kaçının”¹⁴

1385. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hırs ve iman ebedi olarak kulun kalbinde toplanmaz.”¹⁵

1386. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim katılık, kabalık ile nasiplenirse imandan mahrum kalır.”¹⁶

1387. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İki haslet müminde bir araya gelmez: Cimrilik ve rızık hususunda kötü zan.”¹⁷

¹ Maide suresi, 57. ayet

² Maide suresi, 87. ayet

³ Maide suresi, 101. ayet

⁴ Enfal suresi, 15. ayet

⁵ Enfal suresi, ayet

⁶ Tevbe suresi, 23. ayet

⁷ Mümtehine suresi, 1. ayet

⁸ Nisa suresi, 43. ayet

⁹ Nur suresi, 21. ayet

¹⁰ Ahzap suresi, 69. ayet

¹¹ Hucurat suresi, 11. ayet

¹² Mücadele suresi, 9. ayet

¹³ Münafıkun suresi, 9. ayet

¹⁴ Maide suresi, 90. ayet

¹⁵ el-Bihar, 73/302/10

¹⁶ el-Kafi, 2/321/1

¹⁷ el-Bihar, 77/172/8

1388. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İki huy müminde bir araya gelmez: Hırs ve kötü ahlak.”¹

1389. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mümin kimse yalan ve hıyanet dışında her hasleti huy edinir.”²

1390. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümin talihsiz ve rıziksiz kalmaz.”³

1391. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şu altı şey müminde olmaz: Darlık, talihsizlik (veya hayırsızlık) çekememezlik, inatçılık, yalan ve zorbalık”⁴

bak. el-İslam, 1878. Bölüm

el-Kızb, 3458. Bölüm

el-Emanet, 302. Bölüm

287. Bölüm İmanın Getirdikleri

Kur'an

“Ey iman edenler! Allah'tan, sakınılması gerektiği gibi sakının, sizler ancak Müslüman olarak can verin.”⁵

“Ey iman edenler! Sabredin, (düşmanlarınıza karşı) sebat gösterin, hudutlarınızı koruyun.”⁶

“Ey iman edenler! Allah için şahit olarak adaleti gözetin.”⁷

“Ey iman edenler! Allah için adaleti ayakta tutup gözetin şahitler olun.”⁸

“Ey iman edenler! Akitleri yerine getirin.”⁹

“Ey iman edenler! Allah'a ve peygamberine itaat edin, Kur'an'ı dinleyip dururken yüz çevirmeyin.”¹⁰

“Ey iman edenler! Allah ve Peygamber, sizi, hayat verecek şeye çağırdığı zaman icabet edin.”¹¹

“Ey iman edenler! Allah'tan sakınırsanız, O size iyiyi kötüden ayırt edecek bir anlayış verir.”¹²

“Ey iman edenler! Bir toplulukla karşılaşırsanız dayanın; başarıya erişebilmeniz için Allah'ı çok anın.”¹³

“Ey iman edenler! Yakınıınızda bulunan küfredenlerle savaşın; sizi kendilerine karşı sert bulsunlar.”¹⁴

“Ey iman edenler! Allah'ı çok anın.”¹⁵

⁷ Nisa suresi, 135. ayet

⁸ Maide suresi, 8. ayet

⁹ Maide suresi, 1. ayet

¹⁰ Enfal suresi, 20. ayet

¹¹ Enfal suresi, 24. ayet

¹² Enfal suresi, 29. ayet

¹³ Enfal suresi, 45. ayet

¹⁴ Tevbe suresi, 123. ayet

¹⁵ Ahzap suresi, 41. ayet

¹ a. g. e. s. 173/8

² Tuheful Ukul, 55

³ el-Bihar, 103/86/16

⁴ Tuheful Ukul, 377

⁵ Al-i İmran suresi, 102. ayet

⁶ Al-i İmran suresi, 200. ayet

“Ey iman edenler! Allah'tan sakının, dürüst söz söyleyin.”¹

“Ey iman edenler! Allah'tan sakının; herkes yarına ne hazırladığına baksın.”²

“Ey iman edenler! Allah'ın dininin yardımcıları olun.”³

“Ey iman edenler! Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu cehennem ateşinden koruyun.”⁴

“Ey iman edenler! Yürekten tövbe ederek Allah'a dönün.”⁵

“Ey iman edenler! Siz kendinize bakın; doğru yolda iseniz sapıtan kimse size zarar veremez.”⁶

288. Bölüm

Müminin Bu İsimle Adlandırılma Sebebi

1392. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Sizlere müminin neden mümin olarak adlandırıldığını söyleyeyim mi? Çünkü insanların canı ve malı ondan güvendedir.”⁷

1393. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminin mümin olarak adlandırılması şüphesiz

Allah'tan güven dilemesi ve Allah'ın da kendisine güvence vermesindendir.”⁸

1394. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz müminin mümin olarak adlandırılması Allah'ın azabından güvende olması, kıyamet günü Allah'ın güvenliğine ermesi ve Allah'ın kendisinin güvenlik isteğini kabul etmesindendir.”⁹

289. Bölüm

Müminin Azameti

1395. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin hürmet açısından Kabe'den daha yücedir.”¹⁰

1396. Rivayet edildiği üzere Resulullah (s.a.a) Kabe'ye bakarak şöyle buyurmuştur: “Merhaba sana ey ev! Allah nezdinde ne kadar da değerli ve saygınsın! Allah'a andolsun ki müminin hürmeti senden daha çoktur. Zira Allah senden sadece bir şeyi haram kılmış müminden ise üç şeyi: Malını, kanını ve kendisi hakkında kötü zan edilmesini.”¹¹

1397. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah mümine üç özellik vermiştir: Dünya ve dininde izzet, ahirette kurtuluş

¹ Enfal suresi, 70. ayet

² Haşr suresi, 18. ayet

³ Saf suresi, 14. ayet

⁴ Tahrir suresi, 6. ayet

⁵ Tahrir suresi, 8. ayet

⁶ Maide suresi, 105. ayet

⁷ el-Bihar, 67/60/3

⁸ a. g. e. 78/196/16

⁹ a. g. e. 67/63/7

¹⁰ el-Hisal, 27/95

¹¹ el-Bihar, 67/71/39

ve dünyadakilerin kalbinde heybet ve azamet.”¹

1398. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz mümin insan ehlini ve çocuğunu tanıdığı gibi göklerde tanınır. Zira mümin Allah nezdinde mukarrep meleklerden daha değerlidir.”²

1399. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Övgüsü yüce Allah şüphesiz şöyle buyurmuştur: “İzzetim ve celalime andolsun ki yarattığım varlıklar arasında bana mümin kulumdan daha sevimli bir varlık yoktur.”³

1400. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yaratıklar aziz ve celil olan Allah’ın sıfatlarının hakikatine eremez. Aziz ve celil olan Allah’ın sıfatlarının hakikatine eremediği gibi Resulullah’ın (s.a.a) sıfatlarının da hakikatine eremez. Resulullah’ın (s.a.a) sıfatlarının hakikatine eremediği gibi İmam’ın (a.s) sıfatlarının hakikatine de eremez. İmam’ın (a.s) sıfatlarının künhüne eremediği gibi müminin sıfatlarının künhüne de eremez.”⁴

1401. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “Yeryüzünde yarattığım kullardan doğu ve batı arasında

sadece adil bir imamla birlikte olan bir tek müminden başka hiç kimse olmasaydı bile, onların ibadetiyle yeryüzünde yarattığım bütün varlıkların ibadetinden müstağni olurum ve yedi kat gökler ve yedi kat yerler yine dikilmiş olurdu.”⁵

1402. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin Allah nezdinde mukarrep meleklerden daha değerlidir.”⁶

290. Bölüm Müminler Bir Tek Beden Gibidirler

1403. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin sevgi, duygu ve merhamet açısından örneği beden örneğidir. Bir organı rahatsız olunca diğer organları da uykusuz kalır ve ateşlenir.”⁷

1404. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hayır, Allah’a andolsun ki mümin, kardeşi için bir damarı (dert veya hastalıktan) hareket ettiğinde diğer damarları da harekete geçen bir beden gibi olmadıkça mümin sayılmaz.”⁸

1405. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin kanları eşittir. Başkaları karşısında bir el gibidirler.

¹ a. g. e. 68/16/21

² Uyun-u Ahbar’ir-Rıza, 2/33/62

³ el-Bihar, 71/158/75

⁴ a. g. e. 67/65/13

⁵ a. g. e. 75/152/22

⁶ Kenz’ul Ummal, 821

⁷ Musned-i İbn-i Hanbel, 6/379/18408

⁸ el-Bihar, 74/274/17

Müminlerin en düşüğü bile (düşmanı) zimmetine alacak olursa diğerleri saygı gösterir.”¹

1406. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her ne kadar evleri ve bedenleri birbirinden ayrı olsa da müminler birbirinin hayrını ister ve birbirlerini severler. Facirler ise her ne kadar evleri ve bedenleri bir olsa da birbirini aldatır ve yardımsız bırakır.”²

291. Bölüm Mümin Kimdir? (1)

Kur'an

“İman edenler ancak, o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri titrer ayetleri okunduğu zaman bu onların imanlarını artırır ve Rablerine tevekkül ederler; namaz kılarlar; kendilerine verdiğimiz rızıktan yerli yerince infak ederler. İşte gerçekten iman etmiş olanlar bunlardır. Onlara Rablerinin katında mertebeler, mağfaret ve cömertçe verilmiş rızıklar vardır.”³

bak. Tevbe, 71; Yusuf, 106; Müminun, 1-11; Kasas, 52-55; Secde, 15-19; Şura, 36-39; Fetih, 29; Beyyine, 5, 7-8

1407. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin

sevinci yüzünde, hüznü ise kalbindedir. Göğsü her şeyden daha geniş ve nefsi her şeyden daha düşüktür. Mümin yücelmekten hoşlanmaz, meşhur olmayı kötü bilir. Gamı uzun, himmeti yücedir. Sessizliği çok, vakti doludur. Şükreder, sabreder, düşüncelere dalar, dostluğuna bağlı kalır. Ahlakı sade, huyu yumuşak, iradesi ise kayadan daha serttir. Buna rağmen hor bir köleden daha düşüktür.”⁴

1408. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin sarsıcı zorluklar anında vakarlı ve tatsızlıklarda ise sabittir. Belalarda sabırlı, rahatlıkta şükredicidir. Allah'ın verdiği rızıklara kanaat eder, düşmanlara zulmetmez, dostlarına kin gütmeyiz (veya onlar için başkalarına zulmetmez veya günah işlemez) İnsanlar ondan güvendedir, nefsi ise sıkıntıdadır.”⁵

1409. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz mümin hoşnut olduğunda hoşnutluğu kendisini günah ve batıl işlere düşürmeyen ve öfkelenildiğinde ise kendisini hak sözden uzaklaştırmayan kimsedir. Mümin güç elde ettiğinde gücü kendisini tecavüze ve hakkı olmayan bir şeye sürüklemeyen kimsedir.”⁶

¹ Kenz'ul Ummal, 402

² a. g. e. 757

³ Enfal suresi, 2-4. ayet

⁴ el-Bihar, 69/410/127

⁵ Metalib'us Suul, 54

⁶ el-Bihar, 71/358/3

1410. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin güzel bir yardımcıdır. Masrafsız ve zahmetsizdir. Hayatı programlıdır ve bir delikten asla iki defa sokulmaz.”¹

1411. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin her durumda hayır üzeredir. Ruhu göğsünden alındığı zaman bile Allah’a hamd eder.”²

1412. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin nankörlük görür. (insanlara yaptığı bütün iyiliklere rağmen kendisine teşekkür etmezler.)”³

1413. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin müminin kardeşidir. Her durumda birbirinin hayrını dilemeyi terk etmez.”⁴

1414. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin dünyada başına gelen şeyler sebebiyle kınanmaz. Şüphesiz kafir kınanır.”⁵

1415. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin yumuşak ve ramdır. Öyle ki ahmak olduğunu sanırsın.”⁶

1416. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin sade kalpli ve yücedir. Nefsinin emindir ve sürekli endişeli ve hüznülüdür.”⁷

1417. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin nefsinin emindir; nefsanî istekleri ve hisleriyle savaşı.”⁸

1418. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin öğüt verilince (günahtan) çekinir. Sakındırılınca sakınır, öğüt verilince öğüt alır, hatırlatılınca hatırlar ve zulmedilince bağışlar.”⁹

1419. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminin adeti, zühtü; tek derdi, dini; izzeti, kanaatidir. Tüm gayreti, ahireti içindir. Güzellikleri çok ve dereceleri yücedir. Kurtuluşun eşliğindedir.”¹⁰

1420. İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin salım kalmak için susar, faydalanmak için konuşur.”¹¹

1421. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin dininde güçlü ve yumuşaklığında uzak görüşlüdür. İmanı yakın ile birliktedir. (Dini) anlayışta hırslı ve doğru yolu kat etmede sevinçlidir. İşine gücüne rağmen namazını terk etmez.”¹²

1422. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin hılim sahibidir, cahillik etmez. Kendisine cahillik edilince sabreder. O asla zulmetmez ve kendisine zulmedilince bağışlar.

¹ el-Kafî, 2/241/38

² Kenz’ul Ummal, 682

³ 684

⁴ 687

⁵ 688

⁶ 690

⁷ Gurer’ul Hikem, 1901

⁸ a. g. e. 2204

⁹ a. g. e. 2067

¹⁰ a. g. e. 2103

¹¹ el-Kafî, 2/231/3

¹² a. g. e. h. 4

Kendisi cimrilik etmez, kendisine cimrilik edilince tahammül eder.”¹

1423. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin kazancı helal, ahlakı güzel ve batını salim olan, malının fazlasını infak eden ve fazla konuşmaktan sakınan kimsedir.”²

1424. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin, dininde izzetli olandır.”³

1425. İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin ilim ve hilmî birbirine karışan, ilim öğrenmek için oturan, salim kalmak için susan, anlamak için konuşan (soru soran), emanetini (sırrını) dostlarına söylemeyen kimsedir.”⁴

1426. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin gayret sahibidir. Allah ise daha çok gayretlidir.”⁵

1427. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin hoş gönüllü ve yücedir. Facir ise hileci ve aşağılıktır.”⁶

1428. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin sürekli Allah’ı zikreder, çok düşünür, nimetlere şükreder ve belalarda sabırlıdır.”⁷

1429. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin kalbi aşağılık şeylerden temiz olandır.”⁸

1430. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin uyanık olur ve iki güzellikten birini bekler.”⁹

1431. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin zenginlikte iffetlidir ve dünyadan münezzehdir.”¹⁰

1432. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin rahatlıkta şükredici, belalarda sabırlı ve nimetlerde korkan kimsedir.”¹¹

1433. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin kendisinden bir şey istenince fazla yardım eder. Ama kendisi birinden bir şey istemeyi düşüklük sayar.”¹²

1434. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin faydadır. Eğer onunla yürüyecek olursan sana fayda verir; eğer onunla meşveret edecek olursan sana menfaati dokunur. Müminin her şeyi faydadır.”¹³

1435. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin insanların kanları ve malları hususunda güvende oldukları kimsedir.”¹⁴

Bu anlamda birçok hadis vardır.

¹ a. g. e. s. 235/17

² a. g. e. h. 18

³ a. g. e. s. 245/4

⁴ el-Bihar, 67/291/14

⁵ Kenz’ul Ummal, 680

⁶ a. g. e. 681

⁷ Gurer’ul Hikem, 1933

⁸ a. g. e. 1956

⁹ a. g. e. 1639

¹⁰ a. g. e. 1744

¹¹ a. g. e. 1743

¹² a. g. e. 1825

¹³ Kenz’ul Ummal, 692

¹⁴ a. g. e. 739

1436. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin nefsinin kendisinden sıkıntıda insanların ise kendisinden güvende olduğu kimsedir.”¹

1437. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin, ailesinin iştahıyla yer; münafık ise ailesi kendisinin iştahıyla yer.”²

1438. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin önce selam verir, münafık ise, “bana selam verilmelidir.” der.”³

1439. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin dünyada garip gibidir. İzzetine ünsiyet edilmez ve horluğundan sızlanmaz.”⁴

1440. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kur’an, müminin bir çok nefsanî isteklerini kayıt altına almıştır.”⁵

1441. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin bir midesiyle yer, kafır ise yedi midesiyle yer.”⁶

1442. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin müminin aynasıdır.”⁷

1443. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin mümin kardeşinin aynasıdır. Gıyabında hayrını diler,huzurunda

rahatsızlıklarını giderir ve mecliste ona yer açar.”⁸

1444. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin mümin için bir bina gibidir. Bazısı bazısını sağlam kılar.”⁹

1445. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin dinini dünyası ile koruyan facir kimse ise dünyasını dini ile koruyandır.”¹⁰

1446. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin ünsiyet edinir ve kendisi ile ünsiyet kurulur. Ünsiyet etmeyen ve edilmeyen kimse de hayır yoktur. İnsanların en hayırlısı insanlara en faydalı olanıdır.”¹¹

1447. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin tenasül organına mağlup düşmez ve karnı kendisini rezil edemez.”¹²

1448. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin düşmanına zulmetmez ve dostu için günah işlemez. Eğer kendisine zulmedilirse aziz ve celil olan Allah intikamını alıncaya kadar sabreder.”¹³

1449. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin ünsiyet edinir ve insanlar da kendisiyle ülfet edinir.”¹⁴

¹ a. g. e. 752

² a. g. e. 779

³ a. g. e. 778

⁴ a. g. e. 813

⁵ a. g. e. 814

⁶ a. g. e. 670

⁷ a. g. e. 672-673

⁸ Mustedrek’ul Vesail, 8/320/9546

⁹ Kenz’ul Ummal, 674

¹⁰ Gurer’ul Hikem, 2160

¹¹ Kenz’ul Ummal, 679

¹² el-Bihar, 67/310/44

¹³ a. g. e. s. 313/47

¹⁴ a. g. e. s. 309/41

1450. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mümin zeki, akıllı ve uyanıktır.”¹

1451. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mümin masrafsız ve zahmetsizdir.”²

1452. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mümin insanların kendileri ve malları hakkında kendisinden güvende oldukları kimsedir.”³

1453. *Allah-ı Teala Musa'ya (a.s) şöyle öğüt vermiştir:* “Mümin ahiretin kendisine süslendiği kimsedir. Bu yüzden yorulmadan ve gevşemeden gözlerini ahirete dikmiştir. Ahirete olan aşkı kendisi ile hayatın lezzetleri arasına girmiş ve onu hedefine doğru süren binici gibi sabahlara kadar uyanık tutmuştur. Gece gündüz hüznün taşır.”⁴

Bak, el-İslam, 1868. Bölüm
et-Takva, 4163. Bölüm

292. Bölüm Mümin Kimdir? (2)

1454. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akıl müminin dostudur; ilim veziri sabır ordularının emiri ve amel velisidir.”⁵

1455. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mümin gücü

yettiği şeylerde çaba harcar ve gücü yetmediği şeylerde ise eseflenir.”⁶

1456. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim iyi işine sevinir ve kötü işlerinden rahatsız olursa mümindir.”⁷

1457. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah mümine üç haslet vermiştir: Dünya ve dininde izzet, ahirette kurtuluş ve insanların kalbinde azamet ve heybet.”⁸

1458. *Resulullah (s.a.a), müminin sıfatları hakkında şöyle buyurmuştur:* “Müminin davranışları yumuşak, görüşmesi tatlıdır. Her şeyin yücesini arar, ahlakın en değerlisini talep eder. Düşmanlık duyduğu kimseye zulmetmez, sevdiği kimse için günah işlemez. Masrafı az, yardımı çoktur. O'nu görüyormuşçasına güzel işler yapar. Gözleri (tevazudan) yumuludur. Açık bir eli vardır. İsteyeni boş geri çevirmez. Sözünü tartar, dilini tutar, arkadaşından da olsa batıl bir şeyi kabul etmez. Düşmanından da olsa hakkı reddetmez. Sadece bilmek için öğrenir ve sadece amel etmek için bilmek ister. Dünya ehli ile yürüyecek olursa onların en uyanığı ahiret ehli ile yürüyecek olursa onların en çok sakınanıdır.”⁹

¹ Kenz'ul Ummal, 689

² a. g. e. 685

³ el-Bihar, 67/309/42

⁴ el-Kafî, 8/47/8

⁵ Gurer'ul Hikem, 2092

⁶ Kenz'ul Ummal, 708

⁷ a. g. e. 700

⁸ el-Bihar, 67/71/34

⁹ a. g. e. s. 310/45

1459. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin kendisinde şu üç sıfat olmadıkça mümin olmaz: Rabbinden bir sünnet, Resulünden (s.a.a) bir sünnet ve Veli’sinden (a.s) bir sünnet. Rabbinden olan sünnet sırrı saklamasıdır. Resulünden olan sünnet insanlarla iyi geçinmesidir. Velisinden (a.s) olan sünnet ise darlık ve sıkıntılarda sabretmektir.”¹

1460. İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Gerçekten mümin Allah’ı (belalar ve günahlar hususunda) koruyucu ve sözünü aynası edinmiştir. Bir defasında (o aynada) müminlerin sıfatına bakar, bir defasında zorbaların sıfatına bakar, onda nükteler görür, kendisini tanır, zekası hakkında yakine erer ve temizliğinden emin olur.”²

1461. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey Allah’ın kulları! Bilin ki şüphesiz mümin gece gündüz nefisine karşı kötümser olur, sürekli nefsini kınar ve ondan sürekli daha fazla iyi şeyler ister.”³

293. Bölüm Müminin Sertliği

1462. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin dağdan daha serttir. Dağdan azalır, ama

müminin dininden bir şey azalmaz.”⁴

1463. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin demir parçasından daha serttir; demir ateşe konduğunda değişir, ama mümin defalarca öldürülse de kalbinde bir değişiklik olmaz.”⁵

1464. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin dağdan daha serttir; zira dağ balta darbeleri altında yarılır, ama müminin dini hiç bir şeyle yarılmaz.”⁶

294. Bölüm Her Şey Mümine Boyun Eğər

Kur’an

1465. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz her şey mümine boyun eğər ve her şey ona saygı gösterir.” Daha sonra şöyle buyurdu: “Eğər insan Allah için ihlaslı davranırsa Allah her şeyi hatta böcekleri, sürüngenleri, yeryüzündeki yırtıcıları, göklerdeki kuşları ve denizlerdeki balıkları da ondan korkutur.”⁷

1466. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin herkesin kendisinden korktuğu kimsedir. Zira o Allah’ın dininde güçlü ve azizdir. Hiç bir şeyden korkmaz. Bu her müminin nişanesidir.”⁸

¹ Tuheful Ukul, 442

² el-Bihar, 78/119/15

³ Şerh-u Nehc’ül Belağ’a-i İbn-i Ebî’l Hadid, 10/16

⁴ el-Kafi, 2/241/37

⁵ el-Bihar, 67/303/34

⁶ Tenbih’ul Havatir, 2/125

⁷ el-Bihar, 69/285/20

⁸ a. g. e. 67/305/36

1467. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her şey; hatta böcekler, sürüngenler, yeryüzündeki yırtıcılar ve gökyüzündeki kuşlar bile müminin karşısında boyun eğler.”¹
bak. el-Havf, 1141. Bölüm

295. Bölüm Müminler Azdır

“Süleyman için, o ne dilerse, mabetler, heykeller, büyük havuzlara benzer çanaklar ve taşınması güç kazanlar yaparlardı. Ey Davud ailesi! Şükredin! Kullarımdan şükredenler pek azdır.”²

“Davud: “Andolsun ki, senin koyununu kendi koyunlarına katmak istemekle sana haksızlıkta bulunmuştur. Doğrusu ortakların çoğu birbirlerinin haklarına tecavüz ederler. İman edip salih amel işleyenler bunun dışındadır ki sayıları da ne kadar azdır!” Demişti. Davud, kendisini denediğimizi sanmıştı da, Rabbinden mağfiret dileyerek eğilip secdeye kapanmış , tövbe etmiş Allah'a yönelmişti.”³

“Buyruğumuz gelip tandırdan sular kaynamağa başlayınca, “her cinsten birer çifti ve aleyhine hüküm verilmiş olanın dışında kalan çoluk çocuğunu ve iman edenleri gemiye bindir”dedik. Pek az kimse onunla berâber iman etmişti.”⁴

“Andolsun ki onlara: “Gökten su indirip onunla, ölümünden sonra yeri dirilten kimdir?” diye sorarsan, şüphesiz, “Allah'tır” derler. De ki: “Övülmek Allah içindir”, fakat çoğu bunu akıl etmezler.”⁵

Bu konuda altmıştan fazla ayet mevcuttur. Mu'cem kitaplarına müracaat ediniz.

1468. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin kadın mümin erkekten daha az bulunur. Mümin erkek ise simyadan daha az bulunur. Sizlerden hanginiz simyayı bulabildiniz?”⁶

1469. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Velayetimizden dem vuran herkes mümin değildir; onlar sadece müminler için arkadaş kılınmışlardır.”⁷

1470. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey insanlar! Doğru yol hakkında yolcular azdır diye

¹ a. g. e. s. 71/33

² Sebe suresi, 13. ayet

³ Sad suresi, 24. ayet

⁴ Hud suresi, 40. ayet

⁵ Ankebut suresi, 63. ayet

⁶ el-Kafi, 2/242/1

⁷ a. g. e. s. 244/7

yalnızlık hissine kapılmayın ve korkmayın. Zira insanlar tokluğu kısa, açlığı ise uzun olan bir sofraya toplanmışlardır.”¹

1471. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah yeryüzünü insanların ihtiyacını bilen, kurtuluş yolunda ilim öğrenen birinden boş bırakmaz. Elbette sayıları azdır. Allah bunu geçmiş peygamberlerin ümmetlerinde açıklığa kavuşturmuş ve onları gelecek kimseler için örnek kılmıştır. Örneğin Nuh kavmi hakkında şöyle buyurmuştur: “Onunla çok azı dışında iman eden olmadı.”²

bak. el-Bihar, 67/157, 8. Bölüm
En-Nübüvvet (2), 3784. Bölüm

296. Bölüm Müminin Alametleri

1472. İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminin alametleri beştir: Yalnız kaldığında sakınmak, azlıkta bile sadaka vermek, musibetler karşısında sabretmek, öfkelenildiğinde bile hilim sahibi olmak ve korktuğunda bile doğru olmak.”³

1473. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İmanın nişanesi; doğru söylemenin zararına, yalan söylemenin ise faydana olduğu yerde, doğru söylemeyi

yalan söylemeye tercih etmen, bildiğinden fazla konuşmaman ve başkaları hakkında konuşma hususunda Allah’tan korkmandır.”⁴

1474. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şu üç şey müminin nişanelerindendir: Allah’ı tanımak, Allah’ın dostlarını tanımak ve Allah’ın düşmanlarını tanımak.”⁵

1475. İmam Sadık (a.s), “Müminin mümin olduğunu nereden bilelim? diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Allah’a teslimiyet ve kendisine erişen hüznün ve sevinçlerden hoşnut olmak.”⁶

Bu konuda daha önce de birtakım hadisler naklettik, ilerideki bölümlerde de nakledeceğiz.

bak. el-Bihar, 67/261, 14. Bölüm

ed-Din, 1319. Bölüm

284. Konu, eş-Sia

297. Bölüm Müminlerin Sıfatları

1476. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin hayrı umulur. Kötülüklerinden güvende olunur.”⁷

1477. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminler kendilerine kötümser davranır, sürçmelerinden korkar, dünyadan nefret eder, ahirete

¹ el-Bihar, 67/158/1

² Nur’us Sakaleyn, 2/358/90

³ el-Bihar, 67/293/15

⁴ a. g. e. s. 314/49

⁵ el-Kafi, 2/126/9

⁶ el-Bihar, 72/336/24

⁷ Gurer’ul Hikem, 1349

iştiyak duyar ve Allah’a itaate koşarlar.”¹

1478. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Müminler (her şeyi) kolayca alan ve yumuşak davrananlardır.”²

bak. el-İslam, 1869. Bölüm

298. Bölüm Müminlerin En Üstünü

1479. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin en üstünü can, aile ve malından (Allah yolunda) geçenlerdir.”³

1480. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin iman açısından en üstünü; alış veriş, öfkesi ve hoşnutluğu Allah için olandır.”⁴

1481. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin en üstünü ahlakı en güzel olandır.”⁵

1482. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin iman açısından en üstünü kendisinden bir şey istenince veren ve kendisine bir şey verilmeyince müstağni olandır. (rahatsız olmayandır)”⁶

1483. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin en üstünü alışverişte, borcunu

ödemede ve alacağını almada cömert davranandır.”⁷

1484. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin en üstünü kalbi temiz dili doğru olanlardır.”⁸

bak. el-Fezilet, 3217. Bölüm

el-Marifet (1), 2585. Bölüm

et-Takva, 4163. Bölüm; el-İslam, 1870. Bölüm

299. Bölüm Resulullah’ı Görmediği Halde İman Eden Kimsenin Üstünlüğü

1485. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Beni gören kimsenin iman etmesi ilginç değildir. Yazılı kağıtları görüp hepsine baştan sona iman eden kimselerin imanı çok ilginçtir.”⁹

1486. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ne zaman kardeşlerimi göreceğim?” Kendisine, “Biz kardeşlerin değil miyiz?” diye sorulunca şöyle buyurdu: “Sizler benim ashabımsınız. Kardeşlerim ise beni görmeden bana iman edenlerdir. Ben onlara iştiyak duyuyorum.”¹⁰

1487. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İman açısından size en ilginç gelen varlıklar

¹ a. g. e. 2134

² el-Bihar, 67/355/58

³ Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 18/41

⁴ Gurer’ul Hikem, 3278

⁵ Kenz’ul Ummal, 703

⁶ a. g. e. 704

⁷ a. g. e. 705

⁸ a. g. e. 783

⁹ a. g. e. 34582

¹⁰ a. g. e. 34583

kimlerdir?”Kendisine,
“Meleklerdir”denilince, “Onlar
Rableri nezdindedir. Neden
iman etmesinler ki?!”diye
buyurdu. Ardından, “O halde
Peygamberlerdir”denilince,
“Kendilerine vahiy nazil olduğu
halde neden iman etmesindeler
ki?”diye buyurdu. Sonra,
“Bizleriz”denilince, “Ben
aranızda olduğum halde neden
iman etmeyesiniz ki? Şüphesiz
iman açısından insanlardan bana
en ilginç geleni, benden sonra
yazılar arasında bir kitap
(Kur’an) görüp ona iman eden
kimselerdir.”diye buyurdu.¹

¹ Delail’un-Nebeviyye, 6/538

24. Konu

el-Emanet

Emanet

- *el-Bihar, c. 75/113, 50. Bölüm, Eda'ul Emanet*
- *Vesail'uş Şia, 13/218, 1. Bölüm, Vucub-u Eda'il Emanet*



bak.

- *el-Meclis, 520. Bölüm; en-Nübüvvet (1), 3776. Bölüm*

300. Bölüm Emanet

Kur'an

“Onlar emanetlerini ve sözlerini yerine getirirler.”¹

1488. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İmanın en üstünü emanete riayet etmek; en çirkin ahlak ise hıyanettir.”²

1489. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Üç şeyde aziz ve celil olan Allah hiç kimseye ruhsat (izin) vermemiştir: Emaneti iyi ve kötü herkese eda etmek, iyi ve kötü herkese verdiği sözünü tutmak, iyi veya kötü olsun anne ve babaya iyilik etmek.”³

1490. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Namaz, oruç, hac, bağış ve gece yarısı (ibadetlerdeki) feryatlara fazla itina göstermeyin. Siz doğru sözlü olmaya ve emaneti eda etmeye bakınız.”⁴

1491. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emanete riayet etmek zenginliktir.”⁵

1492. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ali’yi (a.s), Resulullah (s.a.a) nezdinde yüce makamlara ulaştıran şeyin ne olduğuna bak ve ona uy.

Şüphesiz Ali (a.s) Resulullah (s.a.a) nezdindeki yüce makama doğru sözlülük ve emanete riayet etmek sebebiyle ulaşmıştır.”⁶

bak. es-Sıdk, 2192. Bölüm

301. Bölüm Her Durumda Emanete Riayet Etmek Farzdır

1493. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer Ali’ye kılıçla vuran ve onu öldüren kimse bile bana güvense, benden hayır dilese ve benimle meşveret etse mutlaka emanetini kendisine eda ederim.”⁷

1494. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan korkunuz, size güvenen kimsenin emanetine riayet ediniz. Müminlerin Emiri’nin (a.s) katili bile bir emanet hususunda bana güvenecek olursa onu kendisine eda ederim.”⁸

1495. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Peygamberlerin (a.s) evlatlarının katiline de olsa emanete riayet ediniz.”⁹

1496. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hüseyin b. Ali’nin

¹ Müminun suresi, 8. ayet

² Gurer’ul Hikem, 2905-2906

³ el-Kafi, 2/162/15

⁴ el-Bihar, 75/114/5

⁵ Tenbih’ul Havatir, 1/12

⁶ el-Kafi, 2/104/5

⁷ Tenbih’ul Havatir, 1/12

⁸ Email es-Seduk, 204/5

⁹ el-Bihar, 75/115/8

katili de olsa emanete riayet ediniz.”¹

1497. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her ne kadar sana hıyanet etse de, sana güvenene hıyanet etme. Senin sırrını ifşa etse de sen sırrını ifşa etme.”²

1498. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yemin ediyorum ki Resulullah’ın (s.a.a), vefatından çok az bir süre önce üç defa bana şöyle buyurduğunu işittim: Ey Ebe’l-Hasan! İyi ve kötü herkese az veya çok hatta bir iğne ve iplik de olsa emanetini eda et.”³

1499. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah her peygamberi doğru sözlülük ve iyi-kötü herkese emanetini eda etmek üzere göndermiştir.”⁴

1500. Resulullah (s.a.a), “Kitap ehlerinden bazıları vardır ki kendine güvenecek olursan.” ayetini okuyunca şöyle buyurmuştur: “Allah’ın düşmanları yalan söylüyor. Cahiliye döneminde olan emanete riayet dışındaki her şey ayaklarını altındadır. Şüphesiz emaneti iyi ve kötü herkese eda etmek gerekir.”⁵

1501. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’tan sakının ve emaneti siyah veya beyaz,

Haruri (Harici) veya Şam’lı (Muaviye’nin taraftarı) bile olsa eda ediniz.”⁶

bak. vesail’uş Şia, 13/221, 2. Bölüm

302. Bölüm Emanete Riayet Etmeyenin İmanı Yoktur.

1502. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Emanete riayet etmeyenin imanı yoktur.”⁷

1503. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim dünyada bir emanete hıyanet eder ve onu ehline geri vermeden ölürse benim dinimden başkası üzere ölmüştür ve Allah’ı kendisine gazab etmiş bir halde görecektir.”⁸

1504. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kim kendisine ısmarlanan emaneti küçümseyerek zayı eden kimse bizden değildir.”⁹

1505. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Emanete riyeti olmayanın imanı da yoktur.”¹⁰

¹ Emali es-Seduk, 204/4

² el-Bihar, 77/208/1

³ a. g. e. 77/273/1

⁴ el-Kafi, 2/104/1

⁵ Nur’us Sakaleyn, 1/354/191

⁶ Tenbih’ul Havatir, 1/12

⁷ el-Bihar, 72/198/26, Gurer’ul Hikem, 10767

⁸ Emali es-Seduk, 350/1

⁹ el-Bihar, 75/172/13

¹⁰ Gurer’ul Hikem, 7932

303. Bölüm

Emanete Riayetin Etkileri

1506. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emanet doğrulukla sonuçlanır.”¹

1507. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emanete riayet güçlenirse doğruluk da artar.”²

1508. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emanete riayet ve ahde vefa, amellerin doğruluğundandır.”³

1509. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emanete riayet etmek zenginlik, hıyanet ise fakirlik getirir.”⁴

1510. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Emanete riayet, zenginlik getirir, hıyanet ise fakirlik.”⁵

1511. *Lokman (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey oğulcağızım! Emanete riayet et ki dünya ve ahiretin salim olsun. Emin ol ki zengin olasın.”⁶

304. Bölüm

İtimad Edilmemesi Gereken Kimseler

1512. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Emin olmayan bir

kimseye güvenen kimse için Allah garanti vermez. Zira kendisini ona güvenmekten sakındırmıştır.”⁷

1513. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İncinmiş insanlara asla güvenmeyin.”⁸

1514. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emanet verdiği kimseye kötümser olamazsın. İmtihan ettiğin haine emanet verme.”⁹

1515. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sana emin kimse hıyanet etmemiştir. Sen emaneti haine vermişsin.”¹⁰

1516. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’ın kullarından bir kulda konuştuğunda yalan söylediğini ve kendisine güvenildiğinde hıyanet ettiğini gördükten sonra ona Allah’ın emanetini verme hususunda güvenirse aziz ve celil olan Allah’ın onu verdiği emanet hususunda belaya düşür kılması, kendisine bu sebeple bir karşılık ve mükafat vermemesi, üzerine bir haktır.”¹¹

1517. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bir emanet hususunda şarap içen birine, bile bile güvenirse Allah üzerinde bir garantisi yoktur ve

¹ a. g. e, 1582

² a. g. e, 4054

³ a. g. e, 2083

⁴ el-Bihar, 78/60/138

⁵ a. g. e, 75/114/6

⁶ Mean’ıl Ahbar, 253/1

⁷ el-Bihar, 103/179/3

⁸ Nehc’ul Belağa, 211. hikmet

⁹ el-Kafi, 5/298/1

¹⁰ et-Tehzib, 7/232/1013

¹¹ Tenbih’ul Havatir, 1/302

kendisine hiç bir karşılık ve mükafat da verilmez.”¹

1518. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güvenilir olmayan birine güvenenin, Allah üzerinde bir hücceti yoktur.”²

1519. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hain birine emaneti vermem ile zayi edecek birine vermem arasında benim için hiç bir fark yoktur.”³

bak. vesail’uş Şia, 13/230, 6. Bölüm ve 13/233, 9. Bölüm

305. Bölüm İlahi Emanet

Kur’an

“Doğrusu biz, emaneti göklere, yere, dağlara sunmuşuzdur da onlar bunu yüklenmekten çekinmişler ve ondan korkup titremişlerdir. Pek zalim ve çok cahil olan insan ise onu yüklenmiştir.”⁴

1520. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sonra da emanete riayet etmektir. Emanete riayet etmeyen zarar etmiştir. Emanet yükseltilmiş göklere, geniş yerlere ve dikilmiş yüce dağlara sunuldu. Bu üçünden daha uzun, daha geniş, daha yüce ve daha büyük bir şey yoktur. Eğer bir şey yücelik, genişlik, güçlülük ve dayanıklılık açısından emaneti kabul etmeseydi, hiç

şüphesiz bu üçü kabul etmezdi. Ama cezadan korktular ve kendilerinden daha zayıflarının bilmediği şeyi bildiler ve o (kendilerinden zayıf olan) insandır.”**Şüphesiz insan pek zalim ve çok cahildir.”**⁵

1521. *İmam Ali (a.s), “Zındıklardan bazısının, “Allah’ın, “Şüphesiz biz emaneti sunduk...” diye buyurduğunu görüyoruz. Bu emanet nedir ve bu insan kimdir? Aziz ve hikmet sahibi olan Allah’ın bu gerçeği insanlardan gizlemesi doğru olmaz” demesi üzerine şöyle buyurmuştur:* “Belirttiğiniz emanet sadece Peygamberler ve vasileri arasında olması gereken emanetlerdir.”⁶

1522. Bir hadiste yer aldığına göre Ali (a.s) namaz vakti yaklaşınca ne yapacağını şaşırıyor, titriyor ve renkten renge giriyordu. Kendisine, “Sana ne oluyor, ey Müminlerin Emiri?” denilince de şöyle cevap veriyordu: “Namaz vakti gelmiştir. Allah’ın göklere ve yerlere sunduğu halde kabul etmedikleri emanet! Onlar o emaneti kabulden kaçındılar ve korktular.”⁷

1523. *İmam Sadık’a (a.s) “Adamın biri, “Bana bir elbise al” diye birini gönderiyor. O adam pazara gidiyor ve pazarda kendisinde de var olan bir gömlek görüyor ve bu yüzden ona kendi elindeki gömleği veriyor.*

¹ el-Kafi, 5/300/3

² a. g. e, s. 299/3

³ a. g. e, s. 301/4

⁴ Ahzab suresi, 72. ayet

⁵ Nehc’ul Belağa, 199. hutbe

⁶ Nur’us Sakaleyn, 4/312/264

⁷ a. g. e, 4/313/265

(*Bunun hükmü nedir?*)”diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Bu işi yapmamalı ve kendini kirletmemelidir. Aziz ve celil olan Allah şöyle buyuruyor: **“Emaneti...sunduk.”**Hatta eğer gömleği pazarda gördüğü gömlekten daha iyi olursa, yine de ona kendi malını vermemelidir.”¹

¹ a. g. e, h. 266

25. Konu

el-Eman

Eman dilemek

- *el-Bihar*, 100/43, 5. Bölüm, *el-Ahd ve'l-Eman*
- *Kenẓ'ul Ummal*, 4/362, *el-Eman ve'l-Muabede*, 484, *el-Eman*



bak.

el-Ahd, 373. Konu; el-Gadr, 385. Konu, el-Hacc, 707. Bölüm

306. Bölüm Eman Dilemek- Sığınmak

Kur'an:

“Ancak, sizinle kendileri arasında anlaşma olan bir millete sığınanlar yahut sizinle savaştan veya kendi milletleriyle savaşmayı bıkarak size başvuranlar müstesnadır. Allah dileseydi onları üzerinize çullandırırda sizinle savaşırıldı. Eğer sizden uzak durur, sizinle savaşmaz, size barış teklif ederlerse Allah onlara dokunmanıza izin vermez.”¹

bak. Maide, 1; Enfal, 56-58, 61, 72; Tevbe, 1, 2, 4-8, 10-13

1524. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Birisi senden canı hakkında eman dilerse onu öldürme.”²

1525. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim sözleşmeli birini öldürürse kırk yıllık uzaklıktan bile duyulan cennetin kokusunu asla duymaz.”³

1526. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim canı hususunda birine eman verir, sonra da onu öldürürse her ne

kadar öldürülen kafir de olsa ben o katilden beriyim.”⁴

1527. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim canı hususunda birine eman verir, sonra da onu öldürürse, şüphesiz kıyamet günü hıyanet bayrağını yüklenir.”⁵

307. Bölüm Ahde Vefa Göstermek

1528. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güvenilir insanlar hakkında ahdinize vefa gösterin.”⁶

1529. *İmam Ali (a.s), Malik-i Eşter'e yazdığı mektupta şöyle buyurmuştur:* “Düşmanla aranda bir sözleşme imzalarsan veya ona eman elbisesini giydirirsen, sözüne vefa göster ve emanetle sözleşmene riayet et. Kendini verdiğin emana kalkan yap. Zira insanlar sahip oldukları çeşit çeşit istekler ve dağınık görüşlerine rağmen ilahi farzlardan hiç biri hakkında ahde vefayı ululadığı gibi söz birliği etmemişlerdir.”⁷

308. Bölüm Sözleşmelere Saygı

1530. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetimin en

¹ Nisa suresi, 90. ayet

² Kenz'ul Ummal, 10909

³ a. g. e, 10914

⁴ a. g. e, 10930

⁵ a. g. e, 10943

⁶ Nehc'ul Belağa, 155. hikmet

⁷ a. g. e, 53. mektup

düşüğü bile Müslümanlar adına eman verebilir.”¹

1531. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur.* “Müslümanlar kardeştir. Kanları eşittir. En düşükleri de eman verebilir. Onlar başkaları karşısında tek bir el gibidir.”²

1532. *İmam Sadık (a.s), Resulullah’ın (s.a.a) “Onların en düşükleri de eman verebilir” sözü sorulunca şöyle buyurmuştur.* “Eğer Müslümanlardan bir grup asker, müşriklerden bir grup askeri kuşatma altına alırsa ve bu durumda kuşatma altına alınanlardan biri gelir de, “Bana eman verin de gelip komutanınız ile görüşeyim” derse, Müslüman ordusunun en düşüğü kendisine eman verdiği takdirde, en yüksek olanları da bu söze vefa göstermelidir.”³

¹ Kenz’ul Ummal, 10932

² el-Bihar, 100/46/6

³ el-Kafi, 5/30/1

26. Konu

el-Uns

Ünsiyet



bak.

el-Mehabbet (2), 90. Konu; el-Mukarrebun, 435. Konu; el-Lika, 477. Konu; ez-Zikr, 1340. Bölüm

309. Bölüm Ünsiyet

1533. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cahil insan hikmet sahibi kimsenin ünsiyet ettiği kimseden dehşete kapılır.”¹

1534. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Haktan başka bir şeyle ünsiyet etme ve batıldan başka bir şeyden de korkuya kapılma.”²

1535. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ünsiyet azameti yok eder.”³

1536. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sıkı dost olmak azameti giderir.”⁴

1537. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ünsiyet üç şeydedir: Uyumlu kadın, iyi bir evlat ve samimi bir dost.”⁵

310. Bölüm Allah ile Ünsiyet Etmek

1538. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allahım! Şüphesiz sen dostlarına en iyi ünsiyet edensin. Gurbet ve yalnızlık onları dehşete düşürürse senin zikrin ile ünsiyet bulurlar. Bir musibete uğrarlarsa sana sığınırlar.”⁶

1539. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah ile ünsiyet etmenin ürünü insanlardan kaçmaktır.”⁷

1540. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yaratıklardan kaçmayan kimse Allah ile nasıl ünsiyet kurabilir?”⁸

1541. *İmam Askeri (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah ile ünsiyet kuran insanlardan kaçınır.”⁹

1542. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlardan ayrı kalan münezzeh olan Allah ile ünsiyet kurar.”¹⁰

1543. *İmam Askeri (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah ile ünsiyet kurmanın alameti, insanlardan kaçmaktır.”¹¹

1544. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Günahın zilletinden itaatin izzetine erişen kimse ile aziz ve celil olan Allah, ünsiyet ettiği biri olmaksızın ünsiyet eder ve mal ve serveti olmaksızın yardım eder.”¹²

¹ Gurer’ul Hikem, 1772

² a. g. e, 10303

³ Durret’ul Bahire, 37

⁴ A’lam’ud Din, 307

⁵ el-Bihar, 78/231/25

⁶ Nehc’ul Belağa, 227. hutbe

⁷ Gurer’ul Hikem, 4628

⁸ a. g. e, 7003

⁹ Durret’ul Bahire, 43

¹⁰ Gurer’ul Hikem, 8644

¹¹ A’lam’ud Din, 313

¹² el-Bihar, 75/359/74

1545. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah her mümine imanını kendisiyle huzur bulacağı bir ünsiyet kılar. Artık bir dağın zirvesinde de olsa yalnızlık hissine kapılmaz.”¹

1546. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ah! Ah! Nur ile dolan kalplere! Şüphesiz dünya onlar nezdinde en kötü yılan ve laf anlamaz düşmandır. Onlar Allah ile ünsiyet edinirler ve refah içinde şımaranların ünsiyet edindikleri şeylerden kaçarlar.”²
bak. 526. Konu, en-Nur

¹ a. g. e, 70/111/14

² TuheFul Ukul, 301

27. Konu

el-İnsan

İnsan

• *el-Bihar, 60/264, Ebbab'ul İnsan ve'r-Rub ve'l-Beden; 5/309, 15. Bölüm, İllet'ul Helke'il İbad ve teklifihim*



bak.

el-Hilkat, 147. Konu; el-Hilafet, 1052. Bölüm; el-İlm, 2836. Bölüm; el-Fezilet, 3213. Bölüm; el-Kalb, 3382. Bölüm, el-Aceb, 2531. Bölüm, en-Ni'met, 3902. Bölüm

311. Bölüm İnsanoğlunun Büyüklüğü

“Andolsun ki, biz insanoğullarını şerefli kıldık, onların karada ve denizde gezmesini sağladık, temiz şeylerle onları rızıklandırdık, yaratıklarımızın pek çoğundan üstün kıldık.”¹

1547. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah nezdinde Ademoğlundan daha değerli bir şey yoktur.” “Ya Resulullah melekler de mi?” diye sorulunca, “Melekler ay ve güneş gibi mecburdurlar” diye buyurdu.”²

1548. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsan dışında hiç bir şey benzeri bin şeyden daha hayırlı değildir.”³

1549. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Peygamber miraca götürüldüğü gece namaz vakti geldi. Cebrail ezan okudu ve kamet getirdi. Daha sonra şöyle buyurdu: “Ey Muhammed! (namaz için) Öne geç.” Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Sen öne geç.” Cebrail, “Allah bizlere Adem’e (a.s) secde etmemizi emrettiği günden beri Ademoğullarından asla öne geçmedik.”⁴

¹ İsra suresi, 70. ayet

² Kenz’ul Ummal, 34621

³ a. g. e, 34615

⁴ el-Bihar, 18/404/108

1550. *İmam Bakır (a.s), Adem’in vefatını anlattıktan sonra şöyle buyurmuştur:* “Sonunda (cenaze) namazının kılınmasına sıra geldi. Hibetullah şöyle dedi: “Ey Cebrail! Öne çık ve Adem’in namazını kıldır. Cebrail (a.s) ona (Adem’in çocuğuna) şöyle buyurdu: “Ey Hibetullah! Allah bize cennette babana secde etmeyi emretti. Dolayısıyla çocuklarından hiç birine imamlık etmemiz yakışmaz.”⁵

bak. el-Bihar, 60/268, 39. Bölüm

312. Bölüm Müminin Şerafeti

1551. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mümin dışında benzerinden bin kat daha hayırlı olan bir şey bilmiyoruz.”⁶

1552. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah, kendi katında müminden daha değerli bir varlık yaratmamıştır. Zira melekler bile müminlerin hizmetçileridir.”⁷

313. Bölüm İnsanı Meleklerden Üstün Kılan Şey

1553. *İmam Sadık’a (a.s), “Melekler mi daha üstündür, yoksa*

⁵ Kemal’ud Din, 214/2

⁶ Kenz’ul Ummal, 722

⁷ el-Kafi, 2/33/2

Adem oğulları mı?” diye soran Abdullah b. Sinan’a şöyle buyurmuştur: “Müminlerin Emiri Ali b. Ebi Talib şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah meleklerle şehvetsiz bir akıl vermiştir. Hayvanlara ise akılsız bir şehvet vermiştir. Adem oğullarına ise her ikisini vermiştir. Akli şehvetine üstün gelen kimse meleklerden daha hayırlıdır. Şehveti aklına üstün gelen ise hayvanlardan daha kötüdür.”¹

1554. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah insanı düşünen bir nefis sahibi olarak yaratmıştır. Eğer insan bu düşünen nefisini ilim ve amelle tezkiye ederse ilk cevher nedenlerine (Mukaddes akıl sahiplerine) benzer mizacı düzelir ve zıtlardan uzaklaşırsa (ahlaki hasletleri mutedil olur; ifrat ve tefritten salim kalırsa) o zaman da o sağlam yedi gökle ortak olur.”²

314. Bölüm İnsanın Yaratılışı Nedeni

Kur’an:

**“Hani Rabbin meleklerle
“Ben yeryüzünde bir halife
var edeceğim” demişti de
melekler, “Orada fesat
yapacak, kanlar akıtacak**

**birini mi var edeceksin? Oysa
biz Seni överek yüceltiyor ve
seni devamlı takdis
ediyoruz” dediler. Allah “Ben
şüphesiz sizin
bilmediklerinizi
bilirim” dedi.”³**

**“Cinleri ve insanları ancak
Bana kulluk etmeleri için
yaratmışımdır.”⁴**

**“Eğer Rabbin dileseydi
insanları tek bir ümmet
kılardı. Fakat, Rabbinin
merhamet ettikleri bir yana,
hâlâ ayrılmaktadırlar, esasen
onları bunun için
yaratmıştır.”⁵**

1555. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’tan sakınmakla emrolundunuz, ihsan ve itaat için yaratıldınız.”⁶

1556. İmam Sadık (a.s), “Allah yaratıkları neden yarattı. Oysa onlara muhtaç değildir. Onları yaratma zorunda kalmamıştır. Bizimle oynamak da O’na yakışmaz.” diyen bir zındıka şöyle buyurmuştur: “Hikmetini göstermek, ilmini kullanmak ve tedbirini geçerli kılmak için yaratmıştır.”⁷

1557. İmam Ali (a.s) insanları cihada teşvik ederken şöyle buyurmuştur: “Allah sizleri diniyle yüce kılmış, ibadeti için

³ Bakara suresi, 30. ayet

⁴ Zariyat suresi, 56. ayet

⁵ Hud suresi, 118-119. ayetler

⁶ Şerh-u Nehe’l Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 3/108

⁷ el-Bihar, 10/167/2

¹ el-Bihar, 60/299/5

² Gurer’ul Hikem, 5885

yaratmıştır. O halde kendinizi hakkını eda etmeye adayınız.”¹

1558. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala şöyle buyuruyor: “Ey Ademoğlu! Seni bir kar etmek için yaratmadım. Şüphesiz seni benden faydalanasın diye yarattım. O halde her şey yerine beni seç. Zira ben her şey yerine senin yardımcınım.”²

1559. İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey İnsanlar! Şüphesiz aziz ve zikri yüce olan Allah kullarını kendilerini tanısinlar diye yaratmıştır. Onu tanıdıklarında ibadet ederler, ona ibadet edince O’ndan başkasına ibadetten kesilirler.”Birisı kendisine, “Ey İbn-i Resulillah! Annem babam sana feda olsun, Allah’ı tanımak nedir?”diye sorunca da şöyle buyurdu: “Her zaman ehlinin kendilerine itaatleri farz kılınan imamları tanımalarıdır.”³

1560. İmam Sadık (a.s), “Allah’ın insanları ve cinleri sadece bana ibadet etsinler diye yarattım.”ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Onları ibadet için yaratmıştır.”⁴

1561. Ali b. İbrahim, İmam Sadık’tan (a.s) şöyle buyurduğunu nakletmiştir: “Allah onları emir, nehiy ve teklif için yaratmıştır.

Zorla ibadet etsinle diye yaratmamıştır. Allah onları özgür bir şekilde emir ve nehiylerle imtihan etmek için yaratmıştır.”⁵

1562. İmam Sadık (a.s) Allah-u Teala’nın “Fakat, Rabbinin merhamet ettikleri bir yana, hâlâ ayrılmaktadırlar, esasen onları bunun için yaratmıştır”ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Allah’ın rahmetini hak edecek ve kendilerini bağışlatacak şeyler yapsınlar diye yaratmıştır.”⁶

1563. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah yarattığı şeyleri; kudretini artırmak, zamanının olaylarından korkmamak ve savaşta rakibinin, mal üstünlüğü elde etmeye çalışan ortağının ve soyuyla övünenin kendisinden yardım almak için yaratmamıştır. Aksine onlar terbiye olmuş yaratıklar ve düşük kullardır.”⁷

1564. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala, yaratıkları boş yere yaratmamış ve başı boş bırakmamıştır. Aksine kudretini açığa vurmak, kendisiyle hoşnutluğunu hak edecekleri itaatiyle mükellef kılmak için yaratmıştır. Onlardan bir menfaat elde etmek, onlarla bir

¹ Şerh-u Nehc’i Belâğa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 3/185

² a. g. e, 20/319/165

³ el-Bihar, 23/83/22

⁴ İle’uş-Şerayi’, 14/11

⁵ Tefsir-i Kummi, 2/331

⁶ Nur’us Sakaleyn, 2/404/250

⁷ Şerh-u Nehc’i Belâğa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 5/153

zararı def etmek için yaratmamıştır. Aksine onları faydalandırmak ve ebedi nimete ulaştırmak için yaratmıştır.”¹

1565. *İmam Sadık (a.s) Allah-u Teala'nın “Fakat, Rabbinin merhamet ettikleri bir yana, hâlâ ayrılıktadırlar, esasen onları bunun için yaratmıştır.” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur.* “Onları, rahmetine hak kazanacak ve böylece bağışlayacak şeyler yapsınlar diye yaratmıştır.”²

1566. *İmam Sadık (a.s), “Biz (başkalarının) şaşırıp kalması için mi yaratıldık.” diyen birine şöyle buyurmuştur:* “Sen Allah için nesin ki?” O şahıs, “yok olmak için mi yaratıldık?” deyince şöyle buyurdu: “Ey kardeş oğlu, sus! Biz beka için yaratıldık.”³

315. Bölüm İnsanın Yaratılış Niteliği

Kur'an:

“Sizi topraktan, sonra nutfeden, sonra kan pıhtısından yaratan; sonra erginlik çağına ulaşmanız, sonra da yaşlanmanız için sizi bebek olarak dünyaya çıkaran O'dur. Kiminiz daha önce öldürülür, kiminiz de, belirtilmiş bir süreye

ulaşırsınız. Belki artık düşünürsünüz.”⁴

bak. Al-i İmran, 6; Nisa, 1; En'am, 2; Ra'd, 8; Meryem, 67; Müminun, 12-14; Lokman, 14; Hud, 61; en-Nabl, 4; Hac, 5; er-Rum, 19, 20; Secde, 7-9; Fatır, 11; Yasin, 77; Zümer, 6; Şura, 49, 50; Necm, 32, 45, 46; Vakıa, 57-59; Teğabün, 2, 3; Mülk, 23, 24; Nuh, 14, 17; İnsan, 1, 2; Mürselat, 20, 23; Nebe, 8; Abese, 18-21; İnfitar, 7, 8; Tarık, 5-7; el-Bihar, 60/317, 41. Bölüm

316. Bölüm İnsanın Zayıflığı

Kur'an:

“İnsan zayıf yaratılmıştır.”⁵

1567. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Miskin Ademoğlu! Eceli gizli, hastalıkları örtülü, ameli mahfuzdur. Bir sivrisinek incitir, (boğazına tıkanan) bir damla öldürür, bir ter kokutur!”⁶

317. Bölüm İnsanın Ölçüsü (1)

1568. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ademoğlu ölçüye en çok benzeyendir. Ya

¹ el-Bihar, 5/313/2

² a. g. e, s. 314/5

³ İle'uş-Şerayi', 11/5

⁴ Gafır suresi, 67. ayet

⁵ Nisa suresi, 28. ayet

⁶ Şerh-u Nehe'il Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 20/62

cahillikle hafif gelir, ya da ilmiyle ağır! “¹

318. Bölüm İnsanın Ölçüsü (2)

1569. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın değeri iki küçük organıyladır: Kalbi ve diliyle. Savaşırsa kalbiyle savaşır ve konuşursa (diliyle) açık konuşur.”²

1570. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın iki fazileti vardır: Akıl ve söz. Akılla faydalanır ve sözle fayda verir.”³

1571. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın aslı kalbidir. Akıl dinidir. Mürüvveti ise kendisini koyduğu yerdir.”⁴

1572. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsan sözüyle ölçülür ve ameliyle değerlendirilir.”⁵

1573. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsan zekasıyladır, şekliyle değil. İnsan himmetiyledir, mal ve biriktirdikleriyle değil.”⁶

bak. el-Kemal, 3567. Bölüm

319. Bölüm Kamil İnsanın Sıfatı

1574. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aklını ihya etmiş ve nefsini öldürmüştür. Kalını (bedeni) zayıflamış, kabalığı incelmıştır. Kendisine çok nurlu bir ışık doğmuş, yolunu aydınlatmış ve doğru yola sevketmiştir.”⁷

1575. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nimetleri değerli olan Allah’ın zamanının bir diliminde ve fetret döneminde bir takım kulları vardır ki Allah kendileriyle fikirlerinde hasbihal eder ve akıllarında konuşur. Onlar işte böylece o karanlıkların kandilleri ve o şüphelerin delilleri idiler.”⁸

bak. el-Eh, 54. Bölüm

467. Konu, el-Kemal

¹ Tuheful Ukul, 212

² Gurer’ul Hikem, 2089

³ a. g. e, 7356

⁴ el-Bihar, 1/82/2

⁵ Gurer’ul Hikem, 1848

⁶ a. g. e, 2166-2167

⁷ Şerh-u Nehe’il Belağa-i İbn-i Ebî’l Hadid, 11/127

⁸ a. g. e, s. 176

28. Konu

el-Ena

Kap-Tabak

• *Vesail'us Şia, 2/1083, Adem-u Cevaz-i İsti'mal-i Evani'iz-Zeheb ve'l-Fizze*



bak.

Ez-Ziyinet, 210. Konu, el-Kalb, 3383. Bölüm; el-Ekl, 106. Bölüm

320. Bölüm

Altın ve Gümüş

Tabaklar

1576. *İbn-i Bezzî* şöyle diyor: “Ebu’l Hasan Rıza’ya (a.s) altın ve gümüş kapları sordum. Onlardan hoşlanmadığını izhar etti.”¹

1577. *İmam Sadık (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Altın ve gümüş kaplarda yemeyin.”²

1578. *İmam Kazım (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Altın ve gümüş kaplar (Allah ve ahirete) yakın sahibi olmayan kimselerin eşyasıdır.”³

bak. vesail’uş Şia, 2/1086, 67. Bölüm

¹ el-Kaфі, 6/267/2

² a. g. e, h. 1

³ a. g. e, s. 268/7

“Ba”Harfi

Konu Başlıkları

el-Buhl (Cimrilik)
el-Bid’et (Bidat)
el-Beda (Beda)
el-Ebdal (Abdal)
et-Tebzir (Savurganlık)
el-Birr (İyilik)
el-Berzeh (Berzah Alemi)
el-Bereket (Bereket)
el-Burhan (Burhan-Delil)
el-Bişr (Güler yüzlölük)

29. Konu

el-Buhl

Cimrilik

- *el-Bihar*, 73/299, 136. Bölüm, *el-Buhl*
- *Kenẓ'ul Ummal*, 3/451, 803, *el-Buhl*



bak.

es-Seha, 226. Konu; eş-Şuh, 260. Konu, el-Fakr, 3224. ve 3225. Bölümler

321. Bölüm Cimrilik

Kur'an:

“Onlar cimrilik ederler, insanlara cimrilik tavsiyesinde bulunurlar, Allah'ın bol nimetinden kendilerine verdiğini gizlerler. Kâfirlere aşağılık bir azab hazırlamışsızdır.”¹

“İşte sizler, Allah yolunda infak etmeye çağırılan kimselersiniz. Kiminiz cimrilik yapıyor ama, cimrilik yapan bilsin ki, ancak kendine karşı cimrilik etmiş olur. Allah zengindir, siz ise fakirsiniz. Eğer O'ndan yüz çevirirseniz sizi ortadan kaldırır, sizin gibi olmayacak bir milleti yerinize getirir.”²

bak. Nisa, 53; İsra, 100; Hadid, 24; Kalem, 12

1579. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimrilik tüm ayıpların kötülüğünün toplamıdır. Cimrilik insanı her kötülüğe çeken bir dizgindir.”³

1580. *İmam Zeyn'ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben,

kardeşlerimden birini görünce kendisi için Allah'tan cenneti istediğim halde, dinar ve dirhem hususunda kendisine cimrilik etmek ve kıyamet günü bana, “Cennet senin olsaydı şüphesiz cennet hususunda daha cimri, daha cimri, daha cimri olurdun.”denilmesi hususunda Rabbimden haya ederim”⁴

1581. *İmam Hadi (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimrilik en çok kınanmış ahlaktır.”⁵

1582. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimrilik utanıştır.”⁶

1583. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimrilik fakirliğin elbisesidir.”⁷

1584. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimrilik (insanın) yüz suyunu döker.”⁸

1585. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Elinde olan şeyler hususunda cimrilik etmek, mabuda (Allah'a) kötü zan beslemektir.”⁹

1586. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Malı hususunda cimrilik eden zillate düşer. Dini hususunda cimrilik eden (taviz vermeyen) kimse ise yücelir.”¹⁰

⁴ Musaddekat'ul- İhvan, 169/1

⁵ el-Bihar, 72/199/27

⁶ Nehc'ul Belağa, 3. hikmet

⁷ el-Bihar, 77/238/1

⁸ a. g. e, 78/357/12

⁹ Gurer'ul Hikem, 1258

¹⁰ a. g. e, 7921-7922

¹ Nisa suresi, 37. ayet

² Muhammed suresi, 38. ayet

³ Nehc'ul Belağa, 378. hikmet, el-Bihar, 73/307/36

1587. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimrilik sövgünün çoğalmasına sebep olur.”¹

1588. *Şöyle rivayet edilmiştir:* “Cimrilikten sakının. Şüphesiz cimrilik afettir ve özgür ve mümin insanlarda bulunmaz. Cimrilik imanla uyumsuz.”²

1589. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer aziz ve celil olan Allah mükafat veriyorsa, o halde bu cimrilik de neden?”³

1590. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimrilikten uzak olan şerefe ulaşır.”⁴

322. Bölüm Cimri

1591. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimri kimse varislerinin hazinedarıdır.”⁵

1592. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimrilik sahibini zelil kılar, kendisinden uzak durana ise izzet bağışlar.”⁶

1593. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimri az bir malını bile kendisinden esirger ve tümüyle varislerine bağışlar.”⁷

1594. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimri kimse

hürmetini korumaktan çok, ortadan kaldırır.”⁸

1595. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Cimri kimse Allah’tan ve insanlardan uzak, ateşe ise yakındır.”⁹

1596. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimriye bakmak kalbi katılaştırır.”¹⁰

1597. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimrinin dostu olmaz.”¹¹

1598. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimriye şaşarım! Kendisinden kaçan fakirliği kendine doğru hızlandırır. Kendisini isteyen zenginliği ise kaybeder. Dünyada fakirler gibi yaşar, ahirette ise zenginler gibi hesaba çekilir.”¹²

1599. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya kendisine yöneldiği halde cimrilik eden veya dünya kendisinden yüz çevirdiği halde cimrilik eden kimseye şaşarım. Oysa dünya kendisine yöneldiğinde infakta bulunması kendisine zarar vermez. Dünya kendisinden yüz çevirmişken cimrilik etmesinin de kendisine faydası dokunmaz.”¹³

1600. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlar için zenginlik istemesi gerekenler

¹ a. g. e, 4195

² Fıkh’ur Rıza, 338

³ el-Bihar, 78/190/1

⁴ a. g. e, s. 229/5

⁵ Gurer’ul Hikem, 464

⁶ a. g. e, 1409

⁷ a. g. e, 1884

⁸ a. g. e, 2084

⁹ el-Bihar, 73/308/37

¹⁰ Tuheful Ukul, 214

¹¹ Gurer’ul Hikem, 7473

¹² el-Bihar, 72/199/28

¹³ a. g. e, 73/300/3

cimrililerdir. Zira şüphesiz insanlar zengin olunca malından el çekerler.”¹

1601. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Cimrilikte insanın Rabbine kötü zan beslemesi (kendisine kötülük olarak) yeter. Şüphesiz her kim (ilahi) mükafata yakın ederse güzel bağışta bulunur.”²

1602. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Cimri kimse sıla-i rahime göz dikmemelidir. (cimrilik ve sıla-i rahim uyuşmaz.)”³

1603. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bana en uzak olanınız kötü dilli ve çirkin davranışlı cimri kimsedir.”⁴

1604. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Cimriye muhtaç olman dondurucu kıştan daha soğuktur.”⁵

1605. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kıyamet günü ateş üç kişiyle konuşur: Zengine şöyle der: Ey Allah’ın kendilerine çok, geniş ve dolu dünyayı verdiği kimsel! Fakir senden az bir borç istedi, sen vermedin ve cimrilik ettin.” Böylece ateş onu yutar...”⁶

¹ Emali es-Seduk, 316/8

² el-Bihar, 73/307/35

³ a. g. e, s. 304/18

⁴ Tuheful Ukul, 44

⁵ el-Bihar, 78/31/99

⁶ el-Hisal, 111/84

323. Bölüm Cimrinin Özellikleri

1606. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz cimri kimse helal olmayan yoldan bir mal kazanan ve onu yersiz yerde harcayan kimsedir.”⁷

1607. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz gerçek cimri malının farz zekatını vermeyen; akrabalarına bağışta bulunmayan ve bunlar dışında savurgan davranan kimsedir.”⁸

1608. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Cimri, Allah’ın kendisine farz kıldığı şeylerde cimrilik edendir.”⁹

1609. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İnsanlar dört kısımdır: Cömert, kerim, cimri ve aşağılık. Cömert kimse yiyen ve bağışlayandır. Kerim kimse yemeyen ve bağışlayandır. Cimri kimse yiyen ve bağışlamayandır. Aşağılık kimse ise yemeyen ve bağışlamayandır.”¹⁰

1610. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Gerçek cimri yanında adım zikredilince bana selam göndermeyen kimsedir.”¹¹

1611. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Cimri selam hususunda cimrilik eden kimsedir.”¹²

⁷ el-Bihar, 73/305/22

⁸ Mean’il Ahbar, 245/4

⁹ el-Bihar, 96/16/36

¹⁰ a. g. e, 71/356/18

¹¹ a. g. e, 73/306/28

¹² Mean’il Ahbar, 246/8

324. Bölüm

Cimri Kimsenin Huzuru Az Olur

1612. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en az rahat edeni cimridir.”¹

1613. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimri kimse için rahat yoktur.”²

1614. *İmam Rıza (a.s), babalarından (a.s) şöyle nakletmiştir:* “Müminlerin Emiri (a.s) hep şöyle derdi:

“İnsanlar kudretli yarattın

Bazıları cömert, bazıları cimridir.

Ama cömert rahatlık içindedir.

Ama cimri uzun bir uğursuzluk içindedir.”³

bak. 199. Konu, er-Rahet

325. Bölüm

İnsanların En Cimrisi

1615. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en cimrisi Allah’ın kendisine farz kıldığı şeylerde cimrilik edendir.”⁴

1616. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en cimrisi, malını kendisinden

esirgeyen ve varisine bırakan kimsedir.”⁵

1617. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan Allah’ın malından farz kıldığını vermede cimrilik etmek en çirkin cimriliktir.”⁶

1618. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz

Müminlerin Emiri (a.s) beş deve yükü hurmayı birine gönderdi. Birisi Müminlerin Emirine (a.s) şöyle dedi: “Falan kimse senden (bu kadar) istemedi. Beş deve yükü yerine bir deve yükü ona yeterliydi.”Müminlerin Emiri (a.s) şöyle buyurdu: “Allah müminler arasında senin gibisini çoğaltmasın. Bağışlayan benim, cimrilik eden ise sen!”⁷

1619. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz

insanların elinde olan şeyler hususunda cömert olmak (göz dikmemek) bağışlayarak cömert olmaktan daha üstündür.”⁸

1620. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz

insanların en cimrisi, selam hususunda cimri olandır.”⁹

326. Bölüm

Cimriliğin Nişanesi

⁵ Gurer’ul Hikem, 3253

⁶ a. g. e, 2038

⁷ Vesail’uş-Şia, 6/318/1

⁸ Gurer’ul Hikem, 3537

⁹ el-Bihar, 76/4/11

¹ el-Bihar, 73/300/2

² a. g. e, s. 303/17

³ a. g. e, s. 304/20

⁴ a. g. e, s. 300/2

1621. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sürekli bahane bulmak cimrilğin nişanesidir.”¹

1622. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cimri özür ve bahane bulmaya çalışan kimsedir.”²

¹ a. g. e, 77/209/1

² Gurer’ul Hikem, 1275

el-Bid'at

Bid'at

- *el-Bihar*, 2/261, 32. Bölüm, *el-Bid'at ve's-Sünnet*
- *el-Bihar*, 2/283, 34. Bölüm, *el-Bide' ve'r-Rey*
- *el-Bihar*, 72/213, 109. Bölüm, *Men İstevla Aleyhim eş-Şeytan min Ashab'il Bide'*
- *El_Bihar* 72/216, 110. Bölüm, *İkab-u Men Ehdese Dinen ev Ezcell'en-Nas*
- *Kenz'ul Ummal*, 1/218, 221, 387, *fil Bide'*



bak.

- *el-İman*, 285. Bölüm; *eş-Şirk*, 1989. Bölüm; *el-Fitne*, 3152. Bölüm; *el-Küfr*, 3495. Bölüm

327. Bölüm

Bid'at

1623. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bir bid'at çıktığında mutlaka bir sünnet terkedilmiştir. Bidattan sakının. Apaçık yoldan ayrılmayın. İşlerin en iyisi en üstün olanıdır. İşlerin en kötüsü ise yeni çıkan şeylerdir.”¹

1624. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İşlerin en kötüsü yeni çıkan şeylerdir. Bilin ki tüm bidatlar delalettir. Bilin ki tüm delaletler ise ateştedir.”²

1625. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İtaat ediniz, bidat çıkarmayınız. Sizlere yetenler söylenmiştir.”³

1626. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hiç bir şey bidatlar gibi dini yok etmez.”⁴

1627. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bidat olan bir sünnet çıkarmaktan sakın! Şüphesiz kul kötü bir sünnet çıkarırsa hem o sünnetin günahını ve hem de o kötü sünnetle amel edenlerin günahını yüklenir.”⁵

1628. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Resulullah'a (s.a.a) dinde bidat çıkaran veya bidat çıkarana sığınak veren kimse

hakkında sorulunca şöyle buyurdu: “O, İslam'da bir bidat çıkaran, hadsiz hesapsız parçalayan, Müslümanların dikkatini çekecek şekilde yağmacılık eden, bidat çıkaran kimseyi savunan, ona yardım ulaştıran veya yardımcı olan kimsedir.”⁶

328. Bölüm

Bid'at Ehli

1629. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bidat ehli insanların ve varlıkların en kötüsüdür.”⁷

1630. Resulullah (s.a.a), Allah-u Teala'nın “dinlerinde ayrılığa düşüp fırka fırka olan” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Onlar bidat ehli ve heva ve hevesler ashabıdır. Onların tövbesi yoktur. Ben onlardan beriyim onlar da benden beridir.”⁸

1631. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bidat ehli cehennem ehlinin köpekleridir.”⁹

329. Bölüm

Bid'atın Anlamı

1632. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ama bidat ehli,

¹ Şerh-u Nehc'il Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid, 9/93

² Emali el-Mufid, 188/14

³ Kenz'ul Ummal, 1112

⁴ el-Bihar, 78/92/98

⁵ a. g. e. 77/104/1

⁶ a. g. e. 2/299/27

⁷ Kenz'ul Ummal, 1095 ve 1126

⁸ a. g. e. 2986

⁹ a. g. e. 1125

Allah'ın emrine, kitabına ve Resulüne karşı olanlardır. Onlar her ne kadar çok da olsa görüşleri ve nefsani istekleri esasınca amel edenlerdir.”¹

1633. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanları içlerinde kendisinden daha alimi olduğu halde kendisine davet eden bidatçı ve sapıktır.”²

bak. 71. Konu, el-Cemaat

330. Bölüm Bidat Ehlinden Yüz Çevirmek

1634. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bidat ehlini görünce surat asın.”³

1635. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bidatçıya tebessüm eden, dinini yok etmede ona yardımcı olmuştur.”⁴

1636. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bidat ehlini korkutanın kalbini Allah güven ve iman ile doldurur.”⁵

1637. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bidat ehlinden yüz çeviren ve buğz eden kimsenin kalbini Allah yakın ve hoşnutluk ile doldurur.”⁶

1638. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bidat ehlinden yüz

çeviren ve buğz eden kimsenin kalbini Allah yakın ve hoşnutluk ile doldurur.”⁷

1639. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim bidat ehlinin yanına varır ve ona saygı gösterirse İslam'ı yok etmeye çalışmıştır.”⁸

1640. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Benden sonra şek ve bidat ehlini görürseniz onlardan beri olduğunuzu açıklayın; kendilerine çok kötü sözler söyleyin ve saldırın ki İslam'ı yok etme hevesine kapılmasınlar. İnsanları onlardan sakındırın. Bidatlerinden bir şey öğrenmeyin. Böylece Allah sizlere sevaplar yazar ve ahirette derecelerinizi yüceltir.”⁹

231. Bölüm Bidatçı Kimse ve İbadet

1641. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim bidat ile amel ederse şeytan onu ibadetle yalnız bırakır. Ona huşu ve ağlama verir.”¹⁰

1642. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kulun günahları sona erince, gözlerine hakim olur ve gözlerinden istediği kadar gözyaşı akıtır.”¹¹

¹ a. g. e. 44216

² TuheFul Ukul, 375

³ Kenz'ul Ummal, 1676

⁴ el-Bihar, 47/217/4

⁵ Kenz'ul Ummal, 5598

⁶ a. g. e. 5599

⁷ Tenbih'ul Havatir, 2/116

⁸ el-Bihar, 72/265/1

⁹ Tenbih'ul Havatir, 2/162

¹⁰ el-Bihar, 72/216/8

¹¹ Kenz'ul Ummal, 847

1643. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’a andolsun ki Resulullah’ın (s.a.a) şöyle buyurduğunu duydum: “Şüphesiz şeytan bir topluluğu zina, şarap içme, faiz, aşağılık ve benzeri günahlara zorlarsa; şiddetli ibadet, huşu, rüku, huzu ve secdeyi onlara sevdendir. Sonra da onları ateşe davet eden imamların hakimiyetine uymaya zorlar.”¹

1644. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Müminin ağlaması kalbinden; münafığın ağlaması ise başındandır.”²
bak. el-Huşu, 1025. Bölüm
el-Gurur, 3043. Bölüm
es-Sıdk, 2192. Bölüm

322. Bölüm

Bid’at Ehlinin Amellerinin Batıl Oluşu

1645. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah-u Teala bidatçı insanın orucunu, namazını, sadakasını, haccını, umresini, cihadını, nakitini ve fidesini kabul etmez.”³

1646. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Sünnet üzere yapılan az amel, bidat üzere yapılan çok amelden hayırlıdır.”⁴

1647. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Söz sadece amelle

kabul olur. Söz ve amel ise sadece niyet ile kabul olur. Söz, amel ve niyet ise sadece sünnete uyduğu takdirde makbul olur.”⁵
bak. el-İbadet, 2500. Bölüm

333. Bölüm

Bidat Ehlinin Tövbesi

1648. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah bidat ehlinin tövbesini asla kabul etmez.”⁶
bak. el-Bihar 72/216, 110. Bölüm
el-İcare, 15. Bölüm

334. Bölüm

Bidatler Çıkınca Alimlere Farz Olan Şeyler

1649. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ümmetimde bidat çıkınca alim de ilmini ortaya çıkarmalıdır. Böyle yapmazsa Allah’ın laneti üzerine olsun.”⁷

1650. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bidat çıkınca ve bu ümmetin son fertleri ilk fertlerine lanet edince ilmi olan herkes ilmini yaymalıdır. O gün her kim ilmini gizlerse, Allah’ın Muhammed’e nazil buyurduğunu gizlemiş olur.”⁸

1651. Yunus b. Abdurrahman şöyle diyor: “İmam Sadık (a.s) ve

¹ el-Bihar, 77/272/1

² Kenz’ul Ummal, 850

³ a. g. e. 1115

⁴ Emali et-Tusi, 385/838

⁵ a. g. e. s. 386/839

⁶ el-Bihar, 72/216/8

⁷ el-Kafi, 1/54/2

⁸ Kenz’ul Ummal, 903

İmam Bakır'dan (a.s) şöyle
buyurdıkları rivayet edilmiştir:
“Bıdatler ortaya çıkınca alim
ilmini aşıkâr kılmalıdır. Aksi
taktirde iman nuru kendisinden
(geri) alınır.”¹

bak. vesail’uş Şia, 11/510, 40.
Bölüm

et-Takıyye, 4180. Bölüm

el-Emanet, 157. Bölüm

¹ Vesail’uş-Şia, 11/511/9

31. Konu

el-Beda

Beda İnancı

• *el-Bihar, 4/ 92, 3. Bölüm, el-Beda-i ve'n-Nesh*



bak.

• *Ma'rifet, 2643. Bölüm*

335. Bölüm Beda

1652. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah beda ile ululandığı gibi hiçbir şeyle ululanmamıştır.”¹

1653. İmam Bakır (a.s) veya İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah’a beda gibi hiç bir şeyle ibadet edilmemiştir.”²

336. Bölüm “Beda”nın Anlamı

1654. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah’ın iki tür ilmi vardır: Kendisinden başka hiç kimsenin bilmediği gizli ve saklı ilmi. İşte beda da bundandır. Bir de Allah’ın meleklerle, elçilerine ve nebilerine öğrettiği ilmi. Bu ilmi biz de biliyoruz.”³

337. Bölüm İmkansız Olan Beda

1655. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim aziz ve celil olan Allah için bir şeyin

bugün anlaşıldığına ve dün bilmediğine inanırsa ondan uzak durun.”⁴

Beda liğatte bir şeyin gizlilikten sonra açığa çıkması, bilgisizlikten sonra ilmin oluşması anlamına gelmektedir. Çok az bir grup dışında tüm Müslümanlar Allah için böyle bir bedanın imkansız olduğuna inanmaktadır.

Dolayısıyla İmamiye’ye böyle bir iftirada bulunanlar büyük bir yalan atmakta, itham etmektedirler. İmamiye bundan beri ve münezzehtir.

Halk arasında ise beda hadis imamlarının sözlerinden de anlaşıldığı gibi birkaç anlam ifade etmektedir: ve hepsi de Allah hakkında söylenebilecek şeylerdir. Bunlar:

1-Bir şeyi açığa çıkarmak, bir şeyi meydana getirmek, yeni bir taktir sebebiyle bir şeyin vücuda gelmesine hükmetmek ve bir takım şartlar esasınca yeni bir iradenin, bir şeyin oluşumunu onaylaması gibi anlamlara gelmektedir. Günlük olayların meydana gelişi de bu türdendir. İbn-i Esir’in kel, pisi ve kör insanlar hakkındaki sözleri de bu anlama yakındır. İbn-i Esir şöyle diyor: “Aziz ve celil olan Allah’a bu kimseleri bu vesilelerle imtihan etme hususunda beda hasıl oldu. Yani buna hükmetti. Burada “beda”bu anlamdadır. Zira kaza önceden gerçekleşmiştir. Ama önceden belli olmayan bir iş veya olayın doğruluğunun ortaya çıkışı

¹ el-Bihar, 4/107/20

² a. g. e. h. 19/

³ a. g. e. s. 110/27

⁴ a. g. e. s. 111/30

anlamında bir beda inancı Allah hakkında imkansızdır. İbn-i Esir'in: Kazadan maksadı bir şeyin meydana gelişidir."Kaza önceden gerçekleşmiştir"sözünden maksat ise hakkındaki ilmin önceden var oluşudur. İbn-i Esir'in sonraki istidlali de bu gerçeği ifade etmektedir.

2-Karşılıklı iki şeyden birinin tercih edilmesi, her iki şey hususunda kesin olmayan iradenin gerçekleşmesinden sonra birinin vücuda gelişine hükmetmek. Bu tercih; birinin şart ve maslahatının diğerinin şart ve maslahatından üstün oluşundan kaynaklanmaktadır. Duanın kabulü, dua eden insanın ihtiyaçlarının karşılanması, sıla-i rahim vesilesiyle ömrün uzatılması, bir topluluğun yok edilmesinin kararlaştırılmasından sonra bu karardan vazgeçilmesi türünden şeyler de bu anlamı ifade etmektedir.

Belli bir zamanda, belirli şartlar içinde ve özel maslahatlar karşısında varlığı kesin olan bir şeyin ortadan kaldırılması ve hakeza o zaman geçtikten, şartlar ve maslahatlar değiştikten sonra da bir takım şartlar ve maslahatların gerçekleşmiş olması deliliyle yerine başka bir şey geçirilsin veya geçirilmesin ortadan kaldırılması anlamındadır. Diriltmek, öldürmek, yaratılış ile ilgili hususlarda genişlik ve darlık, teklif ile ilgili hususlarda yerine bir şey geçirilsin veya geçirilmesin hükümlerin nesh edilmesi ve bizât nesh olayı da bu türden bir anlam taşımaktadır. Nitekim Seduk'un da

"et-Tevbid ve'l-İtikad"adlı kitabında açıkça ifade ettiği gibi bu konuların tümü beda anlamı kapsamındadır."¹

¹ el-Bihar, haşiyesinde, 4/92, 93 bak. Tüm metne bakın.

32. Konu

el-Ebdal Abdal



bak.
el-Mukarrebun, 435. Konu

338. Bölüm

Abdal (Gezgin Derviş)

1656. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şu üç şey kimde bulunursa abdaldan sayılır: Kaza ve kaderden hoşnutluk, Allah’ın haramları karşısında sabır ve aziz ve celil olan Allah yolunda gazaplanmak.”¹

1657. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ümmetimin abdalları cennete amelleriyle girmez. Onlar Allah’ın rahmeti, canların cömertliği, kalplerin selameti ve tüm Müslümanlara karşı duyulan rahmet ile cennete girerler.”²

¹ Kenz’ul Ummal, 34599

² a. g. e. 34601

33. Konu

et-Tebzir

Savurganlık

• *el-Bihar, 71/ 344, 86. Bölüm, et-Tebzir ve't-Tektir*



bak.
el-İsraf, 230. Konu

339. Bölüm Savurganlık

Kur'an:

“Yakınına, düşküne, yolcuya hakkını ver; elindekileri saçıp savurma. Saçıp savuranlar, şüphesiz şeytanlarla kardeş olmuş olurlar; şeytan ise Rabbine karşı pek nankördür.”¹

1658. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bağışlayıcı ol, savurgan olma. Tutumlu ol ama cimri ve sıkı olma.”²

1659. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Savurganlık, fakirliğin başlangıcıdır.”³

1660. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Savurganlık, iflas edenin arkadaşısıdır.”⁴

1661. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Savurganlıkla övünen iflasla küçümsenir.”⁵

340. Bölüm Savurganlığın Anlamı

1662. İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala'nın, “Savurganlık etme” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Allah’a itaat yolu dışında bir şey infak eden savurganlık etmiştir. Hayır yolunda infakta bulunan kimse ise tutumluluk etmiştir.”⁶

1663. İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala'nın, “Savurganlık etme” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “İnsan malını boşa harcamakta ve fakir düşmektedir.” Ebu Basir, “Helal malda da savurganlık mümkün müdür?” diye sorunca, “Evet! “diye buyurdu.”⁷

¹ İsra suresi, 26-27. ayetler

² Şerh-u Nehc’ül Belağa-i İbn-i Ebi’l Hadid, 18/150

³ Gurer’ul Hikem, 890

⁴ a. g. e. 1043

⁵ a. g. e. 9057

⁶ Tefsir-i Ayyaşı, 2/288/53

⁷ a. g. e. h. 54

34. Konu

el-Birr

İyilik



bak.

• *el-Bereket*, 36. Konu; *el-İhsan*, 115. Konu; *el-Ma'ruf (1)*, 348. Konu; *en-Ni'met*, 518. Konu

341. Bölüm İyilik

Kur'an:

“İyilikte ve kötülükten sakınmakta yardımlaşın, günah işlemek ve aşırı gitmekte yardımlaşmayın. Allah'tan sakının, Allah'ın cezası şiddetlidir.”¹

“Ey iman edenler! Gizli konuştuğunuz zaman, günah işlemeyi, düşmanlık etmeyi ve Peygambere karşı gelmeyi fısıldaşmayın; iyilik yapmayı ve Allah'a karşı gelmekten sakınmayı konuşun; kıyamet günü huzurunuzda toplanacağınız Allah'tan sakının.”²

1664. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ömrü sadece iyilik uzatır.”³

1665. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sevap açısından hayırların en çabuk ulaşanı iyiliktir. Ceza açısından en çabuk erişeni ise zulümdür.”⁴

1666. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İyilik ve gizli sadaka vermek fakirliği yok

eder, ömrü uzatır ve insandan yetmiş kötü ölümü def eder.”⁵

1667. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerine ve ailesine güzel iyilikte bulunan kimsenin ömrü uzar.”⁶

1668. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İyilik eskimez ve günah unutulmaz.”⁷

1669. *İmam Sadık (a.s), raviye şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerine iyilik etmek ve ihtiyaçlarını gidermeye çalışmak salih amellerdendir. Bu işler şeytanın burnunu yere sürer, insanı ateşten uzaklaştırır ve cennete girmesine neden olur. Bunu değerli dostlarına da ulaştır. Onlar zorlukta ve kolaylıkta kardeşlerine iyilik edenlerdir.”⁸

1670. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü yumak şeklinde bir şey gelir ve mümini arkasından iterek cennete sokar. Sonra “Bu iyiliktir” denir.”⁹

1671. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İyilik, ıslahatçı kimselerin işidir.”¹⁰

1672. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Babalarınıza iyilik

⁵ ez-Zühd li'l Huseyn b. Sa'd, 33/86

⁶ Mustedrek'ul Vesail, 12/421/14498

⁷ el-Bihar, 78/53/88

⁸ a. g. e. 74/312/69

⁹ el-Kafi, 2/158/3

¹⁰ Gurer'ul Hikem, 554

¹ Maide suresi, 2. ayet

² Mücadele suresi, 9. ayet

³ el-Bihar, 77/166/3

⁴ el-Hisal, 110/81

yapın ki evlatlarınız da size iyilik etsin.”¹

bak. Mustedrek’ul Vesail, 12/421, 32. Bölüm

342. Bölüm İyiliğin Kapıları ve Hazineleri

1673. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey iyiliğin kapısındanır. Kalp cömertliği, güzel söz ve eziyetlere sabretmek.”²

1674. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dört şey iyiliğin hazinelerindendir. İhtiyacını gizlemek, gizli sadaka vermek, acısını gizlemek ve musibetini gizli tutmak.”³

bak. el-Cennet, 554 ve 555. Bölümler; el-Hayr, 1175. Bölüm

343. Bölüm İyi İnsanın Nişanesi

Kur’an:

“Yüzlerinizi doğudan yana ve batıdan yana çevirmeniz iyilik değildir; lakin iyilik, Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, Kitaba, peygamberlere iman edendir.”⁴

“Sana hilal halindeki ayları sorarlar. De ki: “Onlar,

insanların ve hac vakitlerinin ölçüsüdür.”İyilik (cahiliye döneminde inanıldığı gibi ihramlıyken) evlere arkalarından girmeniz değildir; iyilik takvalı olandır. Evlere kapılarından girin; Allah'tan sakının ki kurtuluşa eresiniz.”⁵

1675. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İyi insanın nişanesi on tanedir: Allah için sever, Allah için nefret eder, Allah için ayrılır, Allah için öfkelenir, Allah için hoşnut olur, Allah için amel eder, Allah'ı talep eder, Allah karşısında huşu, korku, endişe, temizlik, ihlas, haya ve dikkat içinde bulunur, Allah için ihsan eder.”⁶

344. Bölüm İyiliğin Mertebeleri

1676. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her iyiliğin üstünde bir iyilik vardır. Ama insan Allah yolunda öldürülünce artık onun üzerinde bir iyilik olmaz.”⁷

bak. eş-Şer, 1971. Bölüm

345. Bölüm Birbirine İyilik Etmek Hususunda Emir

¹ TuheFul Ukul, 359

² a. g. e. 8

³ a. g. e. 295

⁴ Bakara suresi, 177. ayet

⁵ Bakara suresi, 189. ayet

⁶ TuheFul Ukul, 21

⁷ el-Bihar, 74/60/25

1677. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Birbirinizle ilişki içinde olun, birbirinize iyilik edin, birbirinize karşı merhametli olun ve aziz ve celil olan Allah’ın size emrettiği gibi birbirinizle iyi kardeşler olun.”¹

1678. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Birbirinizle ilişki içinde olun, birbirinize iyilik edin, birbirinize merhametli davranın ve birbirinize karşı sevgi gösterin.”²

1679. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’tan korkun. Birbirinize karşı iyi kardeşler olun. Allah yolunda birbirinizi sevin. Birbirinizle ilişki içinde bulunun ve birbirinize merhametli olun.”³

346. Bölüm

Kamil İyilik

1680. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kamil iyilik açıkta yaptığın ameli gizlilikte de yapmandır.”⁴

¹ el-Kaî, 2/175/2

² a. g. e. h. 3

³ a. g. e. h. 1

⁴ Kenz’ul Ummal, 5265

35. Konu

el-Berzeh

Berzah-Kabir

alemi

- *el-Bihar, 6/202, 8. Bölüm, Abval'ul Berzeh ve'l-Kebr*
- *el-Bihar, 6/282, 9. Bölüm, Cennet'nd Dünya ve'n-Nariha*



bak.

- *el-Kebr, 427. Konu; el-Keffare, 462. Konu; ez-Zenb, 1387. Bölüm*

347. Bölüm Berzah

Kur'an:

“Tekrar diriltilecekleri güne kadar arkalarında geriye dönmekten onları alıkoyan bir berzah vardır.”¹

bak. Al-i İmran, 169-171; Müminun, 99-100; Gafır, 11

1681. Ali b. İbrahim şöyle diyor: “Berzah iki şeyin arası demektir. İnsana dünya ve ahiret arasında ulaşan sevab veya cezadır. Berzah İmam Sadık'ın (a.s) şu buyruğudur: “Ben sizler için sadece berzahtan korkuyorum.”²

1682. İmam Zeyn'ul Abidin (a.s) “arkalarında berzah vardır...” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Berzah, kabirdir. Onların kabirde dar ve zor bir hayatları vardır. Allah'a andolsun ki kabir cennet bahçelerinden bir bahçe veya cehennem çukurlarından bir çukurdur.”³

1683. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Berzah kabirdir; dünya ve ahiret arasındaki sevab veya cezadır.”⁴

1684. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah'a andolsun ki ben sizler için berzahtan korkuyorum.” Ben (ravi), “Berzah nedir?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Ölümünden kıyamete kadar süren zamandır.”⁵

1685. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Berzah'ın içlerinde bir yola koyuldular, orada yer kendilerine musallat oldu ve etlerini yedi.”⁶

348. Bölüm “Müminlerin Ruhu Yeşil Kuşların Kursağıdır” Rivayetini n Reddi

1686. İmam Sadık (a.s), “Müminlerin ruhu arşın etrafında yeşil kuşların kursağıdır.” rivayeti hususunda şöyle buyurmuştur: “Hayır, müminin Allah nezdinde ruhu kuşun kursağında olmasından daha yücedir. Ruhları bedenlerine benzer bedenlerdedir.”⁷

1687. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah (müminin) ruhunu alınca

¹ Mü'minun suresi, 100. ayet

² Nur'us Sakaleyn, 3/553/120

³ el-Bihar, 78/148/10

⁴ Nur'us Sakaleyn, 3/553/122

⁵ a. g. e. s. 554/124

⁶ a. g. e. h. 125

⁷ el-Bihar, 6/268/119

onu dünyadaki bedenine benzer bir bedene koyar; böylece yer, içer ve yanına biri gelince onu dünyadaki yüzüyle tanır.”¹

349. Bölüm Berzaha Müminlerin Ruhları

Kur'an:

“Allah yolunda öldürülenleri ölü saymayın, bilakis Rableri katında diridirler, rızıklanırlar.”²

1688. *Ebu Basir şöyle diyor:* “İmam Sadık (a.s) müminlerin ruhundan bahsetti ve şöyle buyurdu: “Onlar birbirini görürler” Ben, “Görüyorlar mı?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Evet, birbirlerine soru sorar ve gördüğünde, “Bu falandır.” dediğin gibi birbirlerini tanırırlar.”³

1689. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminlerin ruhları cennette bir takım odalardadır. Oranın yiyeceklerinden yer, içeceklerinden içer, birbirlerini ziyaret eder ve şöyle derler: “Rabbimiz kıyameti kopar da bizlere va'd ettiğin şeyler gerçekleşsin.”⁴

1690. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey İbn-i Nubate! Şu arkada (Necef'te) tüm

mümin erkek ve kadınların ruhları nurdan minberler üzerinde nurdan kalıplar içindedir.”⁵

1691. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey İbn-i Nubate! Eğer sizlere (perdeler) açılmış olsaydı şüphesiz bu arkada müminlerin ruhlarının halka oluşturup birbirlerini ziyaret ettiğini ve birbiriyle konuştuğunu (apaçık bir şekilde) görürdünüz. Her müminin ruhu şu arkada, her kafirin ruhu ise Berehut vadisindedir.”⁶

1692. *İmam Sadık (a.s) raviye şöyle buyurmuştur:* “Allah doğu ve batıdaki tüm müminlerin ruhunu Vadi'is-Selam'da haşreder.” Ben, “Vadi'is-Selam nerededir?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Kufe'nin sırtlarında adeta onları gruplar halinde oturmuş konuşuyorlarken görür gibiyim.”⁷

350. Bölüm Kafirlerin Berzah Aleminde Ruhı

Kur'an:

“Allah o adamı, kurmak istedikleri tuzaktan korudu. Kötü azâb Firavun'un adamlarını sardı. Onlar, sabah akşam ateşe

¹ a. g. e. s. 269/124

² Al-i İmran suresi, 169. ayet

³ el-Mehasin, 1/285/561

⁴ a. g. e. h. 562

⁵ el-Bihar, 6/237/55

⁶ a. g. e. s. 242/65

⁷ a. g. e. s. 268/118

sunulurlar. Kıyamet çatdığı gün, “Firavun'un adamlarını azabın en ağırına sokun”denir.”¹

1693. İmam Sadık (a.s) kafirlerin ruhları hakkında şöyle buyurmuştur: “Ateşten odalar içindedir. Oranın yiyeceklerinden yer, içeceklerinden içer, orada birbirlerini ziyaret eder ve şöyle derler: “Rabbimiz bize va'd ettiklerin gerçekleşmesin diye kıyameti koparma.”²

1694. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz kafirlerin ruhları cehennem ateşindedir. Ateşe sunulunca şöyle derler: “Rabbimiz bizlere va'd ettiklerin gerçekleşmesin diye kıyameti koparma ve sonuncumuzu ilkimize katma! “³

1695. Resulullah (s.a.a) Bedir'de öldürülenlerin yanı başında durunca şöyle buyurdu: “Ey Ebu Cehil! Ey Utbe! Ey Şeybe! Ey Umeyye! Rabbinizin sizlere va'd ettiğini hak buldunuz mu? Şüphesiz ben Rabbinin bana va'd ettiğini hak buldum.”Ömer, “Ya Resulullah! Cansız bedenlerle mi konuşuyorsunuz?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Nefsim elinde olan Allah'a andolsun ki siz benim dediklerimi daha iyi

duyuyor değilsiniz. Şu farkla ki onlar cevap veremiyorlar.”⁴

¹ Mümin (Gafir) suresi, 45-46. ayetler

² el-Mehasin, 1/285/562

³ el-Bihar, 6/270/127

⁴ Kenz'ul Ummal, 29874 (bak.) 29875

36. Konu

el-Bereket

Bereket-Bolluk



351. Bölüm Bereketli

Kur'an:

“Nerede olursam olayım beni mübarek kıldı. Yaşadığım müddetçe namaz kılmamı ve zekât vermemi emretti.”¹

“Rabbim! Beni mübarek bir yere indir. Sen indirenlerin en iyisisin”de.”²

bak. En'am, 92, 155; Enbiya, 50; Sad, 29; Al-i İmran, 96; Nur, 35, 61; Kasas, 30

1696. İmam Sadık (a.s) “Nerede olursam beni bereketli kılmıştır” ayeti hakkında, “Yani çok faydalı.” diye buyurmuştur.”³

352. Bölüm Bereket Sebepleri

Kur'an

“Eğer memleketlerin halkı iman etmiş ve bize karşı gelmekten sakınmış olsalardı, onlara göğün ve yerin bolluklarını verirdik. Ama yalanladılar; bu yüzden

onları, yaptıklarına karşılık yakalayiverdik.”⁴

1697. İmam Hüseyin (a.s), ric'at hakkındaki uzun bir hadisinde şöyle buyurmuştur: “(O zaman) Gökten yere bereket nazil olur. Öyle ki ağaçlar Allah'ın kendilerinde (olmasını) istediği meyvelerin ağırlığından kırılır. Kışın, yaz meyveleri yenir. Allah-u Teala'nın

“Eğer memleketlerin halkı...” ayeti de buna işaret etmektedir.”⁵

1698. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Yiyeceklerinizi tartınız. Şüphesiz bereket tartılmış yiyeceklerdedir.”⁶

1699. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Üç şeyde bereket vardır: Vadeli satmak, birbirine borç vermek ve -satmak için değil, kendi evi için- buğdayı arpa ile karıştırmak.”⁷

1700. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah Teala Peygamberlerinden birine şöyle vahy etti. İtaat edilsem hoşnut olurum, hoşnut olursam bereket veririm ve benim bereketimin sonu yoktur.”⁸

1701. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bereket on parçadır. Onda dokuzu

¹ Meryem suresi, 31. ayet

² Müminun suresi, 29. ayet

³ el-Kafi, 2/165/11

⁴ A'raf suresi, 96. ayet

⁵ el-Heraic ve'l Ceraih, 2/849/63

⁶ Kenz'ul Ummal, 9434

⁷ a. g. e. 9436

⁸ el-Kafi, 2/275/26

ticarete, geri kalanı ise derilerdedir.”¹

1702. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Adalet ile bereketler kat kat artar.”²

bak. et-Ticaret, 432 ve 433. Bölümler

Er-Rızık, 1494. Bölüm

Er-Rıfk, 1533. Bölüm

Ez-Ziyafet, 2390. Bölüm

353. Bölüm

Bereketi Yok Eden

Şeyler

“Eğer memleketlerin halkı iman etmiş ve bize karşı gelmekten sakınmış olsalardı, onlara göğün ve yerin bolluklarını verirdik. Ama yalanladılar; bu yüzden onları, yaptıklarına karşılık yakalayiverdik.”³

1703. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şu dört şeyden biri bir eve girecek olursa o evi harab eder ve bereketten bayındır olmaz: Hıyanet, hırsızlık, şarap içmek ve zina.”⁴

1704. İmam Cevad (a.s) veya İmam Hadi (a.s), Davud Sermi'ye şöyle buyurmuştur: “Ey Davut! Şüphesiz haram gelişmez, gelişse de sahibine bereketi olmaz. Ondan bir şey infak etse sevabını görmez, geride

bıraktıkları (kendisini) ateşe götüren bir azık olur.”⁵

1705. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Cinayetler ortaya çıkarsa bereketler yok olur.”⁶

bak. Er-Rızk, 1495. Bölüm

¹ el-Bihar, 103/5/13

² Gurer'ul Hikem, 4211

³ A'raf suresi, 96. ayet

⁴ el-Bihar, 79/19/4

⁵ el-Kafi, 5/125/7

⁶ Gurer'ul Hikem, 4030

37. Konu

el-Burhan

Delil-Bürhan

- *el-Bihar, 9/2-254, İhticacatullah-u Teala ala erbab'il Milel*
- *el-Bihar, 9/255, Ebnab-u İhticacat'ır-Resul*
- *el-Bihar, 10/1-392, İhticacat'ur Resul ve'l-Eimme (a.s)*



bak.

- *el-Hüccet, 97. Konu*

354. Bölüm Allah'ın Burhanı

Kur'an:

“Ey insanlar! Rabbinizden size açık bir delil geldi, size apaçık bir nur indirdik.”¹

“Bu ikisi Firavun ve erkanına karşı Rabbinin iki delilidir. Doğrusu onlar yoldan çıkmış bir millettir” denildi”²

*bak. el-Hüccet; 710, 711, 713.
Bölümler*

355. Bölüm Delil İstemek

Kur'an

“Yoksa, önce yaratan, sonra da yaratmayı tekrar edecek olan; size gökten ve yerden rızık veren mi? Allah'ın yanında başka bir ilah mı? De ki: “Eğer doğru sözlülerden iseniz, açık delilinizi getirin.”³

“Allah'la berâber, varlığına hiç bir delili olmadığı halde başka ilaha tapanın hesabını Rabbi görecektir. Küfredenler elbette kurtulamazlar”⁴

“Yahûdi veya Hıristiyan olmayan kimse elbette cennete girmeyecek” dediler; bu onların kuruntularıdır. De ki: “Sözünüz doğru ise delillerinizi getirin”⁵

“Her ümmetten bir şâhid çıkarır ve “kesin delilinizi ortaya koyun” deriz. O zaman, gerçeğin Allah'a ait olduğunu, uydurduklarının kendilerini bırakıp kaçtığını anlarlar”⁶

bak. el-Hüccet, 715. Bölüm

¹ Nisa suresi, 174. ayet

² Kasas suresi, 37. ayet

³ Neml suresi, 64. ayet

⁴ Mü'minun suresi, 117. ayet

⁵ Bakara suresi, 111. ayet

⁶ Kasas suresi, 75. ayet

38. Konu

el-Bişr

Güler yüzlölük



356. Bölüm Güler Yüzlülük

1706. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük kini yok eder.”¹

1707. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kardeşini güler yüzlülükle karşıla.”²

1708. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, dostluğun kemendidir.”³

1709. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, dostluk (için kurulan dost) tuzağıdır.”⁴

1710. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, özgür insanın huyudur.”⁵

1711. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, hür insanın huyudur.”⁶

1712. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, ilk ihsandır.”⁷

1713. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, zahmetsiz ve masrafsız bir ihsandır.”⁸

1714. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, iki ihsandan biridir.”⁹

1715. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, iki misafirperverlikten biridir.”¹⁰

1716. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, güzel bir manzara ve nurlu bir huydur.”¹¹

1717. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Onları güler yüzlülükle karşıla, kinleri öldür.”¹²

1718. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülükle ihsan değer kazanır”¹³

1719. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, sevgi bağıdır.”¹⁴

1720. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güler yüzlülük, ısrar ile uyuşmaz.”¹⁵

1721. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminin güleçliği yüzünde, kudreti dininde ve hüznü kalbindedir.”¹⁶

¹ el-Kafi, 2/103/6

² a. g. e. h. 3

³ el-Bihar, 69/409/120

⁴ Tuheful Ukul, 202

⁵ Gurer'ul Hikem, 656

⁶ a. g. e. 467

⁷ a. g. e. 519

⁸ a. g. e. 1503

⁹ a. g. e. 1613

¹⁰ a. g. e. 1692

¹¹ a. g. e. 2168

¹² a. g. e. 5129

¹³ a. g. e. 4313

¹⁴ a. g. e. 5546

¹⁵ a. g. e. 10517

¹⁶ a. g. e. 3454

1722. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güler yüzlü olman nefsinin yüceliğinin göstergesidir.”¹

1723. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel karşılama kardeşlik bağına güçlendirir.”²

1724. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz sizler insanları mallarınızla nasıplendiremezsiniz. O halde onlara güler yüzlülük ve güzel yüzlülükle davranın.”³

1725. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: Şüphesiz Allah kardeşine asık suratlı olandan nefret eder.”⁴

1726. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminin sıfatı hakkında şöyle buyurmuştur: (Mümin) yumuşak yüzlü ve güler yüzlüdür; asık suratlı ve kaba değil.”⁵

1727. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinizi görünce tokalaşın. Onlara yumuşak ve güler yüzlü davranın. Ayrılınca günahlarınız dökülmüş olur.”⁶

1728. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların dostlarının kalbini elde ettikleri ve düşmanlarının kalbinden kinlerini giderdikleri en güzel

şey onlarla karşılaşınca güzel yüzlü davranmak, arkalarından hallerini araştırmak ve önlerinde güler yüzlü olmaktır.”⁷
bak. 309. Konu, ez-Zihk

357. Bölüm Uyarı ve Müjde Eşitliği

1729. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Seni uyaran, seni müjdeleyen kimse gibidir.”⁸

¹ a. g. e. 4453

² a. g. e. 4827

³ el-Kaî, 2/103/1

⁴ Mustedrek'ul Vesail, 8/321/9552

⁵ a. g. e. s. 322/9553

⁶ el-Bihar, 76/20/3

⁷ 78/57/124

⁸ a. g. e. 74/178/19

İçindekiler

Çeviren'in Notu	2
Bir Hatırlatma.....	13
Yazarın Önsözü	14
1. Bölüm.....	19
Fedakarlığın Fazileti	19
2. Bölüm.....	20
Fedakarlığın Ahlaki Yüceliklerdeki Rolü	20
3. Bölüm.....	20
Fedakarların Fazileti	20
4. Bölüm.....	23
Fedakarlık Makamı	23
5. Bölüm.....	25
Islah Edicilerin Sevabı.....	25
6. Bölüm.....	25
Ahret Sevabı	25
7. Bölüm.....	25
Azim Sevap.....	25
8. Bölüm.....	26
Büyük Sevab	26
9. Bölüm.....	26
Yüce Sevab	26
10. Bölüm.....	26
Tükenmeyen Sevab	26
11. Bölüm.....	27
İki Kat Sevab.....	27
12. Bölüm.....	29
Kıralamak.....	29
13. Bölüm.....	29
Kendini Kiraya Vermenin Çirkinliği	29
14. Bölüm.....	30
Kıralamada Komisyonculuk.....	30
15. Bölüm.....	30
İşçiye Zulüm Etmek.....	30
16. Bölüm.....	31
Ücreti Bildirmek.....	31

17. Bölüm.....	32
Ücret Vermenin Adabı.....	32
18. Bölüm.....	32
İmam Ümmetin İşçisidir.....	32
19. Bölüm.....	34
Ecel.....	34
20. Bölüm.....	34
Ecel Sağlam Bir Kaledir.....	34
21. Bölüm.....	35
Her Şeyin Bir Eceli Vardır.....	35
22. Bölüm.....	35
Her Ümmetin Bir Eceli Vardır.....	35
23. Bölüm.....	36
Belirli ve Belirsiz Ecel.....	36
24. Bölüm.....	36
Belirsiz Eceli Uzaklaştıran Şey.....	36
25. Bölüm.....	38
Ahiret.....	38
26. Bölüm.....	39
Ahiret İşlerinin Büyüklüğü.....	39
27. Bölüm.....	39
Ahiret Kalıcı Yurttur.....	39
28. Bölüm.....	40
Ahiret Hayat Yurdudur.....	40
29. Bölüm.....	40
Ahiretin Üstünlüğü.....	40
30. Bölüm.....	41
Ahireti Hatırlama.....	41
31. Bölüm.....	41
Ahiret İçin Çalışmak.....	41
32. Bölüm.....	42
Ahirete Önem Vermek.....	42
33. Bölüm.....	43
Ahiret Ehlinin Sıfatı.....	43
34. Bölüm.....	46
Mümin Müminin Kardeşidir.....	46
35. Bölüm.....	47
Gerçek Kardeşler.....	47
36. Bölüm.....	47
Kardeş Sevgisi.....	47
37. Bölüm.....	48

Sevgiyi Kalıcı Kılan Şeyler	48
38. Bölüm.....	49
Allah İçin Kardeşlik.....	49
39. Bölüm.....	49
Dünya İçin Kardeşlik	49
40. Bölüm.....	50
Dini Kardeşlik ve Dostluk.....	50
41. Bölüm.....	51
Kardeşliği Yok Eden Şeyler	51
42. Bölüm.....	51
Kardeşine Sevgisini İlan Etmek.....	51
43. Bölüm.....	51
(Din) Kardeşini Sevmek Onun da Seni Sevdığının.....	51
Bir Göstergesidir.....	51
44. Bölüm.....	52
Kardeşlerle İlişisini Koparmak	52
45. Bölüm.....	53
Kardeşlerle İlişki Kurmak.....	53
46. Bölüm.....	53
Kardeş Çeşitleri.....	53
47. Bölüm.....	54
Güvenilir Kardeş	54
48. Bölüm.....	54
Bazı Kardeşliklerin Yasaklanması.....	54
49. Bölüm.....	55
Eski Kardeşlikleri Sürdürmeye Çalışmak	55
50. Bölüm.....	55
Gerçek Kardeşlik	55
51. Bölüm.....	56
Kardeş Seçimi.....	56
52. Bölüm.....	56
Kardeşin Sürçmelerine Tahammül Etmek.....	56
53. Bölüm.....	57
Kardeşlerin En Hayırlısı	57
54. Bölüm.....	59
Kamil Kardeş	59
55. Bölüm.....	60
Kardeşlerin En Kötüsü.....	60
56. Bölüm.....	60
Kardeşleri Denemek.....	60
57. Bölüm.....	60

Kardeşlere Yol Göstermek.....	60
58. Bölüm.....	61
Kardeşlere İkrâm ve Saygı.....	61
59. Bölüm.....	62
Kardeşlerin İhtiyacını Gidermek	62
60. Bölüm.....	63
Kardeşlik Adabı	63
61. Bölüm.....	65
Edeb	65
62. Bölüm.....	65
Edep Soy Şerafetidir.....	65
63. Bölüm.....	66
Edeb Elbisesi.....	66
64. Bölüm.....	67
Kötü Edep	67
65. Bölüm.....	67
Edep ve Akıl.....	67
66. Bölüm.....	68
Nefsi Terbiye Etmek.....	68
67. Bölüm.....	68
Edebin Getirdikleri.....	68
68. Bölüm.....	70
Edebin Tefsiri	70
69. Bölüm.....	70
En Üstün Edep	70
70. Bölüm.....	71
Çocuğu Terbiye Etmeye Teşvik	71
71. Bölüm.....	72
Nasıl Terbiye Edileceği Hususunda.....	72
72. Bölüm.....	73
Terbiyede Riayet Edilmesi Gereken Hususlar.....	73
73. Bölüm.....	74
Peygamber'in Allah Vesilesiyle Terbiye Oluşu	74
74. Bölüm.....	75
Allah'ın Edebi İle Edeplenmek	75
75. Bölüm.....	75
Allah'ın Terbiyesi.....	75
76. Bölüm.....	78
Ezan.....	78
77. Bölüm.....	78
Müezzin.....	78

78. Bölüm.....	78
Ezanın Tefsiri.....	78
79. Bölüm.....	79
Bebegin Kulağına Ezan Okumaya Teşvik	79
80. Bölüm.....	81
Eziyet Etmek.....	81
81. Bölüm.....	81
Mümine Eziyet Etmek.....	81
82. Bölüm.....	81
Eziyetten Çekinmek	81
83. Bölüm.....	82
Allah Yolunda Eziyetlere Sabretmek	82
84. Bölüm.....	84
Hicri Takvimin Başlangıcı	84
85. Bölüm.....	87
Yeryüzünün Hükümleri	87
86. Bölüm.....	87
Her Kim Bir Toprağı İhya Ederse Onundur.....	87
87. Bölüm.....	88
Dirileri Öldürmek.....	88
88. Bölümü	90
Esarete Teslim Olmak Caiz Değildir	90
89. Bölüm.....	90
Esire İhsanda Bulunmak.....	90
90. Bölüm.....	92
Örnek	92
91. Bölüm.....	94
Her Şey Mutlaktır.....	94
92. Bölüm.....	94
Her Şey Temizdir.....	94
93. Bölüm.....	94
Yakın, Şek İle Bozulmaz.....	94
94. Bölüm.....	95
Allah'ın Galabe Çaldığı Hususlar	95
95. Bölüm.....	95
Allah'ın Gizlediği Şey	95
96. Bölüm.....	95
Farklı Temel Hükümler	95
97. Bölüm.....	98
Afetler.....	98
98. Bölüm.....	103

Az Yemek	103
99. Bölüm.....	103
Çok Yemek.....	103
100: Bölüm	105
Ölçülü Yemek ve Ölçülü Yememin Sıhhatteki Rolü.....	105
101. Bölüm	105
Çok Yememin Zararları	105
102. Bölüm	106
Aşırı Yemek Takvayı Yok Eder.....	106
103. Bölüm	106
Açlık.....	106
104. Bölüm	107
Açlığın Etkileri	107
105. Bölüm	108
Yemekte Ölçü	108
106. Bölüm	108
Sofra Adabı.....	108
107. Bölüm	112
Ülfet.....	112
108. Bölüm	112
Başkalarıyla Ünsiyet ve Ülfet Edinmeyen Kimsede.....	112
Hayır Yoktur	112
109. Bölüm	115
Allah.....	115
110. Bölüm	117
Yöneticiliğin Gereği.....	117
111. Bölüm	118
Kötülerin Hakimiyeti (Yöneticiliği).....	118
112. Bölüm	118
Hükümetin Değeri.....	118
113. Bölüm	120
Emel Rahmettir.....	120
114. Bölüm	120
Arzular Bitmez	120
115. Bölüm	120
Boş Arzulardan Sakındırmak	120
116. Bölüm	122
Arzu ve Ecel.....	122
117. Bölüm	123
Uzun Emellerin Neticeleri.....	123
118. Bölüm	124

Kısa Arzular.....	124
119. Bölüm	124
Allah’tan Gayrisine Ümit Bağlamaktan Sakındırmak	124
120 Bölüm	127
İslam Ümmetinin Konumu.....	127
121. Bölüm	127
Ümmetin İyileri.....	127
122. Bölüm	128
Orta Ümmet.....	128
123. Bölüm	128
Ümmeti En Hayırlı Kılan Şeyler.....	128
124. Bölüm	129
Ahirette İslam Ümmetinin Makamı	129
125. Bölüm	129
İslam Ümmetinin Kıyam Edenleri.....	129
126. Bölüm	130
Milletlerin İslam Aleyhine Saldırıya Geçışı	130
127. Bölüm	130
Peygamberin Ümmeti Hakkındaki Endişesi (1)	130
128. Bölüm	131
Peygamberin Ümmeti Hakkındaki Endişesi (2)	131
129. Bölüm	132
Peygamberin Ümmeti Hakkındaki Endişesi (3)	132
130. Bölüm	135
İmamet	135
131. Bölüm	135
İmamet Dinin Tamamlayıcısıdır.....	135
132. Bölüm	136
İmamet İslam’ın Esasıdır.....	136
133. Bölüm	136
İmamet Tüm Hayırların Temelidir.....	136
134. Bölüm	137
İmamet Ümmetin Düzenidir	137
135. Bölüm	137
İmamet Rabbin Yoludur.....	137
136. Bölüm	138
İmamet’in “Nur”olarak Tefsir Edilmesi.....	138
137. Bölüm	139
İmamet Nübüvvetten Öndedir.....	139
138. Bölüm	139
Hüccetin (İlahi Önderin) Gereği.....	139

139. Bölüm	140
Hüccet, Tanınmış İmamdır	140
140. Bölüm	141
Bazen Hüccet Korku ve Gaybet Durumda Yaşar	141
141. Bölüm	141
İmam Olmazsa Yeryüzü Dibe Geçer	141
142. Bölüm	142
Her Ümmet İmamı İle Çağrılır	142
143. Bölüm	143
İmam'ı Tanımak	143
144. Bölüm	143
İmamı Tanımanın veya Tanımamanın Etkileri	143
145. Bölüm	144
Zamanının İmamını Tanımadan Ölen Kimse	144
146. Bölüm	144
İmamı Tanımayan ve Onu İnkâr Etmeyen Kimse	144
147. Bölüm	144
İmametın Şartları ve İmam'ın Özellikleri	144
148. Bölüm	147
İmametın Engelleri	147
149. Bölüm	148
Adalet İmamlarına Farz Olan Şeyler	148
150. Bölüm	149
İmam ve Ümmetin Karşılıklı Hakları	149
151. Bölüm	150
İmamlarınız Temsilcilerinizdir	150
152. Bölüm	150
Hak Olmayan İmama Uyan Kimse	150
153. Bölüm	150
Cehennem İmamları	150
154. Bölüm	151
İmamet İddiasında Bulunan Kimse	151
155. Bölüm	152
Zalim İmamların İmametini Meşru Göstermek için Uydurulan	
Hadisler	152
156. Bölüm	153
Münezzeh Olan Allah'a İtaat Etmeyen	153
Kimseye İtaat Edilmez	153
157. Bölüm	155
Zalim İmamlara Kıyam Etmenin Farz Oluşu	155
158. Bölüm	156

Kıyam Etmemenin Caiz Olduğu Hususlar	156
159. Bölüm	156
Mutezile'ye Göre Zalim İmamlara	156
Kıyam Etmenin Hükümü	156
160. Bölüm	159
İmam Seçimi	159
161. Bölüm	159
Sekaleyn Hadisi	159
162. Bölüm	160
Ehl-i Beyt'ten Ayrılmamanın Gereği	160
163. Bölüm	162
Ehl-i Beyt'in (a.s) Bazı Özellikleri	162
164. Bölüm	162
Ehl-i Beyt'e (a.s) Yapılan Baskıların Sebebi	162
165. Bölüm	162
Ehl-i Beyt'e (a.s) Göre Hükümet Felsefesi	162
166. Bölüm	163
Tefrika ve Ayrılıktan Korkmak	163
167. Bölüm	163
12 İmam	163
168. Bölüm	164
İmam'ın İlmi	164
(1) Peygamber'in (s.a.a) Diliyle Ali (a.s)	167
169. Bölüm	167
Hz. Ali'yi (a.s) Sevmek	167
170. Bölüm	167
Hz. Ali'ye (a.s) Buğzetmek	167
171. Bölüm	167
Ali İyilerin İmamıdır	167
172. Bölüm	168
Ali Sizin İmamınızdır	168
173. Bölüm	168
Ali Benim Halifemdir	168
174. Bölüm	169
Ali Benim Vasimdir	169
175. Bölüm	169
Ben Kimin Mevlası İsem Ali de Onun Mevlasıdır	169
176. Bölüm	170
Ali Her Müminin Velisidir	170
177. Bölüm	171
Ali Hak İledir	171

178. Bölüm	171
Ali Kur'an İledir.....	171
179. Bölüm	172
Ali (a.s) Allah'ın Hüccetidir.....	172
180. Bölüm	172
Ali, Peygamber'in İlminin Kapısıdır	172
181. Bölüm	172
Ali Benden Sonra İnsanların En Bilginidir.	172
182. Bölüm	172
Ben ve Ali Bir Ağaçtanız	172
183. Bölüm	173
Sen Kardeşimsin	173
184. Bölüm	173
Ali Bendendir ve Ben de Ali'denim	173
185. Bölüm	174
Benim Adıma Sadece Kendim ve Ali Tebliğ Edebilir.....	174
186. Bölüm	174
Sen Bana Oranla Harun Gibisin.....	174
187. Bölüm	174
Ali'nin Velayeti.....	174
188. Bölüm	175
Peygamber'in (s.a.a) Diliyle Ali (2)	175
189. Bölüm	176
Ali'nin Diliyle Ali (3)	176
190. Bölüm	177
Ben.....	177
191. Bölüm	180
İmam Ali'nin (a.s) Müslüman Oluşu.....	180
192. Bölüm	180
İmam Ali'nin (a.s) İlmi.....	180
193. Bölüm	181
İmam Ali'nin (a.s) Mazlumiyeti	181
194. Bölüm	183
(4) Ali'nin Diliyle Ali	183
195. Bölüm	187
Fatıma Peygamberin Bir Parçasıdır.....	187
196. Bölüm	187
Fatıma Alemlerin Kadınlarının Efendisidir.....	187
197. Bölüm	187
Fatıma Gazablanınca Allah da Gazablanır.....	187
198. Bölüm	189

İsimlerinin Seçiliş Niteliği.....	189
199. Bölüm	190
Cennet Ehli Gençlerinin Efendisi.....	190
200. Konu	190
Hasan ve Hüseyin'i (a.s) Sevmek.....	190
201. Bölüm	190
Peygamber'in Hasan ve Hüseyin'e Hediyesi.....	190
202. Bölüm	191
Hasan ve Hüseyin'in İmameti.....	191
203. Bölüm	193
İmametinin Delili.....	193
204. Bölüm	193
Hasan Bendendir ve Ben de Ondan	193
205. Bölüm	193
İmam Hasan'ın (a.s) Sevgisi	193
206. Bölüm	194
İmam Hasan'ın (a.s) İbadeti.....	194
207. Bölüm	196
İmam Hüseyin'in (a.s) İmamet Delili.....	196
208. Bölüm	196
Hüseyin Benden ve Ben Ondanım	196
209. Bölüm	198
İmam Ali b. Hüseyin'in İmamet Delili.....	198
210. Bölüm	198
İmam Zeyn'ul Abidin'in Makamı	198
211. Bölüm	200
İmam Muhammed b. Ali Bakır'ın (a.s) İmamet Delili	200
212. Bölüm	200
İlmi Yaran Kimse	200
213. Bölüm	202
Cafer b. Muhammed Sadık'ın (a.s) İmamet Delili.....	202
214. Bölüm	202
İmam Sadık'ın (a.s) Sireti ve Yüce Ahlakı	202
215. Bölüm	204
İmam Kazım'ın (a.s) İmamet Delili	204
216. Bölüm	204
İmam Zindanda	204
217. Bölüm	206
İmam Rıza'nın (a.s) İmamet Delili	206
218. Bölüm	206
İmam Rıza'nın (a.s) Veliahtlığı Kabule Zorlanması	206

219. Bölüm	206
İmam Rıza'nın (a.s) Serahs Zindanındaki Hali	206
220. Bölüm	207
İmam Rıza'nın (a.s) Çeşitli Dilleri Bilmesi	207
221. Bölüm	207
İmam Rıza'nın (a.s) Kalp Güveni.....	207
222. Bölüm	209
İmam Muhammed b. Ali Cevad'ın (a.s) İmamet Delili.....	209
223. Bölüm	211
İmam Hadi'nin (a.s) İmamet Delili	211
224. Bölüm	211
İmam Hadi'nin (a.s) Zindandaki Hali.....	211
225. Bölüm	214
İmam Hasan b. Ali Askeri'nin (a.s) İmamet Delili	214
226. Bölüm	214
İmam Askeri'nin (a.s) Zindandaki Hali	214
227. Bölüm	217
Hz. Mehdi'nin (a.s) İsimleri.....	217
228. Bölüm	217
Hz. Mehdi'nin (a.s) İmamet Delili.....	217
229. Bölüm	218
Mehdi'nin (a.s) Müjdesi.....	218
230. Bölüm	218
Mehdi (a.s), Allah'ın Yeryüzündeki Bakiyye'sidir.....	218
231. Bölüm	219
Kıyamet Mehdi (a.s) Zuhur Edinceye Kadar Kopmaz	219
232. Bölüm	219
Peygamber'in Ehl-i Beyt'inden Biri Yeryüzünü Adeletle Dolduracaktır.....	219
233. Bölüm	219
Mehdi'nin (a.s) Adının Resulullah'ın (s.a.a) Adıyla Aynı Oluşu	219
234. Bölüm	220
İmam-ı Kaim'in (Hz. Mehdi'nin) İki Gaybeti	220
235. Bölüm	220
İmam'ın Gaybetinde Dine Sarılmanın Zorluğu	220
236. Bölüm	221
Kaim'in (a.s) Gaybetinde Dua	221
237. Bölüm	222
Kaim'in Kıyamından Önce Kıyam Etmenin Hükümü (1)	222
238. Bölüm	223
Kaim'in Kıyamından Önce	223

Kıyam Etmenin Hükmü (2)	223
239. Bölüm	223
Kurtuluşu Beklemek.....	223
240. Bölüm	224
Kurtuluş Beklentisi İçinde Olmak En Üstün İbadettir	224
241. Bölüm	224
Mehdi'nin (a.s) Zuhurunu Bekleyenin Makamı.....	224
242. Bölüm	224
İnsanların Umutlarını Kaybettikleri bir Dönemde Kaim'in (a.s)	
Zuhuru.....	224
243. Bölüm	225
(Hz. Mehdi'nin Zuhuru İçin)	225
Vakit Tayin Edenler Yalancıdır	225
244. Bölüm	225
Gaybetin Sebebi.....	225
245. Bölüm	226
İnsanların Gaybet Döneminde	226
İmam'dan Faydalanması	226
246. Bölüm	227
Zuhur'un Alametleri.....	227
247. Bölüm	228
Zuhur Zamanı (1)	228
248. Bölüm	229
Zuhur Zamanı (2).....	229
249. Bölüm	229
Hz. Mehdi ile Birlikte Kıyam Edenler	229
250. Bölüm	229
Hz. Mehdi'nin (a.s) Kıyam Ettikten Sonra Zalimlere Yapacakları	229
251. Bölüm	230
Kaim'in (a.s) Yeni Getirdikleri.....	230
252. Bölüm	230
Mehdi'nin (a.s) Kıyamından Sonraki Dünya.....	230
253. Bölüm	231
Kaim'den (a.s) Sonrası	231
254. Bölüm	233
İman.....	233
255. Bölüm	233
İman ve İslam.....	233
256. Bölüm	234
İmanın Kökü.....	234
257. Bölüm	234

İmanın Hakikati (1)	234
258. Bölüm	235
İmanın Hakikati (2)	235
259. Bölüm	235
İmanın Hakikati (3)	235
260. Bölüm	236
İmanın Hakikati (4)	236
261. Bölüm	237
İmanın Hakikati (5)	237
262. Bölüm	237
İman ve Amel.....	237
263. Bölüm	238
Mürcie Fırkası.....	238
264. Bölüm	238
İman ve Günahlar (1).....	238
265. Bölüm	239
İman ve Günahlar (2).....	239
266. Bölüm	240
İman ve Günahlar (3).....	240
267. Bölüm	241
İmanın Kemali	241
268. Bölüm	241
İmanı Kemane Erdiren Şeyler (1)	241
269. Bölüm	242
İmanı Kemale Erdiren Şeyler (2).....	242
270. Bölüm	243
İmanı Kemale Erdiren Şeyler (3).....	243
271. Bölüm	243
İman ve Huzur.....	243
272. Bölüm	243
İmanın Artışı	243
273. Bölüm	244
İmanın Dereceleri.....	244
274. Bölüm	245
En Üstün İman	245
275. Bölüm	245
İmanın Dalları	245
276. Bölüm	245
İmanın Erkanı	245
277. Bölüm	246
İmanın En Sağlam Halkası.....	246

278. Bölüm	246
Kalıcı ve Geçici İman.....	246
279. Bölüm	247
İmanı Sabit Kılan Şey.....	247
280. Bölüm	247
İmanın Tadına Varmak.....	247
281. Bölüm	248
İmanın Tadını Almamak.....	248
282. Bölüm	249
İmanın Tatlılığını Tatmamak.....	249
283. Bölüm	249
İmanın En Düşük Mertebesi	249
284. Bölüm	249
İmandan Çıkaran Şey	249
285. Bölüm	249
İnsanı İmandan Çıkaran En Küçük Şey.....	249
286. Bölüm	250
İman ile Uyuşmayan Şey.....	250
287. Bölüm	252
İmanın Getirdikleri.....	252
288. Bölüm	253
Müminin Bu İsimle Adlandırılma Sebebi.....	253
289. Bölüm	253
Müminin Azameti.....	253
290. Bölüm	254
Müminler Bir Tek Beden Gibidirler	254
291. Bölüm	255
Mümin Kimdir? (1).....	255
292. Bölüm	259
Mümin Kimdir? (2).....	259
293. Bölüm	260
Müminin Sertliği	260
294. Bölüm	260
Her Şey Mümine Boyun Eğer.....	260
295. Bölüm	261
Müminler Azdır.....	261
296. Bölüm	262
Müminin Alametleri	262
297. Bölüm	262
Müminlerin Sıfatları.....	262
298. Bölüm	263

Müminlerin En Üstünü.....	263
299. Bölüm	263
Resulullah'ı Görmediği Halde.....	263
İman Eden Kimsenin Üstünlüğü	263
300. Bölüm	266
Emanet.....	266
301. Bölüm	266
Her Durumda Emanete Riayet Etmek Farzdır	266
302. Bölüm	267
Emanete Riayet Etmeyenin İmanı Yoktur.....	267
303. Bölüm	268
Emanete Riayetın Etkileri.....	268
304. Bölüm	268
İtimad Edilmemesi Gereken Kimseler.....	268
305. Bölüm	269
İlahi Emanet.....	269
306. Bölüm	272
Eman Dilemek-Sığınmak.....	272
307. Bölüm	272
Ahde Vefa Göstermek.....	272
308. Bölüm	272
Sözleşmelere Saygı.....	272
309. Bölüm	275
Ünsiyet	275
310. Bölüm	275
Allah ile Ünsiyet Etmek.....	275
311. Bölüm	278
İnsanoğlunun Büyüklüğü.....	278
312. Bölüm	278
Müminin Şerafeti	278
313. Bölüm	278
İnsanı Meleklerden Üstün Kılan Şey	278
314. Bölüm	279
İnsanın Yaratılış Nedeni	279
315. Bölüm	281
İnsanın Yaratılış Niteliği	281
316. Bölüm	281
İnsanın Zayıflığı	281
317. Bölüm	281
İnsanın Ölçüsü (1).....	281
318. Bölüm	282

İnsanın Ölçüsü (2)	282
319. Bölüm	282
Kamil İnsanın Sıfatı.....	282
320. Bölüm	284
Altın ve Gümüş Tabaklar	284
321. Bölüm	287
Cimrilik.....	287
322. Bölüm	288
Cimri.....	288
323. Bölüm	289
Cimrinin Özellikleri.....	289
324. Bölüm	290
Cimri Kimsenin Huzuru Az Olur	290
325. Bölüm	290
İnsanların En Cimrisi	290
326. Bölüm	290
Cimrilğin Nişanesi	290
327. Bölüm	293
Bid'at.....	293
328. Bölüm	293
Bid'at Ehli.....	293
329. Bölüm	293
Bid'atın Anlamı	293
330. Bölüm	294
Bidat Ehlinde Yüz Çevirmek.....	294
231. Bölüm	294
Bidatçı Kimse ve İbadet	294
322. Bölüm	295
Bid'at Ehlinin Amellerinin Batıl Oluşu	295
333. Bölüm	295
Bidat Ehlinin Tövbesi	295
334. Bölüm	295
Bidatler Çıkınca Alimlere Farz Olan Şeyler	295
335. Bölüm	298
Beda	298
336. Bölüm	298
“Beda”nın Anlamı	298
337. Bölüm	298
İmkansız Olan Beda.....	298
338. Bölüm	301
Abdal (Gezgin Derviş).....	301

339. Bölüm	303
Savurganlık.....	303
340. Bölüm	303
Savurganlığın Anlamı	303
341. Bölüm	305
İyilik	305
342. Bölüm	306
İyiliğin Kapıları ve Hazinesi	306
343. Bölüm	306
İyi İnsanın Nişanesi.....	306
344. Bölüm	306
İyiliğin Mertebeleri.....	306
345. Bölüm	306
Birbirine İyilik Etmek Hususunda Emir	306
346. Bölüm	307
Kamil İyilik	307
347. Bölüm	309
Berzah.....	309
348. Bölüm	309
“Müminlerin Ruhu Yeşil Kuşların	309
Kursâğıdır”Rivayetinin Reddi	309
349. Bölüm	310
Berzâhta Müminlerin Ruhları.....	310
350. Bölüm	310
Kafirlerin Berzah Aleminde Ruhu	310
351. Bölüm	313
Bereketli	313
352. Bölüm	313
Bereket Sebepleri.....	313
353. Bölüm	314
Bereketi Yok Eden Şeyler.....	314
354. Bölüm	316
Allah’ın Burhanı.....	316
355. Bölüm	316
Delil İstemek	316
356. Bölüm	318
Güler Yüzlülük.....	318
357. Bölüm	319
Uyarı ve Müjde Eşitliği.....	319
İçindekiler	320